

การเมืองกับเพศสภาพ: อัตลักษณ์ร่วมและอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ ภายใต้บริบท
ความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง

นายธนา รุ่งน้อย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

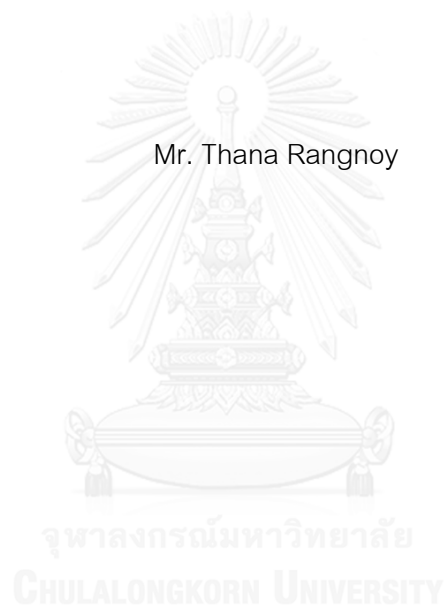
สาขาวิชาการปกครอง ภาควิชาการปกครอง

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Gender Politics: A collective identity and political ideology of Gay Group in the context
of political conflict and polarization.

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Government
Department of Government
Faculty of Political Science
Chulalongkorn University
Academic Year 2015
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การเมืองกับเพศสภาพ: อัตลักษณ์ร่วมและอุดมการณ์
ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ ภายใต้บริบทความขัดแย้ง
และการแบ่งขั้วทางการเมือง

โดย

นายธนา รุ่งน้อย

สาขาวิชา

การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพร

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพร)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์)

ธนา ร่วงน้อย : การเมืองกับเพศสภาพ: อัตลักษณ์ร่วมและอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ ภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง (Gender Politics: A collective identity and political ideology of Gay Group in the context of political conflict and polarization.) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ศ. ดร.ไชยันต์ ไชยพร, 162 หน้า.

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอัตลักษณ์ร่วมและอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย ที่ออกมาเคลื่อนไหวและดำรงอยู่ร่วมกันในสังคมภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง ซึ่งเป็นการศึกษาจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูลเชิงลึกในภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์กับผู้นำองค์กร หรือกลุ่มต่างๆของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย ประกอบกับการแจกแบบสอบถามควบคู่ไปกับการสัมภาษณ์เชิงลึกและนำมาวิเคราะห์และอธิบายปรากฏการณ์การรวมตัวและการเคลื่อนไหวของกลุ่มเกย์ในระดับองค์กรและอัตลักษณ์ความเป็นเกย์ในระดับปัจเจกบุคคลเพื่อหาความสัมพันธ์ของอัตลักษณ์ความเป็นเกย์และการอยู่ร่วมกันของเกย์ในระดับองค์กร และอุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าเกย์ในสังคมไทยมีความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ของความเป็นเกย์สองระดับคือ อัตลักษณ์ความเป็นเกย์ระดับบุคคล และอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์ในระดับกลุ่ม โดยลักษณะความเป็นเกย์นั้นมีคุณลักษณะของความเป็นชายและความเป็นหญิงทับซ้อนกันอยู่ในรูปแบบของอัตลักษณ์ลูกผสม เนื่องจากมีความลื่นไหลและไม่หยุดนิ่งตามยุคสมัยหรือมีลักษณะเป็นพลวัตอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์มิได้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกย์สามารถอยู่ร่วมกัน หากแต่เป็นผลประโยชน์ร่วมที่เป็นตัวแปรหลักที่ทำให้เกย์ที่มาร่วมกันเคลื่อนไหวนั้นสามารถยึดเหนี่ยวและหลีกเลี่ยงการพุดถึงหรือนำเอาประเด็นทางการเมืองมาใช้เพื่อทำการเคลื่อนไหวร่วมกัน และความเข้มแข็งของกลุ่มหรือระดับความเหนียวแน่นของกลุ่มเกย์นั้น มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับปานกลางไปจนถึงระดับอ่อน แต่สามารถทำงานร่วมกันได้ภายใต้ผลประโยชน์ร่วมและการหลีกเลี่ยงการพุดถึงประเด็นทางการเมือง

ภาควิชา การปกครอง ลายมือชื่อนิสิต

สาขาวิชา การปกครอง ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

ปีการศึกษา 2558

5580610824 : MAJOR GOVERNMENT

KEYWORDS: อัตลักษณ์ / อัตลักษณ์ความเป็นเกย์ / เกย์ / การเมืองกับเพศสภาพ

THANA RANGNOY: Gender Politics: A collective identity and political ideology of Gay Group in the context of political conflict and polarization.. ADVISOR: PROF. CHAIYAN CHAIYAPORN, Ph.D., 162 pp.

This research aim to study of a collective identity and political ideology of Gay Group that movement and maintain in society in the context of political conflict and polarization by any documentaries and academic texts. The author use the questionnaires and deep interview to gather the data from the leader of each group of gay in Thailand and also assigned the questionnaire and deep interview. Then take a data and statistic to analyze and explain that how to the aggregate phenomenon of Gay in group or organization level and individual level also the political ideology of gays. The results show that Thai Gays has 2 level identities for example gay identity individual level and collective identity or group level. Gay identity has 2 characteristic of masculinity and femininity that overlapping as a hybrid identity because it flow and flexible depend on time and period as dynamic. Moreover gay identity is not importance factor for aggregated but a collective interest and avoided the political issue when they meet or associated is mainly factors for aggregated of them. In addition, the tightness of gay group has moderate to weak level but they can associated by the collective interest and avoided the political issue when they associated.

Department: Government

Student's Signature

Field of Study: Government

Advisor's Signature

Academic Year: 2015

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงไม่ได้หากไม่ได้รับความเมตตาและกรุณาจากท่าน ศาสตราจารย์ ดร.ไชยันต์ ไชยพร อาจารย์ที่ปรึกษาผู้เป็นส่วนสำคัญในการชี้แนะแนวทางและ ให้คำปรึกษาที่มีคุณค่าต่อการสร้างสรรค์ผลงานขึ้นมา อีกทั้งประธานสอบ รองศาสตราจารย์ ดร.สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์ และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ชลิดาภรณ์ ส่งสัมพันธ์ ที่ทุกท่านมอบคำสอนและชี้แนวทางเพื่อให้ผลงานมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ในการ นี้ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณผู้มีพระคุณและมิตรสหายทุกท่านที่คอยเป็นกำลังใจและร่วมฝ่าฟัน เคียงข้างกันตลอดเวลาที่ผ่านไป รวมถึงผู้มีพระคุณอีกหนึ่งท่านคืออาจารย์นิติพงศ์ มีทอง ผู้ ที่เป็นแรงบันดาลใจที่คอยชี้แนะในเวลาที่ย่ำแย่ประสบปัญหา และที่สำคัญที่สุดซึ่งจะขาด เสียไม่ได้ ขอกราบขอบพระคุณบิดามารดาและครอบครัวของข้าพเจ้าที่อบรมเลี้ยงดูให้ข้าพเจ้า ได้มีทุกวันนี้ ในการนี้ข้าพเจ้าขอขอบความสำเร็จและคุณประโยชน์ของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ เป็นของนางลิ่ง สิงห์ทอง ผู้มีศักดิ์เป็นยายที่เปรียบเสมือนแม่คนที่สองที่ข้าพเจ้ารักและเคารพ มากที่สุดที่ท่านเลี้ยงดูข้าพเจ้ามาจนถึงทุกวันนี้ ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ในการศึกษาและนำไปต่อยอดทางการศึกษาได้ไม่มากนักน้อย และขออภัยหาก มีข้อบกพร่องหรือความผิดพลาดมา ณ ที่นี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง.....	1
สารบัญภาพ	1
บทที่ 1.....	1
บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามในการวิจัย.....	7
1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	7
1.4 สมมติฐานในการวิจัย.....	7
1.5 แนวคิดและทฤษฎี.....	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
1.7 นิยามคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	8
บทที่ 2.....	13
กรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
2.1 กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา	13
2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์.....	13
2.2.2 แนวคิดสารัตถะนิยม (Essentialism).....	16
2.1.3 แนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคม (Social Constructionism).....	19
2.1.4 แนวคิดสัญวิทยาและการสร้างความหมาย (Semiology and Signification)	20

2.1.5 ทฤษฎีแอฟเฟค (Affect Theory)	23
บทที่ 3.....	31
ระเบียบวิธีวิจัย.....	31
3.1 ระเบียบวิธีวิจัย	31
3.1.1 การเก็บข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร (Documentary Research).....	31
3.1.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research).....	32
3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
3.3 ขอบเขตการวิจัย	35
บทที่ 4.....	37
ประวัติและภูมิหลังการก่อตัวของสภาวะความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง	37
4.1 ประวัติและภูมิหลังของการก่อตัวของสภาวะความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง ในสังคมไทย	37
4.2 การก่อตัวของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)	43
4.3 การเมืองกับความหลากหลายทางเพศ : ภูมิหลังการกำเนิด และการเริ่มเข้ามามี บทบาททางการเมืองของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย	49
4.4 อัตลักษณ์ความเป็นเกย์ (Gay Identity) กับการพัฒนา มิติของความเป็นตัวตนผ่าน การประกอบสร้างและกระบวนการสร้างความหมายทางสัญวิทยา (Semiology)	55
4.5 การเหมารวมเชิงอัตลักษณ์: ความแตกต่างของความเป็นตัวตนที่ทับซ้อนกันระหว่าง เกย์ กะเทยและบุคคลข้ามเพศ.....	70
4.6 อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ : มิติความหลากหลายของตัวตนกับความสัมพันธ์เชิง อำนาจการต่อรองและการยอมรับทางสังคม.....	74
4.7 ความแตกต่างระหว่างอัตลักษณ์ทางเพศ (Sexual identity) และอัตลักษณ์ทางเพศ สภาพ (Gender identity) กับการสัมพันธ์ของอัตลักษณ์ความเป็นเกย์ (Gay identity)	79

4.8 การเมืองเชิงอัตลักษณ์: การครอบงำของวาทกรรมและความเป็นตัวตน	81
4.9 การเมืองเชิงอัตลักษณ์: อัตลักษณ์ความเป็นเกย์กับการเคลื่อนไหวทางสังคมของเกย์ใน สังคมไทย	84
4.10 อุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย: ความแตกต่างและความเห็นพ้อง ในประเด็นร่วมของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย	87
4.11 เกย์กับความเหนียวแน่นในอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์ผู้การเห็นพ้องและร่วมกัน เคลื่อนไหวทางสังคมและการเมือง	105
4.12 มุมมองและประเด็นการเคลื่อนไหวทางสังคมและทางการเมืองของเกย์ในระดับ องค์กร	107
4.13 กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ร่วม (Collective Identity) ของความเป็นเกย์ผ่านทฤษฎี เอฟเฟค (Affect Theory) ภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง	122
4.14 ปัจจัยการรวมกลุ่มของเกย์ในสังคมไทยเพื่อการสร้างความเหนียวแน่นและเอกภาพใน การขับเคลื่อนประเด็นที่เห็นพ้องต้องกันทางด้านผลประโยชน์	127
4.15 การก่อตัวของอัตลักษณ์กลุ่มหรืออัตลักษณ์ร่วม (Collective Identity) ของเกย์ใน สังคมไทยผู้ความเห็นพ้องและสอดคล้องในการเคลื่อนไหวทางสังคมและการเมือง	133
บทที่ 5	141
บทสรุป	141
บทที่ 6	148
ข้อเสนอแนะ	148
รายการอ้างอิง	153
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	162

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	สรุปความแตกต่างทางแนวคิดและมุมมองสารัตถะนิยมและ	20
ตารางที่ 2	องค์ประกอบ บุคลิก และลักษณะของความเป็นเกย์ (n = 284).....	57
ตารางที่ 3	แสดงการเปรียบเทียบการนิยามตนเองของเกย์กับมุมมองของผู้ชายในสังคม	60
ตารางที่ 4	แสดงการเปรียบเทียบการนิยามอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์กับความเป็นชายใน มุมมองของผู้ชายและคนในสังคม	63
ตารางที่ 5	เพศวิถีของกลุ่มตัวอย่าง (n = 284).....	76
ตารางที่ 6	สถานะทางเพศวิถีของกลุ่มตัวอย่าง (n = 284).....	77
ตารางที่ 7	ความถี่ในการพูดถึงประเด็นทางการเมืองกับเพื่อนเกย์ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 284)...	91
ตารางที่ 8	หัวข้อหรือประเด็นสนทนาของกลุ่มตัวอย่าง (n = 284).....	92
ตารางที่ 9	ระดับความสนใจของกลุ่มตัวอย่าง (n = 284)	94
ตารางที่ 10	ความรู้สึกหรือมุมมองของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเมือง (n = 284)	96
ตารางที่ 11	ลักษณะความชื่นชอบและไม่ชอบในตัวนายกรัฐมนตรีของกลุ่มตัวอย่าง (n = 284).....	99
ตารางที่ 12	แสดงถึงองค์ประกอบด้านความรู้สึก อารมณ์ และสภาวะทางอารมณ์ก่อนการ ก่อตัวเป็นอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์ของเกย์ในสังคมไทย	126
ตารางที่ 13	แจกแจงระดับคุณลักษณะบุคลิกภาพและความเป็นตัวตนของเกย์กลุ่มตัวอย่าง ...	138
ตารางที่ 14	แจกแจงทัศนคติด้านอัตลักษณ์ของเกย์และอุดมการณ์ทางการเมือง	140

สารบัญภาพ

แผนภาพที่ 1 แสดงถึงกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของปัจเจกบุคคลและอำนาจต่อรอง	15
แผนภาพที่ 2 แสดงการมีอยู่และองค์ประกอบของระบบสัญลักษณ์.....	22
แผนภาพที่ 3 แสดงความเชื่อมโยงและการไหลเวียนของตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรม	26
แผนภาพที่ 4 แสดงการสร้างอัตลักษณ์และตัวตนของความเป็นเกย์ตามทฤษฎีโฮฟเฟค	28
แผนภาพที่ 5 แสดงสภาวะการเกิดการแบ่งขั้วทางการเมืองในสังคมไทย	48
แผนภาพที่ 6 แสดงประวัติและความเป็นมาของการเรียกขานและมุมมองที่สังคมมีต่อเกย์ใน สมัยก่อน	53
แผนภาพที่ 7 แสดงกระบวนการครอบงำทางเพศวิถีของวาทกรรม	54
แผนภาพที่ 8 แสดงให้เห็นถึงการประกอบสร้างความเป็นตัวตนของเกย์	65
แผนภาพที่ 9 สี่เหลี่ยมสัญลักษณ์ของ Greimas	67
แผนภาพที่ 10 แสดงความสัมพันธ์และการผสมผสานของคุณลักษณะความเป็นชายและ ความเป็นหญิงภายในอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์	69
แผนภาพที่ 11 แสดงความหลากหลายทางเพศและการเปลี่ยนผ่านประเภทของการเรียกขาน ทางเพศในสังคมไทย (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554)	71
แผนภาพที่ 12 แสดงถึงความแตกต่างและการเป็นหน่วยย่อยภายใต้นิยามของบุคคลข้ามเพศ ..	73
แผนภาพที่ 13 แสดงถึงการครอบงำทางความคิดและความเป็นตัวตนทางเพศวิถีของเกย์	82
แผนภาพที่ 14 การตุ๋นล้อเลียนสังคมที่เปรียบเทียบพัฒนาการและบุคลิกภาพของความเป็น เกย์ในสังคมไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน	84
แผนภาพที่ 15 แสดงถึงพัฒนาการการเคลื่อนไหวทางสังคมและการเมืองของเกย์ในสังคมไทย ..	87
แผนภาพที่ 16 จำแนกความชื่นชอบในระบอบการปกครองต่างๆ	89
แผนภาพที่ 17 สรุปอุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์รายบุคคล	104
แผนภาพที่ 18 แสดงกระบวนการสร้างความเหนียวแน่นและหลีกเลี่ยงการพูดถึงประเด็นทาง การเมืองในสภาวะความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง	106

แผนภาพที่ 19 แสดงกระบวนการคัดเลือกและดำเนินการโครงการต่างๆขององค์กรภายใต้ เครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย	111
แผนภาพที่ 20 แสดงการแทรกแซงของมิติทางการเมืองกับการเคลื่อนไหวของเกย์ในระดับ องค์กร.....	122
แผนภาพที่ 21 แสดงถึงการเกิดอัตลักษณ์กลุ่มของเกย์และกระบวนการภายในเพื่อความ เหนียวแน่นของอัตลักษณ์.....	137

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 19 สังคมโลกได้เริ่มมีการถกเถียงและตั้งคำถามเกี่ยวกับแนวคิดและระบบคิดที่เรียกว่ายุค “โมเดิร์น” (Modern) ซึ่งเป็นแนวคิดหรือระบบคิดที่ทรงอิทธิพลต่อสังคมโลกมาเป็นเวลาช้านาน การตั้งคำถามต่อแนวคิดหรือระบบคิดแบบโทเดิร์นดังกล่าวทำให้เกิดแนวคิดหรือระบบคิดแบบใหม่ที่เรียกว่า “โพสต์โมเดิร์น” (Post-modern) หรือ “ยุคพหุนิยม” (Post-modernism) (ราชบัณฑิตยสถาน, 2015) ขึ้น โดยเป็นแนวคิดหรือระบบคิดที่ย้อนแย้งและตั้งคำถามกับความสมบูรณ์หรือความเป็นอุดมคติของแนวคิดหรือระบบคิดแบบเก่าที่มีมาว่าแนวคิดหรือระบบคิดดังกล่าวนั้นใช้อธิบายสภาพสังคมหรือมนุษย์ที่มีการเปลี่ยนแปลงเป็นพลวัตอยู่ตลอดเวลาได้อย่างครอบคลุมจริงหรือ

ผลของการตั้งคำถามและการคิดแบบรื้อสร้าง (Deconstruction) ที่มุ่งศึกษา และพิเคราะห์ โดยเฉพาะกระบวนการสร้างภาพตัวแทนของอัตลักษณ์ที่โจมตีประเด็นของการผลิตซ้ำทางวาทกรรมและครอบงำระบบความคิดในอดีตที่มีมาช้านาน (สุดแดน วิสุทธิลักษณ์, 2012) ทำให้สังคมโลกเกิดความเปลี่ยนแปลง และเกิดแนวความคิด หรือระบบคิดแบบใหม่ขึ้นอย่างมากมาย โดยสิ่งหนึ่งที่สำคัญและไม่ควรมองข้ามนั่นคือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับระบบทวิภาค (Binary System) หรือระบบความคิดแบบสองขั้ว ที่มีมาอย่างช้านานว่าเป็นกรอบแนวคิดหรือระบบที่นิยามสรรพสิ่งในสังคมโลกนั้นเพียงพอต่อการอธิบายสภาพสังคมที่เต็มไปด้วยความหลากหลายมากขึ้นทุกวันหรือไม่ ซึ่งผลของการตั้งคำถามนั้นทำให้ได้คำตอบที่ทลายการนิยามสรรพสิ่งด้วยระบบทวิภาคนั้นจบสิ้นลง อันเนื่องมาจากความหลากหลายที่เพิ่มมากขึ้นในสังคมโลกไม่สามารถที่จะนิยามหรือกำหนดสรรพสิ่งต่างๆในสังคมโลกได้เพียงแค่ 1 หรือ 2, ถูก หรือ ผิด รวมไปถึงการนิยามเพศกระแสหลักอย่าง ชาย หรือ หญิง ฯ อีกต่อไป

ความล้มเหลวของระบบทวิภาคทางเพศ หรือระบบสองเพศที่เห็นได้ชัดเจนจากการเกิดเพศใหม่ขึ้นในสังคมที่เต็มไปด้วยความหลากหลายทางเพศที่มีมากกว่าเพศชายและหญิง ทำให้เรื่องเพศที่เกิดขึ้นในสังคมมีลักษณะเป็นพลวัต (Dynamic) และเต็มไปด้วยความเปลี่ยนแปลง วิวัฒนาการ และความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับปัจจัยในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ หรือแม้กระทั่งระบบวิถีคิดที่แตกหน่อ ต่อยอด จากรุ่นสู่รุ่น ที่ทำให้มนุษย์หรือคนในสังคมได้เปิดโลกทัศน์ และสร้างกรอบแนวคิด หรือมุมมองใหม่ๆ ออกมาได้อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงความหลากหลายทางเพศ (Sexual diversity) ที่เกิดขึ้นและแตกแขนงแยกย่อยออกไป ทำให้เห็นถึงความซับซ้อนของระบบการแบ่งเพศมากขึ้นตามไปด้วย

ปัจจุบันประเด็นของความหลากหลายทางเพศนี้ถือเป็นประเด็นที่น่าสนใจและศึกษา อันเนื่องมาจากกลุ่มบุคคลผู้มีความหลากหลายทางเพศ (Sexual diversity) ดังกล่าว อันประกอบไปด้วย กลุ่มเลสเบียน (Lesbian), กลุ่มเกย์ (Gay), กลุ่มไบเซ็กส์ชวล (Bisexual), กลุ่มคนข้ามเพศ (Transgender/Transsexual) กลุ่มคนสองเพศ (Intersex), และกลุ่มที่เรียกตนเองว่า เควียร์ (Queer) หรือที่หลายคนเรียกสั้นๆว่า กลุ่ม LGBTIQ เริ่มมีการเข้ามามีบทบาทและเป็นที่ยอมรับในสังคมเพิ่มมากขึ้น เพื่อเรียกร้องสิทธิและความเท่าเทียมทางเพศในสังคม และขอพื้นที่ในสังคมเพื่อสร้างจุดยืนและแสดงออกซึ่ง “อัตลักษณ์” (Identity) ให้สังคมได้รับรู้และยอมรับในตัวตนของเขา และเธอ โดยพยายามทุกวิถีทางเพื่อให้เกิดความเสมอภาค (Equality) ทางเพศให้เกิดขึ้นในสังคมอย่างถาวร ไม่ว่าจะเป็นการรวมกลุ่มรณรงค์เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสังคมด้วยการบำเพ็ญประโยชน์ รวมไปถึงการใช้ “อัตลักษณ์” (Identity) ของตัวตนหรือกลุ่มเพื่อแสดงจุดยืนอย่างเข้มแข็ง การปฏิเสธอคติทางเพศ (Sexual bias) โดยใช้ความสามารถต่างๆ แสดงให้สังคมได้รับรู้ และสร้างการยอมรับ หรือการประชาสัมพันธ์ให้เกิดการตระหนักถึงหลัก “สิทธิมนุษยชน” (Human right) ให้เกิดขึ้นในสังคมอย่างกว้างขวางเพื่อเพิ่มพื้นที่หรือจุดยืนในสังคม

การศึกษาอัตลักษณ์กับการเมืองนั้นมีความคล้ายคลึงและมีรูปแบบวิธีการศึกษาที่เป็นไปในทางเดียวกัน ด้วยเหตุที่สังคมหรือการเมืองมีสถานะเป็นพลวัต (Dynamic) ที่มีความเปลี่ยนแปลง หรือเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ซึ่งอัตลักษณ์ (Identity) เองก็เป็นสิ่งที่เป็นพลวัตที่มีการเปลี่ยนแปลง และสั่นไหวอยู่ตลอดเวลาตามช่วงของยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นกัน เห็นได้ชัดจากการนิยามตนเอง (self-identification) ของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละยุคสมัย หรือการเกิด “อัตลักษณ์ร่วม” (Collective identity) ของกลุ่มในคนในสังคมที่รวมตัวกัน

ขึ้นมาใช้เป็นเครื่องมือหรือเป็นตัวกลางในการสร้างความเหนียวแน่นของการรวมตัวของกลุ่ม อาทิกลุ่มเกย์ หรือกลุ่มเลสเบียน ฯ ที่อาศัยอัตลักษณ์ร่วมดังกล่าวในการทำกิจกรรมหรือการเคลื่อนไหวต่างๆ ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นการต่อรองเชิงอำนาจ (Bargaining power) กับแนวคิดและบรรทัดฐานของสังคมที่มีมาแต่ยาวนาน เพื่อการดำรงอยู่ในสังคม

ในสังคมตะวันตกกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศนั้นมีการรวมตัวที่เป็นเอกภาพ (Unity) และมีความเหนียวแน่น (Tightness) โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นการต่อสู้และต่อรองอำนาจเชิงการเมือง รวมไปถึงสิทธิทางกฎหมาย (นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ, 2556) จึงทำให้เกิดพลังในการขับเคลื่อนและสร้างพื้นที่ของกลุ่มได้ในระดับที่สังคมให้การยอมรับ โดยอาศัยวัฒนธรรมหรือบริบทของสังคมในขณะนั้นมาสร้างอัตลักษณ์ และพัฒนากรอบแนวคิดเพื่อสร้างแบบวัฒนธรรมของตัวเอง จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า หากเรานำกรอบหรือแนวคิด และแนวทางในการวิเคราะห์กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศของสังคมตะวันตกมาใช้ศึกษาหรือวิเคราะห์กับกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทยบ้างแล้ว ผลของการศึกษา วิเคราะห์ จะออกมาในลักษณะใดเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร เพราะปัจจัยใด

คำตอบของคำถามเหล่านี้ถือเป็นเรื่องที่น่าสนใจ อันเนื่องมาจากสภาพความเป็นจริงสังคมตะวันตกและตะวันออกมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ทั้งในด้านของวัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นอยู่ และแนวคิดของคนที่แตกต่างกันออกไป โดยเพศวิถีในสังคมตะวันตกถูกสร้างขึ้นในโครงสร้างทางสังคมที่มีการลงโทษอย่างเข้มงวดที่ทำการครอบงำและควบคุมทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ อาทิ ในพระคัมภีร์ของศาสนาคริสต์ตอนหนึ่งที่จะระบุเกี่ยวกับการกำหนดและก่อกำเนิดระบบทวิภาค (Binary System) ในทางเพศที่มีใจความสำคัญเกี่ยวกับการที่พระเจ้าได้สร้างมนุษย์ขึ้นตามพระฉายาของพระเจ้า และได้สร้างให้เป็นชายและเป็นหญิง ซึ่งผู้นับถือศาสนาคริสต์จำต้องยึดถือปฏิบัติตาม (หรินวิทย์ กนกศิลป์ธรรม, 2556) ทำให้ความเชื่อและค่านิยมนั้นกลายมาเป็นบรรทัดฐานของสังคม และหากผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหรือมีการผิดแผกไปจากคำสอนหรือความเชื่อเกี่ยวกับพระเจ้าจะถูกสังคมตีตราและลงโทษอย่างรุนแรงเฉกเช่นพวกนอกรีต เป็นต้น ในขณะที่สังคมในโลกตะวันออกอาจศึกษาความแตกต่างของสถานะรักร่วมเพศผ่านทางพระพุทธศาสนาที่แม้จะมีการบัญญัติการห้ามรักร่วมเพศที่สมัยก่อนเรียกว่ากะเทยนั้นบวชเป็นพระ แต่ก็ยังมีการถกเถียงและไม่อาจหาข้อสรุปได้ อันเนื่องมาจากในพุทธกาลจนถึงปัจจุบันหลักคำสอนที่ถือเป็นแก่นแท้ที่สำคัญทางพระพุทธศาสนาเน้นไปที่ความจริงที่สอดคล้องกับธรรมชาติ หรือ

การกระทำอันใดต้องไม่ขัดกับกฎของธรรมชาติ ไม่ได้เน้นที่เพศสรีระหรือให้ความสำคัญกับเรื่องเพศต่อการบรรลุหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า จึงทำให้พฤติกรรมรักร่วมเพศในสังคมตะวันออกไม่ถูกกดทับและประณามหรือได้รับการลงโทษเพื่อการควบคุมทางสังคมเช่นในตะวันตก เป็นต้น

หากเราพิจารณาบริบทของสังคมไทยและสภาพสังคมไทยในปัจจุบันแล้วจะพบว่าประเทศไทยหรือสังคมไทยอันมีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนั้น ซึ่งในปัจจุบันถือเป็นประเทศที่เปิดโอกาสให้กับประชาชนทั่วไปได้มีเสรีภาพในการดำเนินชีวิตได้อย่างเสรีมากกว่าประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกันหลายประเทศ จึงเป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้เกิดความหลากหลายทางเพศได้ไม่ยากนัก ซึ่งกลุ่มของความหลากหลายทางเพศ (LGBTIQ) ในสังคมไทยที่เกิดขึ้นและยังดำรงอยู่นั้นกำลังเป็นที่น่าจับตามองในปัจจุบัน โดยเฉพาะประเด็นของความเหนียวแน่นภายในกลุ่มที่มีต่อประเด็นต่างๆ ในสังคมโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอันส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนทุกคนและทุกกลุ่มในสังคม

ปฏิเสธไม่ได้ว่าในช่วงตลอดระยะเวลาเกือบ 10 ปีที่ผ่านมาของสังคมไทยเต็มไปด้วยความวุ่นวายทางการเมืองเป็นระยะ จนถึงจุดวิกฤติของการเกิดการแบ่งขั้วทางการเมือง (Polarization) ในภาคประชาชนอย่างชัดเจน โดยเป็นที่รู้จักกันดีในกลุ่มของ พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือรู้จักกันในนามของ “กลุ่มเสื้อเหลือง” และกลุ่มแนวร่วมต่อต้านเผด็จการเพื่อประชาธิปไตย หรือ “กลุ่มเสื้อแดง” จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ประชาชนที่เข้าร่วมกลุ่มหรือเป็นสมาชิกกลุ่มนั้นล้วนแต่มีกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศทั้งเกย์ และเลสเบี้ยนรวมเข้าไปอยู่ในกลุ่มด้วย ซึ่งมีทั้งแสดงตัวเป็นสมาชิกของกลุ่มอย่างชัดเจนและไม่แสดงตัวหรือเปิดเผยจุดยืนทางการเมืองเพื่อความปลอดภัยของตนเองนั้น หากต้องมาดำเนินกิจกรรมร่วมกันเพื่อกลุ่มเกย์ด้วยกันจะสภาวะหรือเกิดความขัดแย้งหรือไม่ อย่างไร

การที่กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศดังกล่าวโดยเฉพาะกลุ่มเกย์ในสังคมไทยได้เข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แบ่งออกเป็นสองขั้วในทุกวันนี้ ซึ่งกลุ่มเกย์ในสังคมไทยนั้นทั้งกลุ่มเกย์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองและเป็นสมาชิกของกลุ่มเสื้อเหลืองและเสื้อแดง มีทั้งเกย์ที่เป็นสมาชิกหรือมีแนวคิดไปทางขั้วใดขั้วหนึ่งทางการเมืองที่ตระหนักรู้และเข้าใจในจุดยืนหรืออุดมการณ์ทางการเมืองของตนเองและที่ยังไม่รู้ ไม่แน่ใจ หรือยังไม่เปิดเผยจุดยืนและอุดมการณ์ทางการเมือง จึง

เป็นที่น่าสังเกตว่ากลุ่มเกย์ในสังคมไทยที่จัดได้ว่ามีจุดยืนทางการเมืองโดยส่วนตัวอยู่ในใจของแต่ละบุคคลอย่างชัดเจนทั้งเหมือนกัน ตรงข้ามกัน แต่เมื่อมีการเคลื่อนไหวของกลุ่มเกย์ด้วยกันเองในสังคมไทย อาทิ การเรียกร้องเพื่อความเสมอภาคทางสังคมของเกย์ในการสมรสในสังคมอย่างถูกต้องตามกฎหมาย หรือการเรียกร้องเพื่อให้เกิดการเพิ่มโอกาสให้กับกลุ่มเกย์ได้มีโอกาสเท่าเทียมกับเพศกระแสหลักในสังคม เป็นต้น กลุ่มเกย์ในสังคมแม้จะยังไม่รู้จักกันมาก่อน หรือรู้จักกันหรืออุดมการณ์ทางการเมืองของกันและกันมาก่อน หรือรู้อยู่แล้วว่าใครมีจุดยืนที่เหมือนหรือตรงข้ามกับตัวตน กลับสะท้อนภาพของความเป็นหนึ่งเดียว (United) โดยร่วมมือกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มเพื่อเรียกร้องและดำเนินการต่างๆ เพื่อให้เกย์ได้มีพื้นที่ในสังคมได้อย่างไม่มีการแบ่งขั้วทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจมีปัจจัยภายในกลุ่ม กระบวนการ หรือเงื่อนไขบางอย่างที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่มรูปแบบนี้ขึ้นได้

ปรากฏการณ์ดังกล่าวถือเป็นประเด็นที่น่าศึกษาและทำความเข้าใจถึงปัจจัยหรือเงื่อนไขของการอยู่ร่วมกันของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยว่าเกิดการรวมตัวและสร้างความเหนียวแน่นภายในกลุ่มให้เกิดขึ้นได้อย่างไรท่ามกลางบริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองในสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งการศึกษาความเคลื่อนไหวใหม่ (New Social Movement) เช่น กลุ่มเกย์ในสังคมไทยเปรียบเสมือนเป็นการศึกษาระบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนในมิติที่แตกต่างออกไปที่ยังมีการศึกษาอยู่ไม่มากนัก จึงเป็นปรากฏการณ์ที่ควรทำความเข้าใจและอธิบายเพื่อเป็นตัวแบบในการศึกษาการดำรงอยู่ในสังคมท่ามกลางสภาพความขัดแย้งที่บุคคลในสังคมต้องประสบ อีกทั้งยังทำให้เห็นภาพความแตกต่างระหว่างการดำรงอยู่ของกลุ่มเกย์กับกลุ่มอื่นๆ ในสังคมว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างในการดำรงอยู่ในสังคมท่ามกลางความขัดแย้งได้อย่างไร เพราะเหตุใด

“อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์” (Identity of Gay/ Gay Identity) จึงเป็นประเด็นและปรากฏการณ์ที่น่าศึกษาว่าแท้จริงแล้ว “อัตลักษณ์ร่วม” (Collective identity) ทางเพศของกลุ่มเกย์นั้นมีอยู่จริงหรือไม่ และเป็นอย่างไร อันจะส่งผลทำให้เราได้เข้าใจถึงสาเหตุหรือปัจจัยของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยที่สามารถดำรงอยู่ร่วมกันและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้องทางการเมืองหรือดำเนินชีวิตภายใต้ “อัตลักษณ์” ของกลุ่มที่ร่วมกันสร้างขึ้นได้อย่างราบรื่น โดยปราศจากปัญหาหรือความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองภายในกลุ่มมาแทรกแซงอันจะทำให้เกิดความแตกแยกภายในกลุ่ม และสลายตัวไปจากสังคมได้จริงหรือไม่ อย่างไร

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้เลือกกลุ่มประชากรคือ “กลุ่มเกษียณในสังคมไทย” ที่มีช่วงอายุระหว่าง 18 – 50 ปี โดยต้องเป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยและมีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2556 เป็นต้นไป ซึ่งถือเป็นช่วงอายุที่มีความเหมาะสมในการพิจารณาจุดยืนของตัวตนและอุดมการณ์ทางการเมืองได้อย่างเต็มที่ โดยพิจารณาจากการผ่านการเลือกตั้งและการบรรลุนิติภาวะตามกฎหมาย อันเนื่องมาจากบุคคลทั่วไปในวัยดังกล่าวรวมถึงเกษียณที่มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมาย มักจะมีอุดมการณ์ทางการเมือง หรือจุดยืนในการเลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองในใจของตน ประกอบกับเป็นช่วงวัยที่สามารถให้เหตุผลหรือการอธิบายต่อตนเองและผู้อื่นได้ว่าเพราะเหตุใด หรือทำไมจึงมีอุดมการณ์ทางการเมืองเช่นนั้น หรือตัดสินใจเลือกผู้สมัครหรือพรรคการเมืองดังกล่าวได้อย่างมีเหตุผล ประกอบกับเกษียณในช่วงอายุดังกล่าวมีโอกาสพบปะกับผู้คนหรือสมาชิกเกษียณได้มากและหลากหลาย รวมไปถึงมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองได้อยู่เสมอเมื่อพบปะสังสรรค์กัน ประกอบกับเป็นช่วงวัยที่มีผู้เป็นสมาชิกในกลุ่มเกษียณต่างๆในสังคมออกไปเคลื่อนไหวเรียกร้องทางการเมืองร่วมกันมากที่สุด ทำให้มีความน่าสนใจในการศึกษาต่อกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มที่มีผลต่อการอยู่ร่วมกันของกลุ่มเกษียณโดยปราศจากการแบ่งขั้วทางการเมืองภายในกลุ่มเกษียณด้วยกันจากสภาพสังคมการเมืองและบริบทรอบข้างในสังคม

จากสถานการณ์ความขัดแย้งและปรากฏการณ์ความเคลื่อนไหวของกลุ่มเกษียณในสังคมไทยที่เกิดขึ้นดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ทำให้ผู้วิจัยเกิดความสนใจในประเด็นและปรากฏการณ์ดังกล่าวว่าบริบทและสถานการณ์ความขัดแย้งทางสังคมส่งผลกระทบต่อหรือมีความสัมพันธ์กันกับอัตลักษณ์ของความเป็นเกษียณและการอยู่ร่วมกันของเกษียณภายใต้อัตลักษณ์ร่วมหรือไม่ อย่างไร รวมถึงมุ่งศึกษาว่า อัตลักษณ์ร่วมของกลุ่มเกษียณในสังคมไทยนั้น ส่งผลอย่างไรต่ออุดมการณ์ทางการเมืองของเกษียณแต่ละบุคคลที่จะต้องอยู่ร่วมและดำเนินกิจการร่วมกัน ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นงานวิจัยที่ช่วยสร้างความรู้ ความเข้าใจและอธิบายความสัมพันธ์ของการก่อตัวของอัตลักษณ์และความเชื่อมโยงทางความคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกษียณในสังคมไทย เพื่อนำไปต่อยอดการศึกษาหรือปรับใช้ในการศึกษากลุ่มบุคคลอื่นๆในสังคมไทยได้อย่างกว้างขวาง และเป็นประโยชน์ต่อสังคมในการทำความเข้าใจการดำรงอยู่กลุ่มเกษียณได้ต่อไปในภายภาคหน้า

1.2 คำถามในการวิจัย

1. เกย์ในสังคมไทยมี “อัตลักษณ์ร่วม” (Collective identity) ของความเป็นเกย์ร่วมกันหรือไม่ อย่างไร

2. “อัตลักษณ์ร่วม” (Collective identity) ในความเป็นเกย์ของเกย์ไทยสามารถทำให้พวกเขาอยู่ร่วมกันหรือร่วมมือกันได้โดยไม่ต้องมีอุดมการณ์ทางการเมืองเรื่อง “สี” หรือ “ขั้วทางการเมือง” รวมไปถึง “ความขัดแย้ง”ทางการเมืองได้หรือไม่ อย่างไร

3. ปัจจัยด้าน “อัตลักษณ์ร่วม” (Collective identity) ของความเป็นเกย์สามารถลดความขัดแย้งด้าน อุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันได้อย่างไร และนำไปสู่การขับเคลื่อนในประเด็นที่เห็นพ้องต้องกันอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษา “อัตลักษณ์ร่วม” (Collective identity) และอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยให้เกิดความชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง “อัตลักษณ์ร่วม” (Collective identity) กับอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยท่ามกลางบริบทความขัดแย้งและแบ่งขั้วทางการเมือง ในฐานะเครื่องมือผู้สื่อข่าวที่เห็นพ้องต้องกันระหว่างเกย์ด้วยกันในสังคมไทย

3. เพื่อศึกษาการใช้ “อัตลักษณ์ร่วม” (Collective identity) ของความเป็นเกย์เพื่อสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย

1.4 สมมติฐานในการวิจัย

1. กลุ่มเกย์ในสังคมไทยมี “อัตลักษณ์ร่วม” (Collective identity) ร่วมกันผ่านกระบวนการสร้างรูปธรรมทางสัญลักษณ์และการตระหนักรู้ร่วมกัน

2. ความเข้มแข็งของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยมีความเหนียวแน่นและเข้มแข็งอยู่ในระดับที่สูง อันเกิดจากการร่วมมือและการตระหนักร่วมภายในกลุ่มโดยผ่าน “อัตลักษณ์ร่วม” (Collective identity) ของความเป็นเกย์ที่เกิดขึ้น

3. อัตลักษณ์ร่วม (Collective identity) ของความเป็นเกย์ดังกล่าวสามารถทำให้เกย์ในสังคมไทยที่มีความแตกต่างทางด้านจุดยืนทางการเมือง หรืออุดมการณ์ทางการเมืองสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยไม่มี การแบ่งขั้วหรือแบ่งกลุ่มอุดมการณ์ทางการเมืองภายในกลุ่มด้วยตนเอง

1.5 แนวคิดและทฤษฎี

1. แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์
2. แนวคิดชาตินิยมบนพื้นฐานเชิงอัตลักษณ์ (Nationalism Identity)
3. แนวคิดสารัตถะนิยม (Essentialism)
4. แนวคิดเชิงประกอบสร้าง (Constructionism)
5. แนวคิดสัญวิทยาและการสร้างความหมาย (Semiology and Signification)
6. ทฤษฎีขบวนการทางสังคมใหม่ (New Social Movement)
7. ทฤษฎีแอฟเฟค (Affect Theory)

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เกิดความเข้าใจในเรื่องของการก่อตัว และรากฐานของการดำรงอยู่ในสังคมของเกย์ในสังคมไทยโดยผ่านอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่มเกย์ด้วยกัน
2. ทราบถึงกระบวนการการสร้างอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยผ่านการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิ หรือประเด็นต่างๆ ได้อย่างสามัคคีกัน
3. ทราบถึงทัศนคติของเกย์ในสังคมไทยที่สามารถอยู่ร่วมกันได้โดยอัตลักษณ์ร่วมของเกย์ด้วยกันในสังคม

1.7 นิยามคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

เกย์ (Gay)

วิชา ดานดารงกุล และวิชัย โปษยะจินดาได้กล่าวถึงคำว่าเกย์ไว้ว่า ชายซึ่งมีความนิยมทางเพศยึดมั่นอยู่ในเพศชาย มักจะแสดงออกที่สะท้อนสำนักที่ผูกพันกับชาย ทั้งทางอารมณ์เพศสัมพันธ์และทางสังคม บุคคลในกลุ่มนี้มิได้มีเงื่อนไขกำหนดไว้ว่าจะไม่มีประสบการณ์

เพศสัมพันธ์กับเพศหญิงหรืออีกนัยหนึ่งบางคน อาจเคยมีความสัมพันธ์กับเพศหญิงก็ได้ ซึ่งกล่าวโดยสรุปได้ว่า “เกย์” คือชายรักร่วมเพศกลุ่มหนึ่ง

นธี ธีระโรจน์พงษ์ (2541 อ้างถึงใน กิ่งรัก อิงคะวัต, 2542: 25-26) ซึ่งปัจจุบันเป็นประธานกลุ่มเกย์การเมืองไทย และผู้ประสานงานองค์กรเครือข่ายอัตลักษณ์ทางเพศ ได้จำแนกกลุ่มเกย์เป็น 2 มิติ คือตามพฤติกรรมการแสดงออกภายนอก (Apparent) และ ตามบทบาทของพฤติกรรมทางเพศ (sexual role) ดังนี้

1. แบ่งตามการแสดงออกภายนอก (Appearance)

กลุ่ม A ผู้ชายเกย์ที่มีบุคลิกภายนอกเป็นแมนเต็มตัว (Macho)

กลุ่ม B ผู้ชายที่มีบุคลิกภายนอกสุภาพเรียบร้อย ไม่ถึงกับแข็งแรงแรง ไม่ถึงกับ

กระตุงกระตึง (Neutral)

กลุ่ม C ผู้ชายที่มีบุคลิกภายนอกกระตุงกระตึง (Feminine)

2. แบ่งตามบทบาทพฤติกรรมทางเพศ (Sexual role)

กลุ่ม a ผู้ชายเกย์ที่มีบทบาททางเพศเป็นฝ่ายรุก หรือสวมบทบาทของผู้ชายที่ชอบ

ผู้หญิงทั่วไป (Active)

กลุ่ม b ผู้ชายเกย์ที่มีบทบาททางเพศเป็นทั้งฝ่ายรุกและฝ่ายรับ (Active + Passive)

กลุ่ม c ผู้ชายเกย์ที่มีบทบาททางเพศเป็นฝ่ายรับหรือสวมบทบาทของผู้หญิงที่ชอบผู้ชายทั่วไป (Passive)

จากการแบ่งกลุ่มเกย์ของ นธี เป็น 2 มิติ คือ แบ่งตามพฤติกรรมการแสดงออกภายนอก (Appearance) และบทบาทพฤติกรรมทางเพศ (Sexual role) ทำให้ตัวตนของเกย์ไม่ถูกกำหนดด้วยลักษณะท่าทางและบุคลิกที่มองเห็นภายนอก เช่น เกย์ที่มีบุคลิกภายนอกกระตุงกระตึง (Feminine) ก็อาจมีบทบาททางเพศเป็นฝ่ายรุก (Active) ได้ หรือ เกย์ที่มีบุคลิกภายนอกเป็นแมนเต็มตัว (Macho) ก็อาจจะมีพฤติกรรมทางเพศเป็นฝ่ายรับ (Passive) ได้เช่นกัน

สุไลพร ชลวิไล (2551) ได้แบ่งกลุ่มเกย์ออกเป็น 3 กลุ่ม ตามบทบาทการมีเพศสัมพันธ์ ได้แก่

1. เกย์คิง (Gay King) หมายถึง เกย์ที่พึงพอใจกับบทบาททางเพศโดยการเป็นฝ่ายกระทำ เป็นฝ่ายสอดใส่อวัยวะเพศ หรือเป็นฝ่ายรุกเพียงอย่างเดียว
2. เกย์ควีน (Gay Queen) หมายถึง เกย์ที่พึงพอใจกับบทบาททางเพศโดยการเป็นฝ่ายถูกกระทำ เป็นฝ่ายที่ให้อีกฝ่ายสอดใส่อวัยวะเพศ หรือเป็นฝ่ายรับเท่านั้น
3. เกย์ควิง (Gay Quing มาจากคำว่า King รวมกับ Queen) หรือ โบ้ธ (Both) หมายถึง เกย์ที่สามารถรับบทบาททั้งเป็นฝ่ายกระทำ หรือ ฝ่ายถูกกระทำก็ได้

จะเห็นได้ว่า การนิยามคำว่า “ เกย์ “ มีความหมายไปในแนวทางเดียวกัน คือหมายถึง ผู้ชายที่มีรสนิยมทางเพศชอบเพศชายด้วยกัน แต่ยังคงมีความยึดมั่นหรือพึงพอใจในเพศชายของตนเอง การแสดงออกภายนอกนั้นมิทั้งสุภาพเรียบร้อย กระตุงกระตึง จนถึงเหมือนผู้ชายทั่วไป

กลุ่มเกย์เสื้อเหลือง

เกย์หรือกลุ่มเกย์ในสังคมไทยที่มีอุดมการณ์หรือจุดยืนทางการเมืองที่เป็นไปในรูปแบบเดียวกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยหรือ “กลุ่มคนเสื้อเหลือง” ที่มีแนวโน้มทางการเมืองที่เป็นไปในทางสนับสนุนสถาบันกษัตริย์ในสังคมไทย และมักจะมีทัศนคติในทางลบกับอดีตนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร อีกทั้งมีเจตนาไปในทางต่อต้านนโยบายประชานิยม และส่งเสริมระบบราชการให้มีความมั่นคงเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีความนิยมในพรรคประชาธิปัตย์เป็นส่วนใหญ่

เกย์เสื้อแดง

เกย์หรือกลุ่มเกย์ที่มีอุดมการณ์หรือจุดยืนทางการเมืองในรูปแบบเดียวกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือ “กลุ่มคนเสื้อแดง” (นปช.) และมักมีความคิดในทางก้าวหน้าและมองประเด็นทางเศรษฐกิจของความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมเป็นหลัก มากกว่าที่จะมองแต่สถาบันพระมหากษัตริย์เพียงอย่างเดียว และเป็นกลุ่มที่พร้อมจะเปลี่ยนแปลงทุกด้าน หากการเปลี่ยนแปลงนั้นจะยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในสังคมให้ดีขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

อัตลักษณ์ (Identity)

คณะกรรมการบัญญัติศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานได้บัญญัติความหมายของ “อัตลักษณ์” ไว้ว่า อัตลักษณ์ (อ่านว่า อัด-ตะ-ลัก) ประกอบด้วยคำว่า อัต (อัด-ตะ)ซึ่งหมายถึง ตน หรือ ตัวเอง กับ ลักษณะ ซึ่งหมายถึง สมบัติเฉพาะตัว คำว่า อัตลักษณ์ ตรงกับคำภาษาอังกฤษว่า Identity (อ่านว่า ไอ-เดิน-ตี-ตี้) หมายถึงผลรวมของลักษณะเฉพาะของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งทำให้สิ่งนั้นเป็นที่รู้จักหรือจำได้ ซึ่งแต่ละสังคมมีอัตลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไป

พิศิษฐ์ คุณวโรตม์, 2546 ได้ให้ความหมายของอัตลักษณ์ไว้ว่า ความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่า “ฉันคือใคร” ซึ่งเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเรากับคนอื่นโดยผ่านการมองตนเองและการที่คนอื่นมองเรา อัตลักษณ์ต้องการความตระหนักในตัวเองและพื้นฐานของการเลือกบางอย่าง นั่นคือ เราจะต้องแสดงตัวตน หรือยอมรับอย่างตั้งใจกับอัตลักษณ์ที่เราเลือก ความสำคัญของการแสดงตัวตนคือ การระบุได้ว่าเรามีอัตลักษณ์เหมือนกลุ่มหนึ่งและมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร และ “ฉันเป็นใคร” (Who Am I ?)

อัตลักษณ์ทางเพศ (Sexuality identity)

อัตลักษณ์ทางเพศ หมายถึง การระบุหรือนิยมทางเพศของบุคคลว่ามีความเป็นตัวตน หรือ มีรสนิยมทางเพศไปในรูปแบบใด อันเนื่องมาจากบุคคลแต่ละบุคคลอาจมีรสนิยมทางเพศที่ไม่สอดคล้องกับเพศสภาพขึ้นอยู่กับรสนิยมและความชื่นชอบส่วนบุคคล โดยอัตลักษณ์ทางเพศของกลุ่มบุคคลรักเพศเดียวกันอาจหมายถึง อัตลักษณ์ที่ระบุว่าเป็นตนเองหรือบุคคลใดนั้นเป็นเกย์หรือเลสเบี้ยน หรือนิยามความหมายให้แคบกว่านั้น คือ เกย์หมายถึง ผู้ชายที่รักเพศเดียวกัน ซึ่งเป็นการใช้ความหมายของเกย์ในเชิงกว้าง โดยเฉพาะในหัวข้อหรือการรายงานจากสื่อมวลชนที่นิยามความหมายของรักเพศเดียวกันโดยส่วนมาก ส่วนเลสเบี้ยนจะหมายถึงผู้หญิงรักเพศเดียวกัน เป็นต้น

เพศภาวะ (gender)

หมายถึง ภาวะทางเพศอันเกิดจากการประกอบสร้างทางสังคม ซึ่งโดยปกติคนในสังคมมักจะคุ้นเคยและถูกขัดเกลาสืบต่อกันมา อันหมายถึง ความเป็นหญิง ความเป็นชาย จึงอาจกล่าวได้ว่าเพศภาวะจึงเป็นเรื่องของบทบาทที่สังคมกำหนดให้กับสถานะทางเพศโดยตัดสินจากเพศสรีระ คือ หญิง ชาย และหากมีการเปลี่ยนการกำหนดสถานะทางเพศ โดยอาจมาจากองค์ประกอบอื่นที่ไม่ใช่เพศสรีระ สถานะทางเพศก็อาจจะได้รับการให้คุณค่าที่มากขึ้น เช่น การเกิดเพศสภาวะของ เกย์ กะเทย ทอม ดี ฯลฯ ซึ่งอาจนำไปสู่การกำหนดบทบาทเพศต่างๆ มากกว่าหญิงและชาย (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554)

เพศวิถี (sexuality)

หมายถึง 'วิถีทางเพศที่เกิดขึ้นจากค่านิยม บรรทัดฐาน และระบบวิธีคิด วิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความปรารถนาและการแสดงออกทางเพศ อาทิ ความคิดในประเด็นของคูรักรหรือคูชีวิต ซึ่งเป็นระบบความคิดและแบบแผนพฤติกรรมที่มีความหมายทางสังคม โดยมีความสัมพันธ์กับมิติทางการเมืองเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมทางสังคมที่มุ่งกำหนดและสร้างความหมายให้แก่เรื่องเพศในแง่มุมต่างๆ (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554)

บทที่ 2

กรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

กรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ศึกษาวิจัย การเมืองกับเพศสภาพ: อัตลักษณ์ร่วมและอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ ภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง มีกรอบแนวคิดและทฤษฎี ที่ผู้วิจัยคิดว่าสามารถนำมาศึกษาและอธิบายปรากฏการณ์ในหัวข้อวิจัย ประกอบด้วย

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์

2.1.2 แนวคิดสารัตถะนิยม (Essentialism)

2.1.3 แนวคิดเชิงประกอบสร้าง (Constructionism)

2.1.4 แนวคิดสัญวิทยาและการสร้างความหมาย (Semiology and Signification)

2.1.5 ทฤษฎีแอฟเฟค (Affect Theory)

2.1.1 แนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์

อัตลักษณ์ (Identity) หมายถึง ความรู้สึกตัวตนของบุคคลว่า “ฉันคือใคร” หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นความตระหนักรู้ในตัวเอง แล้วแสดงออกให้บุคคลอื่น หรือกลุ่มสังคมได้รับรู้ ตลอดจนรับรู้ถึงสังคมหรือบุคคลอื่นมองตัวเขาอย่างไร (Moghadam, 1994 อ้างถึงใน อรุณทิพย์ ปันศิริ, 2544:17)

Woodward (1997) นิยามอัตลักษณ์ว่า คือ สิ่งที่ทำให้เรารับรู้ตนเองว่า “เราคือใคร” และจะดำเนินชีวิตและความสัมพันธ์กับคนอื่น ตลอดจนสิ่งแวดลอมรอบตัวเราที่มีอยู่ได้อย่างไร อัตลักษณ์ยังเปรียบเสมือนสิ่งที่บ่งบอกว่าใครเป็น “พวกเดียวกับเรา” และใครที่ “แตกต่างจากเรา” อัตลักษณ์เป็นความหมายที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็น “ภาพตัวแทน” (Representation) โดยผ่านระบบสัญลักษณ์ และเปรียบเสมือนการแสวงหาตำแหน่งแห่งที่ของปัจเจกในพื้นที่แห่งความหมายทางสังคม (Woodward, 1997: 1-2)

สจ๊วต ฮอลล์ (1990 อ้างถึงใน บาร์เกอร์ 2008: 229) มองว่า อัตลักษณ์เคลื่อนที่เลื่อนไหล หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ อัตลักษณ์เป็นกระบวนการ (Process of becoming) ที่ซับซ้อนและมีความเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับบริบทและสภาพการณ์ในแต่ละช่วง โดยอาจเปรียบได้กับ ชิ้นส่วนต่างๆที่มาประกอบกันขึ้นเป็นรูปร่างจนเปรียบได้กับวาทกรรมชุดหรือรูปแบบหนึ่ง (กาญจนา แก้วเทพ, 2545, น.84 – 85)

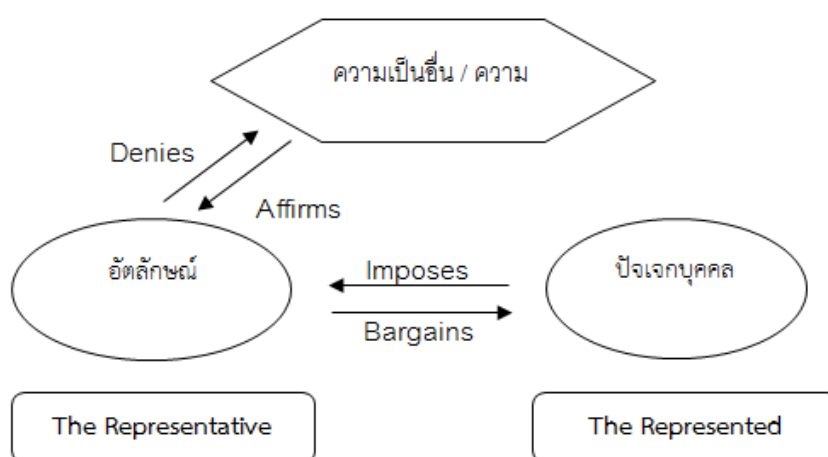
พิศิษฐ์ คุณวโรตม์ มองว่า อัตลักษณ์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเองว่า “ฉันคือใคร” ซึ่งจะเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น โดยผ่านการมองตนเองและการที่คนอื่นมองเรา อัตลักษณ์ต้องการความตระหนักในตัวเองและพื้นฐานของการเลือกบางอย่าง นั่นคือเราจะต้องแสดงตัวตนหรือยอมรับอย่างตั้งใจกับอัตลักษณ์ที่เราเลือก ความสำคัญของการแสดงตนก็คือ การระบุได้ว่าเรามีอัตลักษณ์เหมือนกับกลุ่มหนึ่งและมีความแตกต่างจากกลุ่มอื่นอย่างไร และ “ฉันเป็นใคร” (พิศิษฐ์ คุณวโรตม์, 2546)

เมื่อพิจารณาความหมายของอัตลักษณ์ตามที่มีผู้ให้คำนิยามข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าแต่ ละนิยามล้วนอยู่ในแนวทางเดียวกันคือ มองว่าอัตลักษณ์เป็น “กระบวนการทางสังคม” และเป็น เรื่องของการพิจารณาตัวตนของตน และเป็นการตั้งคำถามแก่ตนเองและสังคมอย่างรอบด้านว่า ฉันเป็นใคร มีความเหมือนและความแตกต่างจากคนอื่นอย่างไร ซึ่งอัตลักษณ์นั้นมีมิติที่ทับซ้อนกัน อยู่ในหลายระดับ การจัดแบ่งหรือจัดระดับอัตลักษณ์เมื่อพิจารณาในหลายมิติแล้ว สามารถแบ่ง ระดับของอัตลักษณ์ออกเป็น 5 ระดับ (นนทิพัฒน์ ไชยโสดา, 2555) ได้แก่

- 1) อัตลักษณ์ของแต่ละบุคคล (Personal Identity) หรือ การนิยามว่าตัวตนว่าด้วย ตัวของบุคคลเองว่า “เราคือใคร” (Who am I)
- 2) อัตลักษณ์ร่วม (Collective Identity) หมายถึง อัตลักษณ์ของกลุ่มคนหนึ่งกลุ่มที่มีอัตลักษณ์ร่วม โดยอัตลักษณ์ร่วมกันนี้จะป็นอะไรก็ได้ เช่น อาชีพ ภาษา ศาสนา ฯ
- 3) อัตลักษณ์องค์กร (Corporate Identity) หมายถึง ภาพลักษณ์หรือการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์เพื่อเป็นการสื่อถึงภาพตัวแทนขององค์กรที่เป็นรูปธรรมและชัดเจน (สุมิตรา ศรีวิบูลย์, 2547)

- 4) อัตลักษณ์ทางสังคม (Social Identity) หมายถึง อัตลักษณ์หรือความเป็นตัวตนที่ถูกนิยามจากคนในสังคม โดยอาจพิจารณาจากอาชีพ ภาษา ศาสนา หรือภูมิหลังทางชาติพันธุ์ เป็นต้น (วิระดา สมสวัสดิ, 2545)
- 5) อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม (Cultural Identity) หมายถึง ความรู้สึกถึงอัตลักษณ์หรือเอกลักษณ์ของกลุ่มหรือปัจเจกบุคคลที่ได้รับมาจากการเป็นสมาชิกหรือการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือของวัฒนธรรมนั้นๆ (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2015)

กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของปัจเจกบุคคลคือการแสวงหาและจัดวางที่ทางของตนเองไปยังกรอบโครงสร้างของสังคมในตำแหน่ง(Status) ที่ต่างกัน กลายเป็นกำหนด จัดการ และสร้างความหมายให้กับอัตลักษณ์ของปัจเจก ในกระบวนการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นหรือก็คือการสร้าง ความหมายเรื่องอัตลักษณ์ในพื้นที่ทางสังคมขึ้นมา การทำความเข้าใจเรื่องอัตลักษณ์เป็นการศึกษาหรือทำความเข้าใจกับกระบวนการที่สลับซับซ้อนของการสร้างอัตลักษณ์ความเป็นอื่น ยิ่งไปกว่านั้น ในทุกสังคม กลุ่มคนที่มีอำนาจในการสร้างความเป็นอื่นขึ้นมา มันจะเป็นกลุ่มเดียวกับกลุ่มที่มีอำนาจในการสร้างความรู้ ความจริง เพื่อให้สอดคล้องกับความเอ็นอื่นที่ถูกสร้างขึ้นมา (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฟาร์, 2543)

แผนภาพที่ 1 แสดงถึงกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของปัจเจกบุคคลและอำนาจต่อรอง

จากแผนภาพแสดงให้เห็นถึงกระบวนการการก่อตัวหรือการสร้างอัตลักษณ์ในระดับปัจเจกบุคคลของแต่ละบุคคลที่เกิดจากการเรียนรู้และสังเกตจากคนรอบข้างที่อยู่ในสังคม โดยกระบวนการแรกเริ่มนั้นมาจากการเปรียบเทียบถึงความแตกต่างและความเป็นอื่นของบุคคลในสังคมที่มีความแตกต่างกันอย่างไร จากนั้นบุคคลจะนำความเหมือนหรือความแตกต่างของบุคคลอื่นในสังคมที่ค้นพบหรือพิจารณาเห็นมาเปรียบเทียบกับตนเองเพื่อวิเคราะห์ว่าความเหมือนหรือความต่างนั้นของบุคคลอื่นในสังคมนั้นมีความเหมือนหรือแตกต่างจากตัวตนของตนเองนั้นอย่างไร และนำเอาผลจากการวิเคราะห์นั้นมานิยามความเป็นตัวตนของตนเองเพื่อสร้างอัตลักษณ์ขึ้นมา โดยหากมีความแตกต่างอยู่ในระดับที่มากและมีการยอมรับหรือยืนยันความแตกต่างที่มีนั้นได้ก็จะเกิดเป็นอัตลักษณ์ที่แตกต่างหรืออัตลักษณ์ใหม่ขึ้นมาเป็นภาพตัวแทน (Representative) ของบุคคลนั้นไปในที่สุด ซึ่งอัตลักษณ์แต่ละอัตลักษณ์ไม่ว่าจะเป็นในระดับของปัจเจกบุคคลหรืออัตลักษณ์ในระดับกลุ่มหรืออัตลักษณ์ร่วมนั้น สามารถเลื่อนไหลและเปลี่ยนแปลงอยู่ได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับบริบทรอบข้างและยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

ในส่วนของความสัมพันธ์เชิงอำนาจกับอัตลักษณ์นั้น อัตลักษณ์ในทุกๆประเภทหรือทุกระดับล้วนแต่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจโดยเฉพาะอำนาจการต่อรองเพื่อการสร้างพื้นที่ความเป็นตัวตนในสังคมให้เกิดการยอมรับความเป็นตัวตนของบุคคลนั้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งมิเชล ฟูโกได้ศึกษาและอธิบายเกี่ยวกับมโนทัศน์เรื่องอำนาจและความรู้ที่อธิบายว่าความเป็นปัจเจกหรือความเป็นตัวตนของบุคคลเป็นผลผลิตจากวาทกรรม (Discourse) ที่คอยผลิตความหมายที่เกี่ยวข้องกับความจริง อาจหมายรวมถึงชุดความรู้ต่างๆของสังคมไปจนถึงกฎระเบียบของสังคม โดยการนิยามตัวตนหรือความเป็นตัวเดิมนั้นจะขึ้นอยู่กับผลผลิตของความรู้ที่ได้รับมา และยังให้นิยามความหมายของอำนาจในฐานะของการเป็นกระบวนการทางประวัติศาสตร์ของสังคม (Historical) ที่สร้างหรือก่อรูป “อาณาจักรแห่งความจริง” (Regime of truth) ขึ้นมาเพื่อใช้แทน อาทิ ความเป็นชาย (Masculinity) หรือความเป็นหญิง (Femininity) รวมไปถึง “ความเป็นเกย์” (Gay Identity) ด้วยเช่นกัน

2.2.2 แนวคิดสารัตถะนิยม (Essentialism)

แนวความคิดสารัตถะนิยมมาจากคำว่า สารัตถ (Essentia) อันหมายถึง แก่นสารที่สำคัญหรือเนื้อแท้ที่เป็นสำคัญ โดยแนวความคิดและความเชื่อของสารัตถะนิยมได้ถือกำเนิดขึ้นเมื่อราว

ทศวรรษที่ 1930 ด้วยการรวมกลุ่มกันของนักการศึกษาและนักปรัชญาที่ร่วมมือกันต่อต้านแนวความคิดฝ่ายพัฒนานิยมในขณะนั้น ซึ่งผู้นำคนสำคัญของแนวความคิดแบบสาร์ตถนิยมนี้คือ William C. Bagley และ Thomas Briggs และ Frederick Breed ที่ต่อมาภายหลังได้ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มสาร์ตถนิยมเพื่อการศึกษาในปี ค.ศ. 1946 และเผยแพร่แนวความคิดออกไปสู่โลกภายนอกอย่างกว้างขวาง และได้รับความนิยมสูงสุดในสมัยสงครามโลกครั้งที่สอง อีกทั้งอิทธิพลของแนวความคิดสาร์ตถนิยมยังคงมีผลต่อระบบความคิดและการจัดการโดยเฉพาะวงการศึกษามาจนถึงในปัจจุบัน (ภิญโญ สาร, 2525)

แนวคิดพื้นฐานและจุดมุ่งหมายของการศึกษาแนวสาร์ตถนิยม

สืบเนื่องจากการที่แนวความคิดสาร์ตถนิยมนั้นได้รับอิทธิพลมาจากปรัชญาบริสุทธิ์ 2 สาขา คือ ฝ่ายจิตนิยม (Idealism) ที่มองและเชื่อว่าจิตคือสิ่งที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ เพราะโลกที่มนุษย์อาศัยอยู่นั้นคือโลกแห่งจิตที่มีความเป็นนามธรรมทำให้ความรู้และความจริงทั้งหลายที่เกิดขึ้นล้วนเป็นผลมาจากการคิด และการหยั่งรู้ และ ฝ่ายวัตถุนิยม (Realism) ที่มีมุมมองและแนวความคิดที่เชื่อว่าวัตถุคือสสารที่แท้จริง และความรู้และความจริงต่าง ๆ นั้นเกิดขึ้นได้เมื่อเกิดการสัมผัสหรือมีประสบการณ์กับสิ่งดังกล่าว (Ellis, 1981)

การศึกษาในแนวความคิดแบบสาร์ตถนิยมนั้นถูกแบ่งระดับการศึกษาออกเป็น 2 ระดับ อันได้แก่ ระดับมหภาค (Macro Level) ที่เป็นการศึกษาในมุมมองที่เน้นการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมซึ่งถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อมนุษย์ อันจะส่งผลให้เกิดการควบคุมการกระทำและการแสดงพฤติกรรมต่างๆออกมา และยังสามารถควบคุมและบังคับวิธีของเหตุการณ์ได้ และอีกระดับคือ ระดับจุลภาค (Micro Level) ที่ถือเป็นระดับที่ชี้เฉพาะที่เน้นด้านสติปัญญา และความเฉลียวฉลาดของมนุษย์เพื่อการแสดงออกและการมีความประพฤติที่ดี (ศักดิ์ ประทานพร, 2526) โดยสามารถสรุปหลักการของแนวคิดได้ ดังนี้ (ไพฑูรย์ สินลารัตน์, 2524)

1. ให้ความสำคัญในสิ่งที่เป็นเนื้อหาสาระ (Essential Subject Matter) ที่มาจาก มรดกทางวัฒนธรรม
2. ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ในเชิงเชื่อ ทศนคติ และค่านิยมของสังคมในอดีต
3. อารงและรักษาสิ่งต่างๆที่มีมาแต่ในอดีตเอาไว้ให้คงอยู่

แนวคิดสารัตถะนิยมจึงถือเป็นปรัชญาที่ยึดหลักด้าน “เนื้อหา” (Subject Matter) เป็นแก่นของการศึกษา โดยถือกำเนิดมาจาก William C. Bagley (1874 – 1946) ที่นำเอาการศึกษาทางปรัชญาที่ผสมระหว่างหลักปรัชญาจิตนิยม (Idealism) กับสัจนิยม (Realism) รวมเข้าด้วยกัน อาจกล่าวได้ว่าเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับการศึกษาในสิ่งที่ เป็นแก่นแท้ เนื้อหา สาระ (Essential Subject – Matter) อันเป็นมรดกทางวัฒนธรรม โดยอ้างไว้ให้คงอยู่และถูกถ่ายทอดได้ ผ่านความเชื่อ ทศนคติ รวมไปถึงค่านิยมของสังคมในอดีตที่ทำให้สิ่งนั้นสามารถดำรงรักษาไว้ และถ่ายทอดมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งถือเป็นสิ่งดีงามและควรค่าแก่การรักษาไว้ในคนรุ่นต่อไปได้เรื่อยๆ

ในการนำแนวความคิดแบบสารัตถะนิยม (Essentialism) มาใช้ในการศึกษาทางเพศหรือคุณลักษณะทางชาติพันธุ์นั้น เปรียบเสมือนการนำชุดความคิดหรือแนวความคิดที่ได้ถูกกำหนดไว้แล้วมาใช้กับสังคมหรือการมองมนุษย์ กล่าวคือหากเรานำแนวความคิดแบบสารัตถะนิยมมาใช้ในการมองหรือตัดสินในเรื่องเพศของคนในสังคมนั้นหมายถึงการที่คนในสังคมยอมรับแนวความคิดที่มองว่าเรื่องเพศได้ถูกกำหนดด้วยความเป็นกายภาพและชีววิทยาเกี่ยวกับการแสดงออกในด้านความเป็นชายและความเป็นหญิงที่มีรูปแบบเหมือนกันและตายตัว อันส่งผลให้แนวความคิดสารัตถะนิยมนี้จะกลับกลายเป็นศูนย์กลางทางความคิดของการศึกษาในเชิงเพศนิยมต่อไปในทันที

จากวาทกรรมดังกล่าว หากนำมาวิเคราะห์ในประเด็นอัตลักษณ์ (Identity) ที่มุ่งกำหนดความเป็น “ตัวเรา” และจำแนก “ตัวเขา” ออกอย่างชัดเจนนั้น ต้องย้อนไปดูถึงพัฒนาการของการเริ่มเรียนรู้และตระหนักถึงอัตลักษณ์ผ่านสิ่งที่เรียกว่า “กระบวนการสร้างภายใน” (Intrapsychic) (Steven Epstein, 1987) ที่ก่อตัวขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อพัฒนาความเป็นตัวตนของแต่ละบุคคล และสามารถระบุได้ในที่สุดว่า “เขาคือใคร” เมื่อเปรียบเทียบกับคนอื่น หรืออาจเรียกอีกอย่างว่ากระบวนการระบุตัวตนที่มีอยู่ภายในตัว (internal self-identification) โดยอัตลักษณ์ดังกล่าวนั้นอาจเป็นผลมาจากการผสมผสานของกระบวนการสร้างภายในกับ การเกิดตัวตนหรืออัตลักษณ์ (acquired identity) ผ่านกระบวนการทางสังคมที่เรียกว่าการขัดกลาทางสังคม (Socialization) เพื่อบูรณาการความเป็นตัวตนที่เกิดขึ้นนั้นให้สามารถปรับเข้ากับสังคม ซึ่งถือเป็นการสร้างสัญลักษณ์ (Symbolic) ใหม่ขึ้นมาให้สังคมได้รับรู้อีกต่อหนึ่ง (Jurgen Habermas, 1979)

นอกจากหลักการของการยึดถึงสิ่งที่เป็นความตายตัวในส่วนของอัตลักษณ์ของเกย์ (Gay identity) นั้นมีกระบวนการสร้างและก่อตัวขึ้นมาในรูปแบบเดียวกันกับพัฒนาการในเชิงกระบวนการของสร้างในแนวคิดสาร์ตละนิยม เพียงแต่เพิ่มเติมการวิเคราะห์ในส่วนของพฤติกรรมและรสนิยมทางเพศ (Sexuality) เข้าไปวิเคราะห์เพื่ออธิบายอัตลักษณ์ของเกย์ให้เด่นชัดมากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากกลุ่มเกย์ อันถือเป็นกลุ่มเพศที่สามของสังคมมีพัฒนาการด้านอัตลักษณ์ที่แตกต่างจากเพศสภาพปกติ แม้จะมีระยะเวลาที่มากพอๆกัน แต่ก็ขาดรากเหง้าพัฒนาการความเป็นตัวตนทางประวัติศาสตร์ที่แน่ชัด ประกอบกับเครื่องมือในการเปลี่ยนผ่านตัวตนจนเกิดเป็นอัตลักษณ์ใหม่ขึ้นมา

2.1.3 แนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคม (Social Constructionism)

ที่มาและจุดกำเนิดของแนวคิด

แนวคิดเชิงประกอบสร้างนั้นถือเป็นแนวคิดที่กำเนิดมาจากศาสตร์สังคมวิทยาและการสื่อสารโดยมีจุดมุ่งหมายหรือต้องการทำความเข้าใจส่วนต่างๆของโลกและสังคมมนุษย์ โดยตั้งข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับความสำคัญในการสร้างความเข้าใจ และความหมายที่ว่ามนุษย์หรือปัจเจกบุคคลนั้นดำรงอยู่ได้ด้วยองค์ประกอบหลายๆอย่าง ไม่ว่าจะด้วยการใช้เหตุผลหรือการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นๆรอบตัวด้วย ซึ่งแนวคิดเช่นนี้เป็นการโต้แย้งแนวคิดสมัยบรรพกาลที่มุ่งศึกษาแบบองค์รวมที่เกิดขึ้นด้วยการตั้งข้อสงสัยว่า การศึกษาแบบองค์รวมนั้นสามารถทำให้เราเข้าใจหรือมองสังคมได้อย่างละเอียดถี่ถ้วนแล้วจริงหรือ องค์ประกอบของแนวคิดเชิงประกอบสร้างนั้นถูกอธิบายออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน ได้แก่

1. มนุษย์หรือบุคคลดำรงอยู่ได้ด้วยการมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ของแต่ละคนที่มี หรือประสบมา รวมไปถึงการใช้ซึ่งเหตุผลของแต่ละบุคคล (ไชยันต์ ไชยพร, 2547)
2. บริบทและสภาพแวดล้อมของแต่ละบุคคลและช่วงเวลา ซึ่งมีความแตกต่างกัน แต่ก็สามารถนำมาประกอบใช้จนเป็นรูปร่างหรือความหมายที่รับรู้กันในสังคม

แนวคิดสารัตถะนิยม (Essentialist)	แนวคิดเชิงประกอบสร้าง (Constructionist)
- เน้นความจริงที่เป็นแก่นหรือแก่นที่มีจริง	- มองทุกสิ่งว่าเป็นนามธรรมที่สร้างขึ้น
- ทุกอย่างมีขอบเขตและข้อจำกัดในตัว	- มองทุกอย่างว่ามีองค์ประกอบที่หลากหลาย
- มองทุกอย่างจากปัจจัยภายในที่มี	- มองถึงปัจจัยภายนอกและสิ่งแวดล้อมที่มี
- ยึดมั่น เชื่อมั่นในสิ่งที่มีมาแต่เดิม หรือได้รับมาตั้งแต่กำเนิด	- ทุกสิ่งล้วนแต่เกิดขึ้นจากองค์ประกอบต่างๆ ที่มารวมเข้าด้วยกัน
- เชื่อว่าทุกสิ่งคือธรรมชาติเป็นผู้สร้าง	- มองว่าสังคมคือผู้สร้างสิ่งที่เป็นนามธรรมต่างๆ
- เชื่อและยึดมั่นในองค์ประกอบที่มีอยู่ภายใน	- ให้ความสำคัญกับปัจจัยภายนอกต่างๆ
- มองและเชื่อว่าทุกสิ่งคือความจริง	- มองทุกสิ่งเปรียบเสมือนจินตนาการที่ถูกสร้างขึ้น

ตารางที่ 1 สรุปความแตกต่างทางแนวคิดและมุมมองสารัตถะนิยมและแนวคิดเชิงประกอบสร้าง

2.1.4 แนวคิดสัญวิทยาและการสร้างความหมาย (Semiology and Signification)

ประวัติและความเป็นมาของแนวคิด

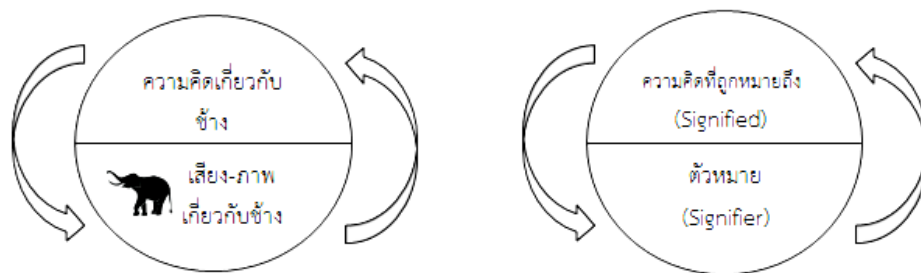
นับจากโบราณกาลนอกจากการใช้ถ้อยคำ รูปภาพ และเครื่องหมายต่างๆเปรียบเทียบเหมือนเครื่องมือที่มนุษย์ใช้เพื่อทำความเข้าใจสิ่งต่างๆ ซึ่งเครื่องมือดังกล่าวคือส่วนหนึ่งของศาสตร์ที่เน้นการทำความเข้าใจและการสร้างความหมายนั่นคือ “สัญศาสตร์” (Semiology) หรืออาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “สัญวิทยา” อันเป็นศาสตร์ที่มีความสำคัญทางการศึกษาทางวิชาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในช่วงทศวรรษที่ 1960 เป็นต้นมา ซึ่งถือได้ว่าเป็นก้าวสำคัญในด้านการสร้างความเปลี่ยนแปลงทางปรัชญาแห่งยุคสมัยที่ก้าวผ่านยุคสมัยใหม่ (Modern) สู่อุคหลังสมัยใหม่ (Post-Modern) ในปัจจุบัน (ธีรยุทธ บุญมี, 2558)

สัญศาสตร์ หรือสัญวิทยา ถือกำเนิดมาจากนักภาษาศาสตร์ชาวสวิสชื่อว่า Ferdinand de Saussure (1857-1912) โดย Saussure ได้อธิบายเกี่ยวกับสัญศาสตร์ หรือสัญวิทยาไว้ว่า คือศาสตร์ที่ศึกษาเกี่ยวกับระบบสัญลักษณ์ (Symbolism) ที่ปรากฏอยู่ในความคิดของมนุษย์ อัน

ได้แก่ ภาษา รหัส สัญลักษณ์ เครื่องหมาย ฯลฯ หรือสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นมาใช้แทนความหมายตัวจริง ของจริง ในบริบทใดบริบทหนึ่ง ถือเป็นแนวทางการศึกษาเชิงสังคมหรือความแตกต่างของวัฒนธรรมระหว่างผู้ให้และผู้รับสาร เป็นการศึกษาเชิงโครงสร้าง โดยครอบคลุมและให้ความสนใจในทุกสิ่งอย่างที่สามารถใช้แทนหรือสื่อสารกันได้ และมุ่งให้ความสนใจไปที่การวิเคราะห์โครงสร้างกลุ่มความสัมพันธ์ (Relationship) ของสารหรือระบบภาษา จึงกล่าวได้ว่าสัญศาสตร์มีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อกับปรัชญาโครงสร้างนิยม (Structuralism) ที่มีวิธีการวิเคราะห์เพื่อศึกษาและเปิดเผยโครงสร้างที่ซ่อนตัวอยู่ภายหลังของเปลือกนอก (Appearance) (เถกิง พัฒโนภาษ, 2551) ของปรากฏการณ์ต่างๆที่อยู่รอบตัว

การศึกษาทางสัญศาสตร์ หรือสัญวิทยาเปรียบเสมือนเป็นการใช้สารและภาษามาทำความเข้าใจและวิเคราะห์วัฒนธรรมหรือปรากฏการณ์ต่างๆในสังคม เพราะด้วยหลักที่มองว่าสังคมหรือวัฒนธรรมในสังคมเปรียบเสมือนระบบภาษาที่มีความแตกต่างและองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไป ด้วยวิธีการมองว่าวัฒนธรรมเป็นสัญญาณ (Sign) ในรูปแบบหนึ่งที่มาจากความสัมพันธ์ในสังคม (Social Relation) จนก่อให้เกิดขึ้นเป็นวัฒนธรรมขึ้น ซึ่งในการมองหรือตีความด้านความหมายนั้น Saussure จะวิเคราะห์หรือตีความหมายในช่วงเวลาที่มีการเกิดขึ้นของความหมายนั้น เช่น ขณะนี้ หรือในเดือนนี้ โดยจะไม่กลับไม่ดูที่มาทางประวัติศาสตร์ว่ามีความเป็นมาอย่างไร

ในการศึกษาและทำความเข้าใจในสัญศาสตร์ หรือสัญวิทยานั้น Saussure ได้แบ่งประเภทการศึกษาในกระบวนการทางสัญศาสตร์ออกเป็นสองส่วน ซึ่ง Saussure เชื่อว่าเมื่อมีการใช้สัญญาณตัวใดตัวหนึ่ง จะส่งผลให้เกิดการกระตุ้นสองสิ่งทางจิตวิทยาเกิดขึ้นในจิตใจหรือสมองของเราตามมา โดยสองสิ่งเหล่านี้ล้วนไม่มีซึ่งตัวตน (Abstract) อันได้แก่ ความคิด (Concept) และ เสียง-ภาพ (Sound-Image) ซึ่ง Saussure อธิบายว่าสองสิ่งดังกล่าวนี้เกิดขึ้นและดำรงอยู่พร้อมๆกันเปรียบเสมือนเหรียญสองด้านที่มีด้านหน้าและด้านหลังอยู่คู่กัน โดย Saussure ได้ใช้คำว่า ตัวสร้างความหมาย (Signifier) ที่ใช้แทนเสียงและภาพ และตัวที่ถูกหมายถึง (Signified) (Ferdinand de Saussure, 1857) ที่ใช้แทนความคิด และเชื่อว่าตัวกำหนดของการสื่อสารขึ้นอยู่กับสังคม วัฒนธรรม และบริบทรอบตัวของมนุษย์ โดยระบบสัญญาณทำหน้าที่เพียงควบคุมการสร้างความหมายของตัวบทให้เป็นไปอย่างมีความสลับซับซ้อนอย่างมีนัย โดยขึ้นอยู่กับลักษณะของวัฒนธรรมในแต่ละที่ที่มีความแตกต่างกันออกไป (บุญญวันต์ จิตประคอง)

แผนภาพที่ 2 แสดงการมีอยู่และองค์ประกอบของระบบสัญญะ1

ระดับการตีความของความหมายในสัญศาสตร์

ระดับของการตีความในทางสัญศาสตร์ หรือสัญวิทยาแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่

1). การตีความตามความหมายโดยตรง (Denotation) เป็นระดับความหมายในขั้นแรกเริ่มที่เกี่ยวข้องกับความเป็นจริงที่มีอยู่ตามธรรมชาติ หรือสิ่งที่ปรากฏอยู่อย่างชัดเจนและเห็นเป็นรูปธรรม หรือเป็นไปในรูปแบบของการแปลที่ตรงไปตรงมาปราศจากการตีความหรืออธิบายทางอ้อม อาทิ การที่เรามองเห็นเครื่องบิน หมายถึงพาหนะชนิดหนึ่งที่สามารถใช้โดยสารได้ เป็นต้น

2). การตีความโดยนัยแฝง (Connotation) เป็นการตีความหมายในระดับที่สองเป็นการให้ความหมายในระดับที่ลึกซึ้งและมีความหมายแตกต่างกันออกไป โดยเป็นขั้นที่แยกตัวมาจากขั้นแรกที่มีการตีความหมายแบบตรงตัวภายหลังเกิดเป็นสัญญะ ซึ่งตัวสัญญะที่ถูกตีความจนเกิดขึ้นในขั้นแรกนั้นจะทำหน้าที่เป็นตัวหมาย (Signifier) ในขั้นต่อมาและสามารถเกิดหรือตีความนัยแฝงต่อไปได้เรื่อยๆ โดยมีปัจจัยทางวัฒนธรรมเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการอธิบายถึงปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างสัญญะและอารมณ์ความรู้สึกของผู้ใช้ ตลอดจนวัฒนธรรมของผู้นั้น ทำให้เกิดการตีความหมายนัยแฝงเกิดขึ้นได้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด โดยกระบวนการสำคัญในขั้นนี้จะมีหน้าที่ที่สำคัญคือ การถ่ายทอดความหมายโดยนัยแฝง และการถ่ายทอดความหมายในลักษณะมายาคติ (Myths)²

¹ ดัดแปลงจาก ชีรยุทธ บุญมี, (2558). การปฏิวัติสัญศาสตร์ของโซซูร์ เส้นทางสู่โพสต์โมเดิร์นนิซึม, วิชาษา, น.64

² มายาคติ (Myths) เป็นระบบเชิงสัญวิทยาที่สร้างขึ้นมาจากระบบของสัญญะที่มีอยู่ก่อนหน้าแล้ว โดยเป็นการต่อยอดของระบบภาษาที่ Roland Barthes เรียกว่า ระบบความหมายชุดที่สอง หรือ ระบบสัญวิทยาในระดับที่สอง (Second order semiological system) หรือเรียกอีกอย่างว่า รหัสวัฒนธรรม

ดังนั้นหากพิจารณาจากสิ่งที่ได้กล่าวมาพอสังเขปทำให้พอสรุปได้ว่า สัญวิทยาเป็นการศึกษาความหมายในเชิงของนามธรรม ให้กลายมาเป็นรูปธรรมที่ถือเป็นส่วนหนึ่งของระบบวัฒนธรรม และให้ระบบวัฒนธรรมดังกล่าวทำหน้าที่เป็นผู้นิยามความหมายสิ่งนั้นๆ ที่ไม่มีความหมายในตัวของมันเอง แต่ผู้ใช้หรือผู้ถือประโยชน์มีส่วนในการกำหนดความหมาย และสร้างความหมายนั้นออกมาเป็น วัฒนธรรม หรืออุดมการณ์ หรือกรอบแนวคิดของคนในสังคมเพื่อทำความเข้าใจคนและชีวิตของคนในสังคม

2.1.5 ทฤษฎีแอฟเฟค (Affect Theory)

ที่มาและจุดกำเนิดของทฤษฎี

การตั้งคำถามถึงความสมบูรณ์ของการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ในทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา เกี่ยวกับทฤษฎีและแนวความคิดของทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาที่นำมาใช้กับการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ที่ใช้ในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 จนถึงช่วงต้นศตวรรษที่ 20 นั้น ทำให้เกิดการวิพากษ์และทบทวนการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมศาสตร์ของมนุษย์ในแง่มุมใหม่ ที่มีความละเอียดและมองเข้าถึงกระบวนการ และความรู้สึกภายในที่ต่างส่งผลซึ่งกันและกันว่าแต่ละอารมณ์และความรู้สึกนั้น จะส่งผลกระทบหรือมีอิทธิพลต่อการแสดงออกและพฤติกรรมของมนุษย์อย่างไร ซึ่งผลของการตั้งคำถามดังกล่าวได้ก่อให้เกิดแนวคิดและทฤษฎีใหม่ที่นำมาใช้วิเคราะห์และศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ได้ดียิ่งขึ้น นั่นคือทฤษฎีแอฟเฟค (Affect Theory) ในที่สุด

องค์ประกอบของทฤษฎี

เนื่องจากทฤษฎีแอฟเฟค (Affect Theory) นั้นเป็นทฤษฎีที่กำเนิดหรือสร้างมาจากโมเดลการวิเคราะห์ในศาสตร์ของสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาและเป็นการศึกษาในเชิงพฤติกรรมศาสตร์ของมนุษย์ดังที่ได้กล่าวมาในข้างต้นแล้ว ตัวแปรหรือองค์ประกอบที่ใช้ในการวิเคราะห์ทฤษฎีจึงเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กันระหว่างมนุษย์ พฤติกรรมที่แสดงออก และอารมณ์ความรู้สึกที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและการแสดงออกของมนุษย์ ซึ่งปัจจัยและองค์ประกอบดังกล่าวนั้น ประกอบไปด้วย

ความรู้สึกหรือการสัมผัส (Feeling) หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นปฏิกิริยาตอบสนองของความรู้สึกในด้านต่างๆของบุคคล โดยอาจกล่าวได้ว่าเป็นสถานะที่ไร้ซึ่งความเป็นเหตุผล หรือไม่ต้องมีการคิดหรือก่อตัวที่แน่ชัด เพราะสามารถเกิดขึ้นได้อย่างทันทีและบุคคลจะไม่ได้ตระหนักรู้หรือตั้งเงื่อนไขการรู้สึกมาก่อน เช่น การเกิดรักแรกพบกับบุคคลที่ไม่รู้จัก เป็นต้น

อารมณ์ (Mood) หมายถึงอารมณ์ที่อยู่ภายในจิตใจบุคคลนั้น ถือเป็นสถานะที่มีความสุขุม นุ่มนวลและไม่ส่งผลในระดับที่รุนแรงมากนัก บางครั้งแฝงไปด้วยความโหยหาและอาทร (อุดม ทุมโฆสิต, 2554) เช่นการคิดถึงคนรักที่อยู่ห่างไกล เป็นต้น

สภาวะอารมณ์ (Emotion) หรือสภาวะจิต ณ ขณะใดขณะหนึ่งของบุคคล ซึ่งจะมีระดับความเข้มข้นรุนแรงและเข้มข้นมากกว่าอารมณ์ (Mood) ที่เกิดขึ้นกับตัวบุคคล(อุดม ทุมโฆสิต, 2554) เป็นสถานะที่มีความแปรปรวน และคงดำรงอยู่นานเป็นระยะหนึ่ง และมักจะส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อบุคลิกหรือพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลนั้นอย่างเห็นได้ชัด อาทิ การแสดงออกซึ่งความไม่พอใจหรือต่อต้านเมื่อมีคนพูดถึงบุคคลที่ไม่ชอบหรือเป็นศัตรูอย่างทันที

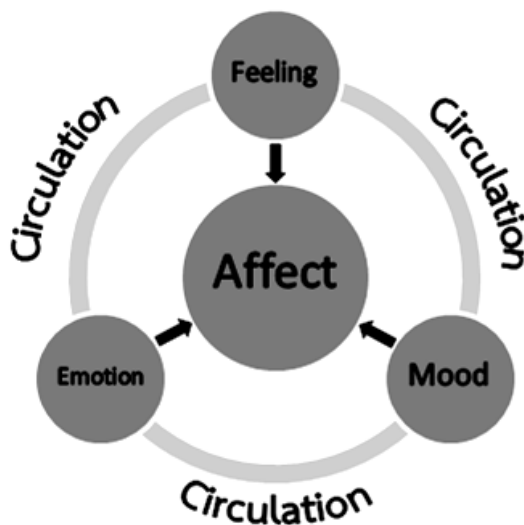
ผลกระทบ (Affect) หรือการแสดงออกของความรู้สึกของอารมณ์ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ภายในจิตใจของบุคคล และจะเป็นสิ่งที่บุคคลภายนอกสามารถรับรู้และสังเกตเห็นจากการที่บุคคลนั้นแสดงออกด้วยสีหน้าท่าทาง (พิชัย อภิรัฐสกุล, 2555)

จากคำนิยามขององค์ประกอบของทฤษฎีเอฟเฟกซ์ข้างต้นนั้น Ph.D. Susan Talburt นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาเรื่องเพศวิถีประจำสถาบัน Institute for Women's, Gender, and Sexuality โดยจบการศึกษาจาก Vanderbilt University ซึ่งงานวิจัยและค้นคว้าของ Susan นั้นมุ่งเน้นการศึกษาและค้นคว้าวิจัยเรื่องเพศวิถีของสังคมในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะในการศึกษาของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศซึ่ง Susan จะแจ้งกลุ่มการศึกษาไปที่ช่วงอายุของการเป็นเยาวชน โดยเป็นการศึกษาในเรื่องของอัตลักษณ์และเพศวิถีของทุกเพศที่เกิดขึ้นในสังคม ทั้งกลุ่มเกย์ เลสเบียน บุคคลข้ามเพศ และไบเซ็กชวล หรือเรียกสั้นๆว่า LGBT เพื่อให้เกิดความเข้าใจและวิเคราะห์ความหลากหลายทางเพศในสังคมได้อย่างถูกต้องนั้น Susan ได้อธิบายถึงปัญหาของการใช้คำในการศึกษาพฤติกรรมศาสตร์ของมนุษย์ว่า ในการศึกษาพฤติกรรมหรือความเป็นตัวตนของมนุษย์นั้น ความรู้สึกหรือการสัมผัส (Feeling) อารมณ์ (Mood) และสภาวะอารมณ์ (Emotion)

Susan อธิบายว่าในบรรดาสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์ต่างๆรอบๆตัวของมนุษย์มีการไหลเวียน (Circulation) ของความสัมพันธ์ที่ต่างส่งผลต่อกันและกันอย่างเชื่อมโยงอยู่ โดยเราไม่อาจมองเห็นแต่สามารถสัมผัสหรือรับรู้ถึงการไหลเวียนนั้นได้ Susan ยกตัวอย่างเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนขึ้นด้วยการพูดถึงสถานการณ์ใกล้ตัวของบรรดานักศึกษาที่เข้าร่วมฟังการบรรยายที่ว่า หากเราพูดว่านักศึกษาที่นั่งอยู่ในห้องนี้จะต้องทำการสอบในสัปดาห์หน้าที เมื่อนักศึกษารับรู้ถึง “การสอบ” (Examination) นักศึกษาก็จะแสดงสีหน้าหรือพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่มีความตึงเครียดเพิ่มมากขึ้น อันเนื่องมาจากการสอบนั้นจะต้องใช้สมาธิและการเตรียมตัวเพื่อทำข้อสอบ หรืออาจมีนักศึกษาบางคนที่ไม่พร้อมและไม่เห็นด้วยกับการสอบแสดงอาการไม่พอใจหรือปฏิเสธออกมา เป็นต้น

จากสถานการณ์ที่ Susan ยกตัวอย่างนั้น แสดงให้เห็นถึงตัวแปรทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกหรือการสัมผัส (Feeling) อารมณ์ (Mood) และสภาวะอารมณ์ (Emotion) ต่างส่งผลกระทบต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์ (Affect) อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (Susan Talburt, 2015) เพราะทุกๆตัวแปรล้วนมีอิทธิพลต่อการรับรู้ด้านอารมณ์ของมนุษย์ อันเนื่องมาจากธรรมชาติของมนุษย์เมื่อได้รับสิ่งเร้าทางอารมณ์ใดมากกระทบหรือรับรู้ก็จะแสดงออกผ่านพฤติกรรมที่บุคคลนั้นแสดงออกมา อาทิ หากบุคคลที่ถูกตำหนิอย่างไม่มีเหตุผลก็อาจจะเกิดการรับรู้ (Feeling) ของความไม่พอใจ อันนำไปสู่การเกิดอารมณ์โกรธ (Mood) และเพิ่มระดับสภาวะอารมณ์ (Emotion) รุนแรงขึ้นจนแสดงกิริยาอาการหรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น การถกเถียงการใช้คำพูดหยาบคาย หรือการใช้กำลังในที่สุด

Susan กล่าวถึงตัวอย่างทั้งสองแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรอันเป็นองค์ประกอบของทฤษฎีที่ทำให้เกิดการแสดงออกในรูปแบบต่างๆของบุคคลที่เราสามารถรับรู้และสังเกตได้จากการแสดงออกเท่านั้น แต่ไม่สามารถมองเห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรต่างๆที่ไหลเวียน (Circulate) เหมือน “สายลม” ได้ แต่สามารถอธิบายเป็นแผนภาพเพื่อให้เห็นความชัดเจนมากยิ่งขึ้นได้ดังนี้

แผนภาพที่ 3 แสดงความเชื่อมโยงและการไหลเวียนของตัวแปรที่ส่งผลต่อพฤติกรรม

จากแผนภาพสามารถแสดงให้เห็นถึงความชัดเจนของการไหลเวียน (Circulate) และความเชื่อมโยงของตัวแปรทั้ง ความรู้สึกหรือการสัมผัสรับรู้ (Feeling) อารมณ์ (Mood) และสภาวะอารมณ์ (Emotion) ที่ต่างมีอิทธิพลต่อการแสดงของทางพฤติกรรม (Affect) ของบุคคล ซึ่งตัวแปรทั้งสามจะเป็นตัวแปรที่ต่างระดับ หรือความรุนแรงที่แตกต่างกัน แต่จะส่งผลให้เกิดระดับหรือความรุนแรงที่มากขึ้นต่อกันไป อาทิ กรณีของการจัดการสอบที่ Susan ยกเป็นตัวอย่างนั้น “สภาวะความตึงเครียด” (Seriousness) เปรียบได้กับสิ่งที่กำลังไหลเวียน (Circulate) อยู่ในห้องสอบ ซึ่งส่งผลให้นักศึกษาที่อยู่ในห้องสอบนั้นเกิดการรับรู้ (Feeling) ถึงอารมณ์หดหู่ (Melancholy Mood) ที่มีและกลายเป็นสภาวะทางอารมณ์เครียด (Strains Emotion) จนเป็นที่สังเกตเห็นและรับรู้ได้ในที่สุด

การเกิดสภาวะของความเป็นตัวตนตามทฤษฎีเอฟเฟค

ในการก่อตัวหรือพัฒนาการของการกลายมาเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละบุคคลนั้น Susan ได้อธิบายว่าก่อนจะเกิดสภาวะของการเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์นั้น บุคคลจะต้องผ่านสภาวะอยู่ 2-3 สภาวะเพื่อพิจารณาถึงตัวตนและการยอมรับของสังคมว่าเป็นอย่างไร โดยสภาวะดังกล่าวประกอบไปด้วย

สภาวะ “ก่อน”จะเป็นตัวตน (Pre-Personal)

สภาวะก่อนจะเป็นตัวตนนี้จัดเป็นสภาวะแรกเริ่มของการค้นหาอัตลักษณ์ในตัวบุคคล เปรียบได้กับบุคคลที่ยังไม่ทราบหรือรู้ซึ่งลักษณะความเป็นตัวของตัวเองว่าเหมือน หรือแตกต่างจากบุคคลรอบข้างในสังคมอย่างไร ซึ่งการที่บุคคลจะผ่านสภาวะนี้ได้จำเป็นต้องอาศัยการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) กับบุคคลรอบข้างเพื่อการเปรียบเทียบความเหมือนหรือแตกต่างจากพฤติกรรมหรือความเป็นตัวตนของบุคคลอื่น และเมื่อบุคคลได้รับรู้หรือรับทราบถึงความเหมือนหรือความแตกต่างของตัวตนนั้นแล้วก็จะเกิดการพิจารณาในสภาวะถัดไป

สภาวะ “ไม่ใช่” ซึ่งตัวตน (Im-Personal)

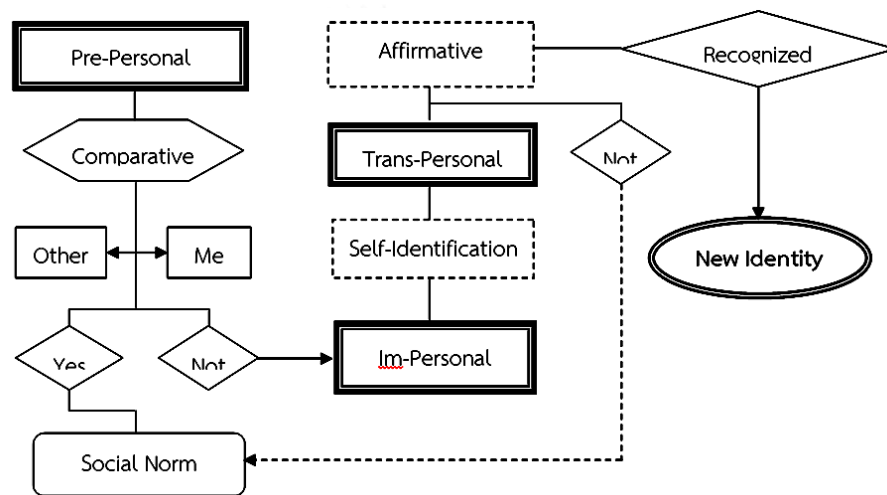
สภาวะ “ไม่ใช่” ซึ่งตัวตนนี้เป็นสภาวะที่สืบเนื่องมาจากสภาวะก่อนจะเป็นตัวตนของบุคคล โดยสภาวะการณินขั้นนี้ถือเป็นการระบุหรือนิยามตัวตน (Self-Identification) ในเบื้องต้น ซึ่งเป็นขั้นที่บุคคลจะสามารถระบุถึงความเหมือน (Similarity) หรือความแตกต่าง (Differentiation) ของตนเองเมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่นๆ ในสังคมได้ว่าตัวตนเองนั้นมีตัวตนที่เหมือนหรือแตกต่างจากบุคคลรอบข้างหรือไม่ หากบุคคลพบว่าความเป็นตัวตนของตนเองนั้นเป็นเหมือนเช่นเดียวกับคนใดหรือกลุ่มใดที่มีในสังคม ก็จะสามารถตระหนักรู้ว่าสภาวะตนเองนั้นเป็นเช่นไร แต่หากบุคคลพบว่าตนเองไม่ได้เป็นเช่นบุคคลทั่วไปในสังคมในขั้นสภาวะนี้ บุคคลจะเริ่มค้นหาว่าสาเหตุที่แตกต่างจากบุคคลในสังคมเพราะอะไร อย่งไร จนนำไปสู่การสร้างกรอบตัวตนใหม่ หรือการข้ามกรอบตัวตนเดิมที่สังคมมีซึ่งจะกล่าวในขั้นถัดไป

สภาวะ “การข้าม” ซึ่งตัวตน (Trans-Personal)

สภาวะการข้ามซึ่งตัวตนจัดเป็นสภาวะสุดท้ายของการนิยามหรือระบุตัวตนของบุคคลที่มีความแตกต่างจากบุคคลอื่นในสังคม โดยการมุ่งหาคำตอบหรือการสร้างนิยามใหม่ให้กับตัวตนที่แตกต่างว่าความแตกต่างนั้นคืออะไร และตัวตนที่แตกต่างนี้จะนิยามอย่างไรให้บุคคลหรือสังคมได้รับรู้และเข้าใจ ซึ่งถือเป็นสภาวะที่มีความสำคัญที่ต้องระมัดระวังในการนิยามในความแตกต่างที่เป็นความ “ใหม่” ที่เกิดขึ้น เพราะผลของการนิยามหรือระบุความแตกต่างของตัวตนที่จะนิยามหรือระบุไปนั้น จะส่งผลต่อการรับรู้ (Perception) และการยอมรับ (Acceptable) จากบุคคลอื่นในสังคม หากการนิยามหรือการระบุความเป็นตัวตนอันแปลกใหม่ที่เกิดขึ้นนั้นไม่เป็นที่ยอมรับจาก

บุคคลหรือสังคม อาจทำให้เกิดสภาวะของความผิดปกติ (Abnormal) หรือความแปลกแยก (Alienation) ได้ในที่สุด

จากสภาวะการพัฒนาสู่การนิยามตัวตนของบุคคลข้างต้นทั้งสามสภาวะการณืนั้น หากเรานำการศึกษาและวิเคราะห์การสร้างการนิยามความเป็นตัวตนของเกย์หรืออัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ (Gay Identity) จะพบว่าการพัฒนาซึ่งอัตลักษณ์หรือความเป็นตัวตนของเกย์ของบุคคลนั้น มีการเริ่มต้นจากสภาวะทั้งสามมาตามลำดับ โดยสามารถอธิบายเป็นแผนภาพเพื่อสร้างความชัดเจนได้ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 4 แสดงการสร้างอัตลักษณ์และตัวตนของความเป็นเกย์ตามทฤษฎีเอฟเฟค

จากแผนภาพแสดงลำดับการดำเนินการตามสภาวะต่างๆ และพัฒนาไปในแต่ละขั้น สภาวะของการนิยามตัวตนของความเป็นเกย์ของบุคคลนั้นเริ่มมาจากการที่บุคคลเริ่มมีการเปรียบเทียบ (Comparative) ความเป็นตัวตนของตนเองกับบุคคลอื่นรอบๆข้างในสังคมว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างจากบุคคลในสังคมหรือไม่ ซึ่งถือเป็นขั้นสภาวะของ “ก่อน” จะเป็นตัวตน (Pre-Personal) โดยหากการเปรียบเทียบพบว่าความเป็นตัวตนของตนเองนั้นเหมือน (Similarity) หรือเป็นไปในทางเดียวกัน (Yes) บุคคลทั่วไปในสังคม ความเป็นตัวตนนั้นก็จะไม่มีแตกต่างอะไรจากบรรทัดฐานที่สังคมได้จัดวางไว้ แต่หากการเปรียบเทียบนั้นทำให้พบว่าความเป็นตัวตนของ

ตนเองนั้นมีความแตกต่าง (Differentiation) จากบุคคลอื่นในสังคม (Not) ก็จะเข้าสู่สภาวะขั้น “ไม่ใช่” ซึ่งตัวตน (Im-Personal) ต่อไป

ในการวิเคราะห์ความเป็นตัวตนของกลุ่มเกย์ในสภาวะ “ก่อน” จะเป็นตัวตน (Pre-Personal) นั้น ความเป็นตัวตนและบุคคลนั้นเปรียบเสมือนวัตถุที่จะต้องทำการศึกษาและเปรียบเทียบ (Subject-Metter) จะเริ่มจากการเป็นบุคคลเพศชายเหมือนกัน แต่เมื่อมีการเปรียบเทียบความเป็นตัวตนโดยอาจมองไปที่มิติขององค์ประกอบของความเป็นชาย (Masculinity) ซึ่งอาจเป็นด้านของรสนิยมทางเพศ หรือคุณสมบัติอื่นของความเป็นชายแล้วพบว่ามีความแตกต่างออกไป อาทิ อาจมีรสนิยมทางเพศ หรือการพึงพอใจในแบบคู่รักระหว่างบุคคลเพศเดียวกัน ซึ่งลักษณะดังกล่าวไม่สอดคล้องหรือแตกต่าง (Differentiation) กับลักษณะหรือองค์ประกอบของความเป็นชายที่สังคมได้สร้างกรอบของวาทกรรมความเป็นชายเอาไว้ ทำให้บุคคลนั้นต้องเข้าสู่สภาวะการ “ไม่ใช่” ซึ่งตัวตน (Im-Personal) เพื่อหาคำตอบและสร้างการนิยามตัวตนต่อไป

เมื่อบุคคลที่พบว่าตัวตนของตนเองนั้นมีความแตกต่างจากบุคคลอื่นในสังคม หรือแตกต่างจากบรรทัดฐานที่สังคมวางไว้ จึงทำให้เกิดสภาวะการ “ไม่ใช่” ซึ่งตัวตน (Im-Personal) ที่บุคคลนั้นจะต้องตั้งคำถามเกี่ยวกับการนิยามความเป็นตัวตน (Self-Identification) ของตนเองที่แตกต่างนั้น ออกมาให้ได้ว่าคืออะไร และมีความแตกต่างอย่างไรก่อนจะเปลี่ยนผ่านเข้าสู่สภาวะของการ “ข้าม” ความเป็นตัวตน (Trans-Personal) ซึ่งหากศึกษาและวิเคราะห์ของพัฒนาการความเป็นตัวตนของเกย์ในขั้นสภาวะนี้จะพบว่า เมื่อบุคคลเพศชายที่ค้นพบว่าความเป็นตัวตนของตนเองนั้นไม่ได้เป็นไปตามองค์ประกอบของความเป็นชาย (Masculinity) ตามที่สังคมได้วางบรรทัดฐาน (Social Norm) เอาไว้แล้วนั้น การนิยามความเป็นตัวตน (Self-Identification) ของบุคคลนั้นจะเริ่มเกิดขึ้นเพื่อระบุดึงความแตกต่างที่มี และสร้างนิยามที่ชัดเจนให้กับตนเองต่อไป ซึ่งในสภาวะนี้บุคคลเพศชายที่แตกต่างทั้งด้านรสนิยมทางเพศหรือองค์ประกอบความเป็นชายอื่นๆ จึงเริ่มเกิดการนิยามความแตกต่างดังกล่าวว่าความเป็นตัวตนที่แตกต่างจากความเป็นชายตามบรรทัดฐานของสังคมแต่ยังคงมีเพศสภาพที่ดูเป็นชายนั้นว่า “เกย์” (Gay) และนำไปสู่การสร้างการยอมรับและยืนยันจากสังคมในสภาวะต่อไป

จากสถานะของการระบุการ “ไม่ใช่” ซึ่งตัวตนของ “เกย์” ในสถานะก่อนหน้านี้นั้น กระบวนการต่อไปของการสร้างความเป็นตัวตนคือการยืนยันถึงความเป็นตัวตน (Affirmative) ของตนเองให้เกิดความชัดเจนให้มากที่สุดเพื่อก่อให้เกิดการรับรู้และยอมรับ (Recognized) จากบุคคลอื่นในสังคมให้ได้ว่าการนิยามความเป็นตัวตนที่แตกต่างออกไปนั้นมีอยู่จริง และเป็นที่ยอมรับ เป็นสากลจนยอมรับการมีอยู่จริงนั้นได้ จึงจะเกิดความเป็นตัวตนใหม่ (New Identity) ที่สมบูรณ์ ซึ่งหากกระบวนการในขั้นนี้บุคคลไม่สามารถทราบถึงความแตกต่างหรือระบุความเป็นตัวตนของตนเองได้อย่างสมบูรณ์หรือชัดเจนก็จะถูกบีบบังคับจากบรรทัดฐานจากสังคมให้กลับไปสู่สถานะที่สังคมได้กำหนดกรอบไว้นั้นเอง โดยความเป็นตัวตนของเกย์นั้นอาจมีกระบวนการการยืนยัน (Affirmative) ด้วยการชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างที่รับรู้และสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน อาทิ การรัก หรือพึงพอใจแบบคู่รักอย่างแท้จริงในเพศเดียวกัน หรือการมีรสนิยมทางเพศที่เฉพาะเจาะจงแต่บุคคลเพศเดียวกัน (ชาย กับ ชาย) เท่านั้น เป็นต้น

เมื่อมีการยืนยัน (Affirmative) จากรายละเอียดความแตกต่างดังกล่าวให้ชัดเจนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขั้นสถานะของการรับรู้และยอมรับ (Recognized) จากบุคคลรอบข้างในสังคมถือเป็นขั้นตอนสุดท้ายของการสร้างความเป็นตัวตนที่สมบูรณ์ โดยบุคคลที่เป็นเกย์อาจร่วมกันเพื่อสร้างการยอมรับหรือเริ่มหาสมาชิกหรือบุคคลที่จัดอยู่ในความแตกต่างที่เรียกว่า “เกย์” เช่นเดียวกันมารวมกลุ่มหรือแสดงตนให้สังคมได้รับรู้ถึงการมีอยู่จริงของ “เกย์” และเพิ่มระดับการรับรู้ให้กว้างขึ้น อันจะนำไปสู่การเกิดการยอมรับว่ามีอยู่จริงของความเป็นตัวตนของเกย์ จึงจะเกิดการสร้างความเป็นตัวตนของความเป็น “เกย์” (Gay Identity) ที่สมบูรณ์ขึ้นมาในที่สุด

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยการเมืองกับเพศสภาพ: อัตลักษณ์ร่วมและอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ ภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองเป็นการศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Analytical Description) ประกอบกับ สถิติจากแบบสอบถามช่วยในการอธิบาย โดยมีประเภทของการจัดระเบียบวิธีวิจัยเป็น 2 ประการ คือ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) และแบบทุติยภูมิ (Secondary Source) ประกอบกับการเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Work) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ (Interview) และการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และ 2) การวิเคราะห์ข้อมูล () โดยมี ขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาและวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจควบคุมคู่ไปกับการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ไดมามีการอ้างอิง น่าเชื่อถือ และครบถ้วนในส่วนที่ต้องการศึกษา โดยผู้วิจัยทำการจำแนกวิธีการศึกษา ดังต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลและเอกสาร

3.1.1 การเก็บข้อมูลจากการวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

- ก. ข้อมูลระดับชั้นปฐมภูมิ อาทิ ข่าวการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มเกย์ในหนังสือพิมพ์, และเอกสารเผยแพร่ที่เกี่ยวข้อง
- ข. ข้อมูลระดับชั้นทุติยภูมิ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ, รายงานการวิจัยการสัมภาษณ์, หนังสือวิชาการ, และบทความจากวารสารและนิตยสารต่างๆ และแบบสอบถาม

3.1.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม (Field Research)

ผู้วิจัยแบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 3 ประเภท คือ การแจกแบบสอบถามต่อบุคคลที่เปิดเผยความเป็นเกียรติของตนเอง การสัมภาษณ์แบบเจาะจงประเด็น และไม่เจาะจงประเด็น และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)

การใช้แบบสอบถามและกลุ่มประชากรตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาและวิจัยในครั้งนี้คือ บุคคลผู้แสดงออกและยอมรับอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ในตนเองด้วยความเปิดเผยหรือแสดงออกให้สังคมได้รับรู้อย่างชัดเจน (ไม่รวมบุคคลที่ผ่าตัดเปลี่ยนอวัยวะเพศหรือบุคคลข้ามเพศเข้ามาทำการศึกษาวิจัย) โดยผู้วิจัยกำหนดไว้ จำนวน 384 คน ซึ่งใช้สูตรการหาค่าขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบค่า (Infinite Population)³ โดยผู้วิจัยใช้ค่าระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ตามสูตรการคำนวณดังต่อไปนี้

$$n = \frac{p(1-p)z^2}{e^2}$$

n แทน จำนวนเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

P แทน สัดส่วนของประชากรเกย์ที่ผู้วิจัยต้องการจะสุ่ม

Z แทน ความมั่นใจที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่ระดับนัยความสำคัญทางสถิติ 0.05 มีค่าเท่ากับ 1.96 (ความมั่นใจ 95%)

e แทน สัดส่วนของความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นได้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555)

³ เนื่องจากไม่มีฐานข้อมูลจำนวนของกลุ่มประชากรที่เป็นเกย์ที่แน่ชัดอันเนื่องมาจากสภาพทางสังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทยที่ยังไม่เอื้ออำนวยให้เกย์เปิดเผยตัวตนสู่สาธารณะมากนัก

การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation)

การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) ผู้ศึกษาจะเข้าร่วมกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่สำคัญของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย อาทิ การรณรงค์เรียกร้องสิทธิของเกย์ในสังคมไทย งานรวมตัวเพื่อแสดงวิสัยทัศน์ของเกย์ต่อสังคม การร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มเกย์ในสังคมไทย อาทิ สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย, กลุ่มบางกอกเรนโบว์, กลุ่มเอ็มพลัส, กลุ่มเกย์การเมือง, กลุ่มเครือข่ายเพื่อนกระเทยไทย, เป็นต้น

การสัมภาษณ์แบบเจาะจงประเด็นและไม่เจาะจงประเด็น

ในส่วนของ การสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาแบ่งประเภทของผู้ถูกสัมภาษณ์ออกเป็นประเภท โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. แบ่งตามอาชีพของเกย์ในสังคมไทย ประกอบไปด้วย

- 1.1 เกย์ที่มีสถานะภาพทางสังคมเป็นข้าราชการ และพนักงานราชการ
- 1.2 เกย์ที่มีสถานะภาพทางสังคมเป็นพนักงานเอกชน และลูกจ้างทั่วไป

2. แบ่งตามช่วงอายุโดยไม่จำกัดถิ่นฐานที่เกิด ประกอบไปด้วย

- 2.1 กลุ่มที่มีอายุ 18 – 20 ปี เป็นกลุ่มที่เป็นนักเรียน นิสิต นักศึกษา
- 2.2 กลุ่มที่มีอายุ 21 – 30 ปี เป็นกลุ่มที่เป็นนิสิต นักศึกษา มากที่สุด
- 2.3 กลุ่มที่มีอายุ 31 – 40 ปี เป็นกลุ่มที่แสวงหาความมั่นคง และความก้าวหน้าในอาชีพการงาน และมองหาคู่ครองที่มั่นคงในการใช้ชีวิตกับเกย์ด้วยกันมากในระดับหนึ่ง
- 2.4 กลุ่มที่มีอายุ 40 – 50 ปี เป็นกลุ่มที่มีความมั่นคงในอาชีพการงานมีประสบการณ์ และความสุขุมรอบคอบในการตัดสินใจหรือใช้ชีวิตมากขึ้นกว่าวัยอื่นๆ

3.แบ่งตามผู้ที่มีประสบการณ์ตรงที่ทำงานหรือร่วมการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับเกย์

3.1 นายกสสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย (Rainbow Sky Association of Thailand) คุณกิตตินันท์ ธรรมรัช หรือที่รู้จักกันในนามของ แดนนี่ เดอะบิช ผู้ดำรงตำแหน่ง นายกสสมาคมฟ้าสีรุ้งในปัจจุบัน และถือเป็นองค์กรเกย์ที่จัดตั้งและจดทะเบียนถูกต้องเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแห่งเดียวในประเทศไทย

3.2 ประธาน/หัวหน้ากลุ่มบางกอกเรนโบว์ (Bangkok Rainbow Organization) คุณ โดยองค์กรหรือกลุ่มบางกอกเรนโบว์นี้มีการดำเนินงาน หรือทำงานร่วมกับสมาคมฟ้าสีรุ้ง และกลุ่มองค์กรในเครือเกย์ร่วมกัน

3.4 ประธาน/หัวหน้ากลุ่มเอ็มพลัส (M-Plus) คุณพงศ์ธร จันทรเลื่อน ซึ่งเป็นกลุ่มหรือองค์กรเกย์ที่จังหวัดเชียงใหม่ที่มีบทบาทในการเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องสิทธิและความเท่าเทียมให้กับเกย์ในสังคม

3.5 สตรีข้ามเพศซึ่งเข้ามามีประสบการณ์ตรงในการเมืองระดับท้องถิ่นและอยู่ในวงการด้านการการเมืองระดับท้องถิ่น และได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดน่าน คือ คุณยลลดา เกิร์กก้อง สนวนยศ โดยจะนำข้อมูลที่ได้มาเปรียบเทียบการได้รับการยอมรับในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองระหว่างสตรีข้ามเพศกับเกย์ว่าเหมือน หรือแตกต่างกันอย่างไร

4.แบ่งตามด้านความเชี่ยวชาญหรือนักวิชาการผู้ศึกษาและวิจัยเกย์

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญและเป็นนักวิชาการที่ศึกษาและวิเคราะห์เกย์ในสังคมไทยมาในช่วงระยะเวลากว่า 10 ได้แก่ ดร.นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ นักวิชาการประจำศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร มหาวิทยาลัยศิลปากร

เหตุผลที่ผู้ศึกษาแบ่งประเภทของผู้ให้สัมภาษณ์ตามเกณฑ์ดังกล่าวเนื่องมาจากผู้ศึกษาต้องการความหลากหลายทางด้านข้อมูลและมุมมองของผู้ให้ข้อมูลที่มีอาชีพและความมั่นคงทางด้านอาชีพและความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน อันจะทำให้ได้มุมมองของเกย์ในสังคมไทยได้หลากหลายและนำมาเชื่อมโยงเข้าหากันให้ได้ข้อสรุปที่แน่นอนและเป็นไปตามสมมติฐานได้มากยิ่งขึ้น

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยจะเป็นการนำสถิติที่ได้จากการรวบรวมจากแบบสอบถามที่แจกไปมาอธิบายควบคู่ไปกับประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง อาทิ บทความ วารสาร หนังสือพิมพ์ เป็นต้น โดยนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเป็นอัตลักษณ์และอุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์ในสังคมไทยภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มานั้น ผู้วิจัยอาศัยการวิเคราะห์บนพื้นฐานแนวคิดที่สำคัญคือ แนวคิดอัตลักษณ์ (Identity) แนวคิดของชาตินิยมเชิงอัตลักษณ์ (Identity Nationalism) ของเกย์ในสังคมไทย แนวคิดสารัตถนิยม (Essentialism) แนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคม (Social Constructionism) ประกอบกับทฤษฎีขบวนการทางสังคมใหม่ (New Social Movement) ทฤษฎีสัญญาวิทยาและการสื่อความหมาย (Semiology and Significant) และทฤษฎีเอฟเฟค (Affect Theory) โดยนำข้อมูลต่างๆที่ได้มาเป็นเครื่องมือในการยืนยันข้อเท็จจริงของแนวคิดและทฤษฎีต่างอย่างเป็นระบบ

การศึกษาวเคราะห์ข้อมูลจะเริ่มจากการศึกษาประวัติของการก่อตัวของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย และการเริ่มเปิดพื้นที่ให้กับเกย์ในสังคมไทย และสภาวะความแปลกแยกทางการเมือง (Alienation) ที่ส่งผลกระทบต่อคนในสังคมรวมถึงเกย์ในสังคมไทยด้วย และวิเคราะห์หาความเป็นตัวตนหรือ อัตลักษณ์ของเกย์ในสังคมไทยที่มีร่วมกันเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับกลุ่มและสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะเป็นการศึกษาในรูปแบบของการพรรณนา และปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้ข้อมูลกับผู้ศึกษาโดยแบ่งตามรายละเอียดดังที่กล่าวไว้ข้างต้น

3.3 ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวจัยในครั้งนี้เริ่มศึกษาจากประวัติการก่อตัวขึ้นของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย และควมมีตัวตนของเกย์ในสังคมไทยหรือที่เรียกว่าอัตลักษณ์ และสภาวะความแปลกแยกทางการเมืองของสังคมไทยที่มีผลต่อเกย์ในสังคมไทย โดยจะมุ่งศึกษาที่กระบวนการในการสร้างตัวตนในเชิงอัตลักษณ์ การสร้างอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์ และความเหนียวแน่นของกลุ่มเกย์ท่ามกลางความแปลกแยกทางการเมืองในสังคม ซึ่งปัจจัยต่างล้วนแต่ก่อให้เกิดความแตกแยกภายในกลุ่มได้ และสามารถถ่วงน้ำหนักให้เกิดความแน่นแฟ้นที่มากขึ้นภายในกลุ่มได้เช่นกัน โดยเริ่มศึกษาตั้งแต่การเริ่มมีการแบ่งขั้วทางการเมืองในสังคมไทย พร้อมกับการศึกษาการก่อตัวของกลุ่ม

เกย์ในสังคมไทย ตลอดจนวิวัฒนาการในการสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของกลุ่มโดยปราศจากการแบ่งขั้วทางการเมือง โดยมุ่งเน้นไปที่ประเด็นเชิงอัตลักษณ์กับการก้าวข้ามประเด็นเรื่องสีทางการเมืองของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย

บทที่ 4

ประวัติและภูมิหลังการก่อตัวของสภาวะความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง

ก่อนที่ผู้วิจัยจะทำศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับประเด็นของอัตลักษณ์ร่วมและอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ ภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองนั้น ผู้วิจัยขอให้นำเพื่อสร้างความเข้าใจในการก่อตัวของความขัดแย้ง และบริบทของการแบ่งขั้วทางการเมืองของสังคมไทย ภายใต้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยในช่วงปีพุทธศักราช 2547 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถมองเห็นและเข้าใจบริบทสภาพสังคมและความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และการเกิดสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองของสังคมไทยได้อย่างชัดเจน อีกทั้งจะทำให้ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ถึงประเด็นของความสัมพันธ์ของอัตลักษณ์ร่วมกับความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยที่ต้องการศึกษาได้ดียิ่งขึ้นในลำดับต่อไป

4.1 ประวัติและภูมิหลังของการก่อตัวของสภาวะความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองในสังคมไทย

ในส่วนของประวัติและภูมิหลังของการก่อตัวของสภาวะความขัดแย้งและการแบ่งขั้วในสังคมไทยนั้น ผู้วิจัยขออธิบายด้วยการแบ่งช่วงเวลาการอธิบายตามรูปแบบของช่วงระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่และดำรงตำแหน่งของรัฐบาลและนายกรัฐมนตรีแต่ละท่านเป็นจุดเริ่มต้นและมีผลต่อการเกิดความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองในสังคมไทยเป็นอย่างมาก โดยเรียงลำดับในการอธิบายพอสังเขป ดังต่อไปนี้

จุดกำเนิดและชนวนเหตุของความขัดแย้งด้านการตรวจสอบการบริหารจัดการภายใต้รัฐบาล พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร และการก่อตัวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยหรือกลุ่มคนเสื้อเหลือง

ในช่วงของปีพุทธศักราช 2547 ได้เกิดเหตุการณ์และการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่สำคัญต่อหน้าประวัติศาสตร์การเมืองของประเทศไทย ซึ่งในขณะนั้นถือเป็นช่วงปลายของการบริหารงานของคณะรัฐบาลพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร โดยมีผู้ไม่พอใจในการบริหารงานของคณะรัฐบาลฯ และเริ่มจาก “กลุ่มประชาชนเพื่อราชบัลลังก์” จากนั้นจึงขยายตัวในวงกว้างมากขึ้นจนเป็นที่รับรู้ในสังคมในปี 2548 ด้วยการนำของนายสนธิ ลิ้มทองกุล ภายใต้วัตถุประสงค์หลักคือการ

ขับไล่พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ให้พ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี อีกทั้งสนับสนุนนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขึ้นมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแทนอย่างบริสุทธิ์และเปิดเผย

การชุมนุมดังกล่าวตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2547 เริ่มมีความยืดเยื้อและยาวนานมากยิ่งขึ้น โดยรูปแบบการชุมนุมเพื่อต่อต้านการดำรงตำแหน่งของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร นั้นเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากการชุมนุมที่ผู้ชุมนุมเข้าร่วมการชุมนุมแบบมาเข้าและเดินทางกลับในช่วงเย็น เป็นการชุมนุมแบบค้างคืน โดยเริ่มจากลานพระบรมรูปทรงม้า ด้านหน้าของพระที่นั่งอนันตสมาคมในปีพุทธศักราช 2549 ซึ่งเป็นการชุมนุมที่มีระดับความเข้มข้นอันเนื่องมาจากการขายหุ้นกลุ่มบริษัทชินคอร์ปให้กับต่างชาติหรือเทมาเส็กประเทศสิงคโปร์ ทำให้เกิดการชุมนุมภายใต้ชื่อ “การชุมนุมกู้ชาติ” และพัฒนามาเป็น “ปิดบัญชีทักษิณ” และกลายเป็น “กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย” (People's Alliance for Democracy, PAD) ณ บริเวณท้องสนามหลวง โดยใช้ “สี่เหล็อง” เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มในที่สุด

อุดมการณ์และแนวความคิดของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (People's Alliance for Democracy, PAD) หรือกลุ่มคน “สี่เหล็อง” ที่เกิดขึ้นเพื่อดำเนินการขับไล่พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ให้พ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้น ได้มีการเสนอแนวคิด “การเมืองใหม่” (New Politics) อันถือได้ว่าเป็นแนวคิดของกลุ่มที่ใช้ในการยึดเหนี่ยวและดำเนินกิจกรรมต่างๆไว้ 3 ประการหลัก (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2558) ดังนี้

1. เพื่อทำการปกป้องเทิดทูนราชวงศ์จักรีให้เข้มแข็งและปลอดภัย เนื่องจากพระมหากษัตริย์ทรงทศพิธราชธรรม
2. ให้การสนับสนุนให้คนดีมาปกครองบ้านเมือง ป้องกันไม่ให้คนไม่ดีมีอำนาจ เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคมทุกภาคส่วน ทั้งในด้าน เศรษฐกิจ การเมือง และสังคม
3. ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในทางการเมือง โดยต้องไม่จำกัดอยู่เพียงนักการเมืองที่มาจากการเลือกตั้งในพื้นที่ แต่ต้องเปิดกว้างให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในทุกระดับ

จากอุดมการณ์และแนวความคิด “การเมืองใหม่” (New Politics) ที่มุ่งเน้นให้เกิดระบบสังคมที่มีความสมเหตุสมผลของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยทั้ง 3 ประการหลักที่กล่าวมานั้น ได้ถูกกล่าวหาว่าเป็นกลุ่มชาตินิยม รวมไปถึงมีอุดมการณ์ที่เป็นไปในลักษณะของระบบฟาสซิสต์ อันเนื่องมาจากการต่อต้านนโยบายประชานิยมและเน้นการกระจายอำนาจทางการเมืองให้ออกจากศูนย์กลาง อีกทั้งกล่าวโจมตีผู้ไม่ให้เกิดวิวัฒนาการพระมหากษัตริย์อีกด้วย (Asian Human Rights Committee, 2008)

ชนวนเหตุแห่งความไม่พอใจ : การก่อตัวของประเด็นการเรียกร้องและเป้าหมายของกลุ่ม

การประชุมเพื่อขับไล่พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวได้มีการหยิบยกและการนิยามประเด็นของ “ระบอบทักษิณ” (Taksinocracy) อันหมายถึง ปราบฏกาการณ์ทางเศรษฐกิจทางการเมือง และทางสังคมที่เกิดขึ้นภายใต้การบริหารงานของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร (พิชญ์ พงษ์สวัสดิ์, 2551) หรือ “ทักษิณาธิปไตย” (ชวินทร์ ลีนะบรรจง และ สุวินัย ภรณวลัย) ร่วมกับประเด็นอื่นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างความชอบธรรมในการขับไล่ให้พ้นจากตำแหน่งโดยสามารถสรุปได้ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ (แก้วสรร อติโพธิ, 2015)

1. การหลงใหลทุนนิยมใหม่จนลืมประเทศชาติ
2. การบริหารงานที่โกงกินชาติบ้านเมือง
3. การแปรรูปรัฐวิสาหกิจ โดยเฉพาะการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย
4. การแก้สัมปทานสถานีโทรทัศน์ไอทีวี
5. การทุจริตในโครงการสนามบินสุวรรณภูมิ
6. การใช้อำนาจรัฐแทรกแซงและคุกคามสื่อ

จากประเด็นต่างๆที่ทางกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้ระบุและใช้เป็นแนวทางในการสร้างความชอบธรรมและขับเคลื่อนการขับไล่พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ให้พ้นจากการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีที่ยึดเอามาจนถึงปีพุทธศักราช 2549 นั้น การชุมนุมประท้วงได้สิ้นสุดลง ในวันที่ 19 กันยายน 2549 ด้วยการเกิดรัฐประหารของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งนำโดย พลเอกสนธิ บุญย

รักถิ่น ซึ่งเป็นการก่อรัฐประหารก่อนวันที่จะมีการชุมนุมอย่างยืดเยื้อของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและเครือข่ายในวันที่ 20 กันยายน 2549

การดำรงอยู่และการสิ้นสุดของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

เหตุการณ์การก่อรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน 2549 แม้จะเป็นการสิ้นสุดการประท้วงในครั้งนี้ แต่ยังไม่ได้ทำให้กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยสิ้นสุดบทบาทอย่างเป็นทางการ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้ออกมาทำการเคลื่อนไหวอีกครั้งในปีพุทธศักราช 2551 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทำการต่อต้านพรรคพลังประชาชน ซึ่งถือเป็นพรรคที่มีนัยของความเป็นตัวแทนของพันธมิตรจวท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ต่อจากพรรคไทยรักไทยที่ถูกคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคและยุติบทบาททางการเมือง โดยกลุ่มพันธมิตรออกมายื่นข้อเสนอเพื่อต่อรองกับนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นให้ออกจากตำแหน่งอันเนื่องมาจากการมีผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกี่ยวข้องกับพันธมิตรจวท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ด้วยการปิดสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ และสถานที่สำคัญต่างๆในประเทศ และสิ้นสุดการประชุมและยึดสถานที่ต่างๆเมื่อมีคำสั่งวินิจฉัยยุบพรรคพลังประชาชนและพรรคร่วมรัฐบาล

ถัดมาในปีพุทธศักราช 2553 กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้มีการออกมาเคลื่อนไหวอีกครั้งด้วยเหตุผลของการออกมาต่อต้านกลุ่มคน “เสื้อแดง” หรือกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ที่ออกมาเคลื่อนไหวเรียกร้องให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีในขณะนั้นลาออกจากตำแหน่งและทำการยุบสภาฯ ซึ่งทางกลุ่มพันธมิตรฯ ได้ยื่นหนังสือเพื่อให้นายกรัฐมนตรีจัดการกับกลุ่มเสื้อแดงที่ออกมาชุมนุมอย่างเด็ดขาด แต่นายอภิสิทธิ์ กลับมีการประกาศให้เลือกตั้งใหม่ซึ่งกลุ่มพันธมิตรฯมองว่าเป็นการทำลายระบอบการปกครองและหลักการบริหารบ้านเมือง จึงหันมากดดันและเรียกร้องให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีด้วยเช่นเดียวกัน

ในปีพุทธศักราช 2554 กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยกลับมาชุมนุมร่วมกันอีกครั้งในประเด็นของกรณีข้อพิพาทของไทยและกัมพูชา เกี่ยวกับการเป็นเจ้าของปราสาทเขาพระวิหาร ทว่าการกลับมาชุมนุมในครั้งนี้แตกต่างจากครั้งก่อนในแง่ของจำนวนผู้เข้าร่วมชุมนุมที่ลดจำนวนลงไปมาก ซึ่งทำให้การเรียกร้องในกรณีต่างๆไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก จนสุดท้ายเมื่อเกิดเหตุการณ์รุนแรงแกนนำจึงตัดสินใจยุติการชุมนุมลงในวันที่ 1 กรกฎาคม 2554

การก่อตัวและการผสมผสานความร่วมมือของกลุ่มพันธมิตรและกลุ่ม กปปส.

หลังจากประเทศไทยได้ก้าวข้ามวิกฤติทางการเมืองไทยในช่วงปีพุทธศักราช 2547 จนถึงปีพุทธศักราช 2554 ไปแล้วนั้น ประเทศไทยยังคงตกอยู่ในสภาพของความขัดแย้งทางการเมืองที่รอเวลาปะทุขึ้นมาอีกครั้ง ประกอบกับสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมือง (Polarization) ที่เกิดขึ้นมาพร้อมๆกับความขัดแย้งทำให้คนในประเทศต่างแบ่งฝักแบ่งฝ่าย โดยอ้างเอาอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มทางการเมืองที่เป็นกลุ่มใหญ่อย่าง กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือที่เรียกกันในนามของ กลุ่มคนเสื้อเหลือง และกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือ กลุ่มคนเสื้อแดง ส่งผลให้คนในประเทศถูกแบ่งออกเป็น 2 ขั้วใหญ่ข้างต้น

ประเทศไทยยังคงเกิดวิกฤติทางการเมืองขึ้นอีกครั้งในช่วงปีพุทธศักราช 2556 จนถึง 2557 ซึ่งเป็นวิกฤติทางการเมืองที่เกิดขึ้นอันมีสาเหตุมาจากการต่อต้านการยกร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม ซึ่งมีเนื้อหาการยกอนการนิรโทษกรรมความผิดทั้งหมดของทุกฝ่ายทั้งกลุ่มพันธมิตร และกลุ่ม นปช. ที่มีระยะเวลาย้อนหลังไปถึงปีพุทธศักราช 2547 ซึ่งจะทำให้การกระทำซึ่งความผิดของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร นั้นได้รับการนิรโทษ ทำให้เกิดความไม่พอใจ ประกอบกับการมุ่งขจัดอิทธิพลของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ให้หมดไปจากการเมืองไทย และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ 2550 เพื่อให้สมาชิกวุฒิสภาทั้งหมดมาจากการเลือกตั้ง จึงทำให้เกิดการชุมนุมเคลื่อนไหวขึ้นอีกครั้งภายใต้กลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เกิดขึ้นใหม่ที่ชื่อว่า คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (People's Democratic Reform Committee) หรือที่เรียกกันว่า กลุ่ม กปปส. ที่มีนายสุเทพ เทือกสุบรรณ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคประชาธิปัตย์เป็นผู้นำและเลขาธิการกลุ่ม โดยกลุ่ม กปปส. มีวัตถุประสงค์ของการก่อตั้งด้วยกันอยู่ 4 ประการคือ

1. มุ่งขจัดอิทธิพลของอดีตนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ให้หมดไปจากสังคมการเมืองไทย
2. สร้างสถานการณ์กดดันนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรให้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและความเป็นหัวหน้ารัฐบาล
3. กดดันนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตรให้ลาออกจากตำแหน่งการเป็นหัวหน้ารัฐบาล และสร้างช่องว่างทางการเมืองและอำนาจให้กลับคืนสู่ประชาชน

4. จัดตั้งสภาประชาชนเพื่อทำการควบคุมการปฏิรูปประเทศให้เป็นไปตามระบบ

ในการเกิดขึ้นของกลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขหรือกลุ่ม กปปส. นั้นเกิดขึ้นได้เพราะความร่วมมือจากหลายภาคส่วนและหลายกลุ่มทางการเมืองที่หันมาเข้าร่วมอุดมการณ์และให้การสนับสนุน อาทิ กลุ่มสหภาพแรงงานของรัฐ พรรคประชาธิปัตย์ รวมไปถึงกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่ยังคงเหลืออยู่ก็ผนึกกำลังเข้าร่วมการสนับสนุนการเคลื่อนไหวในครั้งนี้อย่างเต็มรูปแบบ ทำให้สามารถกล่าวได้ว่ากรณีนี้กำลังของภาคส่วนและกลุ่มต่างๆที่เข้าร่วมกับกลุ่ม กปปส. ที่มีกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเข้าร่วมด้วยนั้น มีนัยทางอุดมการณ์ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือมีเป้าหมายร่วมกันที่เด่นชัดคือ การโค่นล้ม “ระบอบทักษิณ” และอิทธิพลของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตรให้หมดไปจากสังคมการเมืองไทยร่วมกัน อีกทั้งยังมีจุดร่วมทางอุดมการณ์ของการเทิดทูลสถาบันพระมหากษัตริย์เช่นเดียวกันอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้จึงอาจสรุปได้ว่า คณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข หรือกลุ่ม กปปส. คือกลุ่มที่มีนัยของความเป็นกลุ่ม “เสือเหลือง” ที่มุ่งเน้นการโค่นล้มพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ทั้งในแง่ของอิทธิพลและผลประโยชน์ทับซ้อน และการเทิดทูลสถาบันพระมหากษัตริย์ร่วมกันอย่างชัดเจน โดยการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. นั้น ได้รับความสนใจและมีผู้เข้าร่วมชุมนุมด้วยเหตุผลของการรักและเทิดทูลสถาบันพระมหากษัตริย์และการล้มล้างระบอบทักษิณเป็นอย่างมาก สังเกตได้จากการมีรายได้ยอดเงินบริจาคที่หมุนเวียนที่มากมาย ทั้งนี้การเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. ได้สิ้นสุดลงเมื่อเกิดการก่อรัฐประหารจากคณะรักษาความสงบแห่งชาติ หรือ คสช. ที่นำโดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ภายหลังก้าวขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 29 ของประเทศไทย

4.2 การก่อตัวของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

ภายหลังการก่อรัฐประหารยึดอำนาจในวันที่ 19 กันยายน พุทธศักราช 2549 โดยปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) หรือ คณะรัฐมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) ในครั้งนั้น ได้สร้างความไม่พอใจให้กับกลุ่มประชาชนและนักกิจกรรมที่สนับสนุน และได้รับผลประโยชน์จากการบริหารงานภายใต้รัฐบาลของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นอย่างมาก โดยกล่าวโจมตีการทำรัฐประหารในครั้งนั้นว่าเปรียบเสมือนการทำลายประชาธิปไตยของประเทศให้สลายลง จึงทำการรวมตัวเพื่อสร้างการเคลื่อนไหวเพื่อทำการต่อต้านการทำรัฐประหารทันที

การเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านรัฐประหารได้เริ่มก่อตัวขึ้นภายหลังการทำรัฐประหารเพียง 1 วัน คือวันที่ 20 กันยายน พุทธศักราช 2549 โดยเริ่มจากการรวมตัวของปัจเจกชนที่นำโดยร้อยตำรวจตรีฉลาด วรฉัตร จนถูกเจ้าหน้าที่ควบคุมตัวไปในที่สุด แต่ก็ไม่ได้ทำให้กลุ่มที่สนับสนุนพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร นั้นยุติบทบาทและการออกมาชุมนุมไปอย่างถาวร ในทางกลับกันได้มีการเกิดกลุ่มการเคลื่อนไหวเพื่อสนับสนุนพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร เกิดขึ้นใหม่อย่างต่อเนื่องและหลากหลาย กลุ่ม อาทิ กลุ่มเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร ซึ่งถือเป็นกลุ่มแรกๆที่มีการชุมนุมเพื่อสร้างจุดยืนของการชุมนุมและประเด็นการเคลื่อนไหวเพื่อการปราศรัยในเวที กลุ่มพลเมืองภิวัตน์ ที่เป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวที่มีลักษณะการเคลื่อนไหวเฉพาะทาง โดยเป็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองเชิงสัญลักษณ์ เพื่อรณรงค์ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญและมีการเริ่มการใช้ “สีแดง” เป็นสัญลักษณ์ของการปฏิเสธจนเป็นที่มาของการเรียกกลุ่มนี้ว่า “ขบวนการคนเสื้อแดง” ในที่สุด และกลุ่มพีทีวี ที่เป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวจากนักการเมืองของพรรคไทยรักไทยที่ต้องการใช้สื่อมาเป็นเครื่องมือในการเคลื่อนไหวแต่ถูกรัฐบาลทหารในขณะนั้นตัดช่องทางจึงออกมาทำการเคลื่อนไหว ซึ่งในกลุ่มนี้ได้มีแกนนำกลุ่มที่เป็นที่รู้จักกันดีในปัจจุบันอย่าง นายวีระ มุสิกพงศ์ นายจตุพร พรหมพันธุ์ นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ นายจักรภพ เพ็ญแข เป็นต้น

กลุ่มเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร กลุ่มพลเมืองภิวัตน์ และกลุ่มพีทีวีนั้น จัดเป็นหนึ่งในกลุ่มการเคลื่อนไหวที่สนับสนุนพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตรอย่างเป็นรูปธรรมและชัดเจน ทั้งในแง่ของประเด็นที่ใช้ในการเคลื่อนไหว การเรียกร้องและสนับสนุน การใช้สัญลักษณ์ที่สื่อถึงอุดมการณ์ที่ชัดเจน อีกทั้งยังมีการเคลื่อนไหวของกลุ่มอย่างต่อเนื่องเห็นได้จากการจัดการ

ชุมนุมที่มีมากถึง 9 ครั้ง (อุบลพรรณ กระจ่างโพธิ์, 2553) ทำให้การเคลื่อนไหวและการชุมนุมขยายวงกว้างมากยิ่งขึ้น จากกลุ่มต่างๆที่กระจัดกระจายและมีอุดมการณ์การเรียกร้องและสนับสนุนที่แตกต่างกัน กลายมาเป็นกลุ่มแนวร่วมที่หาจุดร่วมของอุดมการณ์ร่วมกันได้ และก่อให้เกิดชื่อกลุ่มใหม่กลายเป็น “กลุ่มแนวร่วมประชาชนต้านรัฐประหาร” (นปตร.) และพัฒนาการนี้กำลังการชุมนุมและการเคลื่อนไหวร่วมกันจนกลายเป็นกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) ในที่สุด

การผนึกกำลังแนวร่วมและการกำเนิดกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.)

สู่การพัฒนาเป็นกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

ภายหลังการเกิดการรวมตัวของกลุ่มที่ต่อต้านรัฐประหารจนก่อให้เกิดกลุ่มแนวร่วมประชาชนต้านรัฐประหาร (นปตร.) ซึ่งในตอนแรกกลุ่มพีทีวียังไม่ได้เข้าร่วมการเคลื่อนไหวกับกลุ่มนปตร. แล้ว ต่อมาภายหลังทางกลุ่มพีทีวีและ นปตร. ก็มีมติร่วมในการเข้าร่วมและผนึกกำลังกันจัดตั้งองค์กรใหม่ภายใต้ชื่อ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) ขึ้นในวันที่ 6 มิถุนายน พุทธศักราช 2550 โดยการจัดตั้งกลุ่ม นปก. นี้มีเป้าหมายเฉพาะหน้าร่วมกันคือ การล้มหรือคว่ำรัฐธรรมนูญของคณะรัฐประหารทั้งสองฉบับ (2549 และ 2550) อันเนื่องมาจากกลุ่มนปก. มองว่ารัฐธรรมนูญทั้งสองฉบับคือผลผลิตจากการทำรัฐประหารเพื่อยึดอำนาจและทำให้การเมืองเข้าสู่ยุคอำมาตยาธิปไตย (Bureaucratic Polity) และความเป็นเผด็จการอีกครั้ง

ในส่วนของการเคลื่อนไหวของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) นั้น ได้มีการดำเนินการเคลื่อนไหวในรูปแบบของการสานต่อการเคลื่อนไหวของกลุ่มพีทีวี ทั้งในรูปแบบของการเรียกการชุมนุม หรือการจัดตั้งเวทีต่างๆ ซึ่งการเคลื่อนไหวของกลุ่ม นปก. นั้น มีรูปแบบและวิธีการทั้งการเคลื่อนไหวเพื่อกดดัน การระดมผู้คนให้เป็นกลุ่มใหญ่ เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์ในการเคลื่อนไหวที่จะโค่นล้มคณะรัฐมนตรีนั่นให้ออกจากตำแหน่ง รวมไปถึงการเรียกร้องให้พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ออกจากการเป็นองคมนตรีและรัฐบุรุษด้วยการกล่าวอ้างว่าเป็นผู้อยู่เบื้องหลังของการก่อรัฐประหารทั้งหมด ซึ่งการชุมนุมถือได้ว่าประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งที่สามารถระดมคนเข้าร่วมการชุมนุมได้มากกว่า 10,000 – 20,000 คน แม้ต่อมาภายหลังเหล่าบรรดาแกนนำของกลุ่มไม่ว่าจะเป็น วีระ มุกลีพงษ์ จตุพร พรหมพันธุ์ จักรภพ เพ็ญแข ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ เหวง โตจิราการ วิภูแถลง พัฒนภูมิไทย ฯ จะถูกหมายจับ แต่การเคลื่อนไหวของกลุ่ม

นปก. ก็ยังคงดำเนินต่อไปภายใต้การควบคุมของบรรดาแกนนำที่ยังคงเหลืออยู่ และเลือกแกนนำใหม่ขึ้นมาทดแทนในเวลาต่อมา

เวลาต่อมาการเคลื่อนไหวของกลุ่ม นปก. ยังคงเป็นประเด็นของการไม่รับร่างและโค่นล้มรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 เพราะเหตุผลและตรรกะที่ว่า การไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะเปิดโอกาสในอดีตนายกรัฐมนตรียิ่งจูงใจให้ ดร.ทักษิณ ชินวัตรสามารถกลับเข้ามาดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้อีกครั้ง ประกอบกับการล่ารายชื่อเพื่อถอดถอนนายกรัฐมนตรียุติไปควบคู่กัน และเมื่อครบกำหนดการครบรอบหนึ่งปีของการก่อรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พุทธศักราช 2550 การกลับมารวมตัวของบรรดาแกนนำต่างๆของกลุ่ม นปก. ต่างเข้าร่วมชุมนุมกันอย่างพร้อมหน้า และเปลี่ยนชื่อองค์กรจากกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการมาเป็น “กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ” (นปช.) ซึ่งมีการเคลื่อนไหวไปตามสถานการณ์โดยหยิบยกประเด็นต่างๆมาขับเคลื่อนภายใต้ชื่อของกลุ่ม นปช.

อุดมการณ์และการตอบโต้การเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่ากลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเป็นกลุ่มที่มีการเคลื่อนไหวเพื่อการต่อต้านการบริหารงานของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ก่อนที่จะเกิดเหตุการณ์รัฐประหารโดยฝ่าย คมช. การเคลื่อนไหวดังกล่าวจึงถูกกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) มองว่าเป็นการสนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดรัฐประหารเพื่อโค่นล้มอำนาจรัฐบาลพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร อีกทั้งการปกป้องรัฐธรรมนูญที่ผ่านการเห็นชอบจากการลงประชามติที่กลุ่ม นปช. ไม่เห็นด้วยนั้น ทำให้กลุ่ม นปช. ออกมาเคลื่อนไหวโดยเริ่มจากการออกแถลงการณ์เพื่อโจมตีกลุ่มพันธมิตร โดยนำบทเรียนและการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรมาเป็นแบบอย่างและปรับตัวในการเคลื่อนไหว โดยมีอุดมการณ์หรือวัตถุประสงค์หลัก ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นการปกป้องและคงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตย
2. ต่อต้านการทำรัฐประหารในทุกรูปแบบ
3. การเรียกร้อง “รัฐไทยใหม่” ที่อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชนอย่างแท้จริง
4. สนับสนุนให้อดีตนายกรัฐมนตรียิ่งจูงใจให้ ดร.ทักษิณ ชินวัตร กลับเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมือง

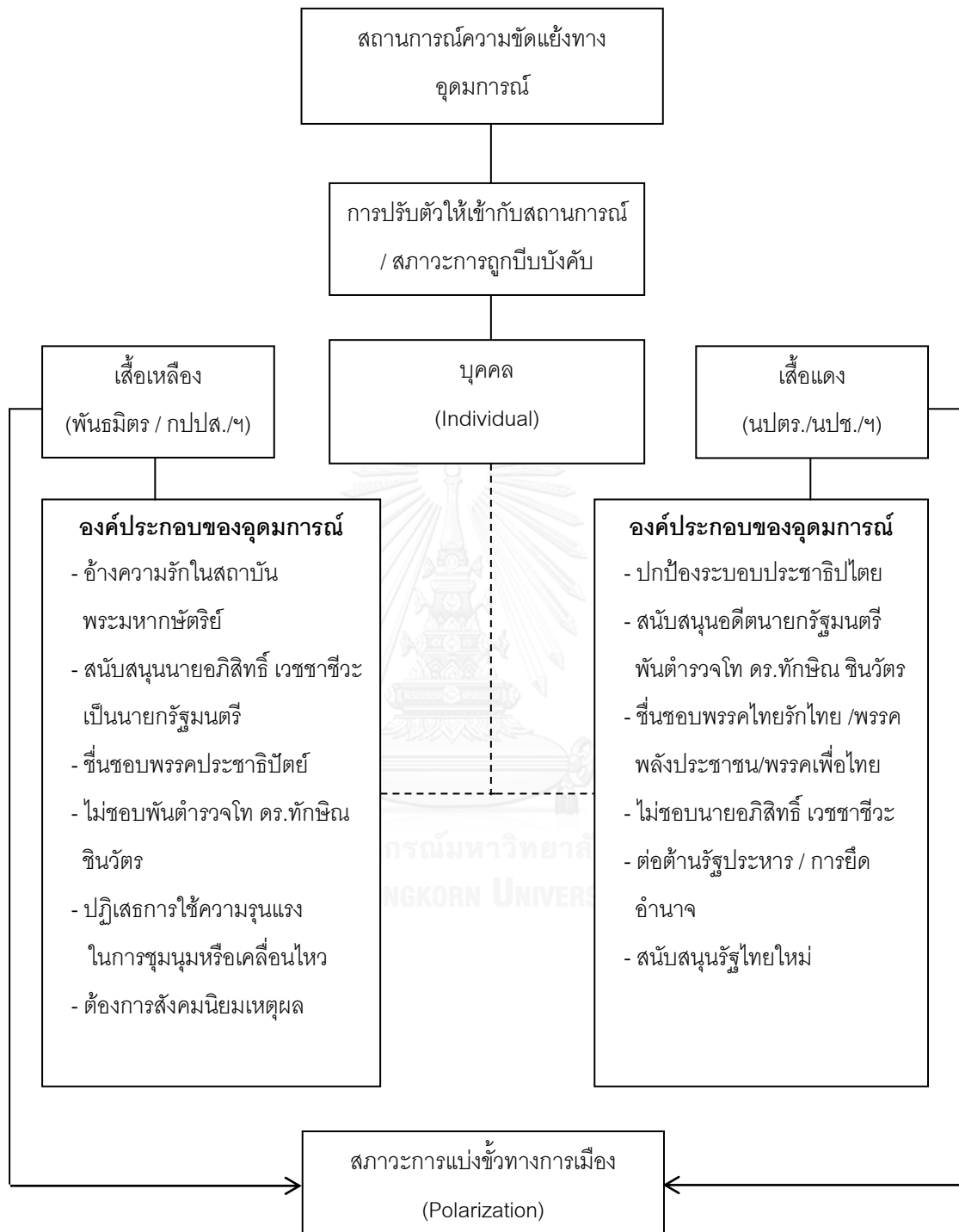
การประชุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เพื่อตอบโต้การเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยนั้น มีการขยายวงกว้างและเริ่มมีความรุนแรงและสถานการณ์ที่สุ่มเสี่ยงต่อการปะทะกันมากยิ่งขึ้น เมื่อกลุ่ม นปช. ได้เคลื่อนไหวทางการเมืองด้วยการเคลื่อนขบวนผ่านยังสถานที่ที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยปักหลัก และมีการขว้างปาข้าวของใส่กันจนเกิดการปะทะในที่สุด ซึ่งผลของการปะทะกันดังกล่าวทำให้กลุ่มที่โจมตีกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือกลุ่ม นปช. นั้นถูกมองว่าเป็นพวกหัวรุนแรงและใช้กำลังในการแก้ไขปัญหาไปในที่สุด

ต่อมาในปีพุทธศักราช 2552 สถานการณ์ของการปะทะกันในระหว่างที่มีการชุมนุมของทั้งสองฝ่ายยังไม่มีท่าทีว่าจะดีขึ้น จนถึงช่วงการประชุมเพื่อต่อต้านรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ด้วยเหตุผลของการอยู่เบื้องหลังของการยุบพรรคพลังประชาชนของกองทัพไทยที่อาจมีส่วนในการยุบพรรคดังกล่าว (The Telegraph, 2008) โดยรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ในขณะนั้นได้ประกาศให้คุมเข้มการนำเสนอข้อมูลของสื่อต่างๆอย่างใกล้ชิด และเมื่อสถานการณ์การชุมนุมของกลุ่ม นปช. เริ่มมีความตึงเครียดอันเนื่องมาจากการถูกโจมตีด้วยอาวุธและการสลายการชุมนุมหลายครั้ง รัฐบาลจึงได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินและนำไปสู่การเข้าสลายการชุมนุมจนมีผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตหลายราย จนได้รับขนานนามการสลายการชุมนุมในขณะนั้นว่า “เมษาโหด” (บ้านเมือง, 2553)

ภายหลังการเข้าสลายการชุมนุมในเดือนเมษายน กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) นั้นยังไม่ได้ยุติการชุมนุมลงไปอย่างสิ้นเชิง ยังคงมีการชุมนุมอยู่ที่แยกราชประสงค์ตามปกติ ต่อมากลุ่ม นปช. ได้มีการเรียกร้องให้นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เข้ามาอับตัวกับตำรวจ แต่กลับมีการบุกล้อมสถานที่ชุมนุมบริเวณแยกราชประสงค์อีกครั้ง โดยในการเข้าสลายการชุมนุมในครั้งนี้ถือเป็นเหตุการณ์การสลายการชุมนุมที่ได้รับการขนานนามว่า “พฤษภาอำมหิต” เพราะการสลายการชุมนุมในครั้งนี้มีผู้เสียชีวิตจากการใช้กระสุนจริงเป็นจำนวนมาก จนทำให้แกนนำประกาศยุติการชุมนุม และเข้ามาอับตัวเพื่อยุติปัญหาในที่สุด แต่กระนั้นก็สร้างความไม่พอใจให้กับผู้ชุมนุม จึงเกิดการก่อจลาจลทำลายสถานที่ต่างๆด้วยการเผาทำลาย แต่สุดท้ายก็โดนปราบปรามอย่างหนักจนสลายตัวไปในเวลาถัดมา

จากสถานการณ์การเกิดกลุ่มทางการเมืองของทั้งกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่ออกมาเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านและตรวจสอบการบริหารงานของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร และกดดันให้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองเชิงสัญลักษณ์ (Political Symbolism) (Ulrich Sarcinelli, 2008) ด้วยการเลือกใช้ “สีเหลือง” เป็นสัญลักษณ์ตัวแทนและขนานนามกลุ่มว่า “กลุ่มคนเสื้อเหลือง” อันเป็นการสะท้อนถึงความจงรักภักดีในสถาบันพระมหากษัตริย์และความรักชาติบ้านเมือง ฯลฯ และกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ที่ออกมาเคลื่อนไหวเพื่อสนับสนุนคณะกรรมการทำงานและการบริหารงานของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร โดยมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองเชิงสัญลักษณ์ด้วยการเลือกใช้ “สีแดง” และเรียกกลุ่มการเคลื่อนไหวของตนเองว่า “กลุ่มคนเสื้อแดง” ที่สื่อถึงการปฏิเสธไม่ยอมรับการทำรัฐประหารและการทำลายซึ่งประชาธิปไตยของประเทศ ซึ่งการปรากฏตัวของกลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองของทั้งสองกลุ่ม ได้ก่อให้เกิดสภาวะความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมือง (Political Ideology Conflict Conditional) ของคนในสังคมที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง และจุดยืน (Standing Point) ที่แตกต่างกันจนเกิดการลุกลามในวงกว้าง และกลายเป็นสถานการณ์บังคับทางสังคมที่ทำให้คนในสังคมจำต้องเลือกจุดยืนเพื่อดำรงอยู่ในสังคม

เมื่อสภาวะการบีบบังคับจากสังคมที่รับมาจากการต้องการหาแนวร่วมเพื่อสร้างฐานอำนาจของกลุ่มที่ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองทั้งกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยหรือกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ได้แผ่อิทธิพลสภาวะการบีบบังคับไปสู่คนในสังคมในวงกว้าง ทำให้เกิดการพิจารณาในตัวตนและเกิดสภาวะจำยอมที่ต้องเลือก (Servitude Selection) กลุ่มเพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับและการดำรงอยู่ในสังคม จนก่อให้เกิดสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมือง (Polarization) ที่จำแนกคนในสังคมออกเป็นสองกลุ่มอุดมการณ์ใหญ่ๆ อยู่สองฝ่าย นั่นคือ กลุ่มคนเสื้อเหลือง และกลุ่มคนเสื้อแดงในที่สุด

แผนภาพที่ 5 แสดงสภาวะการเกิดการแบ่งขั้วทางการเมืองในสังคมไทย

4.3 การเมืองกับความหลากหลายทางเพศ : ภูมิหลังการกำเนิด และการเริ่มเข้ามา มีบทบาททางการเมืองของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย

ประวัติและการกำเนิดของเกย์ในสังคมไทย

ในสมัยบรรพกาลคำว่า “เกย์” (Gay) นั้นยังมิได้ถือบัญญัติขึ้นในสังคมไทยและไม่มีภาระบวาระเวลาของการเกิดของพฤติกรรมทางเพศของชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายไว้อย่างแน่ชัดว่าถือกำเนิดขึ้นในช่วงเวลาในทางประวัติศาสตร์ ซึ่งในสมัยนั้นเป็นเพียงการรู้จักในนามของกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมแบบ “รักร่วมเพศ” แต่ได้ปรากฏการใช้คำเรียกขานกลุ่มคนเหล่านี้ว่า “กะเทย” หรือ “บัณเฑาะก์” ในพระไตรปิฎกของพระพุทธศาสนา โดยให้ความหมายและการนิยามคำดังกล่าวที่เป็นไปในทางลบว่าเป็นชายที่มากด้วยราคะและมีการยั่ววนให้ชายอื่นนั้นเข้ารีตหรือปฏิบัติตาม (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2015) ทำให้สังคมเกิดการต่อต้านและรังเกียจชายที่มีพฤติกรรมดังกล่าว ซึ่งต่อมาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้นได้เกิดเหตุการณ์เชื้อฉาวในราชวงศ์ด้วยเหตุที่กรมหลวงรักษมวเรศ พระราชโอรสในล้นเกล้ารัชกาลที่ 1 ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศกับบุคคลในขณะครที่เลี้ยงหรือดูแลไว้จนเป็นที่รับรู้กันในวงกว้างของสังคม เมื่อเหตุทราบถึงพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกจึงถูกถอดยศลดชั้นลงมาเป็นหม่อมไกรสร จากนั้นจึงถูกสำเร็จโทษด้วยท่อนจันทร์ แม้การถูกประหารชีวิตในครั้งนี้อาจยังไม่สามารถสรุปได้ว่าเป็นเพราะเหตุผลทางการเมืองหรือเพราะพฤติกรรมรักร่วมเพศ แต่ก็เป็นที่สะท้อนให้เห็นว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศของชายไทยในยุคก่อนจะนิยามคำว่า “เกย์” ให้เกิดขึ้นในสังคมนั้น เริ่มต้นจากแง่มุมในเชิงลบที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมระบบรักต่างเพศ (Heterosexual) จึงเป็นสาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งที่ฝังรากลึกมาจนถึงปัจจุบัน

ต่อมาในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ได้มีการออกกฎหมายว่าด้วยการกระทำผิดฐานอนาจารที่ “ผิดธรรมชาติ” ด้วยชายหรือหญิง และสตรีให้ถือว่าเป็นความผิดตามกฎหมาย ซึ่งถือเป็นกฎหมายที่ระบุนการห้ามการมีเพศสัมพันธ์หรือพฤติกรรมรักร่วมเพศอย่างเป็นทางการขึ้นเป็นครั้งแรก ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นยุคที่สังคมไทยเปิดรับวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามามีอิทธิพลเป็นอย่างมาก อีกทั้งล้นเกล้ารัชกาลที่ 6 ทรงเป็นผู้ที่เข้าใจพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นอย่างดี จึงทรงนิพนธ์บทความต่างๆ เพื่อสร้างและปรับทัศนคติคนในสังคมให้มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และไม่รังเกียจเฉียดฉิวบุคคลที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศในสังคมเดียวกัน

ในสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ได้มีการเริ่มใช้คำเรียกขานกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นภาษาอังกฤษว่า “Homosexual” ขึ้นจากบทความในหนังสือที่รวมบทปกฐกถาเกี่ยวกับปัญหาชีวิตตามหลักการอธิบายเชิงจิตวิทยาที่มุ่งให้การอธิบายพฤติกรรมรักร่วมเพศในเชิงจิตวิทยา อันเนื่องมาจากเป็นยุคที่วงการทางการแพทย์ได้เริ่มศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มพฤติกรรมรักร่วมเพศ และเกิดการตื่นตัวในการศึกษาและหาวิธีการรักษาพฤติกรรมการรักร่วมเพศขึ้นอย่างจริงจังเป็นครั้งแรก โดยการเกิดปรากฏการณ์การศึกษาในทางการแพทย์ดังกล่าวเป็นการตอกย้ำและสร้างทัศนคติในเชิงลบว่าพฤติกรรมการรักร่วมเพศคือ “ความผิดปกติ” (Abnormal) ที่ต้องได้รับการป้องกันและรักษาที่ยังคงเหลือร่องรอยความคิดและทัศนคติดังกล่าวมาจนถึงปัจจุบัน

ช่วงเวลาของการเริ่มต้นเข้าสู่ยุคประชาธิปไตย (หลังปีพุทธศักราช 2475) ถือเป็นยุคของการเปิดกว้างของบุคคลที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศโดยวัดจากการอัตราเปิดเผยตัวตนและการพูดถึงบุคคลรักร่วมเพศในที่สาธารณะ และตามสื่อต่างๆ ได้กว้างขวางมากขึ้น และเป็นยุคของการเกิดคำแสลง “ถั่วดำ” จากกรณีการขายบริการของผู้ชายวัย 10-16 ปี โดยมีนายการุณ ผาสุก หรือรู้จักกันนามของถั่วดำ เป็นคนควบคุมดูแลเด็กชายขายบริการ ซึ่งกลายมาเป็นคำแสลงที่ใช้เรียกพฤติกรรมรักร่วมเพศในปัจจุบัน ประกอบกับการตีแผ่เรื่องราวของนักโทษในคุกที่มักมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนัก ทำให้เรื่องราวของพฤติกรรมการรักร่วมเพศเป็นที่รับรู้ในแง่ลบที่ขยายตัวออกไปในวงกว้าง ส่งผลให้คนในยุคนั้นมีทัศนคติกับบุคคลเหล่านี้ในแง่ลบของความน่าอับอายและน่ารังเกียจ ทำให้ภาพลักษณ์ของพฤติกรรมรักร่วมเพศอยู่ชั้นวิกฤติมากกว่าเดิม

ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สองช่วงปีพุทธศักราช 2526 ยานสีลมและพัฒนพงษ์เริ่มมีชาวตะวันตกเข้ามาอาศัยพร้อมกับวัฒนธรรมรักร่วมเพศมาเผยแพร่มากขึ้น ซึ่งสามารถเห็นได้ตามที่สาธารณะทั้ง สนามหลวง สะพานพุทธ สวนลุมพินี และวังสราญรมย์ โดยเริ่มมีกะเทยที่แต่งตัวเป็นหญิงออกทำการค้าประเวณีกับบรรดาทหารสหประชาชาติ ทำให้ภาพลักษณ์ของรักร่วมเพศของคนในสมัยนั้นถูกผูกขาดอยู่ที่กลุ่มกะเทย และต่อมาเริ่มมีการจัดตั้งเป็นธุรกิจการขายบริการทางเพศอย่างเต็มรูปแบบเพื่อสนองความต้องการให้กับชาวต่างชาติตามย่านสีลมและพัฒนพงษ์ แต่ก็ถูกกวาดล้างในปีต่อมาอันเนื่องมาจากมีกะเทยที่มั่วสุมขายบริการทางเพศย่านประตูน้ำ ถนนเพชรบุรี และอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ประกอบกับการก่ออาชญากรรมลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ และฆาตกรรมแขกที่มาใช้บริการ ทำให้ภาพลักษณ์ของรักร่วมเพศที่เดิมอยู่ในชั้นวิกฤติแล้วแทบจะหมดหนทางการปรับปรุงหรือสร้างภาพลักษณ์ที่ดีขึ้นมาได้ ซึ่งนักวิชาการด้านเพศศึกษา ดร.ปีเตอร์

แจ็กสัน ผู้ทำการศึกษาและวิจัยรกร่วมเพศของสังคมไทยยังเห็นสอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว โดยกล่าวถึงสภาพความเป็นอยู่ของรกร่วมเพศในสังคมไทยที่ถูกสื่อมวลชนนำเสนอเกย์ในสังคมไทยแต่ทางที่เสื่อมเสีย (Peter A. Jackson, 2015) เช่น อาชญากรรม การขายบริการทางเพศ การระบาดของโรคเอดส์ในกลุ่มเกย์ และสังคมไทยเองก็ยังสับสนกับกลุ่มคนรกร่วมเพศที่มักมองว่าเป็นพวกกะเทยหรือลักเพศมากกว่าจะมองที่พฤติกรรม ทำให้เกย์ในสังคมไทยไม่กล้าที่จะเปิดเผยตัวตนออกมาสู่สาธารณะ

ในยุคของสื่อสิ่งพิมพ์ที่เฟื่องฟูนั้นได้เกิดสื่อที่ตีแผ่เรื่องราวของรกร่วมเพศอย่างนิตยสารแปลก ของ “โก๋ ปากน้ำ” ที่นำเสนอและเปิดพื้นที่ให้ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายได้มีโอกาสระบายความในใจและถ่ายทอดประสบการณ์ และนิตยสารแปลกนี้ยังได้มีการนำหรือบัญญัติคำว่า “เกย์คิง และ เกย์ควีน” ให้เป็นที่รู้จักในสังคม จากนั้นก็เกิดการตื่นตัวของนิตยสารเกย์ในสังคมไทยที่เริ่มมีการทำออกจำหน่ายที่มีทั้ง บีอาร์, Man, จักรวาลดาว ที่ต่างนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวกับเรื่องเพศบันเทิง และส่วนใหญ่จะมีภาพเปลือยของดารารายเป็นจุดขาย ซึ่งได้รับความนิยมมากจนกระทั่งในปี 2524 ได้เกิดนิตยสาร “เชิงชาย” ที่เป็นนิตยสารของกลุ่มเกย์และเลสเบี้ยนโดยเฉพาะ และในปี 2526 ก็มีนิตยสาร “มิถุนา” และ “นีออน” และอื่นๆอีกมากมายที่เป็นนิตยสารเกย์วางจำหน่ายในท้องตลาดในเวลาต่อมา ซึ่งการนำเสนอข้อมูลดังกล่าวถือเป็นนัยของการตั้งองค์ประกอบด้านเพศสรีระที่เน้นรูปร่างที่น่าดึงดูดในทางเพศ และการหมกมุ่นในเรื่องเพศเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งที่ใช้ตัดสินและนิยามความเป็นเกย์ของคนในสมัยนั้นไปในที่สุด

ในปัจจุบันนับตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2530 ได้เกิดการรวมตัวเพื่อรณรงค์ด้านโรคเอดส์ที่กำลังระบาดอยู่ในขณะนั้นอย่างจริงจังที่มีทั้งการจัดตั้งกลุ่มส่งเสริม การรณรงค์และการให้ความรู้ในการป้องกันโรคเอดส์อย่างถูกวิธีจนเกิด “กลุ่มเส้นสีขา” ที่มีการเคลื่อนไหวเพื่อการตื่นตัวและชี้ให้เห็นถึงอันตรายของโรคเอดส์ผ่านการแสดงต่างๆให้สังคมไทยรับรู้ ทำให้ต่อมาเกิด “กลุ่มภราดรภาพยับยั้งโรคเอดส์แห่งประเทศไทย” ขึ้น และในปีพุทธศักราช 2544 ได้มีการจัดตั้งกลุ่มฟ้าสีรุ้งที่ดำเนินการเรื่องการรณรงค์การป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มชายรกร่วมเพศ ควบคู่ไปกับการเรียกร้องสิทธิและเสรีภาพด้านต่างๆเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในสังคม ซึ่งต่อมาได้ทำการจดทะเบียนจัดตั้งเป็น “สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย” (Rainbow Sky Organization of Thailand) โดยถือเป็นสมาคมของคนรกร่วมเพศสมาคมแรกและแห่งเดียวในประเทศไทย และมีการทำงานร่วมกับหลายภาคส่วนที่มีทั้งสภาวิชาชีพไทย ศูนย์วิจัยโรคเอดส์ กระทรวงสาธารณสุข รวมไปถึงองค์กรจาก

ต่างประเทศ นอกจากนั้นยังมี องค์กรบางกอกเรนโบว์ (Bangkok Rainbow Organization) และ มูลนิธิเอ็มพลัส ที่ก่อตั้งในปีพุทธศักราช 2545 – 2546 เป็นองค์กรที่เกิดขึ้นมาตามลำดับจนถึง ปัจจุบัน

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปิดกว้างในเรื่องของการยอมรับประเด็นของความหลากหลายทางเพศที่เกิดขึ้นในสังคมมากกว่าที่ผ่านมา แต่สถานะของเกย์ในสังคมไทยก็ยังถือว่า อยู่ในพื้นที่ที่มีความจำกัดในการแสดงออกและดำเนินการต่างๆในสังคม อาทิ การรวมตัวเพื่อการเคลื่อนไหวในประเด็นต่างๆไม่ว่าจะเป็นการเรียกร้องความเท่าเทียมในด้านสิทธิมนุษยชน หรือ ประเด็นการเคลื่อนไหวร่วมอื่นๆนั้น ยังไม่เป็นผลหรือประสบความสำเร็จเท่าที่ควร อันเนื่องมาจาก ประวัติศาสตร์และความเป็นมาของการเกิดรักร่วมเพศในสังคมไทยนั้นไม่ได้เริ่มต้นจากการมอง หรือให้ความหมายพฤติกรรมดังกล่าวในแง่บวกหรือมีภาพลักษณ์ที่ดี

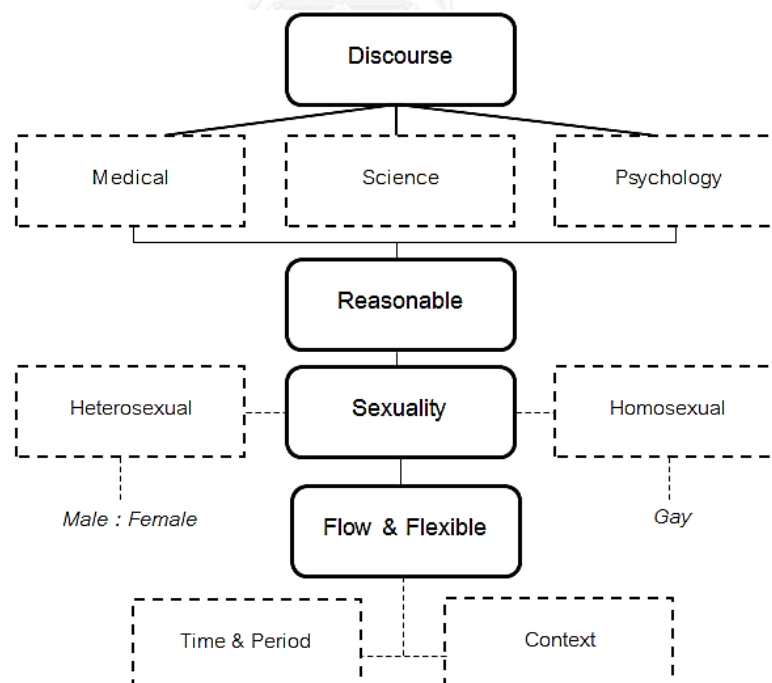
เหตุการณ์ในอดีตล้วนแต่สร้างการรับรู้เรื่องราวของพฤติกรรมของกลุ่มคนรักร่วมเพศ ในทางเสียที่ถูกล่ามำหาว่าเป็นพฤติกรรมที่ผิดแปลกจากคนธรรมดา ถึงขั้นมีการระวางโทษในอดีตเพื่อไม่ให้เป็นแบบอย่างกับผู้อื่นในสังคม แม้ต่อมาภายหลังจะมีการปรับทัศนคติให้กับคนในสังคมไทยเข้าใจและยอมรับความหลากหลายทางเพศในสังคมมากขึ้นจนมีการจัดตั้งองค์กรของ เกย์และผู้มีความหลากหลายทางเพศขึ้นอย่างมากมาย รวมไปถึงการเปิดโอกาสให้เกย์และผู้มีความหลากหลายทางเพศในสังคมได้เข้ามามีบทบาทในสังคมอย่างเท่าเทียมมากขึ้น แต่อคติทางเพศ (Sexual Bias) ที่ยังคงมองเกย์และผู้มีความหลากหลายทางเพศว่าเป็นกลุ่มคนชายขอบหรือ ถูกกดทับให้ด้อยค่าจากสังคมก็ไม่ได้เลือนหายไปจากสังคมไทยแต่อย่างใด

สาเหตุ / ที่มาของเหตุการณ์	คำที่ใช้เรียก	ทัศนคติและมุมมองของคนในสังคม
<u>รัชกาลที่ 1 - 3 (พ.ศ.2325-2394)</u> -กรณีกรมหลวงรักษนเรศร ถูกประหารชีวิต	ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย พฤติกรรมรักร่วมเพศ	-ประพฤติน่าไม่เหมาะสม ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคม
<u>รัชกาลที่ 4 (พ.ศ.2394-2411)</u> -พระเจ้าน้องยาเธอ บาทหลวงปาลเลอกัวซ์	กะเทย / บัณเฑาะก์ (Hermaphrodite) การเล่นสวาท	-ประพฤติน่าไม่เหมาะสม -คนหนีเกณฑ์ราชการ
<u>รัชกาลที่ 5 (พ.ศ.2411-2453)</u> -ประมวลกฎหมายลักษณะ ร.ศ.127	พฤติกรรมรักร่วมเพศ = สิ่งผิดธรรมชาติ	-มีความผิดต้องระวางโทษ
<u>รัชกาลที่ 6 (พ.ศ.2453-2468)</u> -พระราชนิพนธ์ ดุสิตสมิต -อิทธิพลจากตะวันตก	กะเทย / รักร่วมเพศ	-สร้างความเข้าใจรักร่วมเพศ เริ่มเปิดกว้าง แต่ยังไม่ดีขึ้น
<u>รัชกาลที่ 7 (พ.ศ.2468-2477)</u> -บทความ "กามรมณ์และสมรส" -การอธิบายทางจิตวิทยา และการแพทย์	Homosexual เกย์คิง / เกย์ควีน	-บุคคลที่เป็นโรคทางพฤติกรรม มีความผิดปกติทางจิต และต้อง ได้รับการรักษาจากแพทย์
<u>หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 (พ.ศ.2482 - 2530)</u> -การค้าประเวณีของกะเทยไทย ธุรกิจการขายบริการทางเพศ งานวิจัยของ ดร.ปิเตอร์ แจ็กสัน -ยุคสื่อสิ่งพิมพ์เฟื่องฟู	รักร่วมเพศ = กะเทย คำแสลง "กั้วคำ" สับสนความหมายและ แบ่งแยกประเภทของ เกย์ vs กะเทย	-การตีแผ่รักร่วมเพศในแง่ลบ บุคคลผิดธรรมชาติ น่าอัปยศ นำรังเกียจ ก่ออาชญากรรม ส่อล่วงเด็ก ขายบริการทางเพศ ผู้แพร่เชื้อโรคเอดส์ในสังคม -การเหมารวมว่ารักร่วมเพศคือ กะเทยเท่านั้น
<u>พ.ศ.2530 - ปัจจุบัน</u> -การรวมตัวเพื่อการสร้างสุข ภาวะที่ดีและป้องกันโรคเอดส์ อย่างจริงจังขององค์กรต่างๆ อาทิ กลุ่มเส้นสีขาว สมาคมฟ้า สรุ้ง และอื่นๆอีกมากมาย -การสร้างการยอมรับจาก	เครือข่ายผู้มีความ หลากหลายทางเพศ เกย์คิง/เกย์ควีน /เกย์โบท /ไบเซ็กชวล/คนข้ามเพศ เก้ง / กวาง / รุก / รับ ฯลฯ	-สังคมเริ่มเปิดกว้างและมีความ ตื่นตัวที่จะเข้าใจประเด็นของ ความหลากหลายทางเพศมาก ขึ้น แต่บางส่วนยังคงยึดติดกับ ภาพลักษณ์ในแง่ลบในอดีต -เริ่มมีการแบ่งแยกความเป็น ตัวตนและคุณลักษณะของ ความเป็นเกย์ (Gay identity)

แผนภาพที่ 6 แสดงประวัติและความเป็นมาของการเรียกขานและมุมมองที่สังคมมีต่อเกย์ใน

สมัยก่อน

การที่สังคมมองและตัดสินประเด็นต่างๆ โดยการอาศัยหลักการแบบ “คู่ตรงข้าม” (Binary System) ที่ยังคงมองว่าเกย์คือเพศนอกกระแสหลัก และยึดค่านิยมที่เป็นแบบรักต่างเพศ (Heterosexual) ที่ผู้ชายจะต้องคู่กับผู้หญิงเท่านั้น ซึ่งทัศนคติและค่านิยมดังกล่าวเป็นผลผลิตจากวาทกรรม (Discourse) ที่มุ่งนิยามสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นหรือมีอยู่ อันเป็นผลผลิตของการสังคมตะวันตกที่มุ่งจะทำการจัดประเภท (Categorized) ตามค่านิยมและความเชื่อที่ถูกสืบทอดต่อกันมา โดยวาทกรรมจะเข้าไปครอบงำระบบและวิถีคิดของคนในสังคมซึ่งในอดีตนั้นวาทกรรมหลักที่เข้ามาครอบงำในการจัดประเภทของเพศวิถีประกอบไปด้วยวาทกรรมทางการแพทย์ วาทกรรมทางวิทยาศาสตร์ และวาทกรรมทางจิตวิทยา โดยวาทกรรมหลักทั้งสามมุ่งที่จะสร้างระบบเหตุผลหรือมุ่งให้เหตุผลกับการนิยามเพศวิถี ส่งผลให้บุคคลที่มีพฤติกรรมทางเพศที่รักเพศเดียวกันถูกนิยามความหมายเปลี่ยนแปลงไปอยู่เสมอกับยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป จึงกล่าวได้ว่าอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์มีความเป็นพลวัต (Dynamic) ที่สามารถเลื่อนไหลและปรับเปลี่ยนแปร (Flow & Flexible) อยู่ตลอดเวลา (นฤพนธ์ ดั่งวงวิเศษ, 2558) ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและบริบทรอบข้างทางสังคมในขณะนั้น

แผนภาพที่ 7 แสดงกระบวนการครอบงำทางเพศวิถีของวาทกรรม

4.4 อัตลักษณ์ความเป็นเกย์ (Gay Identity) กับการพัฒนา มิติของความเป็นตัวตน ผ่านการประกอบสร้างและกระบวนการสร้างความหมายทางสัญวิทยา (Semiology)

กระบวนการสร้างความเป็นเกย์หรืออัตลักษณ์ความเป็นเกย์ (Gay Identity) ในสังคมไทย นั้นได้เริ่มมีการเรียกชายหรือถูกนิยามและให้ความหมายในด้านพฤติกรรมทางเพศ (Sexual Behavior) ที่ทำให้เกิดความแตกต่างและผิดแปลกไปจากที่สังคมในขณะนั้นยึดถือปฏิบัติเป็นส่วน ใหญ่ โดยชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายจะถูกเรียกว่าบุคคลที่มีพฤติกรรม “รักร่วมเพศ” ซึ่งถือเป็น พฤติกรรมที่ไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมอันเนื่องมาจากสภาพสังคมที่ถูกปลูกฝังและให้ ความสำคัญกับระบบรักต่างเพศ (Heterosexual) ที่มีมาแต่ช้านานได้ครอบงำการนิยาม ความหมายและจัดประเภทบุคคลในสังคม โดยที่บุคคลที่ถูกกล่าวหาเช่นนั้นไม่ได้มีโอกาสที่จะ ออกมาอธิบายหรือสร้างความเข้าใจได้มากเท่าที่ควร

จากการนิยามและความไม่ชัดเจนของพฤติกรรมรักร่วมเพศดังกล่าว จึงมีการตั้งคำถามถึง การเรียกขานกลุ่มบุคคลดังกล่าวว่าควรมีการเรียกหรือนิยามความเป็นตัวตนของบุคคลเหล่านั้น เช่นไร ทำให้สังคมเริ่มมีการพิจารณาถึงคุณลักษณะอื่นๆของชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย โดยเริ่มมี การนำไปเชื่อมโยงกับกลุ่มคนที่ถูกเรียกว่า “กะเทย” (Hermaphrodite) ที่ถูกให้ความหมายถึง ผู้ชายที่มีสภาพจิตใจที่เป็นหญิง และมีการแสดงออกซึ่งกิริยาท่าทางที่เป็นไปอย่างอ่อนแอ กระตั้ง กระตั้ง การแต่งกายเสมือนผู้หญิง รวมไปถึงการพูดจาที่ชอบใช้คำบดสำนวน จีบปากจิบคอเวลา พูดจา มีความรักสวयरักงามดูแลตัวเองเป็นพิเศษ จนสังคมไทยเรียกคนกลุ่มนี้ว่ากะเทย (นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ)

เมื่อเกิดการนิยามคำว่ากะเทยดังกล่าวทำให้สังคมไทยเกิดการเหมารวมกลุ่มรักร่วมเพศ เข้าไปอยู่ในประเภทของกะเทย อันเนื่องมาจากการมีพื้นฐานทางกายภาพที่มาจากความเป็นเพศ ชายในชั้นแรกเริ่มเหมือนกัน แต่ความแตกต่างจะเกิดขึ้นในด้านของการแสดงออกถึงความเป็น ตัวตนและการใช้ชีวิตที่ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายด้วยกันจะมีทั้งบุคคลที่ไม่แสดงออกถึง พฤติกรรมทางเพศของตนให้สังคมได้รับรู้และดูเหมือนผู้ชายทั่วไปด้วยการแสดงลักษณะความเป็น ชาย (Masculinity) ออกมา กับชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่มีการแสดงออกถึงความเป็นหญิง (Femininity) อยู่ในระดับที่ไม่มากนัก ในขณะที่กะเทยแม้จะมีพื้นฐานในด้านเพศกายภาพที่ เหมือนกันกับผู้ชาย แต่การแสดงออกของกะเทยจะเป็นไปในรูปแบบของการใช้ความเป็นหญิงใน การแสดงออกถึงความเป็นตัวตนเพียงอย่างเดียวและมีระดับการแสดงออกที่เด่นชัดกว่าด้วยการ

แต่งกายเป็นเพศตรงข้าม (Cross-Dresser) แต่ความแตกต่างของการแสดงออกของกลุ่มคนรักร่วมเพศและกะเทยก็ยังมีจุดร่วมของความเหมือนในด้านของการมีเพศสัมพันธ์กับชายด้วยกัน ทำให้คนในสังคมขณะนั้นเกิดความสับสนเข้าใจผิดและเกิดการเหมารวมว่าการมีพฤติกรรมรักร่วมเพศหรือกลุ่มคนรักร่วมเพศนั้นคือกะเทย

การนิยามความหมายระหว่างเกย์และกะเทยเริ่มที่จะมีการตื่นตัวและแบ่งตัวออกมาอย่างชัดเจนมากขึ้นในช่วงทศวรรษที่ 2540 จากการออกมาเดินขบวนพาเหรด Bangkok Gay Festival ที่ถนนสีลมโดยการเดินขบวนในครั้งนี้ได้สร้างมิติของความเป็นเกย์ที่แตกต่างจากกะเทย และมีการแสดงออกถึงคุณลักษณะของความแตกต่างนั้นเด่นชัดมากขึ้น ซึ่งคุณสมบัติที่ถูกนำเสนอเพื่อแยกเกย์ออกจากกะเทยในครั้งนี้คือการแสดงออกซึ่งความเป็นชาย (Masculinity) ที่ดูเป็นผู้ชายที่ธรรมดาอย่างชัดเจน ไม่มีความตุงตึงแบบกะเทยแต่อย่างใด ซึ่งเกย์จะนำความเป็นชายมาใช้เพื่อการเข้าสังคมและเปิดพื้นที่ในการสร้างความสัมพันธ์ใหม่ๆ ในสังคมเพื่อการดำรงอยู่ แต่ก็ไม่ละทิ้งความเป็นหญิงหรือความสาวออกไปจนหมดสิ้น แต่จะนำความเป็นหญิงมาใช้ในการสร้างสังคมเฉพาะกลุ่มเพื่อขับเคลือนมิตรภาพแค่นั้น ต่อมาเมื่อสังคมเริ่มมีการรับรู้และเข้าใจเกย์ว่ามีลักษณะแตกต่างจากกะเทยอย่างไรมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความสับสนในการพิจารณาหรือนิยามตัวตนของบุคคลแต่ละคนว่าเป็นผู้ชายหรือเป็นเกย์ อันเนื่องมาจากการที่เกย์เริ่มมีการนำความเป็นชายเข้ามาใช้เพื่อการเข้าสังคมจนแทบจะทำการชี้ชัดได้ว่าบุคคลใดเป็นเกย์ เพราะเกย์ในสังคมไทยยังไม่ได้เปิดเผยตัวตนไปทั้งหมด หากแต่เป็นการเลือกเปิดเผยตัวตนเฉพาะกลุ่ม หรือโอกาสที่ไว้วางใจ ด้วยเหตุผลทางการเข้าสังคมและการยอมรับจากสังคมทำให้เกย์แต่ละคนมีมุมมองและการใช้ชีวิตในสังคมที่แตกต่างกันออกไป จึงส่งผลให้เกิดการนิยามความเป็นเกย์ (Gay Identity) ของตนเองที่แตกต่างกัน

จากสภาพปัญหาดังกล่าวที่มีเงื่อนไขทางปัจจัยแวดล้อมที่จะส่งผลต่อการแสดงออกของตัวตนของเกย์ทำให้เกย์แต่ละคนนิยาม “ความเป็นเกย์” (Gay Identity) ในแง่มุมที่แตกต่างกันออกไปนั้นผู้วิจัยได้ทำการศึกษาด้วยการแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการนิยามความเป็นเกย์ของตนเองจากเกย์กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 284 คนที่ตอบแบบสอบถาม และอีก 10 คนจากการสัมภาษณ์ในเชิงลึกเป็นรายบุคคล ผู้วิจัยพบว่า ประเด็นในเรื่องของอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ในความรู้สึกหรือมุมมองของเกย์ที่มองเกย์ด้วยกันเองนั้นพบว่า กลุ่มเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 77.11 เชื่อว่าเกย์นั้นมีอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ที่เป็น

ลักษณะเฉพาะที่แตกต่างและสามารถระบุได้ โดยผลของการตอบแบบสอบถามถึงคุณลักษณะของความเป็นเกย์ในมุมมองของเกย์ด้วยกันนั้นมีลักษณะในแต่ละด้านที่แตกต่างกันออกไปโดยสามารถสรุปเป็นภาพรวมในแต่ละด้านได้ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 องค์ประกอบ บุคลิก และลักษณะของความเป็นเกย์ (n = 284)

ลักษณะ	n	%
อัตลักษณ์ความเป็นเกย์		
<u>ด้านกายภาพ</u>		
ผู้ชายรูปร่างดูสูงใหญ่ มีกล้ามเนื้อเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน	124	43.66
ผู้ชายผิวขาว หรือผิวพรรณดูเปล่งปลั่ง สะอาดตา	175	61.61
ผู้ชายรูปร่างบาง ดูคล้ายผู้หญิง	90	31.69
<u>ด้านรสนิยมทางเพศ</u>		
ผู้ชายที่มีพฤติกรรม รสนิยมทางเพศ กับบุคคลเพศเดียวกัน	145	51.05
ผู้ชายที่รัก หรือ คบหากับผู้ชายด้วยกัน	165	58.09
<u>ด้านอุปนิสัย/การแสดงออก</u>		
ผู้ชายมีความอ่อนโยน มีความรัก เมตตา เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน	108	38.02
ผู้ชายมีอัธยาศัยดี สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลรอบข้าง		
ได้อย่างรวดเร็ว	129	45.42
ผู้ชายเป็นคนพูดจาจีบปาก จีบคอ หรือเจ้าสำบัดสำนวน	97	34.15
ผู้ชายที่ใช้เครื่องสำอาง หรือดูแลตัวเองเป็นพิเศษ	107	37.67
ผู้ชายที่แต่งกายดูมีระเบียบ หรือแต่งกายรัดรูปเพื่อโชว์สัดส่วน	108	38.02
อื่นๆ	7	2.46
ไม่สามารถอธิบาย หรือระบุได้อย่างชัดเจน เพราะมีความสับสนไหล		
หรือเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	51	17.95

จากการสำรวจด้วยแบบสอบถามเพื่อทราบถึงมุมมองของเกย์ที่ตระหนักรู้และมองเกย์ด้วยกันว่ามีอัตลักษณ์ร่วมกันอย่างไรนั้นพบว่าเกย์ส่วนใหญ่คิดว่าอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ (Gay Identity) ทางด้านกายภาพนั้นเกย์ด้วยกันมองว่าการที่ผู้ชายมีผิวที่ขาวสะอาด เปล่งปลั่งดูสะอาดตานั่นคือคุณลักษณะของความเป็นเกย์อย่างหนึ่ง อันเนื่องมาจากภาพลักษณ์ของความเป็นเกย์ในสมัยแรกเริ่มนั้นมีความคล้ายคลึงกับความเป็นหญิงในลักษณะของการดูแลตัวเองเป็นพิเศษ ผิดจากเพศชายทำให้คุณลักษณะประการนี้กลายเป็นองค์ประกอบของความเป็นเกย์ประการหนึ่งไปในที่สุด

คุณลักษณะทางด้านรสนิยมทางเพศที่สามารถบ่งบอกหรือเป็นองค์ประกอบของอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ได้นั้น เกย์กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มองว่าการผู้ชายมีความรักหรือคบหากับผู้ชายด้วยกันนั้นคือคุณลักษณะที่บ่งบอกถึงความเป็นเกย์ได้ชัดเจนมากที่สุด ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับกลุ่มเกย์ที่เลือกตอบว่าผู้ชายที่มีพฤติกรรมหรือรสนิยมทางเพศ (มีเพศสัมพันธ์) กับบุคคลเพศเดียวกันนั้นก็สามารถบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ได้ไม่น้อยไปกว่ากัน โดยสามารถเห็นได้จากจำนวนของผู้ที่เลือกตอบในสองข้อนี้มีจำนวนที่ใกล้เคียงกันอยู่ที่ร้อยละ 58.04 และ ร้อยละ 51.05 ตามลำดับ

ในด้านของอุปนิสัยและการแสดงออกนั้นเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มองว่าการเป็นผู้ชายมีอัธยาศัยดี สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลรอบข้างได้อย่างรวดเร็ว นั้นคือคุณลักษณะที่เกย์ทั่วไปนั้นพึงมี รองลงไปคือการเป็นผู้ชายมีความอ่อนโยน มีความรัก เมตตา เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และผู้ชายที่แต่งกายดูมีระเบียบ หรือแต่งกายรัดรูปเพื่อโชว์สัดส่วนที่ชัดเจน ผู้ชายที่ใช้เครื่องสำอาง หรือดูแลตัวเองเป็นพิเศษ และผู้ชายเป็นคนพูดจาจีบปาก จีบคอ หรือเจ้าสำบัดสำนวน นั้นคือคุณลักษณะที่บ่งบอกถึงความเป็นเกย์ได้อีกเช่นกัน

สำหรับในหัวข้ออื่นๆนอกจากที่ผู้วิจัยกำหนดให้นั้นมีเกย์กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเลือกตอบไม่มากนัก แต่ก็สามารถให้ประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ นอกเหนือจากที่ผู้วิจัยกำหนดให้ไว้ว่า

“อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์นั้นมีมากมายหลากหลายรูปแบบซึ่งจะระบุอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ลงไปนั้นค่อนข้างยาก”

“เกย์บางคนก็ดูเหมือนผู้ชายทั่วไปไม่ได้ดูแลตัวเองมากนัก”

“ผู้ชายบางคนที่มีภรรยาแล้วบางคนก็ยังสามารถเป็นเกย์ได้”

“เกย์บางคนก็มีนิสัยรักครอบครัวมาก และมีความหลากหลาย มีความฉลาด
เรียนเก่ง และไหวพริบดีก็มีส่วน”

นอกจากนี้ยังมีเกย์กลุ่มตัวอย่างที่เลือกตอบในส่วนของคุณลักษณะของความเป็นเกย์ว่าไม่สามารถที่จะอธิบาย หรือระบุคุณลักษณะของความเป็นเกย์ได้อย่างชัดเจน เพราะคุณลักษณะของความเป็นเกย์นั้นมีความลื่นไหล หรือมีการเปลี่ยนแปลงแบบพลวัต (Dynamic) อยู่ตลอดเวลา นั้นอยู่จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 17.95 โดยเกย์ที่เลือกตอบในตัวเลือกนี้ประกอบด้วยหลายช่วงอายุที่แตกต่างกันออกไป แต่มีการรับรู้ร่วมกันว่าคุณลักษณะของความเป็นเกย์นั้นมีมากมายหลากหลายรูปแบบและยากที่จะระบุได้แน่ชัด อีกทั้งยังมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและไม่มี การหยุดนิ่งหรือตายตัว จึงไม่สามารถระบุหรือนิยามความหมายหรือคุณลักษณะได้

จากมุมมองของเกย์ด้วยกันเองที่นิยามตนเองว่า “ความเป็นเกย์” (Gay Identity) นั้นเป็นอย่างไร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Study) การนิยามความเป็นเกย์ระหว่างเกย์ด้วยกันเองกับผู้ชายหรือบุคคลในสังคม ว่ามีการรับรู้หรือนิยามความเป็นเกย์ได้เหมือนหรือแตกต่างกับที่เกย์มองตัวเองอย่างไร โดยผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามและสัมภาษณ์บุคคลที่ระบุว่าตนเป็นผู้ชายที่รักและชื่นชอบผู้หญิงจำนวน 40 คน ว่ามีมุมมองและนิยามความเป็นเกย์ว่าอย่างไร ซึ่งผลการศึกษาพบว่า เกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างระบุหรือนิยามความเป็นเกย์ของตนเองว่ามีลักษณะทางด้านกายภาพ (Physical characteristics) ที่เป็นผู้ชายที่มีผิวพรรณดูขาวสะอาด ดูเปล่งปลั่งเป็นที่สะดุดตาแก่คนที่พบเห็น และมีรูปร่างดูสูงใหญ่ มีกล้ามเนื้อเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน โดยมีรสนิยมทางเพศ (Sexuality) เป็นไปในลักษณะของการเป็นเพศชายที่มีความรัก หรือมีการคบหาดูใจกับบุคคลที่เป็นเพศชายด้วยกัน รวมไปถึงการมีเพศสัมพันธ์กับเพศชายด้วยกันด้วย และมีลักษณะทางด้านอุปนิสัยและการแสดงออก (Habit & Expression) ที่เป็นคนผู้ชายมีอิทธิพลดี สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลรอบข้างได้อย่างรวดเร็ว ประกอบกับการเป็นผู้ชายที่มีความอ่อนโยน มีความรัก ความเมตตาในเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน และการเป็นผู้ชายที่แต่งกายดูมีระเบียบ หรือแต่งกายรัดรูปเพื่อโชว์สัดส่วนที่สังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน คือคุณลักษณะที่เกย์นิยามตนเองจากการทำแบบสำรวจทั้งหมด 284 ฉบับ

	มุมมองของเกย์ด้วยกัน	มุมมองจากผู้ชายและคนในสังคม
อัตลักษณ์ความเป็น เกย์ (Gay Identity)	ด้านกายภาพ -ผู้ชายผิวขาว หรือผิวพรรณดูเปล่งปลั่ง สะดุดตา -ผู้ชายรูปร่างดูสูงใหญ่ มีกล้ามเนื้อ เป็นสัดส่วนที่ชัดเจน	ด้านกายภาพ -ผู้ชายผิวขาว หรือผิวพรรณดูเปล่งปลั่ง สะดุดตา -ผู้ชายรูปร่างบาง ดูคล้ายผู้หญิง
	ด้านรสนิยมทางเพศ -ผู้ชายที่รัก หรือ คบหากับผู้ชายด้วยกัน	ด้านรสนิยมทางเพศ -ผู้ชายที่รัก หรือ คบหากับผู้ชายด้วยกัน
	ด้านอุปนิสัยและการแสดงออก 1. ผู้ชายมีอัธยาศัยดี สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลรอบข้างได้อย่างรวดเร็ว 2. ผู้ชายมีความอ่อนโยน มีความรัก เมตตา เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน 3. ผู้ชายที่แต่งกายดูมีระเบียบหรือแต่งกายรัดรูปเพื่อโชว์สัดส่วน	ด้านอุปนิสัยและการแสดงออก 1. ผู้ชายที่ใช้เครื่องสำอาง หรือดูแลตัวเองเป็นพิเศษ 2. ผู้ชายที่แต่งกายดูมีระเบียบหรือแต่งกายรัดรูปเพื่อโชว์สัดส่วน 3. ไม่สามารถอธิบาย หรือระบุได้อย่างชัดเจน เพราะมีความสิ้นใจหรือเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา

ตารางที่ 3 แสดงการเปรียบเทียบการนิยามตนเองของเกย์กับมุมมองของผู้ชายในสังคม

ในส่วน of มุมมองของบุคคลในสังคมที่เป็นผู้ชายนั้น จากการทำแบบสำรวจและสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลจำนวน 40 คน พบว่าผู้ชายมองหรือนิยามความเป็นเกย์ว่ามีคุณลักษณะทางกายภาพ(Physical characteristics) ที่เป็นผู้ชายเหมือนกันแต่มีผิวพรรณที่ดูขาวสะอาด และการดูแลผิวพรรณให้ดูเปล่งปลั่งเป็นที่สะดุดตามากกว่าผู้ชายทั่วไป แต่มีการเพิ่มเติมในลักษณะทางกายภาพที่เป็นผู้ชายที่มีรูปร่างบาง ดูคล้ายกับผู้หญิง ซึ่งอาจสรุปได้ว่าผู้ชายทั่วไปมองหรือ

นิยามความเป็นเกย์ในลักษณะทางกายภาพว่าเป็นผู้ชายที่มีผิวขาว หรือผิวพรรณดูเปล่งปลั่ง รูปร่างบอบบาง คล้ายผู้หญิง หรือกล่าวได้ว่ามีการมองหรือใช้ “ความเป็นหญิง” (Femininity) เข้ามาอธิบายในคุณลักษณะทางด้านกายภาพของเกย์ ซึ่งจะแตกต่างกับการที่เกย์นิยามตนเองในด้านของการมองของเกย์ว่าเป็นผู้ชายรูปร่างดูสูงใหญ่ มีกล้ามเนื้อเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน อันเป็นการมองหรือนิยามตนเองด้วยการใช้ “ความเป็นชาย” (Masculinity) เข้ามาอธิบายหรือนิยามตนเอง โดยให้เหตุผลของการเลือกใช้คุณลักษณะของความเป็นชายมาใช้ในการอธิบายหรือนิยามตัวตนว่าเป็นการสร้างการยอมรับให้คนในสังคมยอมรับเกย์และแสดงออกถึงความเป็นบุคคลปกติทั่วไป และจัดการถูกเลือกปฏิบัติจากสังคม

ทางด้านรสนิยมทางเพศ (Sexuality) ของความเป็นเกย์ในมุมมองของผู้ชายที่มองหรือนิยามความเป็นเกย์ในคุณลักษณะรสนิยมทางเพศนั้นมองว่า คือผู้ชายที่มีความรัก หรือมีการคบหาดูใจกับเพศชายหรือผู้ชายด้วยกัน ซึ่งเป็นการมองหรือนิยามความเป็นเกย์ที่เป็นไปในลักษณะเดียวกันกับที่เกย์มองหรือนิยามตนเองข้างต้น และในด้านของอุปนิสัยและการแสดงออกนั้น ผู้ชายมองหรือนิยามความเป็นเกย์ในด้านอุปนิสัยและการแสดงออก (Habit & Expression) ว่าเกย์หรือความเป็นเกย์นั้นจะมีอุปนิสัยของการเป็นผู้ชายที่ชอบการใช้เครื่องสำอาง และมีการดูแลตนเองในด้านรูปลักษณ์ภายนอกมากเป็นพิเศษ ซึ่งมุมมองดังกล่าวของผู้ชายในด้านนี้เป็นมุมมองเกย์ในฐานความคิดของการใช้ “ความเป็นหญิง” (Femininity) เข้ามาเพื่อใช้อธิบายความเป็นเกย์ แต่การอธิบายในมุมมองของผู้ชายในด้านอุปนิสัยและการแสดงออกนั้นไม่ได้มีแต่การมองผ่านความเป็นหญิงเพียงอย่างเดียว ยังไม่มุมมองที่ว่าเกย์อาจมีอุปนิสัยและการแสดงออกในเรื่องของการแต่งตัวที่เป็นผู้ชายที่แต่งตัวมีระเบียบ หรือเกย์บางคนก็ชอบที่จะแสดงออกด้วยการแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่รัดรูปและเปิดเผยให้เห็นสัดส่วนที่ชัดเจนด้วยเช่นกัน ซึ่งมุมมองในแง่นี้เป็นการนำเอา “ความเป็นชาย” (Masculinity) เข้ามาใช้มองและอธิบายความเป็นเกย์ควบคู่ไปกับความเป็นหญิงไปพร้อมๆ กัน

การที่ผู้ชายทั่วไปในสังคมมองว่าเกย์นั้นมีอุปนิสัยและการแสดงออก (Habit & Expression) ที่มีทั้งในแง่ของความเป็นชาย และความเป็นหญิงไปพร้อมๆ กันนั้น ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงนัยของความหลากหลายของความเป็นตัวตนของเกย์ (Diversities of Gay Identity) ที่มีอยู่ซึ่งในสังคมปัจจุบัน งานวิจัยหลายชิ้นจากนักวิชาการตะวันตกที่มุ่งศึกษาความหลากหลายของการแสดงออกและการวิธีการในการดำรงอยู่ในสังคมของเกย์ อาทิ งานวิจัยของ Perry N. Halkitis

เรื่อง Masculinity in the Age of AIDS: HIV-Seropositive Gay Men and the “Buff Agenda” ที่สำรวจเรื่องราวของเกย์ที่มุ่งออกกำลังกายที่เน้นรูปร่างให้ได้สัดส่วนและมีความแข็งแรง เพื่อเป็นเครื่องมือในการต่อสู้กับภาพลักษณ์ของความอ่อนแอและการเป็นโรคเอดส์ ทำให้คุณลักษณะของความเป็นชายในแง่ของความแข็งแรง มีความกล้าหาญ กลายมาเป็นอัตลักษณ์หนึ่งของเกย์ (นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ, 2557) และงานวิจัยของ Thomas J. Linneman เรื่อง Risk and Masculinity in the Everyday Lives of Gay Men ที่มุ่งอธิบายถึงสภาวะของการที่เกย์ต้องแสดงความเป็นชายในสถานการณ์ที่ต้องเผชิญกับการถูกกดขี่ในชีวิตประจำวัน หรืองานของ Steven P. Schacht เรื่อง Gay Female Impersonators and the Masculine Construction of “other” ที่ตอกย้ำถึงความหลากหลายและทำลายความคิดแบบตายตัวของการมองเพศสภาวะแบบจารีตที่มองความเป็นเพศสภาวะว่ามีแบบแผนที่แน่นอนและมีความตายตัว โดยอาจเปรียบได้กับสังคมไทยที่มีเพศสภาวะแบบไทยอันมีลักษณะที่แข็งทื่อและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ (กฤตยา อาชวนิชกุล และ พริศรา แซ่ก้วย) เป็นต้น

อัตลักษณ์ความเป็นเกย์ (Gay Identity) เปรียบเทียบกับความเป็นชาย (Masculinity)		
ความเป็นเกย์ (Gay Identity) ในมุมมองของเกย์ด้วยกัน	ความเป็นเกย์ (Gay Identity) มุมมองจากผู้ชาย และคนในสังคม	ความเป็นชาย (Masculinity) มุมมองจากผู้ชาย และคนในสังคม
<u>ด้านกายภาพ</u> -ผู้ชายผิวขาว หรือผิวพรรณดูเปล่งปลั่ง สะดุดตา	<u>ด้านกายภาพ</u> -ผู้ชายผิวขาว หรือผิวพรรณดูเปล่งปลั่ง สะดุดตา -ผู้ชายรูปร่างบาง ดูคล้ายผู้หญิง	<u>ด้านกายภาพ</u> - ไม่สามารถระบุได้แน่นอนแล้วแต่บุคคล
<u>ด้านรสนิยมทางเพศ</u> -ผู้ชายที่รัก หรือ คบหากับผู้ชายด้วยกัน	<u>ด้านรสนิยมทางเพศ</u> -ผู้ชายที่รัก หรือ คบหากับผู้ชายด้วยกัน	<u>ด้านรสนิยมทางเพศ</u> - ผู้ชายที่รัก หรือ คบหากับเพศตรงข้าม (ผู้หญิง / Heterosexual)
<u>ด้านอุปนิสัยและการแสดงออก</u> 1. ผู้ชายมีอัธยาศัยดี สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลรอบข้างได้อย่างรวดเร็ว 2. ผู้ชายมีความอ่อนโยน มีความรัก เมตตา เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน 3. ผู้ชายที่แต่งกายดูมีระเบียบหรือแต่งกายรัดรูปเพื่อโชว์สัดส่วน	<u>ด้านอุปนิสัยและการแสดงออก</u> 1. ผู้ชายที่ใช้เครื่องสำอาง หรือดูแลตัวเองเป็นพิเศษ 2. ผู้ชายที่แต่งกายดูมีระเบียบหรือแต่งกายรัดรูปเพื่อโชว์สัดส่วน 3. ไม่สามารถอธิบาย หรือระบุได้ อย่างชัดเจน เพราะมีความสิ้นไหวหรือเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	<u>ด้านอุปนิสัยและการแสดงออก</u> 1. คนสนใจในพฤติกรรมที่กล้าหาญและการผจญภัย 2. มีความเป็นนักกีฬา (Athletic) และชอบการแข่งขัน (Competitive) 3. ชอบแสดงความเป็นผู้นำ (Leader) แสดงความมีอำนาจเหนือ (Dominant)

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบการนิยามอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์กับความเป็นชายในมุมมองของผู้ชายและคนในสังคม

จากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจและการศึกษาประวัติศาสตร์และความเป็นมาของเกย์ในสังคมไทยที่เริ่มจากการนิยามว่าเป็นรักร่วมเพศ กะเทย และพัฒนา กลายมาเป็นคำสากลที่ใช้เรียกบุคคลที่เป็นเพศชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายด้วยกันว่าเกย์ (Gay) ในปัจจุบันนั้น มีความเป็นมาที่ไม่ได้สวยงามหรือมีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาของคนในสังคม ถูกกีดกันและตีตราว่าเป็นสิ่งผิดธรรมชาติและแบ่งแยกกลุ่มบุคคลดังกล่าวออกจากสังคมเสมือนสิ่งแปลกปลอม แต่อีกด้านหนึ่งก็ไม่ได้จะกล่าวได้ว่าสังคมหรือกระบวนการทางสังคม (Socialization) เป็นปัจจัยที่ทำให้เกย์เกิดความแตกต่างทางอัตลักษณ์และความเป็นตัวตน

เมื่อทำการพิจารณาถึงการพัฒนาความเป็นตัวตนของเกย์ในสังคมไทยจะพบว่า เกย์ในสังคมไทยมีความเป็นตัวตนที่ไม่ชัดเจนและยากที่จะระบุหรือนิยามความเป็นตัวตนของเกย์ได้ในสังคมระบบรักต่างเพศ อันเนื่องมาจากความยึดมั่นในวาทกรรมแบบรักต่างเพศที่มีของสังคมไทยที่ระบุและสร้างบรรทัดฐานทางเพศในสังคมว่าผู้ชายจำเป็นต้องคู่กับผู้หญิงคือเรื่องที่ถูกต้องและยึดถือมาช้านานจนกลายเป็นค่านิยมของคนในสังคมที่นำมาใช้หรือตัดสินความเป็นปกติทางเพศของคนในสังคม ซึ่งผลของการเชื่อและยึดถือค่านิยมรักต่างเพศและระบบทวิเพศดังกล่าวได้สร้างผลกระทบต่อความเป็นตัวตนของเกย์และเพศที่เกิดขึ้นใหม่ในสังคมเป็นอย่างมากในปัจจุบัน โดยเฉพาะประเด็นของการยอมรับและเปิดโอกาสความเท่าเทียมของเพศที่เกิดขึ้นใหม่ในสังคม

สาเหตุของผลกระทบต่อความเป็นตัวตนของเกย์ดังกล่าวนี้ เมื่อนำแนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคม (Social constructionism) และแนวคิดสารัตถะนิยม (Essentialism) มาวิเคราะห์และทำการอธิบายพบว่า ความเป็นตัวตนของเกย์ในสังคมไทยเกิดจากการประกอบสร้างทางบุคลิกภาพของผู้ชายและผู้หญิงในสังคม กล่าวคือในความเป็นเกย์ที่ถูกสร้างขึ้นมานั้น ไม่ได้มีมาแต่กำเนิดหรือเป็นสิ่งที่มีความเฉพาะตัวตามที่แนวคิดสารัตถะนิยมเชื่อหรืออธิบายไว้ หากแต่เป็นการประกอบสร้างด้วยการนำเอาบุคลิกของชายและหญิงที่มีอยู่ในสังคมและได้รับการยอมรับมาบางประการเพื่อนำมาประกอบสร้างความเป็นตัวตนของเกย์ที่เป็นเอกลักษณ์ใหม่ ซึ่งตรงตามที่แนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคมได้อธิบายไว้

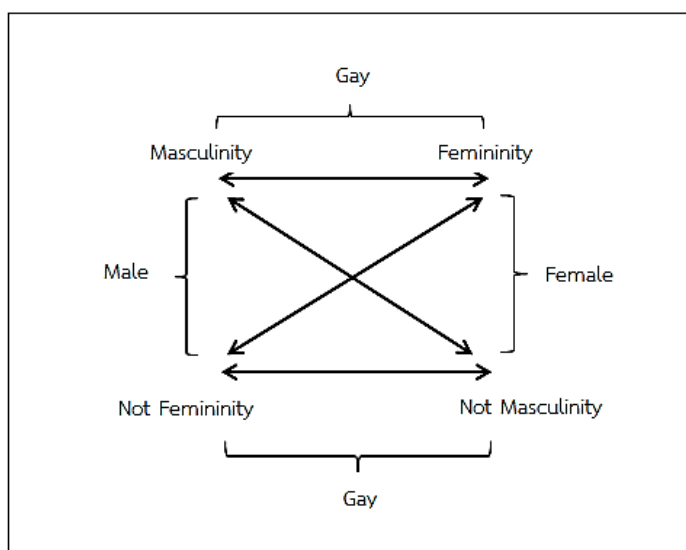
แผนภาพที่ 8 แสดงให้เห็นถึงการประกอบสร้างความเป็นตัวตนของเกย์

จากแผนภาพของการประกอบสร้างความเป็นตัวตนของเกย์ข้างต้นคำว่า “ชาย” ในแผนภาพนั้นหมายถึง “ความเป็นชาย” (Masculinity) ของเพศชายที่เกย์อาจจะมีคุณสมบัติของความเป็นชายอยู่ในตัวตามเพศสรีระที่มีมาแต่กำเนิด โดยอาจจะมีคุณสมบัติของความเป็นชายมากกว่าหนึ่งคุณสมบัติ อาทิ นอกจากจะมีเพศสรีระที่เป็นชายก็ยังมีความเป็นผู้นำสูงหรือมีความกล้าได้กล้าเสี่ยงในหลายๆเรื่องอยู่ด้วย เป็นต้น แต่ในขณะที่มีความเป็นชายอยู่ในความเป็นตัวตนของเกย์แล้ว ผลการศึกษาก็ยังพบว่า เกย์ส่วนใหญ่ยังคงมี “ความเป็นหญิง” (Femininity) อยู่ในความเป็นตัวตนด้วยเช่นกัน โดยเกย์อาจมีความอ่อนไหวอยู่ในระดับที่มากกว่าเพศชาย หรือมีการแสดงออกความเป็นหญิงผ่านกริยาท่าทางที่อ่อนแอไม่ทะมัดทะแมง หรือเกย์บางคนอาจมีสภาวะความรู้สึกอยากเป็นหญิงอยู่ในระดับมากจนอาจก้าวข้ามจากความเป็นเกย์ไปสู่การเป็นบุคคลข้ามเพศ (Transgender) จนละทิ้งความเป็นเกย์ที่มีไปในที่สุด

ด้วยผลการศึกษาและการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามประกอบการวิเคราะห์เชิงทฤษฎีและแนวคิดทั้งในส่วนของแนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคม และแนวคิดสารัตถะนิยม ทำให้สามารถเข้าใจถึงภาพของความเป็นตัวตนของเกย์ที่ผสมผสานไปด้วยความเป็นชายและความเป็นหญิงเข้าด้วยกันจนเกิดเป็นอัตลักษณ์ใหม่ที่มีลักษณะเฉพาะและเป็นเครื่องยืนยันถึงความเป็นตัวตนที่เกิดขึ้นอย่างเป็นระบบ จนกลายเป็นการรับรู้ทางสังคมเกี่ยวกับการนิยามและประเมินค่าของคนในสังคม ซึ่งตรงกับการอธิบายของแนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคมที่มีหลักความคิด

เกี่ยวกับการมองว่าทุกสิ่งเกิดขึ้นได้เพราะการประกอบสร้างจากสังคมโดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม มากกว่าแนวคิดสารัตถะนิยมที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับสิ่งที่มีและยังเชื่อว่าทุกสิ่งบนโลกล้วนแต่มีคุณลักษณะเฉพาะและมีความเป็นแก่นกลางของตนเองมาแต่กำเนิดโดยไม่ต้องปรุงแต่งหรือประกอบสร้างจากสังคมใดๆ

นอกจากการนำแนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคมและแนวคิดสารัตถะนิยมมาวิเคราะห์ความเป็นตัวตนของเกย์แล้ว ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับอัตลักษณ์ (Identity Approach) มาใช้ในการวิเคราะห์ร่วมกับแนวคิดสัญศาสตร์หรือสัญวิทยาและการสร้างความหมาย (Semiology) มาใช้วิเคราะห์การเกิดและพัฒนาการของอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ในสังคมไทยนั้นจะพบว่า เกย์ในสังคมไทยไม่ได้นิยามตนเอง (Self-Identification) ว่ามีลักษณะหรือคุณสมบัติเช่นไรตั้งแต่แรกกลับเป็นสังคมในระบบรักต่างเพศ (Heterosexual Society System) ที่มีความคิดแบบคู่ตรงข้าม (Binary Opposition) โดยมองและตัดสินว่าเพศชายจำต้องคู่กับเพศหญิงเท่านั้นจนเกิดเป็นค่านิยมที่ถูกปลูกฝังและกลายมาเป็นบรรทัดฐาน (Social Norm) ของสังคมไปในที่สุด ซึ่งอาจนำกรอบแนวคิดเกี่ยวกับ “สี่เหลี่ยมสัญศาสตร์” (Semiotic Square) ของนักคิดสายโครงสร้างนิยมที่มีแนวทางในการวิเคราะห์ทางสัญศาสตร์ที่ชื่อว่า Greimas ที่เสนอว่าบรรดาองค์ประกอบภายในเรื่องเล่าต่างก็มีการก่อรูปความหมายขึ้นมาจากสิ่งที่เรียกว่าอรรถลักษณะ (Seme หรือ Semic Element) จำนวนหนึ่ง และเมื่อเราทำการวิเคราะห์อรรถลักษณะในเชิงลึกจะพบว่า เป็นผลมาจากปฏิสัมพันธ์เชิงคู่แย้งของอรรถลักษณะมูลฐานที่สำคัญคู่หนึ่ง (เสนาะ เจริญพร, 2547: 113) มาใช้ในการวิเคราะห์และแยกประเภทของเพศในสังคมที่นิยามความเป็นเกย์ว่าเป็นความแตกต่างระหว่างชายและหญิง โดยเกย์นั้นมีทั้งองค์ประกอบของความเป็นชายและความเป็นหญิงอยู่ด้วยกัน แต่ก็ไม่สามารถจะแบ่งออกหรือตัดสินว่าเป็นไปในทางใดทางหนึ่งมากกว่ากัน จึงเกิดการนิยามและจัดประเภทใหม่ขึ้นมาในสังคมตามแผนภาพสี่เหลี่ยมสัญศาสตร์ของ Greimas ที่ได้อธิบายไว้ ดังที่ปรากฏในแผนภาพด้านล่าง

แผนภาพที่ 9 สี่เหลี่ยมสัญลักษณ์ของ Greimas⁴

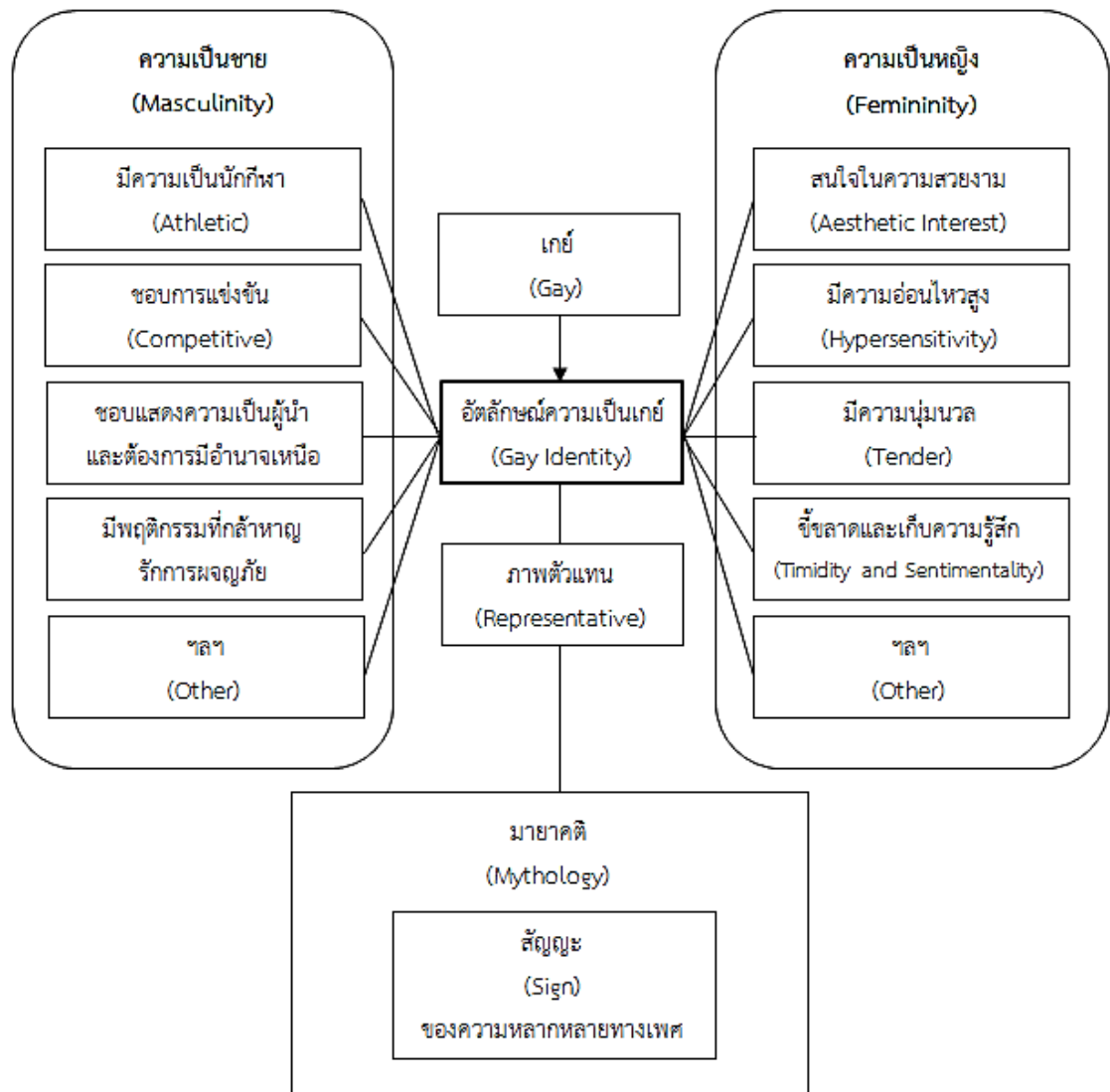
ในขณะที่สังคมมองและตัดสินความเป็นเกย์ให้เป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคมตามที่สืบทอดมานั้น ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายหรือเกย์ ได้เริ่มมีการตระหนักรู้ในตัวตนของตัวเองผ่านรสนิยมทางเพศ (Sexuality) ที่พึงปรารถนาและมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกันว่าตนเองนั้นมีความเป็นตัวตนที่แตกต่างจากบุคคลอื่นในสังคมที่เป็นผู้ชายด้วยกันในด้านรสนิยมทางเพศ จากนั้นจึงเริ่มนำความแตกต่างด้านรสนิยมทางเพศของตนเองนั้นไปเปรียบเทียบกับค่านิยมหรือความเป็นอื่นและความแตกต่างที่สังคมได้วางบรรทัดฐานไว้ว่าความแตกต่างที่ตนมีนั้นแท้จริงแล้วเป็นความแตกต่างจริงหรือไม่ หากตนเองยอมรับว่าความแตกต่างที่นำไปเปรียบเทียบกับค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมนั้นเป็นความแตกต่างที่มีอยู่จริง (Affirmative) ความแตกต่างดังกล่าวจะก่อตัวขึ้นมาเป็นอัตลักษณ์ (Identity) และอัตลักษณ์ดังกล่าวจะเป็นตัวที่กำหนด (Imposes) ภาพตัวแทน (Representative) หรือการจัดประเภทของปัจเจกบุคคล (Subject) ว่าจะมีตัวตนเช่นไรหรือเป็นอะไรในสังคมกล่าวคือเมื่อเกย์ได้นำความแตกต่างด้านรสนิยมทางเพศที่ตนเองมีมาเปรียบเทียบกับบรรทัดฐานของสังคมแล้วพบว่าตนเองนั้นเริ่มมีความแตกต่างจากเพศที่มีในสังคมหรือเพศที่สังคมให้การยอมรับ ความเป็นตัวตนของเกย์จึงเริ่มด้วยการมีรสนิยมทางเพศที่แตกต่างจากเพศชายที่สังคมนิยามและให้คุณค่าไว้ จากนั้นบุคคลที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศหรือมีรสนิยม

⁴ ประยุกต์จาก นัทธนาย ประสานนาม, วิจัยรณภาพยนตร์แนวหลังอาณานิคม เพศชาติพันธุ์ และปัญหาเกี่ยวกับอัตลักษณ์ในภาพยนตร์เรื่อง Touch of Pink, บทความปริ มหาวชิวิทยาลัยเที่ยงคืน ลำดับที่ 738, เผยแพร่ครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

ทางเพศที่เป็นไปในทางเดียวกันกับความแตกต่างดังกล่าวก็จะเริ่มมีการตระหนักรู้หรือนิยามเพื่อจัดความเป็นตัวตนของตนเองไปในช่องทางเพศที่เกิดขึ้นใหม่ที่เรียกว่าเกย์

การจัดการสร้างคำนิยามซึ่งอัตลักษณ์หรือระบุความเป็นตัวตนขึ้นมาใหม่ของเกย์ในสถานะของความเป็นภาพของตัวแทน (Representative) ที่แฝงไปด้วย “มายาคติ” (Mythology) (กฤติกร วงศ์สว่างพานิช) ที่เป็นการสร้าง “สัญลักษณ์” (Sign) ของความแตกต่างและความหลากหลายทางเพศ (Sexual Diversity) ให้บุคคลเกิดความเชื่อและคล้อยตามของการจัดประเภทของบุคคล โดยภาพตัวแทนที่เกิดขึ้นนั้นเกิดขึ้นจากการที่สังคมเป็นตัวกำหนดให้เกิดความแตกต่างจากบรรทัดฐานที่คนในสังคมนั้นตั้งขึ้น ด้วยเหตุนี้อัตลักษณ์ทั่วไปหรืออัตลักษณ์ของเกย์ที่เกิดขึ้นนั้นจึงกลายเป็นสิ่งประกอบสร้างทางสังคม (Social Construct) ที่เกิดขึ้นจากการที่สังคมต้องการนิยามความแตกต่างของบุคคลไปพร้อมกับการนิยามตนเองของบุคคลว่าเป็นอย่างไร ด้วยการสร้างภาพตัวแทนใหม่ผ่านระบบความคิดแบบมายาคติที่กำหนดหรือสร้างสิ่งที่ไม่ใช่ตัวตนให้กลายเป็นที่ยอมรับของคนในสังคม โดย อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์นั้นเป็นการนำคุณสมบัติที่เกย์แสดงออกมาให้สังคมได้รับรู้ว่ามีแตกต่างจากบรรทัดฐานและค่านิยมทางเพศที่ตายตัวหรือเป็นแก่นแกน (Essen) ด้วยการนำคุณสมบัติบางประการของความเป็นชายและความเป็นหญิงมาผสมผสานกันจนเกิดการนิยามความเป็นเกย์เกิดขึ้นในฐานะของการเป็นภาพตัวแทนของพฤติกรรมรักร่วมเพศที่มีนัยของความเป็นมายาคติที่ถูกสร้างขึ้นเพื่อเป็นสัญลักษณ์ทางสังคมในด้านของความหลากหลายทางเพศที่มีมากกว่าเพศชายและเพศหญิงในที่สุด

ในการกล่าวถึงอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ (Gay identity) มีความเป็นมายาคติ (Myth) นั้น อันเนื่องมาจากธรรมชาติของมายาคตินั้นเปรียบเสมือนระบบความหมายชุดที่ 2 ของสัญลักษณ์ (A second-order semiological system) ที่เข้าไปครอบงำความหมายของสิ่งที่เป็นที่รับรู้กันโดยทั่วไปในสังคม จากนั้นจึงทำการสื่อความหมายออกมาในรูปแบบความหมายใหม่ในอีกระดับที่เป็นการให้ความหมายในเชิงค่านิยม (Value meaning) หรืออาจเป็นเชิงอุดมการณ์ (Ideology meaning) ซึ่งการตีความหรือการให้นิยามของมายาคติที่เกิดขึ้นนั้นอาจเป็นการสร้างระบบความหมายโดยตรง (Denotation) หรือนัยแฝง (Connotation) อันเป็นการสะท้อนให้เห็นว่ามายาคตินั้นอยู่ในระดับที่เหนือภาษา (Meta language) ที่อาจมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างอุดมการณ์ ความเชื่อ การนำเสนอ และสถาบันต่างๆเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง

แผนภาพที่ 10 แสดงความสัมพันธ์และการผสมผสานของคุณลักษณะความเป็นชายและความเป็นหญิงภายในอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์⁵

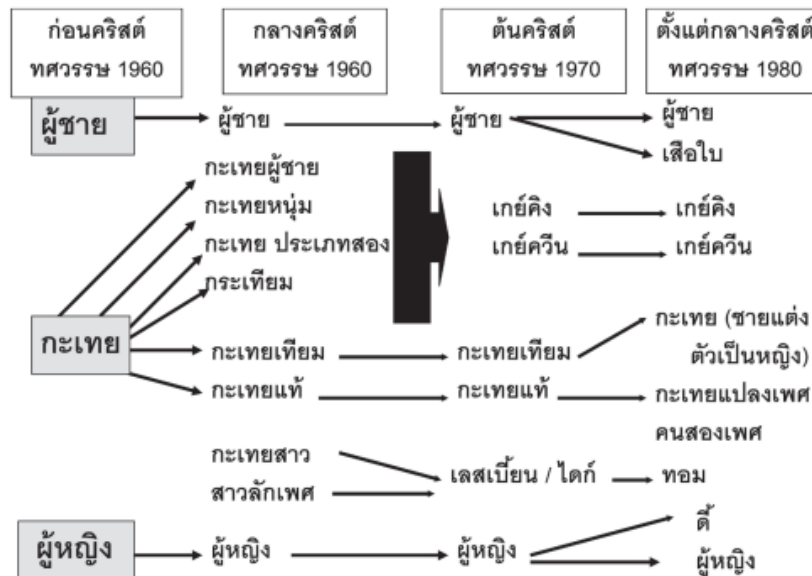
⁵ ที่มาของข้อมูลด้านคุณลักษณะฯ ปรีชา อรุณสวัสดิ์. (2531). การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพความเป็นชายและความเป็นหญิงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ : ปรินทิพพานิชการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,

4.5 การเหมารวมเชิงอัตลักษณ์: ความแตกต่างของความเป็นตัวตนที่ทับซ้อนกันระหว่างเกย์ กะเทยและบุคคลข้ามเพศ

นับแต่อดีตที่สังคมไทยมีการรับรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมรักร่วมเพศที่เป็นไปในรูปแบบของการเหมารวม (Stereotype) สังเกตได้จากประวัติศาสตร์และพัฒนาการของการบัญญัติหรือสร้างคำเรียกขานหรือการนิยามพฤติกรรมรักร่วมเพศของผู้ชายในอดีตที่มีทั้ง กะเทย บัณเฑาะก์ ฯลฯ ซึ่งคำที่ใช้เรียกขานหรือนิยามพฤติกรรมเหล่านั้น ล้วนมีความหมายและการให้ภาพการรับรู้ (Recognition) ของความเป็นตัวตนของบุคคลที่มีคุณลักษณะ บุคลิก และการแสดงออกซึ่งความเป็นตัวตนที่แตกต่างกันออกไปอย่างสิ้นเชิง

ในความเป็นจริงแล้วผู้ชายที่มีรสนิยมทางเพศ (Sexuality) กับผู้ชายด้วยกันนั้นมีบุคลิกและการแสดงออกซึ่งความเป็นตัวตนที่แตกต่างกันออกไปตามสภาวะการรับรู้ (Perception) ของแต่ละบุคคล โดยผู้ชายที่เป็นบุคคลรักร่วมเพศคนหนึ่งอาจมีการแสดงออกในความเป็นตัวตนที่เหมือนกันผู้ชายที่รักชอบผู้หญิง แต่เมื่อถึงเวลาในการแสดงออกบทบาททางเพศวิถีจะมีความต้องการกับผู้ชายด้วยกัน ในขณะที่ผู้ชายรักร่วมเพศบางคนอาจมีการแสดงออกถึงความเป็นผู้หญิงทั้งด้านการแต่งตัว กิริยา หรือการเปลี่ยนแปลงด้านสรีระทางกายภาพให้เป็นแบบเพศหญิงอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นความแตกต่างภายใต้ความเป็นตัวตนเดียวกัน จึงอาจเรียกได้ว่าเป็นความหลากหลายภายใต้เพศวิถีเดียวกัน

โดยผลของความหลากหลายทางเพศวิถีของเพศต่าง ๆ นั้น ถูกสะท้อนผ่านศัพท์นิยามในแต่ละช่วงสมัยดังจะเห็นได้จากแผนภาพผลของการเกิดและตายของการนิยามศัพท์ทางเพศในแต่ละช่วงสมัยของปีเตอร์ แจ็คสัน ที่ทำการศึกษาถึงความหลากหลายของความเป็นตัวตนและการนิยามศัพท์ที่ใช้เรียกขานทางเพศในสังคมไทยในอดีตถึงปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนผ่านการนิยามและคำเรียกขานของผู้ที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศในอดีตจนเกิดคำเรียกขานและนิยามตนเองว่าเกย์ในปัจจุบัน

แผนภาพที่ 11 แสดงความหลากหลายทางเพศและการเปลี่ยนผ่านประเภทของการเรียกขานทางเพศในสังคมไทย (กฤตยา อาชวนิจกุล, 2554)

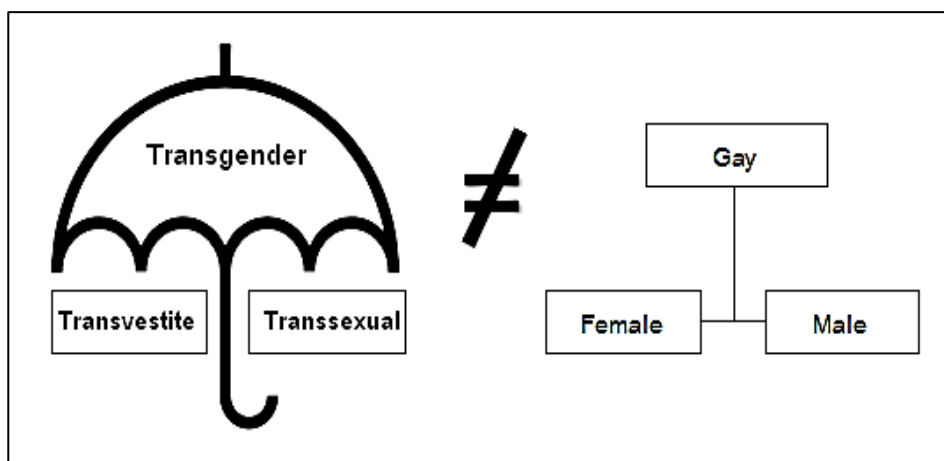
จากแผนภาพการลำดับการเปลี่ยนผ่านการนิยามศัพท์ในการเรียกขานทางเพศของสังคมไทยของปีเตอร์ แจ็คสัน สะท้อนให้เห็นถึงการปะปนในการเรียกขานทางเพศวิธีในสังคมไทย จนเกิดการเหมารวม (Stereotype) ทางเพศของกะเทยและเกย์ ซึ่งทั้งสองประเภทยังมีคุณลักษณะและความเป็นตัวตนที่แตกต่างกัน ไม่อาจกล่าวรวมเป็นประเภทเดียวกันได้แม้สังคมไทยจะเริ่มรู้จักคำว่ากะเทยมาก่อนคำว่าเกย์ก็ตาม แต่คุณสมบัติหรือการแสดงออกของความเป็นตัวตนของเกย์และกะเทยในปัจจุบันนั้นถูกแบ่งแยกและมีการสร้างเอกลักษณ์เฉพาะตัวออกจากกันอย่างชัดเจนทั้งในแง่ของสรีระทางกายภาพ การแสดงออก หรือบุคลิกภาพก็ล้วนมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

ในการศึกษาถึงความแตกต่างและความเหมือนของความเป็นตัวตนของเกย์ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากการสัมภาษณ์บุคคลข้ามเพศ (Transgender) คือคุณยลดา เกริกก้อง สวดยศ ผู้ที่นิยามตนเองว่าเป็นสตรีข้ามเพศแต่กำเนิด โดยผู้วิจัยมุ่งหาความแตกต่างของความเป็นบุคคลข้ามเพศกับเกย์ที่มีต้นกำเนิดทางเพศสรีระจากผู้ชายแต่กำเนิดว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ผล

การศึกษาและสัมภาษณ์ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเกย์และบุคคลข้ามเพศทั้งสิ้น 3 ประการ อันได้แก่

ประการแรกในเรื่องของความแตกต่างระหว่างเกย์กับบุคคลข้ามเพศนั้นคือเรื่องของฐานคิดหรือมุมมองของการตระหนักรู้ในตนเองของเกย์และบุคคลข้ามเพศ โดยบุคคลข้ามเพศจะมีฐานคิดและมุมมองทางเพศของตนเองว่าตนคือเพศอีกเพศหนึ่งที่ไม่ตรงกับเพศที่กำหนด กล่าวคือผู้ชายที่เกิดมาในเพศสภาพของความเป็นชาย เมื่อตนเองรู้ความหรือตระหนักรู้ในบุคลิกและลักษณะความเป็นตัวตนของตนเองและเชื่อว่าตนคือเพศหญิงแต่กำเนิดทั้งด้านจิตใจและบุคลิกภาพเพียงแต่เกิดมาในเพศสภาพของความเป็นชาย และกลายเป็นผู้ชายตามเพศสรีระที่สังคมใช้ตัดสินบุคคล จึงมีความจำเป็นที่ต้องเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายภาพและสรีระของตนให้ตรงกับจิตใจและการตระหนักรู้ตัวตนภายในของตนในที่สุด

ทั้งนี้ในส่วนของบุคคลข้ามเพศนั้น คุณยลดาได้อธิบายถึงการแบ่งแยกประเภทของบุคคลข้ามเพศแยกย่อยออกเป็นอีก 2 ระดับ ภายใต้นิยามบุคคลข้ามเพศ อันได้แก่ บุคคลที่มีบทบาททางเพศเหมือนเพศตรงข้าม (Transvestite) และบุคคลผู้เปลี่ยนเพศ (Transsexual) โดยบุคคลที่มีบทบาททางเพศเหมือนเพศตรงข้ามนั้นจะมีฐานคิดและมุมมองของการตระหนักรู้ทางเพศของตนเองดีว่าตนเองคือเพศชายโดยสรีระ แต่มีบุคลิกที่เอนเอียงและแสดงออกไปในทางเพศหญิง แต่ไม่ได้มีความคิดจะเปลี่ยนแปลงสรีระกายภาพหรือปักใจเชื่อว่าตนคือเพศหญิงแต่กำเนิดอย่างแท้จริง ในขณะที่บุคคลผู้เปลี่ยนเพศนั้นมีฐานคิดหรือมุมมองของการตระหนักรู้ทางเพศของตนที่เหมือนกันกับบุคคลที่มีบทบาททางเพศเหมือนเพศตรงข้าม แต่มีความต้องการเปลี่ยนแปลงสรีระของตนเองให้เป็นเพศหญิงบนความตระหนักรู้ในเพศสรีระชายแต่กำเนิด อาจกล่าวได้ว่า บุคคลผู้เปลี่ยนเพศนั้นคือระดับย่อยของบุคคลข้ามเพศที่มีความแตกต่างด้านฐานคิดและมุมมองการตระหนักรู้ทางเพศที่แตกต่างกัน

แผนภาพที่ 12 แสดงถึงความแตกต่างและการเป็นหน่วยย่อยภายใต้นิยามของบุคคลข้ามเพศ

ขณะที่เกย์มีฐานคิดหรือมุมมองของการตระหนักรู้ทางเพศของตนเองที่แตกต่างจากบุคคลข้ามเพศ โดยเกย์มีฐานคิดและมุมมองในการตระหนักรู้ทางเพศของตนเองว่าเป็นผู้ชายทั้งจิตใจและสรีระทางกายภาพ แต่มีการแสดงออกและเพศวิถี (Sexuality) ที่แตกต่างบทบาทกันออกไป อาทิ เกย์บุคคลหนึ่งอาจมีความอ่อนหวานคล้ายผู้หญิง แต่ก็มีคามตระหนักรู้ในสรีระความเป็นเพศชายของตนและไม่ยอมรับหรือยืนยันซึ่งความเป็นตัวตนว่าเป็นเพศหญิง ขณะที่เกย์อีกคนหนึ่งอาจมีคุณลักษณะและการแสดงออกซึ่งความเป็นเกย์ไปในแนวทางของเพศชายเป็นส่วนใหญ่ เช่น การพูดจาหรือมีความทะมัดทะแมงเหมือนเพศชายทุกประการ เพียงแต่ทั้งเกย์ที่มีความอ่อนหวานหรือมีคุณลักษณะเหมือนผู้ชายนั้นต่างก็มีจุดร่วมในรสนิยมทางเพศที่เป็นไปในทางเดียวกัน กล่าวคือมีความชอบหรือรักใคร่ในเพศชายเช่นเดียวกัน แต่จะเลือกคบหาหรือคู่ครองที่แตกต่างกันออกไปตามเพศวิถีของเกย์ที่ตนเป็น

4.6 อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ : มิติความหลากหลายของตัวตนกับ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจการต่อรองและการยอมรับทางสังคม

สังคมไทยในปัจจุบันแม้จะมีการระบุว่าเกย์มีความเป็นอัตลักษณ์หรือมีคุณลักษณะเช่นไร ตามที่ได้ทำการวิเคราะห์และอธิบายตามประวัติศาสตร์การกำเนิดและที่มาของการเกิดอัตลักษณ์ ความเป็นเกย์จากแผนภาพในเบื้องต้น และอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์จะตกอยู่ในกรอบของ มายาคติ (Mythology) และวาทกรรม (Discourse) ที่สังคมสร้างขึ้นแล้วนั้น อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์เองก็ยังมีหลากหลายภายในความเป็นอัตลักษณ์นั้นอย่างมากภายใต้จากการ เก็บข้อมูลจากเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการระบุความเป็นตัวตนในด้านเพศวิถีที่แตกต่างกัน ออกไป

เมื่อพิจารณาถึงความหลากหลายภายในของกลุ่มประชากรเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างพบว่า เกย์ที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนั้นมีความหลากหลายภายในกลุ่มด้านเพศวิถี (Sexuality) มีความแตกต่างและหลากหลายอยู่ในระดับกระจายตัวพอสมควร โดยสังเกตได้จากตัวเลขของ จำนวนเพศวิถีในแต่ละประเภทนั้นแสดงให้เห็นถึงความตระหนักรู้ในเพศวิถีของตนเองอย่างชัดเจน เป็นส่วนมากที่มีทั้งเกย์คิง เกย์ควีน เกย์โบท เคียวร์ และไบเซ็กชวล อยู่ในอัตราส่วนที่ถือว่ามีความหลากหลาย มีเพียงส่วนน้อยไม่ถึง 20 % ที่ไม่ประสงค์ระบุเพศวิถีของตนเอง ซึ่งผู้วิจัยพบว่า กลุ่มประชากรเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ระบุเพศวิถีของตนเองนั้นจัดอยู่ในช่วงอายุ 21 – 30 ปี เป็นส่วนมาก อันเนื่องมาจากปัจจัยสภาพแวดล้อมและบริบททางสังคมหลายปัจจัย อาทิ อาชีพ และการดำเนินชีวิตประจำวัน เป็นต้น

ความสัมพันธ์กับข้อมูลในแง่ของอาชีพของเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ระบุเพศวิถีของตน ว่า ประกอบอาชีพที่ต้องการการยอมรับจากสังคม อาทิ การรับราชการ การดำรงตำแหน่งผู้บริหาร หรือแม้กระทั่งการอยู่ในฐานะที่ต้องเป็นแบบอย่างให้บุคคลอื่นในสังคมอย่างอาชีพครู ที่ต้องการ การยอมรับจากสังคมในระดับสูง ซึ่งในแง่ของการเปิดเผยตัวตนของเกย์ดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็น ถึงการยอมรับเกย์ในสังคมไทยที่ยังไม่เกิดการยอมรับอย่างแท้จริงที่ผู้วิจัยจะกล่าวถึงรายละเอียด ในลำดับถัดไป

ความหลากหลายทางเพศวิถีของเกย์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าแม้เกย์จะมีอัตลักษณ์ที่เรียกว่าเป็นสัญณะของการแสดงความเป็นตัวตนร่วมกัน หรืออัตลักษณ์ร่วม (Collective Identity) แต่ภายใน อัตลักษณ์ร่วมที่สร้างขึ้นนั้นก็มีความหลากหลายของความเป็นตัวตนที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งเพศวิถีแต่ละรูปแบบของเกย์นั้นก็สะท้อนบุคลิกภาพ (Personality) ของเกย์แต่ละคนที่แตกต่างกันออกไป โดยเกย์ก็จะแสดงออกในลักษณะของความเป็นชายอยู่ในระดับที่มีมากกว่าเกย์ควิ้น อันเนื่องมาจากค่านิยมของการมองว่าเกย์ควิ้นจะมีบทบาททางเพศวิถีกับคู่นอนด้วยการเป็นฝ่ายกระทำ (Active) ที่ไม่ต่างจากผู้ชาย ในขณะที่เกย์ควิ้นก็จะมีบทบาททางเพศวิถีกับคู่นอนด้วยการเป็นฝ่ายถูกระกระทำ (Passive) ซึ่งเปรียบเสมือนผู้หญิง จึงทำให้บุคลิกและการแสดงออกของเกย์แต่ละคนแตกต่างกันออกไปตามเพศวิถี แต่ก็ยังมีเกย์อีกหลายคนในสังคมไทยในปัจจุบันที่เลือกที่จะแสดงออกบุคลิกที่ “ตรงข้าม” กับเพศวิถีและค่านิยมทางเพศวิถีของเกย์ ด้วยการแสดงออกถึงความเป็นหญิงอย่างชัดเจนในการใช้ชีวิตแต่เมื่อมีบทบาททางเพศวิถีกับคู่นอนจะเป็นฝ่ายกระทำ (Active) ในขณะที่บางส่วนแสดงออกซึ่งความเป็นชายจนยากที่จะระบุได้ว่าเป็นเกย์ แต่เมื่ออยู่ในสถานการณ์ของการมีเพศสัมพันธ์จะมีบทบาททางเพศวิถีเป็นฝ่ายถูกระกระทำ (Passive) เป็นต้น

จากสภาวะของการขัดกันบทบาททางเพศวิถีและการแสดงออกความเป็นตัวตนของเกย์ในสังคมไทยนั้น สะท้อนให้เห็นถึงความหลากหลายของเพศวิถี (Sexual Diversity) ของเกย์ที่มีอยู่ภายใต้อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ที่มีร่วมกัน ทำให้อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์นั้นยากที่จะระบุให้เกิดความเฉพาะเจาะจงลงไปได้อย่างแน่ชัดว่ามีลักษณะหรือองค์ประกอบใดบ้างที่บ่งบอกถึงความเป็นเกย์ได้อย่างชัดเจน อีกทั้งเกย์ในสังคมไทยบางส่วนที่ไม่ยอมเปิดเผยตัวตนต่อสังคมนั้นได้ระบุเหตุผลของการไม่เปิดเผยตัวตนที่น่าสนใจนอกเหนือจากการปกปิดเพื่อการเข้าสังคมและการกลัวผลกระทบจากการเปิดเผยตัวในสังคมไว้อีกประการหนึ่งคือ “การปฏิเสธการนิยามตนเอง” (Refusal of Definition) โดยให้การอธิบายว่าไม่ชอบการนิยามตนเองตามที่สังคมได้จัดประเภทหรือแบ่งจำแนกไว้ เพราะคิดว่าตนเองนั้นมีความเป็นตัวของตัวเองที่ไม่เหมือนใครและทุกคนต่างมีตัวตนที่แตกต่างกันออกไปอย่างหลากหลายและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว (Characteristic) ซึ่งเอกลักษณ์เฉพาะตัวหรืออัตลักษณ์ความเป็นตัวตนของแต่ละคนนั้นย่อมเป็นสิ่งที่ลื่นไหล (Fluid) และสามารถปรับเปลี่ยนไปได้ตามเงื่อนไขของเวลาและสถานการณ์

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้เกิดคำถามตามมาว่าหากไม่มีการนิยามตนเองได้อย่างแน่ชัดหรือไม่สามารถระบุความเป็นตัวตนของตนเองเนื่องจากความแตกต่างที่คลุมเครือและไม่มีความแน่ชัดเปรียบเสมือนอยู่ใน “พื้นที่สีเทา” (Grey Space) ที่พรั่มัวจนยากเกินสรุปได้ จึงทำให้เกิดมิติทางเพศวิถีแบบใหม่ที่เรียกว่า “ควีเยอร์” (Queer) อันหมายถึง ความคลุมเครือไม่แน่ชัดหรือไม่สามารถระบุได้อย่างชัดเจน แต่ก็มีลักษณะของความเป็นตัวตนที่ไม่เหมือนใคร ขึ้นมาอีกรูปแบบหนึ่งของเพศวิถีในปัจจุบัน ซึ่งตอบโจทย์สำหรับบุคคลที่ไม่ต้องการคำนิยามของตนเองแต่เชื่อมั่นในความเป็นตัวของตัวเองที่มี (Self-Confident) และยืนยันกับความเป็นตัวเดิมนั้นในสังคมโดยไม่สนใจการจัดประเภทของสังคม (Social Category) ที่มีอยู่ก่อนหน้านี้ ซึ่งเคยในกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจและเก็บข้อมูลนั้นได้เลือกตอบในส่วนของเพศวิถีว่าตนเองคือกลุ่มควีเยอร์อยู่ที่ร้อยละ 5.98 แสดงให้เห็นถึงความตระหนักรู้ในความเป็นตัวตนที่หลากหลายภายใต้อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ที่มีอยู่ได้อย่างเป็นนัยสำคัญ

ตารางที่ 5 เพศวิถีของกลุ่มตัวอย่าง (n = 284)

ลักษณะ	n	%
<u>เพศวิถี</u>		
เกย์คิง (King)	61	21.47
เกย์ควีน (Queen)	78	27.46
เกย์โบท (Both)	61	21.47
ควีเยอร์ (Queer)	17	5.98
ไบเซ็กส์ชวล (Bisexual)	17	5.98
ไม่ระบุ	51	17.95

จากสถิติของการเลือกตอบในหัวข้อไม่ระบุในส่วนของภาระบุเพศวิถีของเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น สะท้อนให้เห็นถึงนัยว่ายังมีเกย์จำนวนหนึ่งที่ยังไม่เปิดเผยสถานะทางเพศวิถีของตัวเองต่อสังคมอันเนื่องมาจากหลายสาเหตุ อาทิ กลัวการยอมรับจากสังคม การมองว่าบทบาทหรือเพศวิถีเป็นเรื่องของการมีเซ็กส์ไม่ควรนำมาพูดหรือกล่าวถึงและเปิดเผยให้ทราบ แม้ในปัจจุบัน

สังคมไทยจะมีการเปิดกว้างและยอมรับในความหลากหลายทางเพศ แต่ประเด็นในการยอมรับเกย์ของสังคมไทยนั้นยังไม่เป็นที่ยอมรับได้ทั้งหมด อีกทั้งการที่อัตลักษณ์ของเกย์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยนั้นไม่ได้เกิดจากการประกอบสร้างจากสังคมที่ให้นิยามความหมายของเกย์ในแง่ดีนับแต่อดีต ส่งผลให้เกิดการยอมรับที่เป็นไปได้ยากและส่งผลให้เกย์ถูกเลือกปฏิบัติ (Discrimination) จากคนในสังคม ด้วยเหตุนี้เกย์ในสังคมไทยจึงยังไม่กล้าที่จะเปิดเผยตัวตนออกมาให้สังคมรับรู้ได้อย่างเต็มที่

ในส่วนของสถานะเพศวิถีของเกย์กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามนั้น มีอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกันในระดับที่เปิดเผยเต็มที่และเป็นที่รับรู้ในสังคมกับเปิดเผยเฉพาะเพื่อนสนิทหรือบุคคลที่ไว้ใจ โดยกลุ่มที่เปิดเผยเต็มที่เป็นที่รับรู้ในสังคมมีจำนวนมากที่สุดและมีบุคคลเกย์ที่จัดอยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปีอยู่ในกลุ่มนี้มากที่สุด และช่วงอายุ 18-20 ปี รองลงไป ซึ่งผลดังกล่าวเป็นไปในทิศทางเดียวกับกลุ่มผู้เลือกที่จะเปิดเผยสถานะทางเพศวิถีเฉพาะเพื่อนสนิทหรือบุคคลที่ไว้ใจที่มีอัตราส่วนผู้เลือกตอบแบบสอบถามรองลงมา และมีกลุ่มผู้ไม่เปิดเผยสถานะเพศวิถีจำนวน 26 คนจากผู้ตอบทั้งหมด 284 คน ซึ่งคิดเป็นจำนวนไม่ถึงร้อยละ 10 และมีผู้อธิบายเป็นอย่างอื่นเกี่ยวกับสถานะทางเพศวิถี อาทิ เลือกที่จะเปิดเผยแต่ไม่แสดงออกแต่หากมีบุคคลถามก็จะตอบตามตรงหรือขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในการตอบ เป็นต้น

ตารางที่ 6 สถานะทางเพศวิถีของกลุ่มตัวอย่าง (n = 284)

ลักษณะ	n	%
สถานะเพศวิถี		
เปิดเผยเต็มที่เป็นที่รับรู้ในสังคม	138	48.59
เปิดเผยเฉพาะเพื่อนสนิทหรือบุคคลที่ไว้ใจ	111	39.08
ไม่เปิดเผย	26	9.15
อื่นๆ	5	1.76

ข้อมูลจากผลสำรวจประเด็นของสถานะทางเพศวิถีของเกย์กลุ่มตัวอย่างแสดงให้เห็นถึงตัวเลขที่มีนัยของการสะท้อนให้เห็นถึงการเปิดเผย (Explore & Coming out) และการปกปิดซึ่งความเป็นตัวตนหรือปกปิดความเป็นเกย์ไม่ให้สังคมได้รับรู้นั้นมีนัยความสัมพันธ์กับอำนาจการต่อรองทางสังคม (Power of Bargaining) รูปแบบหนึ่งที่เกย์ในสังคมจะต้องเข้าใจและสร้างอำนาจการต่อรองนั้นขึ้นมาภายใต้บรรทัดฐานหรือกรอบที่สังคมประกอบสร้างขึ้นมาเพื่อจัดระเบียบสังคมและเพื่อการดำรงอยู่และการเข้าถึงสิทธิต่างๆทางสังคมตามที่สังคมได้กำหนดกรอบไว้ ซึ่งหมายความว่ามิติของความเป็นตัวตนของเกย์หรืออัตลักษณ์ของความเป็นเกย์นั้นถูกผูกติดกับเรื่องของอำนาจ (Power) อย่างแยกไม่ออกเพื่อการสร้างพื้นที่ทางสังคม (Social space) ของเกย์ ทำให้การออกมาเปิดเผยตัวตนของเกย์ในสังคมยังมีในอัตราที่ไม่สูงมากนัก อันเนื่องมาจากเกย์ยังคงเป็นเพศที่มีประวัติศาสตร์และพัฒนาการด้านตัวตนมาในแง่ลบจึงทำให้สังคมไม่เปิดใจยอมรับอย่างเต็มที่เท่าที่ควร

เมื่อนำเกย์กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามมาทำการสัมภาษณ์ในเชิงลึกโดยสุ่มจากเกย์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 28 คน จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 284 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยสอบถามถึงเหตุผลและความจำเป็นของการเปิดเผย หรือปกปิดความเป็นเกย์ของแต่ละบุคคล เพื่อนำมาวิเคราะห์และอธิบายปรากฏการณ์การออกมาแสดงตัวตนหรือการปกปิดตัวตนของเกย์ว่ามีสาเหตุมาจากอะไร ซึ่งผลการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเปิดเผยหรือปกปิดตัวตนของเกย์มากที่สุดคือประเด็นของการยอมรับจากสังคมและครอบครัวมากถึงร้อยละ 50 ทั้งนี้เนื่องมาจากความเคียดชังของกรอบและบรรทัดฐานเก่าของสังคมเพศตรงข้ามหรือสังคมแบบสองเพศ ประกอบกับพัฒนาการและความเป็นมาของเกย์ในอดีตถูกตีตราในแง่ลบจากสังคม รองลงไปคือประเด็นของการกลัวการถูกเลือกปฏิบัติจากคนในสังคม และปัจจัยส่วนบุคคลของแต่ละคนที่แตกต่างกันออกไป

4.7 ความแตกต่างระหว่างอัตลักษณ์ทางเพศ (Sexual identity) และอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ (Gender identity) กับความสัมพันธ์ของอัตลักษณ์ความเป็นเกย์ (Gay identity)

ประเด็นในเรื่องของความแตกต่างของอัตลักษณ์ทางเพศ (Sexual identity) กับอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ (Gender identity) ถือเป็นประเด็นที่มีความสำคัญและจำเป็นต้องทำความเข้าใจ เข้าใจ อันเนื่องมาจากคำทั้งสองล้วนมีที่มาและรากฐานประกอบกับบริบทที่เอื้อต่อการเกิดของทั้งสองคำที่แตกต่างกัน ซึ่งคนส่วนมากในสังคมยังมีความสับสนและนำไปใช้จนเกิดความคลาดเคลื่อนในบางประเด็น ส่งผลให้เกิดการรับรู้ที่คลุมเครือและไม่ชัดเจนตามมา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำการสร้างความเข้าใจเพื่อให้เกิดแนวทางความเข้าใจที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีรายละเอียดที่พึงพิจารณาของทั้งสองคำ ดังต่อไปนี้

อัตลักษณ์ทางเพศสภาพ (Gender identity) หมายถึง ความรู้สึกหรือสภาวะความรู้สึกทางเพศรูปแบบหนึ่งที่ทำให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับเพศสภาพของบุคคล ซึ่งบุคคลอาจเกิดความรู้สึกของความเป็นเพศสภาพของตนเองที่แรกเริ่มจากเพศชายและเพศหญิงที่เกิดจากการเปรียบเทียบและการวัดสภาวะของความรู้สึกของตนเองว่ามีความโน้มเอียงไปในทิศทางใด โดยอาศัยเพศสรีระและคุณลักษณะทางกายภาพของตนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือค้นหาเพศสภาพของตนเองเพื่อสร้างอัตลักษณ์และความเป็นตัวตนทางเพศสภาพนั้นขึ้นมา อาทิ ผู้ชายหนึ่งคนเกิดความรู้สึกหรือสภาวะการรับรู้ทางเพศสภาพของตนเองโดยอาจรู้สึกว่าตนไม่เหมาะกับสภาวะทางเพศสภาพในแบบผู้ชาย ซึ่งอาจพิจารณาจากคุณลักษณะทางเพศสภาพหรือลักษณะทางกายภาพที่ตนเองนั้นมีความพึงพอใจและอยากมีเพศสรีระหรือคุณลักษณะทางกายภาพแบบเพศหญิงมากกว่า ความรู้สึกและสภาวะทางเพศสภาพของบุคคลนั้นจึงมีเพศสภาพเป็นผู้หญิงที่อยู่ในเพศสรีระของผู้ชาย เป็นต้น

ในส่วนของอัตลักษณ์ทางเพศ (Sexual identity) ซึ่งอาจเรียกแทนด้วยคำว่ากำหนดเพศ (Sexual orientation) หมายถึง ความเป็นเพศของบุคคลที่พิจารณาหรือถูกกำหนดด้วยความดึงดูดทางเพศ (Erotic attraction) ของบุคคลที่มีความปรารถนาและแรงดึงดูดทางเพศที่แตกต่างกันออกไป โดยการกำหนดเพศหรือจัดประเภททางเพศนั้น อาจมีรูปแบบในการกำหนดการดึงดูดทางเพศทั้งรูปแบบของการดึงดูดทางเพศต่อเพศเดียวกัน เช่น เกย์ เลสเบียน และการดึงดูดทางเพศกับเพศตรงข้าม (Heterosexual) ซึ่งรูปแบบของการดึงดูดทั้ง 2 รูปแบบนั้น เป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นตัวตนผ่านเพศวิถี (Sexuality) ที่แสดงออกของบุคคลที่ปรารถนาหรือมีความ

ต้องการทางเพศในรูปแบบใด โดยบุคคลที่มีสภาวะความรู้สึกทางเพศที่เป็นเกย์ก็จะมี การแสดงออกอัตลักษณ์ทางเพศที่มีการดึงดูดทางเพศกับผู้ชายหรือเกย์ด้วยกัน เป็นต้น และอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ที่สังคมส่วนใหญ่รับรู้และตัดสินความเป็นเกย์คือความรู้สึกเกี่ยวกับความดึงดูดทางเพศกับผู้ชายหรือเกย์ด้วยกันเป็นหลัก มากกว่าที่จะมองถึงสภาวะการรับรู้ทางเพศของบุคคล

จากการจำแนกถึงความแตกต่างของอัตลักษณ์ทางเพศสภาพ (Gender identity) และอัตลักษณ์ทางเพศ (Sexual identity) สะท้อนให้เห็นถึงภาพของการเป็นชุดความคิดย่อย (Subset) ของภาพรวมของอัตลักษณ์ของบุคคล (Personal identity) ที่ถูกกำหนดด้วยอัตลักษณ์ทางเพศสภาพที่สร้างสภาวะการรับรู้และเปรียบเทียบความเป็นตัวตนของบุคคลผ่านการแสดงออกของอัตลักษณ์ทางเพศที่หมายถึงการแสดงออกความปรารถนาหรือความดึงดูดทางเพศของแต่ละบุคคลที่มีอย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ บุคคลที่นิยามตนเองว่าเป็นเกย์ก็จะมีอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของการเป็นผู้ชายที่มีสภาวะการรับรู้ทางเพศสภาพที่อาจพึงพอใจกับความ เป็นชายที่มีแต่มีความปรารถนาหรือพึงพอใจกับเพศชายด้วยกัน หรือชายคนนั้นนั้นอาจไม่พึงพอใจกับความเป็นชายที่มีจนอยากเปลี่ยนแปลงเพศสรีระ แต่ทั้งสองกรณีต่างก็มีอัตลักษณ์ทางเพศที่ที่แสดงออกหรือสร้างความดึงดูดกับผู้ชายหรือเกย์ด้วยกันเพื่อสนองความต้องการทางเพศวิถีที่ตนมี เป็นต้น

เมื่อนำประเด็นของการแบ่งแยกความแตกต่างของอัตลักษณ์ทางเพศและอัตลักษณ์ทางเพศสภาพของเกย์มาวิเคราะห์และเชื่อมโยงกับประเด็นของ “อำนาจ” (Power) โดยหมายถึง “อำนาจการต่อรองทางสังคม” (Social bargaining power) ของเกย์จะพบว่า อัตลักษณ์ของความ เป็นเกย์นั้นมีแนวโน้มและความโน้มเอียงในการถูกตัดสินความเป็นตัวตนผ่านการมองแบบอัตลักษณ์ทางเพศมากกว่าการมองหรือตัดสินที่อัตลักษณ์ทางเพศสภาพ อันหมายถึงสังคมหรือคนในสังคมมักตัดสินความเป็นตัวตนของบุคคลผ่านการแสดงออกในด้านความต้องการทางเพศและความดึงดูดทางเพศมากกว่าการมองที่สภาวะความตระหนักรู้ในความเป็นเพศของแต่ละบุคคล อันเนื่องมาจากการแสดงออกซึ่งความต้องการทางเพศหรือความดึงดูดทางเพศนั้นคือสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นและรับรู้ได้ด้วยสายตาหรือการมอง ในขณะที่อัตลักษณ์ทางเพศสภาพเป็นสิ่งที่อยู่ในความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่ไม่อาจคาดเดาหรือรับรู้ผ่านการแสดงออกหรือการใช้ชีวิตประจำวันได้ จึงทำให้เกิดการรับรู้และตัดสินความเป็นเกย์โดยวัดจากอัตลักษณ์ทางเพศและการดึงดูดทางเพศเป็นหลัก

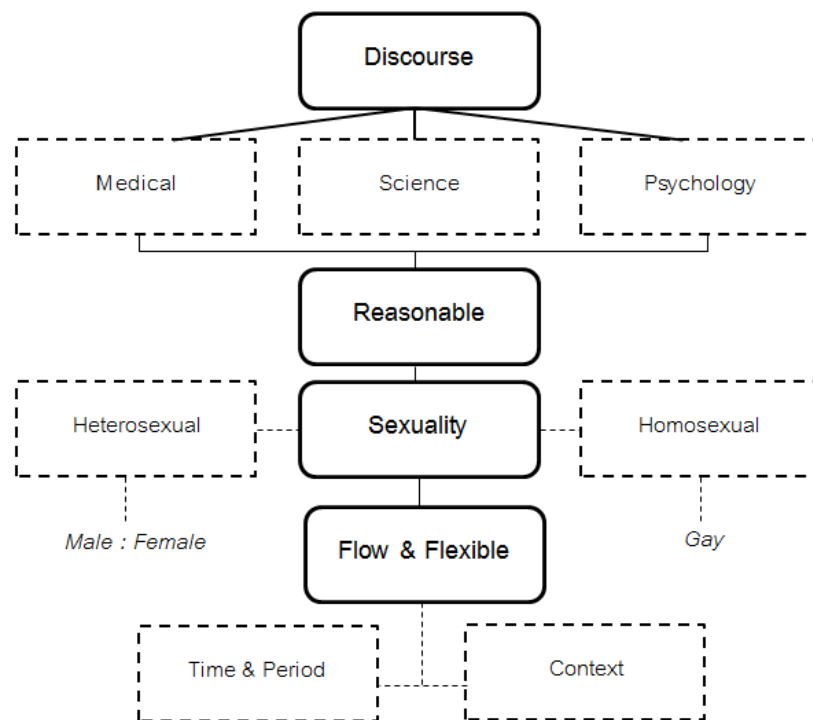
ผลกระทบจากการมองอัตลักษณ์ความเป็นเกย์ด้วยการตัดสินจากอัตลักษณ์ทางเพศและความดึงดูดทางเพศของคนในสังคม ส่งผลให้อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ถูกประเมินค่าและตัดสินไปในทางลบที่สังคมไม่ให้การยอมรับหรือเปิดโอกาสให้เกย์ได้มีสิทธิและความเท่าเทียมเช่นเพศชายและหญิงในสังคม ทำให้การเคลื่อนไหวของกลุ่มเกย์เพื่อสร้างการยอมรับ อันเป็นคุณสมบัติพื้นฐานของการสร้างฐานอำนาจการต่อรองทางสังคมให้กับเกย์ที่มีอยู่ในสังคมไม่ได้รับการยอมรับจากสังคมเท่าที่ควร อันเนื่องจากสังคมหรือคนในสังคมได้ยึดถือค่านิยมในการประเมินความเป็นตัวตนของบุคคลผ่านทางอัตลักษณ์ทางเพศ ความต้องการ หรือความดึงดูดทางเพศเป็นหลักจนกลายเป็นมาตรฐานเดียวกัน

4.8 การเมืองเชิงอัตลักษณ์: การครอบงำของวาทกรรมและความเป็นตัวตน

จากการกำเนิดและพัฒนาการของความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ที่อธิบายถึงรูปแบบของการก่อตัวและการเรียกขานในแต่ละช่วงเวลาไปข้างต้นแล้วนั้น พัฒนาการและความเป็นตัวตนของเกย์นั้นอาจกล่าวได้ว่ายังคงตกอยู่ในวังวนของวาทกรรม (Discourse) หรือชุดความคิดทางสังคมที่มีอยู่ โดยวาทกรรมหรือชุดความคิดที่สังคมสร้างขึ้นมานั้นมุ่งที่จะหาเหตุผลและการอธิบายสิ่งต่างๆอย่างเป็นระบบ ซึ่งจากพัฒนาการและประวัติศาสตร์ของความเป็นตัวตนของเกย์ในสังคมไทยนั้นเริ่มเข้าไปตกอยู่ในวังวนของวาทกรรมในยุคของความเจริญทางการแพทย์และการมุ่งหาคำตอบเชิงประจักษ์ (Empirical) ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เพื่อยืนยันและอธิบายสิ่งต่างๆได้อย่างมีเหตุผลและน่าเชื่อถือ

วาทกรรมที่เข้ามามีบทบาทและมีความสัมพันธ์กับเพศวิถีผ่านตัวแปรหลักสามประเภทคือการมุ่งหาคำตอบและคำอธิบายทางการแพทย์ (Medical) เกี่ยวกับความเป็นเกย์ที่มองหรือตีตราว่าเกย์คือความผิดปกติ (Abnormal) หรือเป็นความป่วย (illness) ชนิดหนึ่งที่ต้องได้รับการรักษาโดยอาศัยการพิสูจน์และการสร้างหลักฐานตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (Science methodology) ประกอบกับการอธิบายและทำความเข้าใจเกย์ในทางจิตวิทยา (Psychology) เพื่อการสร้างเหตุผลรองรับความคิดและการสันนิษฐานและการพิสูจน์ในทางเพศวิถีเพื่อจัดประเภทของอัตลักษณ์นั้นอย่างเป็นระบบ จึงทำให้เกิดวาทกรรมของรูปแบบความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศ (Heterosexual) และรูปแบบความสัมพันธ์แบบรักร่วมเพศ (Homosexual) ขึ้นมาและถูกแบ่งแยกอย่างชัดเจนในที่สุด

เมื่อประเด็นทางเพศวิถีได้ถูกวาทกรรมเข้ามาทำการจัดระเบียบหรือจัดประเภทเพื่อการสร้างคำอธิบายเพื่อใช้เป็นชุดทางความคิดให้กับคนในสังคมจนทำให้เกิดความสัมพันธ์แบบรักต่างเพศและรักร่วมเพศที่แบ่งแยกออกจากกันอย่างชัดเจนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทำให้มิติของความเป็นเกย์หรืออัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ที่มีอยู่นั้นถูกกดทับจากชุดความคิดที่สังคมสร้างขึ้นโดยอาศัยจากประวัติศาสตร์และพัฒนาการของความเป็นตัวตนมาอธิบายความเป็นตัวตนของเกย์ เกย์จึงมีความเป็นตัวตนที่ตกอยู่ในเงื้อมมือจากสังคมตามชุดความคิดที่สังคมรับรู้และยึดถือมานับแต่อดีต อีกทั้งชุดความคิดหรือวาทกรรมที่สังคมสร้างขึ้นให้กับความเป็นตัวตนของเกย์นั้นยังถูกทำให้ตระหนักในความเป็นเกย์นั้นว่าเป็นรูปแบบที่ตายตัวและไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว อัตลักษณ์และความเป็นตัวตนของเกย์นั้นสามารถมีการเปลี่ยนแปลงได้ตามยุคสมัย (Period) และบริบทรอบข้างทางสังคม (Social context) ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและสถานการณ์รอบข้าง ณ ขณะนั้น

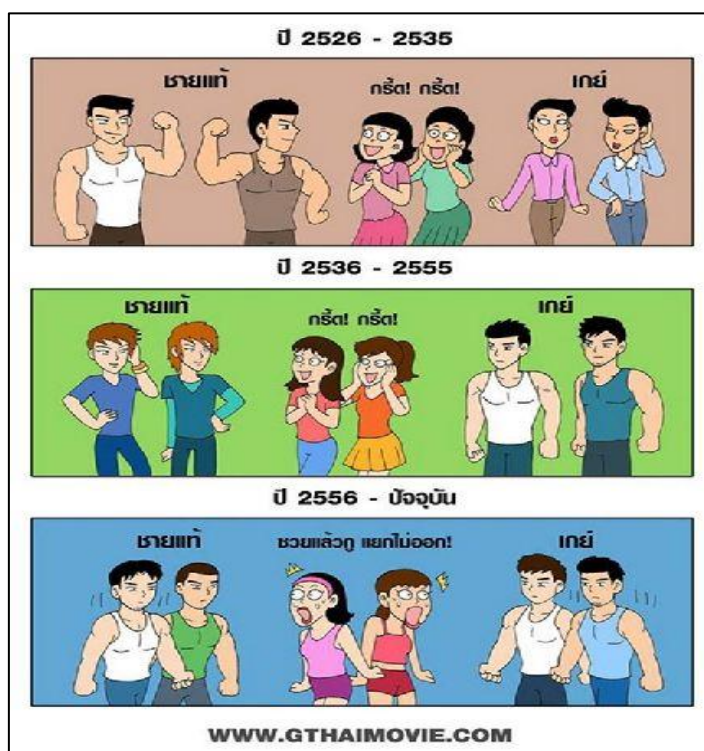

แผนภาพที่ 13 แสดงถึงการครอบงำทางความคิดและความเป็นตัวตนทางเพศวิถีของเกย์

สำหรับกรณีตัวอย่างที่สามารถนำมายืนยันและวิเคราะห์ถึงความสิ้นไหล (Flow) ของอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ในแต่ละยุคหรือช่วงเวลานั้น เห็นได้ชัดเจนในส่วนของพัฒนาการทางบุคลิกภาพของความเป็นเกย์ในแต่ละยุคและช่วงสมัยของสังคมไทยที่มีการเปลี่ยนแปลงตามบริบททางสังคมและการยอมรับทางสังคมในแต่ละยุคสมัยของไทย ซึ่งมีความแตกต่างและมีบุคลิกภาพที่เปลี่ยนไปตามความนิยมและกระแสสังคมในแต่ละช่วง อาทิ ในช่วงปีพุทธศักราช 2526-2535 ความเป็นเกย์ของเกย์ในสังคมไทยมักจะมีการระบุถึงชายที่มีความเป็นผู้หญิงและแสดงออกในความเป็นหญิงด้วยการทาลิปสติก แต่งหน้า ทำผม และมีรูปร่างที่เพรียวบาง ในขณะที่ผู้ชายที่ชอบและรักเพศหญิงที่สังคมให้การยอมรับนั้นมีลักษณะของความเป็นชายที่มีกล้ามเนื้อและความแข็งแรง ปราศจากซึ่งความอ่อนหวานหรือแสดงออกถึงความเป็นผู้หญิงอย่างสิ้นเชิง

ทว่าในช่วงเวลาต่อมาระหว่างปีพุทธศักราช 2536-2555 ความเป็นตัวตนของเกย์และความเป็นตัวตนของผู้ชายในสังคมนั้นได้เกิดการเปลี่ยนแปลงและมีลักษณะที่แตกต่างออกไปในเชิงของการสลัดข้อจำกัดทางบุคลิกภาพและการแสดงออก โดยเกย์ในสังคมไทยในช่วงเวลาดังกล่าวกลับกลายมาเป็นผู้ชายที่รักต่างเพศในสมัยก่อนที่เน้นถึงรูปร่างที่แข็งแรงและความเป็นชายที่ดูสุ่มและมีความอบอุ่นเพื่อให้สังคมเกิดการยอมรับเกย์และปฏิบัติกับเกย์ได้เหมือนผู้ชายที่ชอบผู้หญิงที่สังคมให้การยอมรับอย่างเสมอภาค ในขณะที่ผู้ชายที่รักต่างเพศในช่วงเวลานั้นกลับมีลักษณะและบุคลิกภาพในแบบเกย์ในช่วงเวลาก่อนหน้านี้ที่มีรูปร่างผอมบางและเจ้าสำอองใส่ใจในความงามและทำให้ตนเองดูดีแต่ยังคงมีการแสดงออกซึ่งความเป็นชายนั้นยังคงมีอยู่เหมือนเดิม

ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นตัวอย่างที่สะท้อนถึงความสิ้นไหลและการเปลี่ยนแปลงของอัตลักษณ์และความเป็นตัวตนของเกย์ในสังคมไทยที่มีความเปลี่ยนแปลงตามกระแสสังคม โดยกระแสสังคมนั้นหมายถึงการให้การยอมรับของสังคมในขณะนั้น ซึ่งมีความแตกต่างในแต่ละช่วงหรือยุคสมัย เช่น ในช่วงปีพุทธศักราช 2526-2535 ชุดความคิดหรือวาทกรรมของคุณลักษณะของเพศชายที่สังคมให้การยอมรับนั้นถูกแสดงออกด้วยสรีระที่มีความแข็งแรง กำยำ และดูมีความเป็นผู้นำ ขณะที่เกย์ในช่วงเวลาดังกล่าวที่เปิดเผยตัว (Coming out) และแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของความเป็นเกย์ที่มีลักษณะของความเป็นผู้หญิงที่ชัดเจน กลับถูกสังคมไม่ให้การยอมรับและเลือกปฏิบัติจากสังคม ทำให้เกย์ที่ยังไม่เปิดเผยตัว (Conceal) และต้องการการยอมรับจากสังคมจึงเริ่มหันมาปรับเปลี่ยนบุคลิกและการแสดงออกของความเป็นเกย์ของตนให้เป็นไปในรูปแบบเดียวกับผู้ชายรักต่างเพศในช่วงเวลานั้น เพื่อการยอมรับจากสังคม เป็นต้น

แผนภาพที่ 14 การตื่นตัวเปลี่ยนแปลงสังคมที่เปรียบเทียบพัฒนาการและบุคลิกภาพของความเป็นเกย์ในสังคมไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน

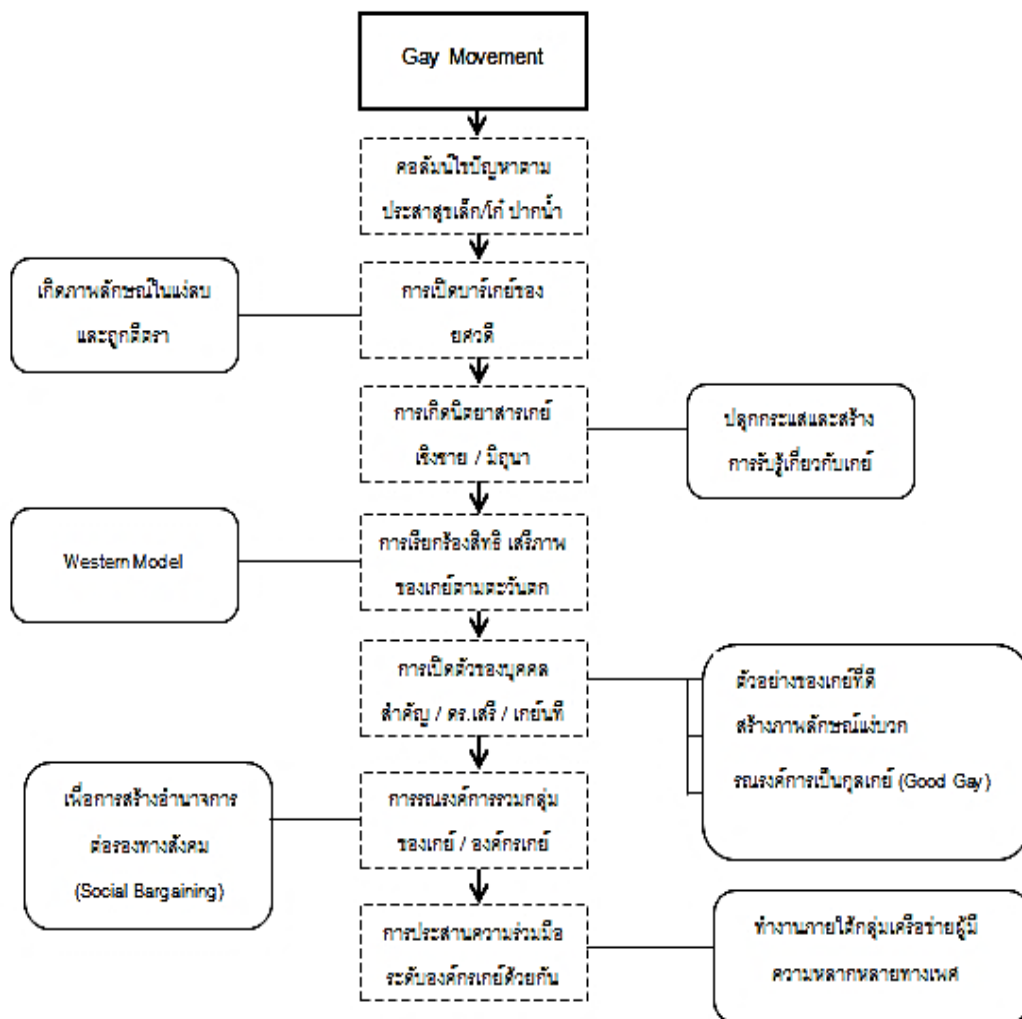
4.9 การเมืองเชิงอัตลักษณ์: อัตลักษณ์ความเป็นเกย์กับการเคลื่อนไหวทางสังคมของเกย์ในสังคมไทย

เมื่อทราบดีถึงภูมิหลังของการกำเนิดและการสั่นไหวของความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ในแต่ละช่วงเวลาที่ผ่านมาของสังคมไทยไปแล้วนั้น ประเด็นต่อเนืองที่จำเป็นต้องทำการศึกษาคือการก่อตัวและพัฒนาการการเคลื่อนไหวทางสังคมและการเมืองของเกย์ในสังคมไทยว่ามีการก่อรูปหรือเริ่มทำการเคลื่อนไหวทางสังคมและทางการเมืองตั้งแต่เมื่อใด และมีลักษณะของการเคลื่อนไหวอย่างไร รวมไปถึงพัฒนาการของรูปแบบการเคลื่อนไหวทั้งในทางสังคมและทางการเมืองของเกย์ในสังคมไทยว่ามีลักษณะของวิธีการหรือรูปแบบในการเคลื่อนไหวอย่างไร รวมไปถึงศึกษาแนวโน้มและทิศทางของการเคลื่อนไหวของเกย์ในสังคมไทยว่าจะไปในรูปแบบหรือแนวทางใดที่อนาคต

ผลการศึกษาในประเด็นของการเริ่มต้นการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยนั้นเริ่มต้นจากการเกิดคอลัมน์การตอบปัญหาตามประสาสุขเล็กและกระทู้การตอบคำถามของโก๋ปากน้ำ ซึ่งทั้งสองคอลัมน์นั้นเป็นคอลัมน์สำหรับการตอบปัญหาหรือมุ่งให้คำปรึกษากับเกย์ในสังคมไทยเป็นแห่งแรก โดยมีจุดประสงค์เพื่อให้เกย์ในสังคมไทยได้มีโอกาสอธิบายและมีที่ปรึกษาได้อย่างเปิดเผยมากขึ้น ซึ่งต่อมาได้รับความนิยมทำให้เกย์ได้มีตัวตนทางสังคมมากขึ้น และหลังจากสังคมเริ่มมีการรับรู้ถึงความเป็นเกย์ก็เริ่มมีการก่อตั้งบาร์เกย์แห่งแรกของประเทศไทยของยศวดี ซึ่งการก่อตั้งบาร์เกย์ของยศวดีดังกล่าวมุ่งหวังให้เกย์ในสังคมได้มีพื้นที่ในการมาชุมนุมหรือพบปะสังสรรค์กัน แต่ในความเป็นจริงกลับกลายเป็นการก่อให้เกิดภาพลักษณ์ในแง่ลบของเกย์ที่โดนคนในสังคมมองว่าเป็นแหล่งมั่วสุมและแฝงการค้าประเวณีของชายที่มีพฤติกรรมรักร่วมเพศอย่างเปิดเผย ถือเป็นจุดเริ่มต้นอีกจุดหนึ่งที่ทำให้ภาพลักษณ์ของเกย์ในสังคมไทยถูกตีตราในแง่ลบ

หลังจากมีการเปิดบาร์เกย์และการขยายตัวของการแสดงออกถึงความเป็นเกย์ของเกย์ในสังคมไทยแล้ว ในยุคของสื่อพิมพ์เฟื่องฟูก็ได้เกิดนิตยสารเกย์อย่างมิถุนา และเซิงชายขึ้น ถือเป็น การปลุกกระแสและสร้างการรับรู้เกี่ยวกับเกย์ในสังคมได้รับรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเกย์มากยิ่งขึ้น ประกอบกับต่อมาได้มีการรับวัฒนธรรมตะวันตกในประเด็นของสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ทำให้เกย์ในสังคมไทยเริ่มมีการตื่นตัวและเรียกร้องถึงสิทธิและความเป็นตัวตนที่สามารถแสดงออกได้อย่างมีเสรีภาพ และได้รับความเคารพและยอมรับจากคนในสังคม ถือเป็นต้นแบบของรูปแบบของการเรียกร้องและการออกมาเคลื่อนไหวของเกย์ในสังคมไทย ซึ่งทำให้เกย์ในสังคมไทยเริ่มออกมาเปิดเผยความเป็นตัวตนของเกย์มากขึ้น โดยในช่วงเวลาดังกล่าวได้เริ่มมีบุคคลที่มีนัยสำคัญของการแสดงออกถึงความเป็นเกย์ออกมาเปิดเผยตัวตนให้สังคมได้รับรู้และยอมรับมากกว่าที่จะปกปิดและปฏิบัติตามที่สังคมให้คุณค่าหรือการยอมรับในรูปแบบของรักต่างเพศเพียงอย่างเดียว โดยบุคคลที่มีนัยสำคัญที่ออกมาเปิดเผยตัวตนว่าเป็นเกย์ได้แก่ นายณที หรือที่รู้จักกันในนามของเกย์นที และ ดร.เสรี วงศ์มณฑา นักวิชาการที่มีชื่อเสียงที่ออกมาเปิดเผยตัวตนอย่างมีเหตุผลและแสดงออกซึ่งความสามารถที่มีให้สังคมได้รับรู้และสร้างการยอมรับจากสังคมผ่านความสามารถที่มี

เมื่อเกย์เริ่มเป็นที่รับรู้ของสังคมในวงกว้างด้วยการเปิดเผยตัวของบุคคลที่มีนัยสำคัญที่เป็นเกย์และการสร้างหรือรณรงค์กิจกรรมต่างๆ เพื่อสร้างภาพลักษณ์และการยอมรับเกย์ของคนในสังคมแล้วนั้น ก็ได้มีการเริ่มมีแนวความคิดของการรวมพลังหรือเสริมแรงผลักดัน (Empowerment) ร่วมกันเพื่อให้การเรียกร้องและการสร้างพื้นที่ยื่นทางสังคมของเกย์ประสบความสำเร็จภายใต้หลักการการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาสู่การเป็นองค์กรของเกย์ในอนาคตขึ้น ซึ่งถือเป็นการสร้างอำนาจต่อรองทางสังคม (Social bargaining power) ของกลุ่มเกย์ในมีน้ำหนักเพิ่มมากขึ้น โดยมีการจัดตั้งกลุ่มเพื่อการเคลื่อนไหวทางสังคมและการเมืองของเกย์ขึ้นอย่างมากมาย อาทิ กลุ่มเส้นสีขา กลุ่มเอ็มพลัส ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งภายหลังจากก่อตั้งกลุ่มหรือองค์กรของเกย์ในสังคมไทยได้จัดตั้งขึ้นและพัฒนาเติบโตมากขึ้น ทำให้เกย์ตระหนักถึงศักยภาพและการผลักดันของประเด็นที่เรียกร้องเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าและประสบความสำเร็จไปได้ตามเป้าหมาย จึงมีการร่วมมือกันระหว่างองค์กรเกย์ด้วยกันในสังคมไทย ทำให้เกย์ในสังคมไทยถูกสังคมมองว่าเริ่มมีการประสานความร่วมมือและให้การช่วยเหลืออย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้นจนเป็นที่รับรู้ในสังคม

แผนภาพที่ 15 แสดงถึงพัฒนาการการเคลื่อนไหวทางสังคมและการเมืองของเกย์ในสังคมไทย

CHULALONGKORN UNIVERSITY

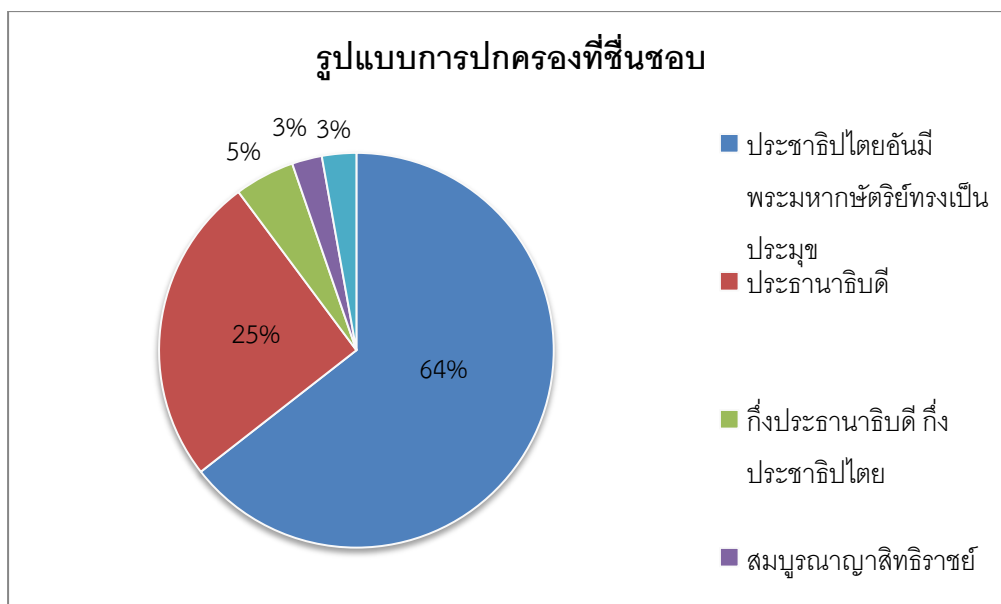
4.10 อุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย: ความแตกต่างและ ความเห็นพ้องในประเด็นร่วมของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย

เมื่อพิจารณาถึงอัตลักษณ์และความเป็นตัวตนของเกย์ในสังคมไทยจนได้ภาพความเป็น ตัวตนที่มีความสั่นไหวและเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับบริบทและสถานการณ์จนอาจเรียก ได้ว่าเป็นอัตลักษณ์ที่ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ (Situating identity) และมีความซับซ้อนทางอัตลักษณ์ (Multiple identity) (นฤพนธ์ ดั่งวิเศษ, 2553 : น.238) จนยากที่จะระบุได้อย่างชัดเจน ปรากฏการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดการศึกษาและวิเคราะห์ถึงอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์เพื่อให้เกิด ความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมอันเป็นการสร้างการยอมรับจากสังคมและสร้างพื้นที่ ให้กับอัตลักษณ์และความหลากหลายทางเพศของคนในสังคม ประเด็นถัดมาที่น่าสนใจและ

ทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มเกย์นอกจากประเด็นด้านอัตลักษณ์และความเป็นตัวตนของเกย์ในสังคมไทยนั่นคือ ประเด็นอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์หรือเกย์ในสังคมไทย โดยประเด็นดังกล่าวถือเป็นประเด็นที่น่าสนใจและทำการศึกษาเนื่องจากเกย์หรือกลุ่มเกย์ต่างก็ดำรงอยู่ในสังคม ในฐานะของพลเมืองของรัฐ และโดยพื้นฐานของบุคคลแล้วย่อมมีแนวคิดหรืออุดมการณ์ที่เป็นของตัวเองซึ่งหมายรวมถึงเกย์ด้วยเช่นกัน จึงเป็นที่น่าสนใจและตั้งคำถามว่าอุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์นั้นมีหรือไม่ อย่างไร

ท่ามกลางสถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองของสังคมไทยที่เป็นปัญหาฝังรากลึกมาอย่างช้านาน ผลกระทบจากการเมืองระดับชาติย่อมส่งผลและแพร่กระจายไปสู่คนในสังคมทุกกลุ่มอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเริ่มจากสถานการณ์ความขัดแย้งทางนโยบายและความคิดไปสู่แบ่งขั้วทางอุดมการณ์ทางการเมืองและเกิดกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่แบ่งแยกออกจากกันขึ้นอย่างชัดเจน เป็นเหตุให้คนในสังคมเกิดการแบ่งฝ่ายและความขัดแย้งทางอุดมการณ์ในระดับปัจเจกบุคคลตามมาในที่สุด ไม่เว้นแม้กระทั่งกลุ่มเกย์ในสังคมไทยที่ได้รับผลกระทบในฐานะของพลเมืองและประชาชนในสังคมด้วยเช่นกัน โดยการศึกษาอุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์นั้นจำเป็นต้องวิเคราะห์ถึงบริบททางสังคมและความคิดส่วนบุคคล รวมถึงทัศนคติของแต่ละบุคคลมาใช้ในการพิจารณาเพื่อหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับอุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์ในสังคมไทย

ผลการศึกษาจากการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเกย์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 284 คน และการสัมภาษณ์ในเชิงลึกกับบุคคลจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 10 ของจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่เก็บได้ โดยการเลือกเกย์ที่จะสัมภาษณ์นั้นผู้ศึกษาทำการสุ่มแบบไม่เจาะจงจากเกย์ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 284 คน ซึ่งข้อมูลที่ได้เกี่ยวกับด้านอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยนั้นมีทั้งความแตกต่างและประเด็นที่เห็นพ้องโดยสามารถสรุปภาพที่ชัดเจนได้บางส่วนและบางส่วนมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งหลักเกณฑ์ในการวัดอุดมการณ์ทางการเมืองนั้นประกอบไปด้วยความชื่นชอบในระบอบการปกครองต่างๆ นายกรัฐมนตรี หรือพรรคการเมืองที่ชอบ ทัศนคติ และมุมมองของเกย์กลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ จากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากระบอบการปกครองที่ชื่นชอบมาวิเคราะห์พร้อมกับคุณลักษณะ นิสัยและบุคลิกภาพของแต่ละบุคคลมาวิเคราะห์กับองค์ประกอบทางอุดมการณ์ทางการเมืองทั้ง 4 รูปแบบหลัก ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 16 จำแนกความชื่นชอบในระบบการปกครองต่างๆ

จากแผนภาพข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามประกอบกับการสัมภาษณ์ในเชิงลึก รายบุคคลพบว่า เกย์กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 284 คน นั้นมีความชื่นชอบในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 64.43 รองลงมาคือระบบการปกครองแบบประธานาธิบดี ร้อยละ 25.35 ระบบกึ่งประธานาธิบดีกึ่งประชาธิปไตย ร้อยละ 4.92 ระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ร้อยละ 3 และระบบการปกครองรูปแบบอื่นๆ อีกร้อยละ 3 ซึ่งผู้ศึกษานำเอาผลของความชื่นชอบในระบบการปกครองนี้มาวิเคราะห์ให้ในฐานะขององค์ประกอบของอุดมการณ์ทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญในปัจจุบัน อันประกอบไปด้วย

1. อุดมการณ์ทางการเมืองแบบเสรีนิยม (Liberalism)
2. อุดมการณ์ทางการเมืองแบบอนุรักษนิยม (Conservatism)
3. อุดมการณ์ทางการเมืองแบบทุนนิยม (Capitalism)
4. อุดมการณ์ทางการเมืองแบบสังคมนิยม (Socialism)

สาเหตุที่ผู้ศึกษานำความชื่นชอบของระบอบการเมืองมาเป็นตัวชี้วัดทางอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยนั้น อันเนื่องมาจากเกย์หรือบุคคลทั่วไปนั้นมักจะปกปิดและเบี่ยงเบนประเด็นเมื่อถูกถามถึงอุดมการณ์ทางการเมืองโดยตรง เพราะเกรงว่าจะส่งผลกระทบต่อตนเองและกลัวความขัดแย้งที่อาจเกิดขึ้นได้ท่ามกลางสภาวะสังคมที่เต็มไปด้วยความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองในปัจจุบัน ทำให้การออกแบบคำถามและการเก็บข้อมูลจำเป็นต้องกระทำด้วยความรอบคอบและไม่บีบบังคับผู้ให้ข้อมูล ซึ่งผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่า การที่เกย์กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบความชื่นชอบระบอบการปกครองประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและอุดมการณ์ทางการเมืองในระบอบการปกครองแบบประธานาธิบดีนั้น แสดงให้เห็นถึงนัยของอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มุ่งเน้นในด้านของสิทธิและเสรีภาพ และความเสมอภาค

ระบอบการปกครองทั้งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และระบอบประธานาธิบดีนั้น ถือเป็นนัยทางอุดมการณ์ทางการเมืองที่รักในประชาธิปไตยเหมือนกันของทั้งสองขั้วทางการเมือง แตกต่างเพียงการให้ความสำคัญของประเด็นที่แตกต่างกันออกไป โดยเกย์กลุ่มตัวอย่างที่เลือกความชื่นชอบในระบอบประธานาธิบดีนั้นมักจะให้เหตุผลในความชอบเกี่ยวกับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและขจัดปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยเฉพาะเรื่องของการกระจายรายได้เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของคนในสังคมมาเป็นส่วนสนับสนุนความชอบของตน ซึ่งในประเด็นการให้เหตุผลดังกล่าวนี้มีนัยของความเป็นทุนนิยม (Capitalism) เข้ามารวมอยู่ด้วย แต่โดยภาพรวมแล้วก็ยังจัดประเภทให้อยู่ในกลุ่มของอุดมการณ์แบบประชาธิปไตยได้เช่นเดียวกัน

ในส่วนของเกย์กลุ่มตัวอย่างที่เลือกตอบความชื่นชอบในระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ (Absolute monarchy) สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างทางอุดมการณ์ทางการเมืองที่ตรงข้ามกับอุดมการณ์ประชาธิปไตยอย่างชัดเจน อันเนื่องมาจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์นั้นมีนัยของอุดมการณ์ทางการเมืองแบบราชาธิปไตย (Monarchy) และการผูกขาดอำนาจไว้ที่ผู้บริหารหรือผู้ปกครองแต่เพียงผู้เดียวอย่างชัดเจน จากความแตกต่างด้านความชื่นชอบในระบอบการปกครองดังกล่าวสามารถแสดงให้เห็นถึงภาพของอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ที่มีความแตกต่างกันออกไปบ้างเล็กน้อย แต่ก็สามารถรวมกลุ่มและดำเนินการเคลื่อนไหวทางสังคมร่วมกันได้ภายใต้อัตลักษณ์ร่วมและผลประโยชน์ร่วมกัน ดังจะกล่าวในส่วนถัดไป

ในส่วนของประเด็นและตัวเลขที่น่าสังเกตและสนใจคือในส่วนของการที่เกย์กลุ่มตัวอย่างไม่มีใครเลือกที่จะไม่ตอบ หรือไม่ระบุถึงระบอบการเมืองที่ชื่นชอบของตนเองเลย แสดงให้เห็นว่า เกย์ทุกคนล้วนมีระบอบการปกครองและรูปแบบทางการเมืองที่ตนเองชื่นชอบอยู่ในใจเช่นเดียวกับบุคคลเพศอื่น ๆ ในสังคม ความแตกต่างจะอยู่ที่ระดับของความสนใจทางการเมืองของแต่ละบุคคลที่แต่ละคนนั้นมีไม่เท่ากัน และอยู่ที่การหยิบยกหรือพูดถึงประเด็นทางการเมืองระหว่างคู่สนทนาที่เป็นเกย์ที่ต้องมาทำงานร่วมกันภายใต้กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศหรือองค์กรนั้น มีระดับความถี่ของการพูดคุยหรือสนทนาถึงประเด็นทางการเมืองของกลุ่มเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่พบว่าอยู่ในระดับที่นานๆ ครั้ง ไปจนถึงไม่เคยพูดถึงประเด็นทางการเมืองเลยเมื่อต้องอยู่หรือสนทนากับเพื่อนที่เป็นเกย์ที่อาจจะมาพูดคุยหรือทำงานร่วมกัน

ตารางที่ 7 ความถี่ในการพูดถึงประเด็นทางการเมืองกับเพื่อนเกย์ของกลุ่มตัวอย่าง (n = 284)

ลักษณะ	n	%
ความถี่ในการพูดคุยประเด็นทางการเมืองกับเพื่อนเกย์ด้วยกัน		
ไม่เคย	73	25.70
นานๆ ครั้ง	173	60.91
บ่อย	30	10.56
บ่อยมาก	8	2.81

ผู้วิจัยจึงทำการสำรวจในประเด็นหากเกย์ไม่พูดคุยหรือสนทนาเรื่องหรือประเด็นทางการเมืองเวลาพบปะสังสรรค์กันแล้ว เรื่องใดหรือประเด็นใดที่กลุ่มเกย์มักพูดคุยหรือสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันเวลาที่พบปะสังสรรค์กัน โดยให้เกย์กลุ่มตัวอย่างเรียงลำดับความสำคัญตามความถี่ที่ตนเองชอบพูดคุยกับคู่สนทนาเพื่อนเกย์ด้วยกันมากที่สุด 5 อันดับแรก ซึ่งผลสำรวจของผู้วิจัยในประเด็นของหัวข้อหรือประเด็นสนทนายระหว่างคู่สนทนาที่เป็นเกย์ด้วยกันที่เกย์มักหยิบยกมาพูดคุย 5 อันดับแรกนั้นมีความแตกต่างและหลากหลายกันออกไป แต่หัวข้อหรือประเด็นที่มีเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเลือกและระบุว่าเป็นหัวข้อหรือประเด็นที่มักพูดคุยกับคู่สนทนาที่เป็นเกย์ด้วยกันมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่งนั้นคือ ประเด็นเรื่องของปัญหาเรื่องความรักมา

เป็นอันดับแรก และประเด็นเรื่องการแต่งตัว และการท่องเที่ยวต่างๆเป็นลำดับที่รองลงไป ตามตารางแจกแจงความถี่และอันดับของประเด็นในการหยิบยกมาสนทนาระหว่างเพื่อเกย์ด้วยกันดังต่อไปนี้

ตารางที่ 8 หัวข้อหรือประเด็นสนทนาของกลุ่มตัวอย่าง (n = 284)

ลักษณะ	n	n	n	n	n
หัวข้อ / ประเด็นสนทนาระหว่างคู่สนทนาที่เป็นเกย์					
	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	อันดับ 4	อันดับ 5
ข่าวสารบ้านเมืองฯ	8	5	8	13	19
ศาสนา	2	3	5	7	10
ท่องเที่ยว	47	42	41	26	35*
งานอดิเรกส่วนบุคคล	34	37	32	28	33
ครอบครัว	18	24	21	18	27
การแต่งตัว	32	44*	39	32	21
ปัญหาความรัก	56*	38	42*	46*	17
ข่าวสารวงการบันเทิง	20	31	31	34	27
กีฬา	23	15	18	10	11
เศรษฐกิจ/การพัฒนา	5	3	7	13	12
เทคโนโลยี/การสื่อสาร	6	11	11	31	38
อื่นๆ	12	1	1	2	6

จากตัวเลขของผลสำรวจเกี่ยวกับประเด็นสนทนาระหว่างคู่สนทนาที่เป็นเกย์ด้วยกันนั้น เป็นที่น่าสังเกตว่า ประเด็นปัญหาเรื่องความรักถูกเลือกให้เป็นประเด็นหลักในการสนทนามากที่สุด ซ้ำกันถึง 3 อันดับ แสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญกับประเด็นความรักใคร่ของเกย์มากที่สุด อันดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์และการเคลื่อนไหวของกลุ่มเกย์ในปัจจุบันที่หยิบยกประเด็นของสิทธิในการแสดงออกซึ่งความเป็นตัวตนและการแสดงความรักและรสนิยมทางเพศของตนได้อย่างเปิดเผยและเป็นปกติเช่นเดียวกับเพศชายหญิง โดยตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือเรื่องของการผลักดันร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตที่หากผ่านการพิจารณาและประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษาได้แล้วนั้นจะทำให้บุคคลเพศเดียวกันสามารถสมรสและมีสิทธิต่างๆเท่าเทียมกับการสมรสของเพศชายและหญิง ซึ่งเป็นประเด็นหลักของการเรียกร้องของเกย์มากกว่าประเด็นทางการเมือง

เมื่อสำรวจระดับความสนใจทางการเมืองของเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น เกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกตอบระดับความสนใจทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางมากที่สุดและรองลงไปคือ น้อย และน้อยที่สุด โดยเกย์กลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะให้เหตุผลของการระบุระดับความสนใจทางการเมืองของตนที่มีตั้งแต่ระดับปานกลางถึงน้อยที่สุดตามลำดับว่าเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่ายกับสถานการณ์ความวุ่นวายและความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคมมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง รองลงไปคือความคิดในมุมกลับกันจากอันดับแรกคือ มองว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจและน่าติดตามเพราะทุกคนมีผลประโยชน์ได้เสียร่วมกันไม่ว่าจะเพศไหนหรือฐานะใดก็ตาม อีกทั้งมีแนวโน้มของความสนใจที่มากขึ้นอันเนื่องมาจากกลุ่มเกย์เริ่มมองเห็นว่าสภาพการเมืองในปัจจุบันนั้นเริ่มเป็นที่น่าจับตามองเพราะในปัจจุบันเริ่มมีประเด็นของความหลากหลายทางเพศเข้าไปเกี่ยวข้องทางการเมืองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ตารางที่ 9 ระดับความสนใจของกลุ่มตัวอย่าง (n = 284)

ลักษณะ	n	%
ระดับความสนใจทางการเมือง		
น้อยที่สุด	47	16.54
น้อย	64	22.53
ปานกลาง	122	42.95
มาก	34	11.97
มากที่สุด	17	5.98

จากประเด็นของระดับความสนใจทางการเมืองของเกย์กลุ่มตัวอย่างข้างต้นที่มีระดับความสนใจอยู่ในระดับปานกลางไปจนถึงน้อยที่สุด โดยมีสาเหตุมาจากความรู้สึกเบื่อหน่ายกับสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม ประกอบกับมีบางส่วนที่สนใจเพราะมีประเด็นเรื่องความหลากหลายทางเพศเข้าไปเกี่ยวข้องนั้น เมื่อสำรวจอัตราความถี่ของการพูดคุยถึงเรื่องประเด็นข่าวสารทางการเมืองของเกย์เวลาพบปะสังสรรค์กันนั้นพบว่า มีความสอดคล้องกับอัตราความถี่ที่เกย์เวลาพบปะสังสรรค์กันจะพูดถึงประเด็นทางการเมืองอยู่ในระดับความถี่ที่ “นานๆครั้ง” จะพูดถึง โดยคิดเป็นร้อยละ 60.91 รองลงไปคือไม่เคยพูดถึงเลยร้อยละ 25.70 ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นว่ากลุ่มเกย์ด้วยกันมักพูดหรือสนทนาเวลาพบปะสังสรรค์กันในเรื่องอื่นๆ นอกเหนือจากประเด็นทางการเมือง มีเพียงส่วนน้อยไม่เกินร้อยละ 15 ของเกย์กลุ่มตัวอย่างเท่านั้นที่พูดถึงประเด็นทางการเมืองในระดับความถี่ที่อยู่ในระดับ “บ่อย” ถึง “บ่อยมาก” โดยกลุ่มที่จัดอยู่ในระดับความถี่ บ่อย ถึง บ่อยมาก นั้นประกอบด้วยเกย์ช่วงอายุ 21 ขึ้นไปมากที่สุด และในกลุ่มช่วงอายุ 21 ปีขึ้นไปที่เลือกตอบในระดับความถี่ บ่อย ถึง บ่อยมากนี้มีบุคคลที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาโท ไปจนถึงปริญญาเอกอยู่ในกลุ่มที่เลือกตอบ ซึ่งในส่วนของเกย์ที่มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาโทขึ้นไปนั้นมีการพูดถึงประเด็นทางการเมืองกับคู่สนทนาที่เป็นเกย์ด้วยกันอยู่ในระดับความถี่บ่อยถึงบ่อยมากนั้น อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาส่งผลให้มีวุฒิภาวะและการควบคุมบรรยากาศการสนทนามีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจมีการศึกษาเพื่อต่อยอดเพื่อให้เกิดความชัดเจนต่อไป

นอกจากความเพิกเฉยหรือความเบื่อหน่ายทางการเมืองของเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วนั้น ผู้วิจัยยังพบว่า ความเบื่อหน่ายกับสภาวะความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม โดยวัดได้จากผลการตอบแบบสำรวจของเหตุผล ความรู้สึกและมุมมองของเกย์กลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเมือง ซึ่งผลการสำรวจและการตอบแบบสอบถามนั้นพบว่า เกย์กลุ่มตัวอย่างมีความรู้สึกและมองประเด็นทางการเมืองในลักษณะที่เบื่อหน่ายกับสภาวะความขัดแย้งที่เกิดขึ้น มากถึงร้อยละ 54.57 แต่ก็ยังคงมีส่วนที่ยังให้ความสนใจอยู่ร้อยละ 36.61 โดยให้เหตุผลว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจและติดตามเพราะทุกคนมีผลประโยชน์ร่วมกันไม่ว่าจะเพศหรือสถานะใดก็ตาม และเหตุผลรองลงไปคือถือเป็นเรื่องที่น่าสนใจติดตามเพราะในปัจจุบันเริ่มมีประเด็นความหลากหลายทางเพศเข้าไปเกี่ยวข้อง อยู่ร้อยละ 32.39 ของกลุ่มตัวอย่าง

จากผลสำรวจและการให้เหตุผลและความรู้สึกที่มีต่อการเมืองของเกย์กลุ่มตัวอย่างข้างต้นนั้นสะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างมุมมองและความคิดของเกย์กลุ่มตัวอย่างที่อาจอนุมานได้ว่าเกย์ในสังคมไทยยังมีมุมมองและความรู้สึกทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป โดยมีทั้งกลุ่มที่มองว่าการเมืองคือเรื่องที่น่าเบื่อหน่ายและไม่น่าสนใจอันเนื่องมาจากสถานการณ์ความขัดแย้งและความวุ่นวายในสังคม และกลุ่มที่มองว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจและติดตามเพราะถือว่ามีผลประโยชน์ได้เสียต่อทุกคนในสังคม ซึ่งความแตกต่างข้างต้นที่อาจส่งผลให้เกิดความแตกต่างทางความคิดแล้วนั้น ยังส่งผลกระทบต่อเกย์ในเรื่องของการรวมตัวเพื่อทำการเคลื่อนไหวทางการเมืองด้วย โดยผลกระทบนั้นเห็นได้จากสถิติของการมีประสบการณ์ทางการเมืองร่วมกัน และความรู้จักกลุ่มทางการเมืองต่างๆที่เกี่ยวกับตนเองที่เกย์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่นับว่ารู้จักกลุ่มเกย์ที่มีการร่วมกันเคลื่อนไหวทางการเมืองถึงร้อยละ 90.49 อีกทั้งยังไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเมืองใดเลยถึงร้อยละ 95.42 และไม่เคยร่วมการประชุมหรือเข้าร่วมเคลื่อนไหวหรือผลักดันเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองเลยถึงร้อยละ 87.32 ซึ่งตัวเลขและจำนวนดังกล่าวนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นความสอดคล้องกับความเบื่อหน่ายของสถานการณ์ความวุ่นวายและความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี

ตารางที่ 10 ความรู้สึกหรือมุมมองของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการเมือง (n = 284)

ลักษณะ	n	%
<u>ความรู้สึก หรือมุมมองของท่านที่มีต่อการเมือง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)</u>		
-น่าเบื่อหน่ายกับสถานการณ์ที่วุ่นวาย และความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม	155	54.57
-ไม่ได้ติดตาม เพราะเป็นเรื่องไกลตัว และไม่ได้มีส่วนได้ส่วนเสีย กับการเมืองหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้น	50	17.60
-เป็นเรื่องที่น่าสนใจ /ติดตาม เพราะทุกคนมีผลประโยชน์ร่วมกันไม่ว่าจะเพศไหนหรือฐานะใดก็ตาม	104	36.61
-เป็นเรื่องสำคัญเฉพาะในกลุ่มผู้บริหารประเทศ /ไม่เกี่ยวกับกลุ่มเกย์เท่าไรนัก	36	12.67
-เป็นเรื่องที่น่าจับตามอง เพราะในปัจจุบันเริ่มมีประเด็นของความหลากหลายทางเพศเข้าไปเกี่ยวข้อง	92	32.39
-ยังมีเรื่องอื่นให้น่าติดตามมากกว่า	39	13.73
-อื่นๆ (โปรดระบุ)	8	2.81

ในส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกตอบในส่วนของความรู้สึกกลุ่มเกย์ที่ร่วมกันเคลื่อนไหวทางการเมืองที่มีจำนวนร้อยละ 9.50 นั้น เมื่อให้มีการระบุดังกลุ่มเกย์ที่ร่วมกันเคลื่อนไหวทางการเมืองที่รู้จักดังกล่าวมาพบว่าการกล่าวถึง ดร.เสรี วงศ์มณฑา ซึ่งมีบทบาทการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ชัดเจนในช่วงของการชุมนุมของกลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (People's Democratic Reform Committee) หรือกลุ่ม กปปส. ที่รวมตัวกันเพื่อขจัดระบบและคว่ำความมีอิทธิพลของอดีตนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ให้หมดไปจากประเทศไทย โดยมีนายสุเทพ เทือกสุบรรณเป็นผู้นำ อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างยังมีการอ้างถึงบุคคลอื่นที่มีชื่อเสียงและระบุว่า เป็นเกย์ที่มีบทบาทการเคลื่อนไหวทางการเมืองจนเป็นที่รู้จักเป็นรายบุคคล อาทิ นายกิจ

มานิชญ์ โรจนทรัพย์ หรือที่รู้จักกันในนามของอาจารย์ลิลลี่ และปิง เจริญศิริวัฒน์ หรืออาจารย์ปิง ซึ่งทั้งสองท่านต่างมีบทบาทในการร่วมการเคลื่อนไหวของกลุ่ม กปปส. ในประเด็นร่วมของการต่อต้านร่างพระราชบัญญัติกฎหมายนิรโทษกรรมอย่างชัดเจนและเปิดเผย และยังมีการอ้างถึงบุคคลที่เป็นนักเคลื่อนไหวทางสังคมอย่าง นายศรันย์ ชูฉาย หรือที่คนทั่วไปรู้จักกันในนามของ อัม เนโกะ ที่มีการแสดงความเคลื่อนไหวทางสังคมที่ตรงไปตรงมาจนเกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงอีกด้วย

จากการระบุชื่อรายบุคคลดังกล่าวในส่วนของคำถามที่ผู้วิจัยมุ่งถามถึง “กลุ่ม” เกย์ที่เคลื่อนไหวทางการเมืองที่รู้จักกันนั้น สะท้อนให้เห็นว่าเกย์ผู้ตอบแบบสอบถามนั้นยังมีการเข้าใจผิดในส่วนของคำถามที่ผู้วิจัยมุ่งถามถึง “กลุ่ม” มิใช่ “บุคคล” ที่มีบทบาททางการเมือง ทั้งนี้ในการตอบแบบสอบถามนั้นก็ยังมีเกย์กลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง que เลือกตอบว่ารู้จักกลุ่มเกย์ที่มีบทบาทและมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองในรูปแบบของการเป็นองค์กรที่แท้จริงอยู่จำนวน 2 กลุ่มคือ กลุ่มเกย์การเมือง ของนายนที ธีระโรจน์พงษ์ และสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยที่นำโดยนายกิตตินันท์ ธรรมธัช หรือที่รู้จักกันในนามของ แดนนี่ เดอะบิช ผู้ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฟ้าสีรุ้งในปัจจุบัน

เมื่อสอบถามถึงความเป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเมืองของกลุ่มเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น ผลการวิจัยพบว่า เกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามนั้นมีจำนวนผู้ที่ไม่ได้สังกัดหรือเป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเมืองใดๆเลยมากถึงร้อยละ 95.42 และมีเพียงร้อยละ 4.22 เท่านั้นที่ระบุว่า มีสังกัดหรือเป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเมือง โดยในจำนวนของเกย์ที่เลือกตอบว่าเป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเมืองนั้นได้ระบุถึงกลุ่มทางการเมืองที่ตนสังกัดที่มีความหลากหลายและแตกต่างกันออกไปตามอุดมการณ์ของตนเอง อาทิ กลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ตลอดจนสภาพความเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองที่มีนัยของอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันอย่าง พรรคเพื่อไทย และพรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งการสรุปจากตัวเลขในส่วนนี้พบว่า มีเกย์ที่ระบุตัวตนอยู่ในแนวร่วมของกลุ่ม กปปส. มีจำนวนมากที่สุด รองลงไปคือกลุ่ม นปช. และกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

ในส่วนของการประสพการณ์ในการเข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้นพบว่า เกย์กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 87.32 ระบุว่าไม่เคยเข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองของกลุ่มทางการเมืองใดๆเลย และมีเพียงร้อยละ 11.97 ของเกย์กลุ่มตัวอย่างที่ระบุว่าเคยมีประสบการณ์เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมืองหรือเข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางการเมือง ซึ่งในจำนวนกลุ่มเกย์ที่มีการเข้าร่วมการเคลื่อนไหวหรือการชุมนุมทางการเมืองดังกล่าว มีจำนวนเกย์ที่เข้าร่วมชุมนุมและเคลื่อนไหวทางการเมืองในการชุมนุมของกลุ่มคณะกรรมการประชาชนเพื่อการเปลี่ยนแปลงประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (กปปส.) มีจำนวนมากที่สุด และรองลงไปคือการเข้าร่วมชุมนุมหรือเคลื่อนไหวทางการเมืองร่วมกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) และกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ตามลำดับ

ทางด้านความชื่นชอบในส่วนของคุณค่าที่เป็นนักการเมืองของเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาถึงบุคคลที่อยู่ในระดับนายกรัฐมนตรีของไทยนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันว่าเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้นมีความนิยมหรือชื่นชอบนายกรัฐมนตรีท่านใดมากที่สุด เพื่อนำผลที่ได้มาทำการเปรียบเทียบกับทางเลือกหรือระบอบความเป็นอุดมการณ์ทางการเมือง (Political Ideology) หรือสีทางการเมืองของแต่ละบุคคลที่จะกล่าวถึงในลำดับถัดไปว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร โดยผู้วิจัยมุ่งหาถึงความชื่นชอบในตัวบุคคลผู้เป็นนายกรัฐมนตรีที่มีนัยสำคัญทางซั้วหรืออุดมการณ์ทางการเมืองหลักด้วยกันทั้งหมด 3 ท่านคือ พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคไทยรักไทย นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ อดีตนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ และนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรีหญิงคนแรกและมาจากตระกูลชินวัตร ซึ่งผลการวิจัยพบว่าเกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้นเลือกที่จะ “ไม่ระบุ” หรือ “หลีกเลี่ยง” (Avoid) การตอบในส่วนของหัวข้อคำถามนี้ มากถึงร้อยละ 40.49 และมีอัตราในการเลือกระบอบความชื่นชอบนายกรัฐมนตรีที่เกาะกลุ่มความนิยมและมีนัยสำคัญทางอุดมการณ์ทางการเมือง โดยเรียงลำดับความนิยม 5 อันดับแรก ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 ลักษณะความชื่นชอบและไม่ชอบในตัวนายกรัฐมนตรีของกลุ่มตัวอย่าง (n = 284)

ลักษณะ	n	%
นายกรัฐมนตรีที่ชื่นชอบ (5 อันดับแรก)		
พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา	63	22.18
นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	38	13.38
พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร	29	10.21
นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร	23	8.09
นายชวน หลีกภัย	16	5.63
ไม่ระบุ	115	40.49
นายกรัฐมนตรีที่ “ไม่” ชื่นชอบ (5 อันดับแรก)		
พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร	65	22.88
นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร	58	20.42
นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	23	8.09
พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา	23	8.09
นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์	13	4.57
ไม่ระบุ	134	47.18

ในการนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ในเชิงลึก (Deep Interview) ถึงสาเหตุของการเลือกที่จะไม่ระบุถึงความชื่นชอบในตัวของนายกรัฐมนตรีของไทยนับแต่อดีตถึงปัจจุบันจากการสุ่มสัมภาษณ์จากเกย์กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 20 คน จากทั้งหมด 284 คน โดยเกย์ทั้ง 20 คนนั้นได้ให้เหตุผลของการเลือกที่จะไม่ระบุความชื่นชอบของนายกรัฐมนตรีในหัวข้อนี้เป็นไปในทางเดียวกัน โดยจัดประเภทแนวทางการความคิดเห็นได้เป็น 2 แนวทางหลัก อันได้แก่

“ไม่มีความชื่นชอบในตัวนายกรัฐมนตรีท่านใดเป็นพิเศษ เพราะรู้สึกเฉยๆ” และ

“การตอบในส่วนของหัวข้อนี้เป็นเรื่องของการเมืองที่ต้องระวังในการตอบเพราะการเมืองเป็นเรื่องที่มีความอ่อนไหว การตอบอะไรไปอาจส่งผลกระทบต่อในภายหลังตามมาได้”

จากเหตุแนวทางการให้เหตุผลในการเลือกที่จะไม่ระบุความชื่นชอบในตัวบุคคลที่ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีโดยเฉพาะในแนวทางที่สองซึ่งมีผู้ให้เหตุผลในแนวทางนี้เป็นจำนวนมากกว่าครึ่งของผู้ที่เลือกจะไม่ระบุความชื่นชอบในตัวนายกรัฐมนตรีนั้น ผู้วิจัยวิเคราะห์และตีความถึงนัยของการสะท้อนความไม่ไว้วางใจของจรรยาบรรณของนักวิจัยในสังคมไทยได้ในแง่ของ “การรักษาความลับ” ของข้อมูลและผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งในระหว่างการเก็บข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้กำชับถึงการรักษาความลับด้วยการไม่ระบุชื่อและข้อมูลส่วนบุคคลที่จะสามารถบ่งบอกถึงผู้ตอบแบบสอบถามได้ว่าเป็นใคร แต่ก็พบปัญหาอันเนื่องมาจากการมีเรื่องของ “การเมือง” (Politics) เข้าไปเกี่ยวข้องในงานวิจัยทำให้เกยผู้เป็นกลุ่มตัวอย่างไม่กล้าที่จะระบุข้อมูลลงไป โดยผู้วิจัยสรุปตัวเลขของจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งในส่วนของการแจกแบบตัวต่อตัว (Face to Face) และการแจกแบบสอบถามแบบออนไลน์ ที่ทั้ง 2 รูปแบบนั้น มีผู้ปฏิเสธที่จะทำแบบสอบถามอันเนื่องมาจากเหตุผลทางการเมืองและเหตุผลส่วนตัวรวมทั้งสิ้น 86 ราย จากการแจกแบบสอบถามทั้งสิ้น 460 ชุด (คน) คิดเป็นร้อยละ 18.69 จากการแจกแบบสอบถามทั้งหมด และคิดเป็นร้อยละ 30.28 จากจำนวนเกยผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ซึ่งผู้ปฏิเสธการตอบแบบสอบถามทั้งหมดได้มีการให้เหตุผลที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันเกี่ยวกับการกังวลเพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมืองดังที่กล่าวมา

นอกจากเกยกลุ่มตัวอย่างที่เลือกที่จะไม่ระบุว่าตนมีความชื่นชอบในตัวนายกรัฐมนตรีท่านใดอันเนื่องมาจากเหตุผลสองประการที่กล่าวมาแล้วนั้น เกยกลุ่มตัวอย่างที่ระบุความชื่นชอบในตัวนายกรัฐมนตรีนั้นพบว่า พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้รับการเลือกกว่าเป็นนายกรัฐมนตรีที่ชื่นชอบจากกลุ่มเกยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 22.18 รองลงไปคือนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ร้อยละ 13.38 พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ร้อยละ 10.21 นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ร้อยละ 8.09 และนายชวน หลีกภัย ร้อยละ 5.63 โดยผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตในการศึกษาผลความนิยมที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างพบว่า หากไม่นับรวมพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาแล้ว นายกรัฐมนตรีที่ได้รับความนิยม

นิยมหรือชื่นชอบจากเกย์กลุ่มตัวอย่างล้วนเป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งเป็นหัวหน้าพรรคการเมืองที่มี
 นัยสำคัญทางอุดมการณ์ทางการเมืองและการแบ่งขั้ว (Polarization) ได้อย่างชัดเจน

ในการนี้ผู้วิจัยได้ทำการจำแนกเงื่อนไขรายบุคคลเพิ่มเติมในส่วนของทางเลือกความนิยม
 ในตัวนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีที่มีนัยสำคัญของอุดมการณ์ทางการเมืองว่าการเลือกความนิยมในตัวบุคคลที่
 เป็นนายกรัฐมนตรีนั้น สอดคล้องกับการระบุอุดมการณ์ทางการเมืองของตนมากน้อยเพียงใด ซึ่ง
 ผลการวิจัยพบว่าเกย์กลุ่มตัวอย่างที่มีการระบุความนิยมในตัวพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร
 และนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร เมื่อให้มีการระบุถึงอุดมการณ์ทางการเมืองของตน ร้อยละ 60 จะ
 ระบุว่าตนเลือกที่จะอยู่ในกลุ่มของคนเสื้อแดง หรือกลุ่มกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จ
 การแห่งชาติ (นปช.) โดยมีเกย์ที่ระบุความนิยมในตัวพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร และที่ไม่
 ประสงค์ระบุอุดมการณ์ทางการเมืองของตนเข้ากับกลุ่มใดเลยอยู่ ร้อยละ 40 และกลุ่มที่ชื่นชอบใน
 ตัวพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ยังมีร้อยละ 1.38 ที่เลือกระบุอุดมการณ์ของตนเองว่าอยู่ใน
 กลุ่มเสื้อเหลืองหรือกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย โดยให้เหตุผลว่ามีความชื่นชอบใน
 ผลงานและการบริหารประเทศของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร แต่ไม่ยอมรับการคอร์รัปชันและ
 การวิพากษ์วิจารณ์สถาบันพระมหากษัตริย์ ทำให้เกิดแนวคิดที่แยกการบริหารและความชื่นชอบ
 ทางอุดมการณ์ออกจากกัน แต่ก็ถือได้เป็นส่วนน้อย อีกทั้งในกลุ่มของเกย์ที่ระบุความนิยมในตัวพัน
 ตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร และระบุว่าตนมีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกับกลุ่มแนวร่วม
 ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เมื่อสอบถามถึงนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีที่ “ไม่” ชื่นชอบ
 พบว่ามีการตอบว่าไม่ชื่นชอบในตัวของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ สูงถึงร้อยละ 93 ซึ่งสอดคล้องกับ
 สภาพความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างชัดเจน

ในขณะที่เกย์กลุ่มตัวอย่างที่เลือกความนิยมนายกรัฐมนตรีเป็นนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
 และนายชวน หลีกภัย จะมีการระบุอุดมการณ์ทางการเมืองของตนไปที่กลุ่มพันธมิตรประชาชน
 เพื่อประชาธิปไตย หรือกลุ่มเสื้อเหลือง โดยให้เหตุผลที่เป็นไปในทางเดียวกันว่า รักและเทิดทูนใน
 สถาบันกษัตริย์มากถึงร้อยละ 30.43 จากจำนวนที่ระบุว่าตนเป็นกลุ่มเสื้อเหลืองหรือกลุ่มพันธมิตร
 ประชาชนเพื่อประชาธิปไตยทั้งหมด โดยเกย์กลุ่มตัวอย่างที่เลือกความนิยมในตัวนายอภิสิทธิ์ เวช
 ชาชีวะ และนายชวน หลีกภัย และระบุว่าตนมีอุดมการณ์เช่นเดียวกับกลุ่มเสื้อเหลืองหรือพันธมิตร
 ประชาชนเพื่อประชาธิปไตยนั้น เมื่อมีการสอบถามถึงนายกรัฐมนตรีนายกรัฐมนตรีที่ “ไม่” ชื่นชอบ ผลวิจัยพบว่า
 การตอบของเกย์ที่ระบุตนเองเป็นกลุ่มคนเสื้อเหลืองหรือกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

นั้น ไม่ขึ้นขอบในตัวของพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร สูงถึงร้อยละ 95 รองลงไปคือนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ร้อยละ 5 ซึ่งผลการวิจัยนี้เป็นไปในแนวทางเดียวกับกลุ่มเกย์กลุ่มตัวอย่างที่เลือกความนิยมในพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร และระบุว่าตนมีอุดมการณ์เดียวกับกลุ่มเสื้อแดงหรือกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

จากประเด็นของเงื่อนไขในด้านของตัวบุคคลที่มีนัยสำคัญของการแบ่งขั้วทางการเมืองข้างต้นนั้น ผู้วิจัยยังต้องการทราบถึงปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลต่อการเลือกขั้วหรืออุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์แต่ละคนที่มีความถูกต้องมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงกำหนดคำถามเกี่ยวกับความนิยม () หรือขึ้นขอบในระบบการปกครองในรูปแบบต่างๆที่เกย์กลุ่มตัวอย่างนั้นขึ้นขอบหรืออยากให้สังคมไทยนำมาปรับใช้ โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาว่านอกจากตัวบุคคลผู้เป็นนายกรัฐมนตรีแล้วระบบการปกครองจะมีผลต่อการเลือกอุดมการณ์ทางการเมืองของแต่ละบุคคลหรือไม่ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ความนิยมในตัวของนายกรัฐมนตรีที่มีนัยสำคัญอันหมายถึงดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันจนนำไปสู่สภาวะความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองในปัจจุบันนั้น มีผลต่อการเลือกอุดมการณ์ของเกย์แต่ละคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยยืนยันจากการเลือกความนิยมในตัวนายกรัฐมนตรีกับความสัมพันธ์ในการเลือกกลุ่มอุดมการณ์ทางการเมือง และการต่อต้านหรือการไม่ขึ้นขอบนายกรัฐมนตรีที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองตรงข้ามกับตนอย่างชัดเจน

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผลสำรวจและการศึกษาจากแบบสอบถามมารวบรวมและวิเคราะห์เพื่อหาอุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์ในระดับปัจเจกบุคคลภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองว่ามีลักษณะหรือเป็นไปในขั้วทางการเมืองใด และมีองค์ประกอบของการเป็นขั้วทางการเมืองหรือมีองค์ประกอบทางอุดมการณ์ทางการเมืองที่สอดคล้องกับกลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองในสังคมไทยหรือไม่ อย่างไร ซึ่งผลการสำรวจและทำการศึกษาพบว่า เกย์กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม เมื่อให้มีการระบุถึงขั้วทางการเมืองระหว่างกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยหรือกลุ่มเสื้อเหลือง กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติหรือกลุ่ม นปช. ด้วยการพิจารณาถึงองค์ประกอบของอุดมการณ์ส่วนบุคคลจากนั้นจึงตัดสินใจเลือกระบุขั้วทางการเมืองของตนเองพบว่า เกย์กลุ่มตัวอย่างจำนวนร้อยละ 64 ระบุว่าตนเองมีลักษณะอุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นไปในแนวทางของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในขณะที่มีการระบุว่าตนมีแนวคิดและอุดมการณ์ที่เป็นไปในแนวทางเดียวกับกลุ่ม

แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ หรือกลุ่ม นปช. อยู่ร้อยละ 20 และมีผู้เลือกตอบที่ไม่ระบุชื่อทางอุดมการณ์ทางการเมืองของตนร้อยละ 16

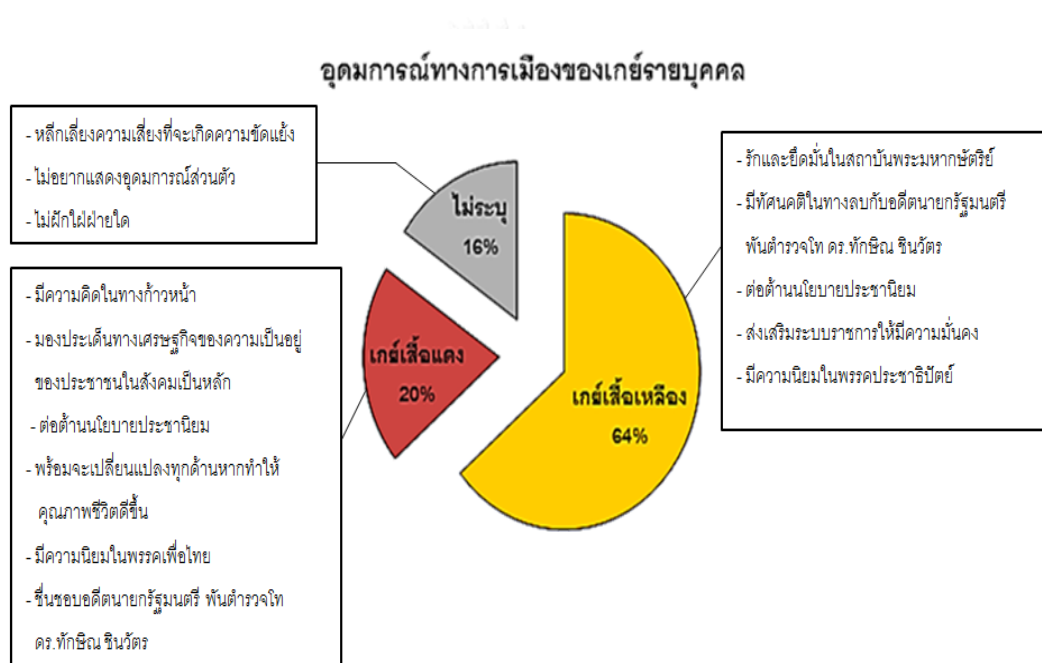
ในการนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจเพื่อยืนยันถึงคุณลักษณะของอุดมการณ์ทางการเมืองแต่ละขั้วในสังคมไทยว่ามีความสอดคล้องกันกับที่ตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบของอุดมการณ์ทั้งสองขั้วหรือไม่ อย่างไร ซึ่งผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบของอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยนั้นสามารถสรุปองค์ประกอบของอุดมการณ์ได้ว่า

1. รักและยึดมั่นในสถาบันพระมหากษัตริย์
2. มีทัศนคติในทางลบกับอดีตนายกรัฐมนตรีพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร
3. ต่อด้านนโยบายประชานิยม
4. ส่งเสริมระบบราชการให้มีความมั่นคง
5. ส่วนมากมีความนิยมในพรรคประชาธิปัตย์

ขณะที่ผลการสำรวจและศึกษาจากการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับองค์ประกอบของอุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติหรือกลุ่ม นปช. นั้น ประกอบไปด้วย

1. มีความคิดในทางก้าวหน้า
2. มองประเด็นทางเศรษฐกิจของความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมเป็นหลัก
3. ต่อด้านนโยบายประชานิยม
4. พร้อมจะเปลี่ยนแปลงทุกด้านหากทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น
5. มีความนิยมในพรรคเพื่อไทย
6. ชื่นชอบอดีตนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร

ซึ่งผลการศึกษานั้นสอดคล้องกับสมมติฐานเกี่ยวกับองค์ประกอบของอุดมการณ์ทางการเมืองของทั้งสองฝ่ายได้อย่างชัดเจน ทั้งนี้ยังมีเกย์กลุ่มตัวอย่างอีกบางส่วนที่เลือกที่จะไม่ระบุอุดมการณ์ทางการเมืองของตนเองว่าเป็นไปในแนวทางเดียวกับกลุ่มทางการเมืองใด โดยให้เหตุผลของการเลือกที่จะไม่ระบุอุดมการณ์ทางการเมืองของตนอันเนื่องมาจากไม่อยากจะก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างบุคคล จนไม่อยากจะเปิดเผยอุดมการณ์ทางการเมืองออกมาให้รับรู้ อีกทั้งบางส่วนให้เหตุผลของการไม่ระบุอุดมการณ์ทางการเมืองใดๆว่า ไม่เลือกที่จะฝักใฝ่ฝ่ายใดเลย เพราะทุกฝ่ายต่างมีข้อจำกัดและไม่มี ความจำเป็นที่จะต้องเลือกขั้วทางการเมือง

แผนภาพที่ 17 สรุปอุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์รายบุคคล

ผลการศึกษาถึงองค์ประกอบของอุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์ในแต่ละขั้วทางการเมืองดังกล่าวยังสะท้อนให้เห็นถึงนัยสำคัญของการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเกย์ในสังคมไทยในประเด็นของรูปแบบและวิธีการออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เป็นการออกมาเคลื่อนไหวในช่วงของการระบอบของโรคเอดส์ในสังคมไทย โดยมีกระแสบริโภคนิยมเข้ามาเป็นส่วนประกอบ แต่ยังคงขาดสำนึกทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของใจ อึ้งภากรณ์ ที่วิเคราะห์การเคลื่อนไหว

ของเกย์ในสังคมไทยว่าเกย์ไทยนั้นไม่ได้มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการต่อสู้เพื่อจะเปลี่ยนแปลงสังคม แต่การเคลื่อนไหวของเกย์ในสังคมไทยจะเป็นไปในรูปแบบของการสร้างพื้นที่เพื่อการแสดงออกทางตัวตนและสร้างความเข้าใจต่อความเป็นตัวตนของเกย์ที่มีให้สังคมได้รับรู้และยอมรับเท่านั้นเอง (นฤพนธ์ ต้วงวิเศษ, 2558)

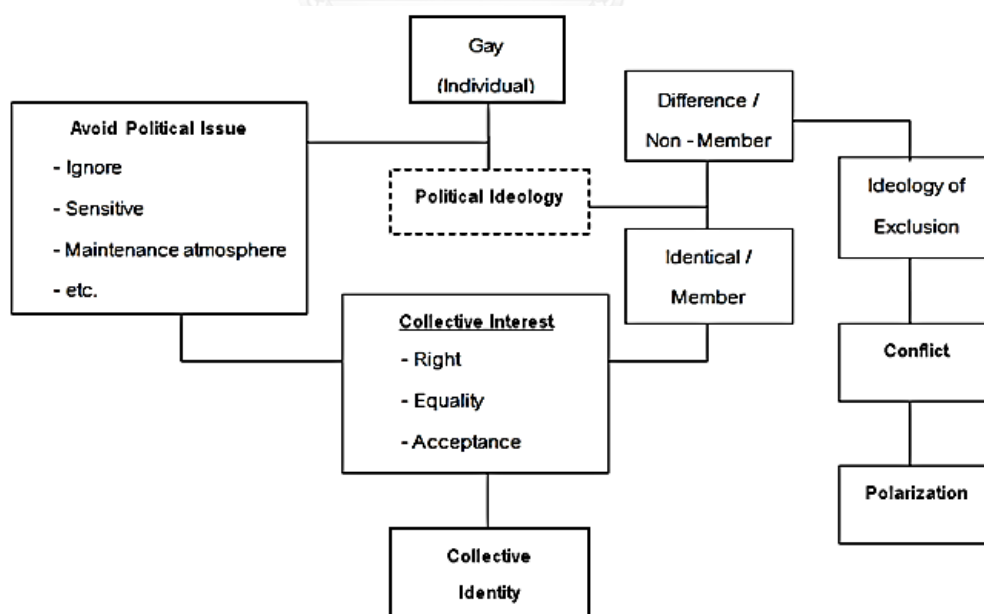
4.11 เกย์กับความเหนียวแน่นในอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์สู่การเห็นพ้องและร่วมกันเคลื่อนไหวทางสังคมและการเมือง

จากผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นถึงการแบ่งขั้วทางการเมืองของคนในสังคมไทยและรวมไปถึงกลุ่มเกย์ในสังคมไทยก็ได้รับผลกระทบจากสภาพความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองนั้นเช่นเดียวกัน แต่เพราะเหตุใดเมื่อมีการออกมาเคลื่อนไหวทางสังคมหรือทางการเมืองของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย สังคมจึงเกิดการรับรู้ในทางที่เกย์ในสังคมไทยร่วมกันออกมาเคลื่อนไหวและผลักดันในประเด็นต่างๆ ได้อย่างพร้อมเพรียงและปราศจากซึ่งความขัดแย้งท่ามกลางสภาวะความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองของสังคมไทย โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษา ตรวจสอบสมมติฐานและหาคำตอบของภาพสะท้อนของการเคลื่อนไหวทางสังคมและทางการเมืองของเกย์ที่สังคมรับรู้กันว่ามีความถูกต้องหรือมีข้อเท็จจริงที่เป็นอย่างไร ซึ่งผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของเกย์กลุ่มตัวอย่าง ประกอบกับการสัมภาษณ์ในเชิงลึกของเกย์จำนวน 18 คนจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 284 คน พบว่า

เกย์ในระดับปัจเจกบุคคลนั้นตระหนักรู้และเข้าใจถึงความอ่อนไหว (Sensitive) ของการพูดถึงประเด็นทางการเมืองอันเนื่องมาจากสถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองในสังคมไทยที่มีความจำเป็นจะต้องใช้ความระมัดระวังและหลีกเลี่ยง (Avoid) ที่จะพูดถึงประเด็นทางการเมืองระหว่างคู่สนทนาที่เป็นเกย์ด้วยกันในเวลาที่มาทำงานหรือทำการเคลื่อนไหวร่วมกันภายใต้กลุ่มหรือองค์กรของเกย์ในสังคม โดยเป็นการกระทำที่มุ่งหวังเพื่อรักษาบรรยากาศในการสนทนาและการทำงานร่วมกันอย่างสามัคคีและเป็นเอกภาพและสร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกให้คนในสังคมได้รับรู้ ภายใต้ผลประโยชน์ร่วม (Collective interest) ที่จะได้รับร่วมกันทั้งในด้านของสิทธิ ความเท่าเทียม และการยอมรับจากสังคม ทำให้เกย์เลือกที่จะหลีกเลี่ยงในการพูดถึงประเด็นทางการเมืองในขณะที่ต้องร่วมกันทำงานหรือเคลื่อนไหวเพื่อผลักดันในประเด็นต่างๆ โดย

สร้างสิ่งที่สามารถยึดเหนี่ยวและสร้างความเหนียวแน่นของกลุ่มที่เรียกว่า “อัตลักษณ์ร่วม” (Collective identity) ขึ้นมาเพื่อให้เกิดการตระหนักร่วมและสร้างความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มอันจะนำไปสู่ความเป็นเอกภาพในการเคลื่อนไหว “ระดับองค์กร” มากกว่าที่จะนำความรู้สึกหรืออุดมการณ์ทางการเมืองส่วนบุคคลมาเป็นเงื่อนไขในการทำงานร่วมกัน

ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์ในเชิงลึกจากการสุ่มเกย์จำนวน 18 คน จากกลุ่มตัวอย่าง 284 คน พบว่า เกย์ส่วนมากทราบและเข้าใจถึงสภาวะความแตกแยกและการแบ่งขั้วทางการเมืองระหว่างคู่สนทนาด้วยกันว่ามีกระบวนการหรือแนวโน้มที่จะเกิดความขัดแย้งและแบ่งขั้วทางการเมืองของแต่ละบุคคลได้อย่างไร โดยสามารถสรุปแนวความคิดเห็นส่วนใหญ่ที่เหมือนกันจากการสัมภาษณ์ได้ว่า หากมีการพูดถึงประเด็นทางการเมืองท่ามกลางสภาวะความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองในปัจจุบันนั้น ย่อมจะต้องมีการนิยามถึงความเหมือนหรือความแตกต่างทางความคิดของคู่สนทนาที่หากมีแนวความคิดที่เป็นไปในทางเดียวกันก็จะสร้างความเป็นสมาชิกหรือแนวร่วมพร้อมกระชับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลไปพร้อมๆกัน ในทางกลับกันหากมีความคิดหรือมุมมองทางการเมืองที่แตกต่างกันก็จะนำไปสู่การจำแนกและออกจากความเป็นสมาชิก อันทำให้เกิดสภาวะการแบ่งแยกทางอุดมการณ์ (Ideology of Exclusion) ที่จะนำไปสู่ความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองในที่สุด

แผนภาพที่ 18 แสดงกระบวนการสร้างความเหนียวแน่นและหลีกเลี่ยงการพูดถึงประเด็นทางการเมืองในสภาวะความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง

4.12 มุมมองและประเด็นการเคลื่อนไหวทางสังคมและทางการเมืองของเกย์ในระดับองค์กร

ในบทนี้จะกล่าวถึงผลของการศึกษาที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในเชิงลึกจากผู้นำองค์กรของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยทั้งที่จดทะเบียนตามกฎหมายเป็นประเภทนิติบุคคลอย่างสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย (Rainbow Sky Association of Thailand) และองค์กรที่ไม่ได้จดทะเบียนอย่างเป็นทางการได้แก่ กลุ่มบางกอกเรนโบว์ (Bangkok Rainbow Organization : BRO) และโครงการเพื่อชายรุ่นใหม่หรือกลุ่มเอ็มพลัส (M-Plus) รวมไปถึงตัวแทนของกลุ่มสตรีข้ามเพศ (Transgender) เพื่อศึกษาและหาความเหมือนและความแตกต่างของมุมมองทางด้านอัตลักษณ์และอุดมการณ์ทางการเมืองเพื่อการอยู่ร่วมกันของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย โดยผู้วิจัยนำผลจากการเก็บข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลประกอบสถิติในรูปแบบร้อยละ ประกอบกับการอธิบายในมิติของการวิเคราะห์ในเชิงคุณภาพเพื่อประเมินคำถามวิจัยและสมมติฐานที่ผู้วิจัยได้กล่าวไว้ในบทแรก

รายงานผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้นำองค์กรเกย์ที่นำมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า แนวความคิดและการดำเนินงานขององค์กรเกย์แต่ละองค์กรเกย์แต่ละองค์กรมีความเหมือนและความแตกต่างในบางประเด็น อาทิ ในส่วนของความเหมือนที่องค์กรเกย์ต่างๆยึดถือปฏิบัติเหมือนกันคือในส่วนของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มที่มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเกย์ให้ดีขึ้น อีกทั้งการสร้างพื้นที่ทางสังคมและการยอมรับความเป็นเกย์หรือตัวตนจากสังคมได้อย่างเท่าเทียม ในส่วนของความต่างที่นั่นคือประเด็นในเรื่องของวิธีการและรูปแบบในการดำเนินงานของแต่ละองค์กรที่มีวิธีการและรูปแบบการดำเนินงานที่ต่างกันอย่าง

สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย (Rainbow Sky Association of Thailand) กับการเคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อการยอมรับความหลากหลายทางเพศ

ประวัติและความเป็นมาขององค์กร

สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยนั้นเริ่มก่อตั้งจากการเกิดความคิดที่จะช่วยเหลือกลุ่มคนรักร่วมเพศของประเทศไทยให้มีพื้นที่ทางสังคมที่นำโดยนายกมลเศรษฐ์ เก่งการเรือ นักสังคมสงเคราะห์โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ที่ริเริ่มจัดตั้งกลุ่ม “ชมรมเพื่อนวันพุธ” เพื่อเพื่อนช่วยเพื่อนขึ้น

เป็นแห่งแรกของประเทศไทย และยังคงดำรงตำแหน่งที่ปรึกษาคลินิกนิรนาม สภากาชาดไทย โดย นายกมลเศรษฐ์พบว่าปัญหาของเกย์ในสังคมไทยนั้นกำลังตกอยู่ในสภาวะของการถูกมองในด้านลบบนพื้นฐานของความเข้าใจผิดจนทำให้สังคมไม่ยอมรับ จึงมีการจัดเวทีเพื่อร่วมประชุมและหารือกันโดยมี อ.วิโรจน์ ตั้งวาณิช และคุณระวี รัตกาล เป็นผู้นำเสวนาปัญหาเกย์ ซึ่งได้ข้อสรุปว่าจะมีกลุ่มเกย์กลุ่มใหม่ที่ไม่ได้เน้นการท่องเที่ยว และทำการประชาสัมพันธ์ควบคู่กันไปภายใต้ชื่อกลุ่ม “เส้นทางสายรุ้ง” แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก

ต่อมาได้มีการส่งตัวแทนไปร่วมประชุมเรื่องเพศที่ต่างประเทศ ตัวแทนของประเทศไทยจึงได้ศึกษาและเรียนรู้และเปรียบเทียบจนนำมาปรับใช้กับประเทศไทย และก่อให้เกิดการสนับสนุนและความช่วยเหลือภายใต้ชื่อ “ฟ้าสีรุ้ง” โดยคำว่า “ฟ้าสีรุ้ง” สื่อถึงสัญลักษณ์ของเกย์ที่เป็นสากล ซึ่งรุ้งอาจหมายถึงความหลากหลายของมนุษย์ แต่ฟ้าสีรุ้งจะเป็นสังคมที่ได้รับการแก้ไขแล้วเปรียบเสมือนฟ้าหลังฝนที่สดใสและงดงาม ภายหลังได้มีการสร้างความร่วมมือในการรวบรวมกลุ่มคนรักเพศเดียวกันที่กระจัดกระจายอยู่ทั่วประเทศเพื่อระดมความคิดเห็นและสร้างวิธีการดำเนินการใหม่ภายใต้ชื่อ “กลุ่มฟ้าสีรุ้ง” ที่ร่วมกับองค์กรต่างๆจากต่างประเทศในการรณรงค์เรื่องการป้องกันการติดเชื้อเอดส์ และเรียกชื่อกลุ่มใหม่อีกเป็น “องค์กรฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย” และพัฒนาเป็น “สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย” หลังทำการจดทะเบียนเป็นสมาคมในปีพุทธศักราช 2546 โดยมีการขยายสาขาออกไปตามภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศไทย ซึ่งมีคุณวิโรจน์ ตั้งวาณิช เป็นนายกสมาคมฯคนแรก และคุณกิตตินันท์ ธรรมรัช ดำรงตำแหน่งนายกสมาคมฯคนปัจจุบัน และมีคุณกมลเศรษฐ์ เก่งการเรือ เป็นเลขาธิการสมาคมฯ

วัตถุประสงค์หลักขององค์กร

คุณภาพชีวิตของคนรักเพศเดียวกัน ในด้านการยอมรับทางสังคม พหุติกรรม อารมณ์จิตใจ พัททษสิทธิ์ เป็นมนุษย์ที่มีความเท่าเทียมกัน และสิทธิอื่น ๆ ภายใต้รัฐธรรมนูญไทย

ปัญหาสุขภาพอนามัย เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเกย์ เช่น เรื่องเพศ เอดส์ ยาเสพติด และอื่น ๆ ต้นมีจุดหมายปลายทาง คือความมีชีวิตเป็นอยู่ที่ดีตามอัตภาพ (Social Justice and Social Well-being)

พันธกิจและกิจกรรมการเคลื่อนไหว

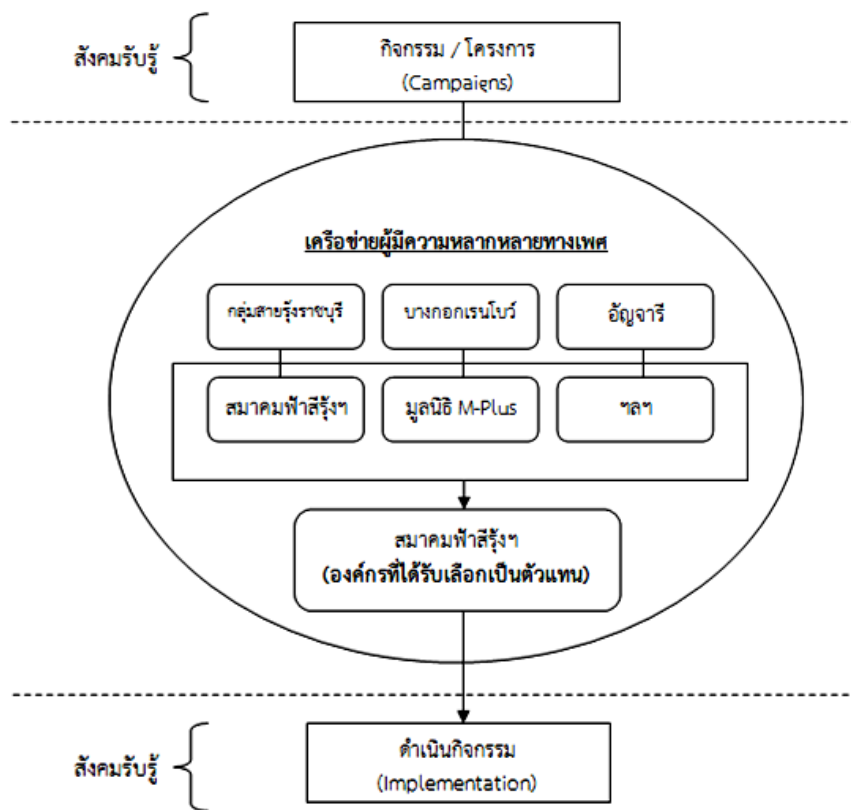
จากการให้ข้อมูลของคุณกิตตินันท์ ธรรมธัช นายกสสมาคมฟ้าสีรุ้งคนปัจจุบัน สมาคมฯ มีพันธกิจหลักส่วนใหญ่เน้นไปที่การมุ่งส่งเสริมคุณภาพให้เกิดสุขภาวะที่ดี (Well Being) กับกลุ่มเกย์ที่เป็นสมาชิกและเกย์ทั่วไปในสังคมด้วยการรณรงค์และจัดกิจกรรมเพื่อให้เกย์ในสังคมได้มีเวทีหรือพื้นที่ได้มาพบปะสังสรรค์กัน อาทิ การจัดกิจกรรมตรวจสุขภาพฟรี การรณรงค์ต่อต้านและควบคุมการระบาดของโรคเอดส์ หรือการผลักดันร่างพระราชบัญญัติชีวิตที่กำหนดให้บุคคลสามารถสมรสหรือจดทะเบียนสมรสกับบุคคลเพศเดียวกันได้ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นต้น ซึ่งสมาชิกของสมาคมฟ้าสีรุ้งนั้นมีลักษณะความเป็นสมาชิกอยู่ 2 รูปแบบด้วยกัน คือ สมาชิกถาวร ที่ต้องจดทะเบียนและเสียค่าสมัครตามระเบียบเป็นจำนวนเงิน 1,000 บาทต่อปี และสมาชิกทั่วไปที่หมุนเวียนเข้ามาโดยไม่มีการจดทะเบียนความเป็นสมาชิกและเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด อีกทั้งยังมีกลุ่มอาสาสมัครที่มีจิตอาสาเข้ามาร่วมสร้างกิจกรรมต่างๆกระจายอยู่ทั่วประเทศเป็นจำนวนมาก โดยการจัดการและกิจกรรมการเคลื่อนไหวต่างๆเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการหรือกิจกรรมนั้นๆ แต่มีจุดมุ่งหมายหลักร่วมกันคือการสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับกลุ่มเกย์ในสังคมไทย

ประเด็นของเงินทุนที่ใช้ในการสร้างหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆนั้น คุณกิตตินันท์ กล่าวว่าทางสมาคมฟ้าสีรุ้งเป็นองค์กรที่จดทะเบียนและจัดตั้งเป็นนิติบุคคลที่ถูกต้องตามกฎหมาย รายได้ต่างๆของทางสมาคมฯส่วนใหญ่จึงมาจากการได้รับการสนับสนุนจากสภากาชาดไทย กระทรวงสาธารณสุข และองค์กรจากต่างประเทศ อาทิ Global Fund ประกอบกับค่าสมัครสมาชิกประจำปี ซึ่งในแต่ละปีจะได้รับรายได้มาไม่เท่ากัน แต่เมื่อรวมแล้วก็เพียงพอที่จะจัดกิจกรรมต่างๆได้อย่างต่อเนื่องและประสบความสำเร็จไปแล้วหลายโครงการ อาทิ การเรียกสถานะทางทหารของกลุ่มบุคคลข้ามเพศ หรือการผลักดันวาระร่างพระราชบัญญัติชีวิต เป็นต้น

การเมืองกับความหลากหลายทางเพศ : สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยกับการเคลื่อนไหวทางการเมืองภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งและภาวะการแบ่งขั้วทางการเมือง

สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ถือเป็นองค์กรของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ โดยเฉพาะกลุ่มเกย์หน่วยงานแรกที่ได้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลถูกต้องตามกฎหมาย จึงทำให้การเคลื่อนไหวและการดำเนินกิจกรรมต่างๆขององค์กรนั้นมีพลังหรือแรงขับที่เด่นชัดมากขึ้น แต่ก็ไม่สามารถที่จะดำเนินการต่างๆโดยลำพังได้ จำเป็นต้องมีการผนึกกำลังและการระดมความคิดเห็น เพื่อการสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน (Public Interest) ระหว่างองค์กรภายใต้ชื่อ “เครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศ” (Sexual Diversity Network) ที่เป็นการรวมตัวขององค์กรที่มีการเคลื่อนไหวหรือขับเคลื่อนประเด็นทางเพศในสังคมไทยมารวมตัวกันเพื่อหารือ และกำหนดแนวทางในการเคลื่อนไหว และการจัดกิจกรรมในด้านต่างๆเพื่อสร้างพื้นที่ทางสังคมและผลประโยชน์ร่วมกัน โดยวิธีการประชุมเพื่อหารือ จัดตั้งประเด็น กำหนดกิจกรรม แนวทางการดำเนินการ ตลอดจนหาองค์กรผู้เป็นตัวแทนหรือ “หัวเรือใหญ่” ในการดำเนินกิจกรรมภายใต้ชื่อเครือข่ายของผู้มีความหลากหลายทางเพศ

การรวมตัวขององค์กรต่างๆภายใต้เครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศนั้น มิได้มีแต่เฉพาะองค์กรของกลุ่มเกย์ที่เข้าร่วมเท่านั้น หากแต่ยังมีองค์กรของผู้มีความหลากหลายทางเพศองค์กรอื่นๆอีกมากมายกว่า 30 องค์กร อาทิ กลุ่มอัญจารี ที่รณรงค์ในส่วนของประเด็นหญิงรักหญิง ก็มีการเข้าร่วมหารือเพื่อการเคลื่อนไหวหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับสิทธิทางเพศ เพื่อการยอมรับ (Acceptable) ของความหลากหลายทางเพศจากคนในสังคม เพื่อเป็นการสร้างพื้นที่ และการมีตัวตนของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศให้สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้ ตัวอย่างการร่วมกันขับเคลื่อนในร่างพระราชบัญญัติคู่ชีวิตที่ร่วมกันผลักดันให้บุคคลเพศเดียวกันสามารถจดทะเบียนสมรสได้ เป็นต้น

แผนภาพที่ 19 แสดงกระบวนการคัดเลือกและดำเนินการโครงการต่างๆขององค์กรภายใต้เครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

จากแผนภาพเป็นการอธิบายขั้นตอนและกระบวนการเลือกสรรผู้นำเครือข่ายเพื่อการทำงานภายใต้ชื่อกลุ่มเครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศที่ออกมาเคลื่อนไหวและเรียกร้องในประเด็นต่างๆกับสังคม โดยเฉพาะเรื่องของสิทธิและเสรีภาพทางสังคมของผู้มีความหลากหลายทางเพศ รวมไปถึงการสร้างภาพลักษณ์ในเชิงบวกให้กับผู้มีความหลากหลายทางเพศ อันจะนำไปสู่กระบวนการสร้างการยอมรับและเปิดพื้นที่ให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศโดยเฉพาะกลุ่มเกย์ในสังคมได้มีที่ยืนและดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ซึ่งในการดำเนินการกิจกรรมต่างๆหรือการรณรงค์นั้นสังคมส่วนใหญ่จะรับรู้เฉพาะในขั้นตอนของการกำหนดโครงการและการดำเนินงานภายหลังขั้นหรือเพื่อคัดเลือกตัวแทนแล้วเท่านั้น คนทั่วไปจะไม่ทราบถึงขั้นตอนการคัดเลือกตัวแทนเพื่อมาดำเนินการว่ามีการคัดเลือกอย่างไร และเข้าใจว่าองค์กรหรือกลุ่มที่ออกมา

ดำเนินการนั้นคือเจ้าของโครงการและเป็นผู้ดำเนินการฝ่ายเดียว ทำให้มิติในการมองการทำงานของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยถูกมองว่าเป็นการแยกกันทำงานและไม่มีซึ่งเอกภาพไปในที่สุด

อิทธิพลของการเมืองกับความเป็นเอกภาพขององค์กร

ปฏิเสธไม่ได้ว่าในทุกพื้นที่ทางสังคมย่อมมีประเด็นของการเมืองเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง แต่มีระดับผลกระทบที่แตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับบริบททางสังคม (Social context) ที่มีต่อองค์กรและบริบทสภาพแวดล้อมของบุคคลที่มีความแตกต่างกัน สภาพบริบทและความแตกต่างดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อในแง่ของความเหนียวแน่น (Tightness) ของสมาชิกในกลุ่ม และอัตลักษณ์ร่วม (Collective Identity) ที่มีร่วมกันได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลในเชิงลึกจากคุณกิตตินันท์ นายกสมาคมฟ้าสีรุ้งคนปัจจุบันพบว่า ในระดับขององค์กรกับองค์กรด้วยกันนั้นการเมืองจะเข้ามามีบทบาทในส่วนของการทำงานด้านความร่วมมือระหว่างองค์กร แต่จะไม่ส่งผลให้องค์กรมีสถานะทางการเมืองหรือเลือกฝ่ายทางการเมือง อันเนื่องมาจากข้อบังคับขององค์กรที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลนั้นมีระบุไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้องวัตถุประสงค์ในการก่อตั้งนั้นจะต้องไม่ขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือไม่เป็นภัยอันตรายต่อความสงบสุขของประชาชนหรือความมั่นคงของรัฐ (ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์, 2535) อันเป็นการสะท้อนนัยของไม่ฝักใฝ่ทางการเมือง หรือคงไว้ซึ่งความเป็นกลางทางการเมือง ที่ระบุไว้ในครั้งที่ทำการจดทะเบียน

ในทางกลับกันคุณกิตตินันท์ ได้ให้รายละเอียดเพิ่มเติมว่า ในส่วนของรายบุคคลหรือในระดับสมาชิกในกลุ่มหรือสมาคมฯนั้น การพูดคุยในประเด็นทางการเมืองย่อมมีอยู่ในอัตราที่สูงกว่าระดับองค์กร อันเนื่องมาจากความหลากหลายทางความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกันออกไป เมื่อมีการมารวมตัวหรือทำงานร่วมกันย่อมต้องมีการพูดถึงประเด็นทางการเมืองอยู่บ้างและเป็นสิ่งที่องค์กรหรือผู้นำองค์กรจะปิดกั้นหรือห้ามไม่ให้เห็นทางการเมืองไม่ได้ เพราะเป็นเรื่องในระดับปัจเจกบุคคล (Individual) และสิทธิตามรัฐธรรมนูญฯ (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐, ๒๕๕๐) ในการแสดงออกซึ่งเสรีภาพทางความคิด

สิ่งที่น่าสนใจของการทำงานเพื่อการเคลื่อนไหวทางการเมืองในระดับองค์กรของกลุ่มเกย์ ในส่วนของสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยนั้นคือ ท่ามกลางสถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองในสังคมไทยปัจจุบันเกย์ที่เป็นสมาชิกภายในองค์กรรวมไปถึงเกย์ที่เป็นอาสาสมัครในองค์กรกลับไม่มีความขัดแย้งอันเนื่องมาจากระเด็นทางการเมืองหรือเพราะอิทธิพลของสถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองแต่อย่างใด โดยคุณกิตตินันท์ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยเป็นปัจจัยสำคัญในการขจัดความขัดแย้งภายใน (Internal Conflict) นั่นคือการอาศัยประเด็นของ “ผลประโยชน์ร่วม” (Collective Interest) เข้ามาเป็นปัจจัยที่ใช้ในการหลีกเลี่ยง (Avoid) ในการพูดคุยประเด็นทางการเมืองหรือการปะทะกันทางอุดมการณ์ของสมาชิกหรือผู้ที่ทำงานร่วมกัน จึงทำให้เมื่อเกย์ต้องมารวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมให้กับองค์กรหรือสมาคมฯต่างก็มองถึงเป้าหมายหรือผลประโยชน์ร่วมที่จะมีร่วมกันหากการผลักดันหรือดำเนินกิจกรรมร่วมกันจนสำเร็จมากกว่าที่มองถึงอุดมการณ์หรือจุดยืนทางการเมืองของผู้ที่จะมาทำงานร่วมกัน ทำให้อัตราการเกิดความขัดแย้งภายในกลุ่มกันเนื่องมาจากสาเหตุหรือประเด็นทางการเมืองนั้นอยู่ในระดับ 0 เปอร์เซ็นต์

องค์กรบางกอกเรนโบว์ (Bangkok Rainbow Organization : BRO) กับการเคลื่อนไหวนอกระบบเพื่อภาพลักษณ์เกย์ในสังคมไทย

องค์กรบางกอกเรนโบว์ (Bangkok Rainbow Organization : BRO) ถือเป็นองค์กรของกลุ่มเกย์ที่จัดตั้งขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช 2545 มีสำนักงานหลักอยู่ที่กรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มคนที่มีจิตอาสาที่จะทำงานเพื่อสร้างสรรค์สังคม เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไร (Non-Profit Organization) มีวัตถุประสงค์เพื่อรณรงค์ให้สังคมไทยเกิดความเข้าใจผู้ติดเชื้อ HIV และมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศวิถี (Sexuality) ที่ถูกต้อง ด้วยการนำเสนอข้อมูลและกิจกรรมต่างๆผ่านสื่อในหลายช่องทาง และร่วมกันทำงานกับเครือข่ายด้านเอดส์และเพศวิถี เด็กและเยาวชน เพื่อสิทธิมนุษยชน ทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชนในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งเป็นการดึงความสนใจของเกย์ที่มีเวลาว่างเข้ามาร่วมทำกิจกรรมอันเป็นการสร้างหรือใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยอาศัยคุณลักษณะของการเป็นคนที่ชอบความสนุกสนานและมีเพื่อนเยอะเข้ามาเป็นยุทธศาสตร์ในการสร้างเครือข่ายและการรวมตัว ปัจจุบันมีนายนิกร ฉิมคง ดำรงตำแหน่งประธานองค์กรบางกอกเรนโบว์ และเป็นผู้อำนวยความสะดวกไอวีไอเอเซียคอยดูแล

องค์กรบางกอกเรนโบว์มีระบบการสมัครสมาชิกที่ต้องมาลงทะเบียนเช่นเดียวกับองค์กรหรือสมาคมอื่นๆทั่วไป แต่ไม่มีการเสียค่าสมัครสมาชิกหรือการเก็บค่าสมาชิกรายปี โดยองค์กรบางกอกเรนโบว์มีรายได้จากการรับบริจาค และกองทุนเงินสนับสนุนจากกรุงเทพมหานคร ร่วมกับกองทุนเพื่อการรักษาโรคเอดส์ ถือเป็นองค์กรที่มีความแตกต่างจากสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย ในแง่ของสถานะขององค์กรที่องค์กรบางกอกเรนโบว์เป็นองค์กรพัฒนาเอกชน มิได้มีสถานะเป็นนิติบุคคลเหมือนกับสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย จึงเป็นสาเหตุให้เกิดความแตกต่างในด้านของความเร็วในการทำงานที่แตกต่างกันในแง่ของการดำเนินการตามขั้นตอนที่สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยจะมีขั้นตอนที่เป็นไปตามระเบียบวาระเหมือนหน่วยงานราชการทั่วไป จึงทำให้เกิดความล่าช้าและแก้ไขปัญหาได้ไม่ทันเหตุการณ์ในบางกรณี องค์กรบางกอกเรนโบว์เห็นถึงข้อเสียประเด็นนี้จึงไม่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลและกำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางในการดำเนินงานที่แตกต่างออกไปภายใต้ความเป็นเอกชน โดยเน้นความเร็วในการแก้ไขและดำเนินการตอบสนองที่รวดเร็วและทันสถานการณ์ (Instantly Reaction) และไม่ต้องผ่านขั้นตอนที่ยุ่งยากที่อาจทำให้เสียเวลาในการแก้ไข ด้วยเหตุนี้องค์กรบางกอกเรนโบว์จึงไม่ทำการจดทะเบียนจัดตั้งเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายเช่นสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย

องค์กรกับงานบริการทางสังคม⁶

1. การรณรงค์ป้องกันเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเยาวชนและกลุ่มเพศวิถี
2. ให้คำปรึกษาเรื่องเพศวิถีในกลุ่มเยาวชนและครอบครัว
- 3.ต่อต้านการเลือกปฏิบัติทางเพศและปกป้องสิทธิของกลุ่มเพศวิถี
- 4.อบรมให้ความรู้เรื่องเอดส์และเพศวิถีแก่เยาวชนในสถานศึกษา
- 5.สนับสนุนการเผยแพร่ข้อมูลด้านเพศวิถีผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์และสื่อมวลชน
- 6.บริการตรวจหาเชื้อ HIV และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ฟรีโดยไม่ถามชื่อสำหรับกลุ่มเพศวิถี (โดยวิธีส่งต่อไปยังคลินิกเฉพาะกลุ่ม เช่น คลินิกสุขภาพชาย หรือคลินิกชุมชนสีลม)

⁶ อ้างอิงจากเว็บไซต์ขององค์กรบางกอกเรนโบว์ www.bangkokrainbow.org

7. ศูนย์ข้อมูลด้านเพศวิถีสำหรับสื่อมวลชน นักวิชาการ และนักวิจัย

8. องค์การบางกอกเรนโบว์ ดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์สังคมภายใต้การสนับสนุนของสมาชิกและอาสาสมัคร

อิทธิพลทางการเมืองที่มีต่อองค์การบางกอกเรนโบว์

ในการทำงานขององค์การบางกอกเรนโบว์แม้องค์กรจะมีสถานะเป็นองค์กรพัฒนาเอกชน แต่ก็หลีกเลี่ยงผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแข่งขันทางการเมืองในสังคมไทยได้เช่นเดียวกัน โดยคุณนิกร ผู้ดำรงตำแหน่งประธานองค์กรฯ ในปัจจุบันได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบทางการเมืองภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแข่งขันทางการเมืองของสังคมไทยว่ามีผลกระทบในด้านของ “การช่วงชิงพื้นที่ทางการเมือง” (Political Contestation) ที่มีผลกระทบในการดำเนินงานหรือการผลักดันประเด็นต่างๆ ที่ต้องการการยอมรับจากคนในสังคม หรือการให้พื้นที่ในสังคมกับเกย์ ซึ่งคุณนิกร ได้ขยายความเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลกระทบในการแย่งชิงพื้นที่ทางการเมืองของเกย์ในปัจจุบันที่กำลังมุ่งสร้างการยอมรับจากสังคม (Social Acceptable) โดยเฉพาะในแง่ของสิทธิและความเท่าเทียมที่เกย์ก็คือปวงชนทั่วไปเฉกเช่นเพศอื่นๆ ในสังคม

ทว่าเกย์ในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทยเริ่มเป็นที่รับรู้จากภาพลักษณ์ที่มาพร้อมกับการตีตราว่าเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือเข้าสู่สังคมไทย การยอมรับเกย์ในสังคมเฉกเช่นเพศชายหญิงจึงเป็นไปได้ยากและต้องใช้เวลา ประกอบกับสังคมไทยเป็นสังคมที่ยึดถือจารีตและประเพณีเกี่ยวกับ “ชายจริง หญิงแท้” ที่กลายเป็นค่านิยมที่ถูกปลูกฝังมายาวนานทำให้ประเด็นของการเปิดพื้นที่สำหรับเกย์ในสังคมยิ่งเข้าสู่สภาวะตีสตัน อีกทั้งการถูกบดบังและลดทอนความสำคัญของประเด็นทางเพศท่ามกลางสถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแข่งขันทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในช่วงปีพุทธศักราช 2547 – 2557 ยิ่งทำให้โอกาสในการเกิดการยอมรับเกย์จากสังคมตกอยู่ในสภาวะหยุดนิ่งและหมดความสำคัญไป แม้จะมีการเคลื่อนไหวทั้งในระดับภาคความร่วมมือหรือระดับปัจเจกอยู่เป็นระยะก็ตาม

นอกจากบริบทจากสถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองของสังคมไทยจะส่งผลต่อการเคลื่อนไหวของเกย์ในระดับองค์กรแล้วคุณนิกร กล่าวถึงผลกระทบในระดับปัจเจกบุคคลของเกย์ที่เป็นสมาชิกขององค์กรในเรื่องของการพูดคุยและสนทนากันเวลาที่มีการพบปะสังสรรค์หรือทำกิจกรรมร่วมกันที่ประเด็นทางการเมืองได้ถูกหยิบยกมาพูดถึงในการรวมกลุ่มและทำกิจกรรมร่วมกันของเกย์เป็นประจำ แต่การพูดคุยในประเด็นทางการเมืองดังกล่าวนั้นก็ไม่นำมาเป็นประเด็นในการสร้างความขัดแย้งด้วยเหตุผลของการอยู่ร่วมกันภายใต้ผลประโยชน์ร่วม (Collective Interest) เป็นสำคัญ อีกทั้งการสร้างภาพลักษณ์ที่ดี (Good Image) ด้านความเหนียวแน่นเพื่อการยอมรับจากสังคม

สำหรับในประเด็นของการทำงานร่วมกันขององค์กรบางกอกเรนโบว์นั้น มีลักษณะและกระบวนการทำงานด้านความร่วมมือเช่นเดียวกับสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย กล่าวคือมีการทำงานในด้านการประสานความร่วมมือในนามของเครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศ โดยจะเข้าร่วมการทำงานกับเครือข่ายในกรณีหรือประเด็นที่เห็นชอบร่วมกันเป็นหลัก หรือมีประเด็นที่เป็นเรื่องที่น่าสนใจและมีผลกระทบในวงกว้างจึงจะมีการประสานการทำงานร่วมกัน โดยองค์กรบางกอกเรนโบว์จะเป็นหนึ่งในสมาชิกของเครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศและมีหน้าที่ในการปฏิบัติงานในเบื้องต้นหรือในระยะแรกเริ่ม จากนั้นจะทำการส่งต่อไปยังหน่วยงานที่ใหญ่กว่าและมีกำลังในการผลักดันได้มากกว่าอย่างสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทยให้ดำเนินการสานต่อโครงการในขั้นต่อไปจนเสร็จสิ้นโครงการ เป็นต้น

ในการทำงานร่วมกันในระดับองค์กรของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย คุณนิกรอธิบายถึงผลกระทบทางการเมืองท่ามกลางสถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองของสังคมในปัจจุบันเพิ่มเติมในส่วนของระดับองค์กรด้วยกันที่แม้ในระดับปัจเจกบุคคลหรือสมาชิกในองค์กรจะไม่มี ความขัดแย้งภายในอันเกิดจากประเด็นทางการเมืองหรืออุดมการณ์ทางการเมือง แต่ในระดับองค์กรด้วยกันจะเห็นภาพของความขัดแย้งและความแตกต่างทางความคิดได้ชัดเจนและมากกว่าในระดับปัจเจก โดยองค์กรแต่ละองค์กรย่อมมีจุดยืนหรืออุดมการณ์ (Ideology) ที่แตกต่างกันออกไปซึ่งสะท้อนออกมาในรูปแบบของผู้นำองค์กร (Leader) ว่ามีจุดยืนหรืออุดมการณ์เช่นไร ในการประชุมหรือหาหรือในนามเครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศนั้นมีการเข้าร่วมขององค์กรมากกว่า 30 องค์กร ซึ่งแต่ละองค์กรย่อมมีอุดมการณ์และจุดยืนที่แตกต่างกันออกไปโดยเฉพาะประเด็นทางการเมือง (Political Issue) ที่ถือเป็นประเด็นที่อ่อนไหวในการนำมา

สนทนา แม้จะไม่ได้มีการนำมาพูดถึงในเวลาหารือหรือประชุมเครือข่ายฯ แต่ก็มี ความขัดแย้ง ทางด้านผลประโยชน์ที่ไม่เท่าเทียมกันในการทำโครงการใดโครงการหนึ่งที่จะต้อง มีทั้งผู้ที่ได้รับ ผลประโยชน์และผู้ที่ยเสียผลประโยชน์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

เมื่อการพูดถึงการได้เสียซึ่งผลประโยชน์ระหว่างการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรใน นามเครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศแล้ว ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างผู้นำหรือผู้ที่มีอำนาจ ในการตัดสินใจของแต่ละองค์กรจะมีการหาองค์กรที่เป็นแนวร่วม (Alliance) เพื่อทำการสาน ผลประโยชน์ซึ่งอาจมีการพิจารณาด้วยเหตุผลอย่างน้อย 2 ประการ อันได้แก่ ผลประโยชน์ในการ สร้างความร่วมมือที่จะได้รับ และแนวความคิดและอุดมการณ์ของผู้นำหรือผู้ที่มีอำนาจในการ ตัดสินใจขององค์กรว่ามีทิศทางที่สอดคล้องกันหรือไม่ โดยหมายความรวมไปถึงอุดมการณ์ทาง การเมือง และการแสดงความคิดเห็นและความเคลื่อนไหวทางการเมืองขององค์กรนั้นด้วย ซึ่งเหตุผล ดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นถึงนัยของการแอบแฝงของอิทธิพลทางการเมืองที่มีต่อการตัดสินใจ (Making a decision) ของผู้นำองค์กรในทางอ้อมนั่นเอง

มิติความแตกต่างและการแย่งชิงผลประโยชน์ระหว่างองค์กรเกย์ในสังคมไทย : การจัดตั้งมูลนิธิเอ็มพลัส (M-Plus)7 – โครงการเพื่อชายรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ

ประวัติและความเป็นมาขององค์กร⁸

มูลนิธิเอ็มพลัส (M-Plus) เกิดขึ้นจากการรวมตัวของกลุ่มเพื่อชายที่รักชาย และกลุ่มสาว ประเภทสองในจังหวัดเชียงใหม่ โดยมีจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่มุ่งการสร้างเสริมสุขภาพะ ทางเพศ ที่มุ่งเน้นในประเด็นเกี่ยวกับการรณรงค์เพื่อป้องกันโรคเอดส์ในกลุ่มเกย์ และสาวประเภท สอง รวมไปถึงการขับเคลื่อนในประเด็นของสิทธิทางเพศของกลุ่มเกย์ โดยมูลนิธิถูกจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พุทธศักราช 2546 ภายใต้ชื่อ “โครงการเพื่อชายรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ เอ็มพลัส” ซึ่งในระยะแรกมี องค์กรที่ร่วมกันประสานการทำงานร่วมกันทั้งสิ้น 4 องค์กร อันได้แก่ ชมรมอาสาสมัครบ้านสีม่วง สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย สาขากฎนิภาคล้านนา กลุ่มวัยรุ่น WY และโครงการวัยรุ่นป้องกัน

⁷ ความหมายของชื่อ M-plus โดย M หมายถึง ผู้ชาย (Man) และ Plus หมายถึง ลักษณะที่มากกว่าความเป็นชาย (More Than Man)

⁸ บทสัมภาษณ์จาก นายพงษ์ธร จันทร์เลื่อน ประธานมูลนิธิเอ็มพลัส คนปัจจุบัน

เอดส์(ไทยัพ) โดยมีกลุ่มเป้าหมายไปที่กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย ซึ่งปัจจุบันมีนายพงศ์ธร จันทรเลื่อน เป็นประธานมูลนิธิเอ็มพลัสคอยดูแล

ระบบการเป็นสมาชิกหรือการหาสมาชิกจากกลุ่มเกย์และสาวประเภทสองในจังหวัด เชียงใหม่ของมูลนิธิเอ็มพลัสนั้น เป็นไปด้วยความทันสมัยที่อาศัยช่องทางของระบบเครือข่ายทาง สังคม (Social Network) ที่สร้างการเป็นสมาชิกในรูปแบบของ Cyber Member และขยาย เครือข่ายออกไปด้วยการประชาสัมพันธ์ในหลายช่องทางไม่ว่าจะเป็นการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ทาง อินเทอร์เน็ต การออกพื้นที่เพื่อการประชาสัมพันธ์โครงการและองค์กร เป็นต้น โดยมูลนิธิฯได้รับการ สนับสนุนด้านเงินทุนจากหลายภาคส่วนที่มีทั้ง กองทุนโลก (Global Fund) UNESCO USAID ฯ รวมมีรายได้เฉลี่ยต่อปีอยู่ที่ 4,000,000 – 10,000,000 บาทต่อปี ซึ่งเงินทูลดังกล่าวถูกใช้ไปเพื่อ กิจกรรมในการรณรงค์และให้ข้อมูลเพื่อสุขภาพะทางเพศ และการเรียกร้องสิทธิมนุษยชน ให้กับ กลุ่มเกย์ในสังคมไทย

เป้าหมายและพันธกิจ

1. เพื่อพัฒนาโครงการต้นแบบเพื่อส่งเสริมการมีสุขภาพชีวิตทางเพศที่ดี ลดพฤติกรรม เสี่ยงทางเพศ และลดการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และ
2. ส่งเสริมให้มีการใช้ชีวิตทางเพศอย่างรับผิดชอบปลอดภัยในกลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับ ชายในอำเภอเมืองในจังหวัดเชียงใหม่
3. ให้บริการตรวจโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งการให้คำปรึกษาเพื่อการป้องกัน และ การปฏิบัติดูแลรักษาตนเอง

การทำงานเพื่อสังคมกับผลกระทบจากสถานการณ์ทางการเมือง

ทางด้านการทำงานของมูลนิธิเอ็มพลัสกับการได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ทาง การเมืองในสังคมไทยภายใต้สภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองนั้น คุณพงศ์ธรได้อธิบายถึงระบบการ ทำงานของมูลนิธิฯในด้านการร่วมมือระหว่างองค์กรในระยะแรกเริ่มขององค์กรก่อนจะมาเป็น มูลนิธิที่มีการประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ อย่างสมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย องค์กร บางกอกเรนโบว์ และอีกหลายองค์กร ที่ในระยะแรกเริ่มมีการร่วมมือในการจัดตั้งและขับเคลื่อน ประเด็นร่วมกันในรูปแบบของเครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศ แต่ต่อมามีการแยกตัวของ

องค์กรอันเนื่องมาจากเหตุผลของการมีนัยทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการแย่งชิงผลประโยชน์และการบริหารงบประมาณที่แต่ละองค์กรต้องการใช้เป็นทุนในการขับเคลื่อนและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทำให้รากฐานของ “ความเป็นชุมชน (Community Based) ของเกย์และองค์กรเกย์ในสังคมไทยนั้น หายไป กลับกลายมาเป็นการร่วมมือเพื่อการเคลื่อนไหวบนพื้นฐานของประเด็นร่วม (Collective Issue Based) ไปในที่สุด

แม้ในส่วนของมูลนิธิเอ็มพลัสนั้นจะไม่ได้รับผลกระทบจากการแบ่งขั้วทางการเมือง อันเนื่องมาจากการที่นโยบายของมูลนิธิที่ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายหนึ่งเป็นการเฉพาะแล้ว คุณสมบัติอีกประการหนึ่งที่ทำให้มูลนิธิเอ็มพลัสมีความเป็นเอกภาพ (Unity) ของสมาชิกในระดับสูงอันเนื่องมาจากการหลีกเลี่ยง (Avoided) การพูดถึงประเด็นทางการเมืองระหว่างสมาชิกด้วยกัน เพื่อการสร้างและรักษาบรรยากาศในการอยู่ร่วมกัน อีกทั้งยังมีการคำนึงถึงจุดร่วมในเชิงผลประโยชน์ที่สมาชิกทุกคนให้ความสำคัญมากกว่าประเด็นทางการเมือง และการแบ่งแยกประเด็นการสนทนาที่ขึ้นอยู่กับระดับการทำงาน กล่าวคือในองค์กรหรือมูลนิธิหากมีการรวมกลุ่มกันทำงานในระดับปัจเจกบุคคลของสมาชิกพบว่าสมาชิกของมูลนิธิฯ นั้นได้รับผลกระทบจากสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองทำให้สมาชิกแต่ละคนมีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป และจำเป็นต้องมาอยู่และทำกิจกรรมร่วมกันภายใต้การรวมตัวของมูลนิธิ แต่กลับปราศจากซึ่งความขัดแย้งภายในมูลนิธิในระดับของสมาชิก อันเนื่องมาจากการที่สมาชิกหลีกเลี่ยงการพูดถึงประเด็นหรืออุดมการณ์ทางการเมืองของแต่ละคนเวลาอยู่ร่วมกัน เพื่อสร้างความเป็นเอกภาพขององค์กรให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีของความสามัคคีของเกย์ให้สังคมรับรู้และยอมรับต่อไป

ในทางกลับกันการรวมตัวหรือการสร้างความร่วมมือในระดับองค์กรด้วยกันมีลักษณะของความ เป็นเอกภาพของเครือข่ายในการทำงานร่วมกันของเกย์หรือกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศนั้น ไม่ได้มีอยู่จริงอย่างที่คนในสังคมรับรู้ ทว่าในการสร้างความร่วมมือในระดับองค์กรของเกย์และกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศนั้นได้รับผลกระทบจากสภาวะการแบ่งขั้วทางอุดมการณ์ทางการเมือง (Political Ideology Polarization) อย่างชัดเจน โดยสังเกตได้จากการเลือกที่จะประสานหรือการสร้างความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ ที่ผู้นำองค์กรเป็นผู้ตัดสินใจในการสร้างความร่วมมือ ด้วยเหตุผลที่มีนัยของการเลือกขั้วหรืออุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อการทำงานร่วมกันอย่างราบรื่น ภายใต้ผลประโยชน์ร่วมกัน (Collective Interest) ที่เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวระหว่างองค์กร

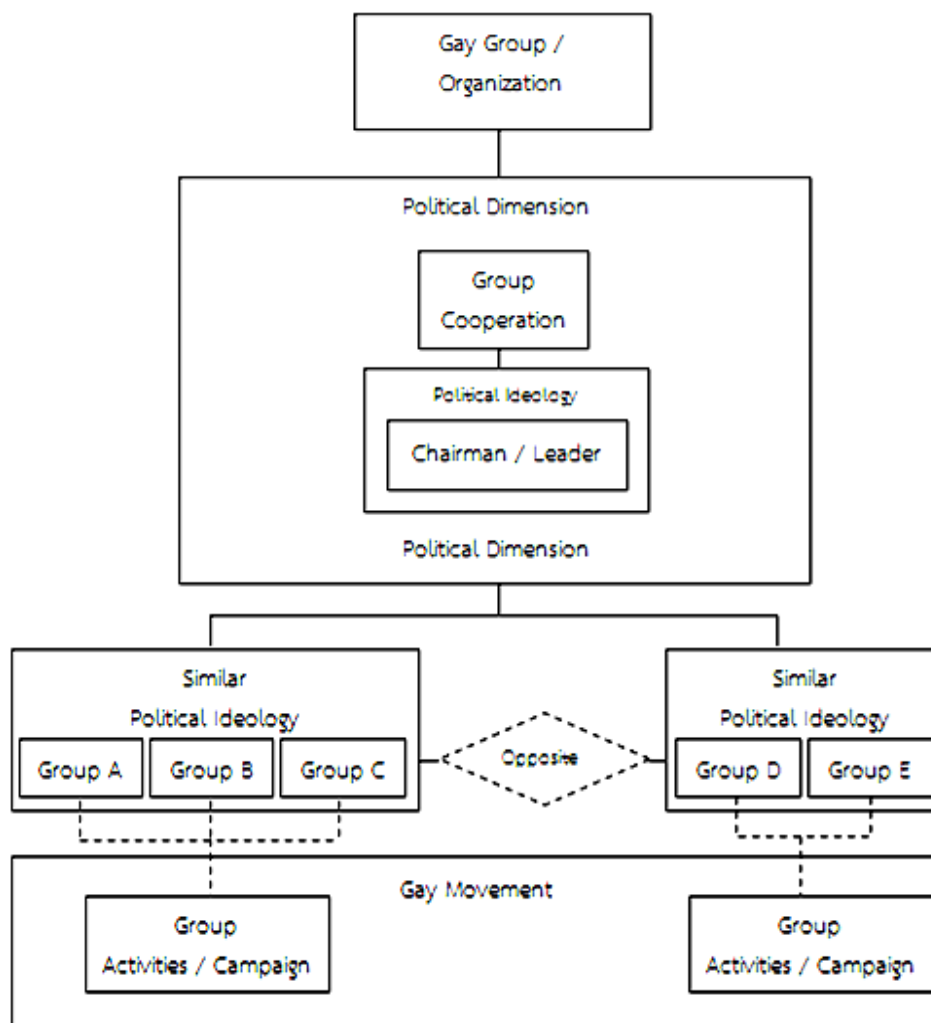
เมื่อพิจารณาถึงภาพรวมของการแทรกแซงของสถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมไทยกับการส่งผลกระทบการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรของเกย์ในสังคมไทยนั้นพบว่า ความขัดแย้งทางการเมือง (Political Conflict) ของคนในสังคมได้เข้าไปทำลายฐานความเป็นชุมชนของเกย์ (Gay Community) ระหว่างองค์กรในด้านของความเป็นเอกภาพของการสร้างความร่วมมือโดยผ่านตัวผู้นำหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจขององค์กรที่จะเลือกการสร้างความร่วมมือกับองค์กรอื่นด้วยนัยทางอุดมการณ์และผลประโยชน์ที่มีร่วมกัน หากองค์กรใดที่มีผู้นำที่มีอุดมการณ์หรือความคิดและผลประโยชน์ที่ขัดแย้งกันแล้วองค์กรของกลุ่มเกย์และผู้มีความหลากหลายทางเพศก็จะหลีกเลี่ยงการร่วมงานหรือสร้างเครือข่ายกับองค์กรนั้น เพื่อขจัดปัญหาความขัดแย้งทางความคิดและอุดมการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในภายหลัง

ภาพรวมของการทำงานขององค์กรเกย์ในสังคมไทยกับการเคลื่อนไหวทางสังคม ภายใต้สถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมือง

จากข้อมูลด้านการจัดตั้งและพันธะกิจการเคลื่อนไหวขององค์กรเกย์ที่มีบทบาททางสังคมเป็นที่รับรู้ของคนในสังคมทั้ง สมาคมฟ้าสีรุ้งแห่งประเทศไทย องค์กรบางกอกเรนโบว์ และมูลนิธิเอ็มพลัส ที่ทั้งสามองค์กรมีการดำเนินการสร้างกิจกรรมและการเคลื่อนไหวในรูปแบบที่มีทั้งความเหมือนและความแตกต่างในบางประการ ทั้งนี้เพื่อการทำงานที่ตอบโจทย์และสร้างผลประโยชน์ให้กับองค์กรนั้นๆได้มากที่สุด ซึ่งในการเคลื่อนไหวหรือการดำเนินกิจกรรมต่างขององค์กรได้มีมิติทางการเมือง (Political Dimension) เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องและกำหนดทิศทางขององค์กรผ่านตัวผู้นำองค์กรหรือผู้มีอำนาจในการตัดสินใจขององค์กรให้องค์กรต้องดำเนินการไปในทิศทางใดหรือประสานความร่วมมือกับองค์กรหรือเครือข่ายใดต่อไป กล่าวคือแม้การทำงานร่วมกันจะเป็นการประสานงานในระดับขององค์กรหรือสมาคม (Organization) ที่ไม่ใช่ระดับปัจเจกบุคคล (Individual) หรือสมาชิกขององค์กรหรือสมาคมก็ยังคงได้รับผลกระทบจากมิติทางการเมืองในแง่มุมมองของการใช้อำนาจในการตัดสินใจ (Decision Power) ของผู้นำองค์กร ซึ่งนัยของการเมืองในความหมายของการใช้อำนาจในการตัดสินใจของผู้นำในองค์กรนั้นหมายถึงอุดมการณ์และมุมมองทั้งในแง่ของการรักษาผลประโยชน์ การพิจารณาองค์กรที่เข้ามาทำงานร่วม และปัญหาในด้านการทำงานร่วมที่ผู้นำองค์กรจำเป็นต้องพิจารณาก่อนทำการตัดสินใจสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กร

เมื่อพิจารณาข้อมูลในเชิงลึกของการทำงานระดับองค์กรโดยการสัมภาษณ์จากผู้นำองค์กรที่สามหน่วยงานข้างต้นเกี่ยวกับองค์ประกอบและเงื่อนไขที่จะนำมาเป็นปัจจัยที่ผู้นำองค์กรใช้เพื่อพิจารณาในการสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรแล้วพบว่า มีการคำนึงถึง “อุดมการณ์ทางการเมือง” (Political Ideology) ของผู้นำองค์กรที่จะสร้างความร่วมมือร่วมกันเข้ามาเป็นปัจจัยร่วมที่ใช้พิจารณาก่อนสร้างความร่วมมือร่วมกัน โดยให้ความเห็นเกี่ยวกับความราบรื่นในการทำงานและเป็นการสร้างความสอดคล้องทางความคิดและอุดมการณ์ของผู้นำองค์กรในการทำงานร่วมกัน อีกทั้งยังเป็นการลดความเสี่ยงในการปะทะทางอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้นำองค์กรด้วยกันที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานร่วมกันเข้ามาใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ

การที่ผู้นำองค์กรนั้นคำนึงถึงอุดมการณ์ทางการเมืองในการตัดสินใจเพื่อสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรนั้น เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นผลกระทบจากมิติทางการเมืองอันเกิดจากสถานการณ์ความขัดแย้งและสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมที่ทำให้เกิดการพิจารณาด้านอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้ที่จะมาร่วมงานว่าเป็นอย่างไร เหมือนหรือสอดคล้องกันหรือไม่ ทั้งนี้ทำให้การทำงานขององค์กรภายในสังคมไทยถูกทำลายความเป็นชุมชนและความเหนียวแน่นออกไป กลายเป็นการเห็นพ้องในประเด็นร่วมเพื่อการสานผลประโยชน์ร่วมกันมากกว่าที่จะอยู่ร่วมกันภายใต้อัตลักษณ์ร่วม (Collective Identity) ดังเช่นการรวมตัวกันในนามเครือข่ายผู้มีความหลากหลายทางเพศในช่วงแรกของการเกิดการเคลื่อนไหวของกลุ่มภายในสังคมไทย

แผนภาพที่ 20 แสดงการแทรกแซงของมิติทางการเมืองกับการเคลื่อนไหวของเกย์ในระดับองค์กร

CHULALONGKORN UNIVERSITY

4.13 กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ร่วม (Collective Identity) ของความเป็นเกย์ผ่านทฤษฎีเอฟเฟค (Affect Theory) ภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง

เมื่อพูดถึงประเด็นของอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ สิ่งหนึ่งที่มีความสำคัญและต้องทำความเข้าใจก่อนจะทำการศึกษาคือการจำแนกหรือจัดประเภทของระดับของอัตลักษณ์ (identity Level) ที่สามารถจำแนกหรือแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับปัจเจกบุคคล (Individual) และระดับกลุ่ม (Group / Collective) ซึ่งอัตลักษณ์ทั้งสองระดับดังกล่าวนี้มีองค์ประกอบและการก่อตัวจนถึงความสำคัญที่แตกต่างกัน โดยอัตลักษณ์ในระดับปัจเจกบุคคลนั้นเกิดขึ้นจากกระบวนการสร้างการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-Awareness) ที่เปรียบเทียบกับบุคคลอื่นว่าตนมีความแตกต่างกันอย่างไร มีเอกลักษณ์หรือความเป็นตัวตนที่แตกต่างจากคนอื่นนั้นอย่างไร ซึ่งอัตลักษณ์ของ

ความเป็นเกย์ในระดับบุคคลนั้นผลการศึกษาพบว่า เกย์ในสังคมไทยได้ระบุถึงอัตลักษณ์ของความ เป็นเกย์ (Gay Identity) เพื่อใช้นิยามความเป็นตัวตนของตนเองเป็นไปในลักษณะของการ ผสมผสานกันระหว่างความเป็นชาย (Masculinity) และความเป็นหญิง (Femininity) มาประกอบ สร้างเข้าด้วยกันจนเกิดเป็นอัตลักษณ์ใหม่ โดยขึ้นอยู่กับบทบาททางเพศวิถี (Sexuality) ว่าเป็น อย่างไร เช่น หากบทบาททางเพศวิถีว่าตนเองเป็นเกย์คิง (King) ก็จะถูกค่านิยมและความ คาดหวังจากสังคมโดยเฉพาะในสังคมเกย์ด้วยกันให้แสดงออกถึงความเป็นชายออกมาให้มาก ที่สุด ในขณะที่เกย์ที่บทบาททางเพศวิถีของตนเองว่าเป็นเกย์ควีน (Queen) ก็จะตกอยู่ในวาท กรรมของการแสดงออกถึงจริตที่เป็นไปในลักษณะผู้หญิง เป็นต้น

ในขณะที่อัตลักษณ์ในระดับกลุ่มหรืออัตลักษณ์ร่วม (Group / Collective Identity) นั้น เกิดขึ้นจากการนำเอาอัตลักษณ์ระดับปัจเจกบุคคลที่รับรู้และมีการตระหนักที่เป็นไปในแนวทาง เดียวกันนั้นมาเป็นเครื่องมือในการสร้างอัตลักษณ์ร่วม (Collective Identity) โดยผ่านกระบวนการ ตอกย้ำและการสร้างความรู้สึกร่วมกันของปัจเจกที่มีความเป็นตัวตนที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกันให้ เกิดการตระหนักและเน้นย้ำความเป็นตัวตนให้ชัดเจนยิ่งขึ้นจนเกิดการรวมตัว (Aggregate) ใน เชิงของแนวร่วมขึ้นมาเพื่อแสดงจุดยืนและเคลื่อนไหวในสังคมในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะป็นองค์กร กลุ่มแนวร่วมต่างๆที่เกิดขึ้นมาอย่างมากมาย ซึ่งหากนำแนวคิดของ Benedict Anderson นักวิชาการที่ทำการศึกษเกี่ยวกับแนวคิดชาตินิยม (Nationalism) ที่มีมุมมองเกี่ยวกับประเด็น ของชาตินิยมว่าเปรียบเสมือนสิ่งประดิษฐ์ที่ถูกสร้างขึ้นและมีความเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางจิต หรือเรื่องของจิตใจผ่านความรู้สึกร่วมที่เสมือนเป็นการสร้าง “ชุมชนในจินตนาการ” (Imagined Communities) ขึ้นมาเพื่อการดำรงอยู่ร่วมกันภายใต้ชุมชนในจินตนาการนั้น (Benedict Anderson, 1991) แม้จะไม่ได้รู้จักกันอย่างทั่วถึงหรือรับรู้ถึงข้อมูลของบุคคลในชุมชนดังกล่าว นั้น ทั้งหมดก็ตาม

จากระดับของอัตลักษณ์ข้างต้นเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าพื้นฐานที่มาของอัตลักษณ์ ร่วมของกลุ่มหรือองค์กรต่างๆซึ่งอาจหมายรวมไปถึงกลุ่มทางชาติพันธุ์และอื่นๆอีกมากมายที่ มีการก่อตัวและรวมกันเป็นกลุ่มนั้นมีพื้นฐานมาจากการสร้างการตระหนักรู้ในอัตลักษณ์ของระดับ ปัจเจกบุคคลก่อนถึงขั้น เมื่ออัตลักษณ์ในระดับปัจเจกบุคคลมีความแน่นอนและมั่นคงจนเป็นที่ ยอมรับและตระหนักรู้ร่วมกันในระดับหนึ่งแล้วก็จะเกิดการประสานทางอุดมการณ์หรือเงื่อนไข ร่วมกันในประเด็นต่างๆ เพื่อสร้างและก่อให้เกิดการรวมตัวภายใต้ชุดความคิดที่อาจเรียกได้ว่าเป็น

“วาทกรรม” (Discourse) ชุดหนึ่งที่สังคมเป็นผู้สร้างเพื่อใช้เป็นแนวทางหรือการกำหนดสิ่งต่างๆในสังคมให้เกิดการยอมรับ

กระบวนการสร้างอัตลักษณ์ร่วมของเกย์ในสังคมไทยนั้น เริ่มจากการนิยามตนเองผ่านกระบวนการต่างๆในการสร้างอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ในระดับปัจเจกขึ้นมาเสียก่อน ดังที่ได้กล่าวไปในส่วนก่อนหน้านี้ โดยกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ในระดับปัจเจกนั้น ถูกสร้างขึ้นผ่านกระบวนการทางสังคมที่เป็นไปในแนวทางของแนวคิดเชิงประกอบสร้างทางสังคมที่นำเอาความเป็นตัวตนของเพศชายและเพศหญิงที่มีในแต่ละส่วนมาผสมผสานกันเพื่อสร้างความเป็นตัวตนใหม่ของเกย์ขึ้นมา จากนั้นจึงพัฒนาและสร้างการรับรู้ในความเป็นตัวตนใหม่ดังกล่าวให้กลายเป็นภาพตัวแทน (Representative) ที่กลุ่มหรือสังคมรับรู้ (Recognition) และให้การยอมรับว่าเป็นสิ่งที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวของความเป็นตัวตนร่วมกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งถือเป็นการนำแนวความคิดในเชิงมายาคติ (Mythology) ของการสร้างสิ่งที่เป็นนามธรรมให้เกิดขึ้นมาเป็นเครื่องมือของการใช้การนิยามความเป็นตัวตนร่วมกันเปรียบเสมือนนามธรรมที่สร้างขึ้นนั้นมีอยู่จริงในสังคมให้กลายเป็นสัญลักษณ์ (Sign) ที่รับรู้ร่วมกัน

เมื่อเกิดอัตลักษณ์ความเป็นเกย์ในระดับปัจเจกขึ้นแล้ว หากพิจารณาตามหลักและธรรมชาติของความเป็นมนุษย์ที่ต้องการมีสังคมและเพื่อนในสังคม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องสร้างปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคมเพื่อสร้างสังคมขึ้น แต่เนื่องจากอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ที่สร้างขึ้นมานั้น ยังขาดองค์ประกอบในด้านของความแน่นอนของอัตลักษณ์อื่นเนื่องมาจากมีการนิยามความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยอีกทั้งยังมีความทับซ้อนในส่วนของความเป็นชายและความเป็นหญิงปะปนกันจนไม่สามารถระบุได้ชัดเจน และประเด็นการยอมรับจากสังคมในฐานะของการเพศที่เกิดขึ้นใหม่และเป็นเพศปกติที่สังคมยอมรับ ซึ่งประเด็นของการยอมรับจากสังคม เกย์ในสังคมไทยยังคงประสบปัญหาด้านภาพลักษณ์ในแง่ลบของเกย์ที่มีมาในอดีตและยากต่อการปรับทัศนคติ อาทิ การถูกสังคมตีตราว่าเป็นเพศที่นำมาซึ่งเชื้อเอดส์ หรือการค้าประเวณี และอาชญากรรมในสังคม เป็นต้น

ทว่าความรู้สึกและการถูกกดทับจากสังคมดังกล่าวนี้กลับกลายมาเป็นองค์ประกอบพื้นฐานในการสร้างอัตลักษณ์ร่วมและการรวมกลุ่มของเกย์ให้เกิดขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อสร้างพลังและการผลักดันให้ความเป็นตัวตนของเกย์ได้รับการยอมรับและมีสิทธิเท่าเทียมกันกับเพศอื่นๆในสังคมโดยเริ่มจากคุณสมบัติของความรู้สึกร่วมของผู้ที่ตระหนักว่าความเป็นชายของเพศสรีระที่ตนมีกลับมีความรู้สึกรักหรือชอบกับเพศชายด้วยกัน หรือความต้องการอยากมีเพศสัมพันธ์กับเพศชายด้วยกัน ประกอบกับความรู้สึกร่วมของการถูกสังคมจัดประเภทให้กลายเป็นกลุ่มคนชายขอบทางสังคมระบบรักต่างเพศ อีกทั้งการมีอารมณ์ร่วมที่มีระดับของความรุนแรงและแปรปรวนทางอารมณ์มากกว่าความรู้สึกที่เกย์มีอารมณ์ร่วมกันที่รับรู้หรือสัมผัสได้ว่ากำลังถูกกดทับจากสังคมในเรื่องของความเป็นตัวตน มีความโหยหาการยอมรับจากสังคม และความต้องการการปลดปล่อยความเป็นตัวตนของความเป็นเกย์ออกมา หรือความต้องการที่จะระบายความอัดอั้นที่ได้รับจากสังคมที่มีให้หมดไป

องค์ประกอบของการก่อตัวของอัตลักษณ์ร่วมในเบื้องต้นอีกประการที่สวามารถวิเคราะห์ได้จากการนำทฤษฎีเอฟเฟคเข้ามาช่วยสร้างความเข้าใจคือ สภาวะทางอารมณ์ร่วมกันของเกย์ในสังคมไทย กล่าวคือ เมื่อความเป็นตัวตนของเกย์ในสังคมไทยได้ถูกแรงกดทับจากสังคมนับแต่อดีตและความเป็นมา ประกอบกับการมีความรู้สึก และอารมณ์ร่วมในระดับที่มีความสอดคล้องและรับรู้ร่วมกันได้แล้วนั้น ปัจจัยทั้งสองประการข้างต้นจะเป็นตัวกลางในการสร้างสภาวะทางอารมณ์ร่วมกัน ซึ่งถูกแสดงออกและสังเกตได้ชัดเจนผ่านบุคลิกและการแสดงออกของบุคคล ส่งผลให้เกย์หรือบุคคลที่มีความรู้สึก หรืออารมณ์ร่วมกันนั้นมีการรวมตัวเพื่อสร้างพลังและความเหนียวแน่นของกลุ่มภายใต้สภาวะทางอารมณ์ร่วมกัน ดังตารางแจกแจงองค์ประกอบของการก่อตัวของอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์ตามทฤษฎีเอฟเฟค

องค์ประกอบการก่อตัวของอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์		
วิเคราะห์ผ่านองค์ประกอบของทฤษฎีเอฟเฟค		
Collective Feeling (ความรู้สึกร่วม)	Collective Mood (อารมณ์ร่วม)	Collective Emotion (สภาวะทางอารมณ์ร่วม)
- ตระหนักรู้ว่าตนคือผู้ชายที่มีความรู้สึกรัก หรือชอบผู้ชายด้วยกัน - ตระหนักรู้ว่าตนคือผู้ชายที่มีความสัมพันธ์ทางเพศ และมีเพศวิถีกับผู้ชายด้วยกัน - ความรู้สึกการเป็นเพศชายขอบ (Marginal group) ของสังคม - ตระหนักถึงความแตกต่างในตัวตนที่มีเมื่อเทียบกับคนอื่นในสังคม	- ความรู้สึกการถูกกดทับจากสังคมเรื่องความเป็นตัวตน - ความโหยหาการยอมรับความเป็นตัวตนจากสังคม - ความอยากปลดปล่อยความเป็นตัวตน - ความต้องการเพื่อนและพื้นที่ระบายความรู้สึก	- ความต้องการอยากมีพื้นที่ยื่นในสังคมได้อย่างปกติ - ความต้องการการรวมตัวเพื่อหาเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อนร่วมพลังเรียกร้องซึ่งสิทธิ - ความต้องการการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของเกย์ให้ครอบครัวและสังคมยอมรับ -

ตารางที่ 12 แสดงถึงองค์ประกอบทางด้านความรู้สึก อารมณ์ และสภาวะทางอารมณ์ก่อนการก่อตัวเป็นอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์ของเกย์ในสังคมไทย

จากตารางการวิเคราะห์การก่อตัวของอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์สามารถสรุปประเด็นเกี่ยวกับอัตลักษณ์ร่วมและคุณสมบัติของอัตลักษณ์ร่วมของเกย์ในสังคมไทยได้ว่า อัตลักษณ์ร่วมของเกย์ในสังคมไทยนั้นประกอบไปด้วยปัจจัยหลัก 3 ประการ ที่ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มหรือสร้างอัตลักษณ์ร่วมขึ้นมา ได้แก่ ปัจจัยด้านความรู้สึกร่วม (Collective feeling) ปัจจัยด้านอารมณ์ร่วม (Collective mood) และปัจจัยด้านสภาวะทางอารมณ์ร่วม (Collective emotion) ซึ่งปัจจัยหลักทั้งสามประการต่างประกอบไปด้วยองค์ประกอบทางอารมณ์ร่วมย่อยที่เหมือนหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกันสามารถสร้างสภาวะความรู้สึกร่วมของเกย์ด้วยกัน จนเกิดผลกระทบ (Affect) ที่ทำให้เกย์เกิดความคิดหรือความต้องการสร้างพลังของเกย์ให้เกิดเป็นรูปธรรม

และได้รับการยอมรับจากสังคม ส่งผลให้เกิดอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์ขึ้นมาได้อย่างเป็นรูปธรรมในระดับหนึ่ง แม้ความเป็นตัวตนร่วมที่ถูกสร้างขึ้นมานั้นจะมีความเหนียวแน่นหรือยึดเหนี่ยวความเป็นกลุ่มได้ไม่มากนักก็ตาม

4.14 ปัจจัยการรวมกลุ่มของเกย์ในสังคมไทยเพื่อการสร้างความเหนียวแน่นและเอกภาพในการขับเคลื่อนประเด็นที่เห็นพ้องต้องกันทางด้านผลประโยชน์

การที่เกย์ในสังคมไทยมีการรวมตัวหรือการสร้างกลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองหรือดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อเรียกร้องสิทธิและประเด็นต่างๆ ในสังคมนั้นเกิดจากการสร้างความเป็นหนึ่งหรือการหาอัตลักษณ์ร่วม (Collective Identity) เพื่อให้เกย์แต่ละคนมีจุดมุ่งหมายและแนวทางร่วมที่เหมือนกัน อันจะนำไปสู่การขับเคลื่อนในประเด็นที่เห็นพ้องต้องกันได้อย่างเป็นเอกภาพ (Unity) ทำให้เกิดพลังในการผลักดันและประสบความสำเร็จตามมาได้นั้น เมื่อวิเคราะห์ถึงสาเหตุและข้อเท็จจริงจากการศึกษาและการเก็บข้อมูลจากกลุ่มเกย์ตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามนั้น สามารถอธิบายและพบข้อเท็จจริงของการรวมกลุ่มของเกย์ในสังคมเพื่อการขับเคลื่อนในประเด็นที่เห็นพ้องต้องกันได้ด้วยหลายองค์ประกอบ ดังต่อไปนี้

- การรวมกลุ่มในระดับย่อยหรือจุลภาค (Micro Mobilization)
- ความสามัคคีของกลุ่ม (Solidarity of group)
- พันธะสัญญาของบุคคลและกลุ่มที่มีต่อกัน (Commitment)
- อัตลักษณ์กลุ่มหรืออัตลักษณ์ร่วม (Collective Identity)

การรวมกลุ่มในระดับย่อยหรือจุลภาค (Micro Mobilization)

การรวมกลุ่มในระดับย่อยนั้นถือเป็นรูปแบบของการเคลื่อนไหวในระดับจุลภาคที่มีจำนวนของสมาชิกหรือผู้เข้าร่วมจำนวนไม่มากนัก โดยเป็นการรวมกลุ่มเพื่อสร้างการเคลื่อนไหวทางสังคมมากกว่าสร้างการเคลื่อนไหวในทางการเมือง ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการรวมกลุ่มของการเคลื่อนไหวแบบชายขอบ หรือนอกการเมืองปกติ (ประภาส ปิ่นตบแต่ง, 2552) และเป็นการรวมกลุ่มเพื่อสร้าง

หรือผลักดันผลประโยชน์ร่วมกัน และยังใช้ผลประโยชน์ร่วมดังกล่าวเป็นประเด็นหลักของการเคลื่อนไหวในการเจรจาและต่อรองผลประโยชน์ของตนเองและกลุ่ม (สุรดา จันทะสุตธนกุล, 2557)

เมื่อพิจารณาการรวมกลุ่มของเกย์ในสังคมไทยโดยอาศัยกรอบโครงสร้างของการรวมกลุ่มในระดับย่อยหรือจุลภาค (Micro Mobilization) ประกอบการศึกษาและเก็บข้อมูลพบว่า แท้จริงแล้วเกย์ในสังคมไทยไม่มีโครงสร้างของการรวมกลุ่มและรูปแบบความสัมพันธ์ของบุคคลในกลุ่มที่เป็นไปในแบบหลวมๆ (Loose Structure) ที่ไม่ได้มีความเหนียวแน่น (Tightness) หรือเป็นเอกภาพ (Unity) เต็มตัว แต่สามารถดำรงอยู่ร่วมกันได้ภายใต้ผลประโยชน์ร่วมกัน (Collective Interest) ที่ต่างคนต่างจะได้รับหากมีการร่วมกันผลักดันจนประสบความสำเร็จในการต่อรองและเจรจาทางสังคมเพื่อสร้างพื้นที่และจุดยืนให้กับเกย์ในสังคมไทย โดยรูปแบบของการรวมกลุ่มหรือการเกิดเป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวของเกย์ในสังคมไทยนั้นเริ่มต้นจากการตั้งหรือเชิญชวนบุคคลที่ตระหนักรู้และยอมรับกับความเป็นเกย์ของตนเองเข้าร่วมเพื่อพูดคุยและแลกเปลี่ยนซึ่งประสบการณ์และความเป็นตัวตนของกันและกัน โดยไม่ได้มีพื้นที่หรือการแสดงออกเชิงสัญลักษณ์ที่ชัดเจนมากนัก อันเนื่องมาจากการถูกสังคมตีตราและยึดเหยียดภาพลักษณ์ในแง่ลบเกี่ยวกับความเป็นเกย์ที่มีแต่ในอดีต

เมื่อมีจำนวนเกย์ที่เริ่มมีการเปิดเผยตัวตนของความเป็นเกย์และเริ่มมีความชัดเจนเกี่ยวกับอัตลักษณ์และความเป็นเกย์ที่ชัดเจนมากขึ้น ทำให้บุคคลที่ตระหนักรู้แต่ไม่กล้าแสดงออกเริ่มมีการเปิดเผยตัวตนและเข้าร่วมเป็นสมาชิกเพื่อสร้างพื้นที่และโอกาสทางสังคม โดยใช้อัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์ของกลุ่มที่มีเป็นเครื่องมือในการผลักดันและเรียกร้องสิทธิและความเท่าเทียมในประเด็นต่างๆ ทำให้เกย์เริ่มเป็นที่รู้จักและเกิดการนิยามจากสังคมเพื่อแบ่งแยกความเป็นชาย ความเป็นหญิง และความเป็นเกย์ออกจากกันชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งในสภาพความเป็นจริงแล้วนั้น การรวมกลุ่มของเกย์ในระดับจุลภาคหรือระดับย่อยรายบุคคลนี้ดังกล่าว คือจุดเริ่มต้นของการก่อตัวและจัดตั้งองค์กรและกลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองของเกย์ที่เป็นรูปธรรมในปัจจุบัน

ความสามัคคีของกลุ่ม (Solidarity of group)

ในการรวมกลุ่มหรือก่อตั้งองค์กรใดๆก็ตาม ความสามัคคี (Solidarity) ถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำรงอยู่และการสร้างภาพลักษณ์ไปจนถึงความเหนียวแน่นของกลุ่มที่มีอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และถือเป็นรากฐานที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะคือสิ่งที่ทำหน้าที่เป็นโครงสร้างที่ทำการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่มให้เชื่อมโยงกับบุคคลอื่นๆอย่างเป็นเอกภาพ (Scott A. Hunt and Robert D. Benford, 2004) ซึ่งในการสร้างความสามัคคีของกลุ่มนั้นสามารถสร้างขึ้นได้จากหลากหลายวิธีและหลายปัจจัยองค์ประกอบที่ต่างมีความสัมพันธ์และมีส่วนสร้าง “ความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม” (Esprit de corps) (Webster, 1913) ให้เกิดขึ้นและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในกลุ่ม

ความภาคภูมิใจของการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มดังกล่าวนี้เป็นผลพวงที่ต่อเนื่องจากการยอมรับและการตระหนักรู้และเข้าใจซึ่งอัตลักษณ์หรือบางสิ่งที่คุณมีร่วมกับผู้อื่นหรือกลุ่ม ซึ่งมีกระบวนการในการพัฒนาความรู้สึกของความภาคภูมิใจดังกล่าวผ่านการแยกหรือจำแนกที่เรียกว่า “การแสดงความเป็น...ของ...” (Identification of) และ “การแสดงความเป็น...กับ...” (Identification with) ซึ่งถือเป็นกระบวนการยืนยันของความเป็นอัตลักษณ์ของความเป็นกลุ่มที่ตนเองมีส่วนร่วมร่วมกับผู้อื่น (cf. Foote 1951; Stone 1962) โดยกระบวนการดังกล่าวเป็นการมุ่งความสนใจไปที่องค์ประกอบภายใน (Internal) หรือความเหมือน และองค์ประกอบภายนอก (External) ซึ่งองค์ประกอบภายในที่ส่งผลต่อระดับความสามัคคีของกลุ่มหมายถึงตัวปัจเจกบุคคล (Individual) หรือสมาชิกของกลุ่มเองที่มีต่อกัน ในขณะที่องค์ประกอบภายนอกที่จะสร้างความสามัคคีของกลุ่มขึ้นมาได้นั้นคือการระบุหรือแสดงความเป็นตัวตนที่ระบุว่าคุณคือใครหรือผู้ใด “ไม่ใช่สมาชิก” (One does not belong) ของกลุ่มออกไปอย่างชัดเจน (Scott A. Hunt and Robert D. Benford, 2004)

อย่างไรก็ตาม ความภาคภูมิใจของการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มนั้นถือเป็นความรู้สึกของความภักดีและเป็นสัจธรรมปฏิบัติร่วมกัน (Loyalty) และขึ้นอยู่กับสถานะของผลประโยชน์ (Emotional interest) ของบุคคลที่มีร่วมกันในกลุ่ม (Benford and Hunt 1992; Gamson 1992; Taylor and Whittier 1992) ซึ่งหมายถึงระดับความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มกลุ่มหนึ่งจะมีในระดับมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับระดับของความภักดีและสถานะของผลประโยชน์ที่จะได้รับ

ของบุคคล กล่าวคือหากสมาชิกหรือบุคคลภายในกลุ่มมีสภาวะผลประโยชน์ร่วมกันที่เห็นได้ชัดเจน หรือมีโอกาสประสบความสำเร็จก็จะส่งผลต่อระดับของความรู้สึกภักดีต่อกลุ่มที่ตนเป็นสมาชิก และระดับความรู้สึกของความภาคภูมิใจของการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มก็จะมีมากขึ้นตามไปด้วย

เมื่อวิเคราะห์ในมิติของความสามัคคีของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย ประกอบกับผลการศึกษาจากการ สัมภาษณ์ของผู้นำองค์กรของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยและการตอบแบบสอบถามของสมาชิกในกลุ่ม หรือองค์กรเกย์และเกย์ในสังคมไทยทั่วไปที่เปิดเผยตัวตนของความเป็นเกย์พบว่า รูปแบบ ความสัมพันธ์ของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยที่มารวมตัวกันเป็นกลุ่มหรือองค์กรและทำการเคลื่อนไหว ทางสังคมนั้น มีลักษณะความสัมพันธ์ที่มีทั้งในแบบที่เป็นทางการ (Formal) และไม่เป็นทางการ (Informal) อันเนื่องมาจากเกย์ในสังคมไทยมีความแตกต่างและหลากหลายทั้งความเป็นตัวตน ความคิด และอุดมการณ์ที่แตกต่างกันออกไป ประกอบกับกลุ่มหรือองค์กรของเกย์ที่จัดตั้งขึ้นนั้นมี วัตถุประสงค์และรูปแบบที่แตกต่างกันออกไปแต่ก็มีประเด็นในการขับเคลื่อนที่คล้ายคลึงกันคือ เรื่องของการเรียกร้องสิทธิและพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกย์ให้ดีขึ้นที่แต่ละองค์กรหรือกลุ่มต่างๆยึด เป็นเป้าหมายหรือผลประโยชน์ร่วมกันเพียงแต่ใช้รูปแบบและการดำเนินกิจกรรมหรือวิธีการที่ แตกต่างกัน ทำให้เกย์ต้องเลือกหรือมองหารูปแบบของกลุ่มที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของ ตน

อาจกล่าวได้ว่าความสามัคคีของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยนั้นถูกแบ่งออกเป็น 2 มิติ คือ มิติ ภาพรวมของความสามัคคีที่สังคมรับรู้หรือมองเห็น (Social Reorganized) และมิติของความ สามัคคีภายใน (Internal Solidarity) ซึ่งทั้งสองมิติมีระดับความสามัคคีและข้อเท็จจริงที่แตกต่าง กันออกไปอย่างสิ้นเชิง โดยในส่วนของมิติที่สังคมรับรู้หรือมองเห็นนั้นคือการรับรู้และมองว่าเกย์ใน สังคมไทยมีความสามัคคีและความเหนียวแน่นในระดับที่สูงและดูเป็นเอกภาพเพราะต่างก็ออกมา เรียกร้องในประเด็นที่เหมือนหรือคล้ายคลึงกัน อีกทั้งยังมีส่วนร่วมในการเรียกร้องที่เป็นกลุ่มก้อนที่ ชัดเจนและเป็นรูปธรรมจนอาจดูเป็นความสามัคคีที่เกิดจากความรักและสนิทสนมกันระหว่างเกย์ ด้วยกัน ในขณะที่สภาพความเป็นจริงของความสามัคคีของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยที่สังคมรับรู้และ มองเห็นนั้นถูกแบ่งและแยกย่อยออกเป็นกลุ่มและองค์กรย่อยอีกระดับหนึ่ง กล่าวคือภายใต้ร่มคัน ใหญ่ของคำว่า “กลุ่มเกย์” (Gay Group) ยังมีกลุ่มย่อย (Sub-group) ที่แบ่งแยกกันเองภายในกลุ่ม ใหญ่นั้น ซึ่งแบ่งแยกการทำงานและบ้างก็ร่วมมือกันตามความสอดคล้องและวิสัยทัศน์ของผู้นำ บ้างก็โจมตีการเคลื่อนไหวของอีกกลุ่มที่มีความเห็นตรงข้ามกัน แต่สังคมจะรับรู้เฉพาะในส่วนของ

ภาพรวมของเกย์ทั้งหมดเท่านั้น ไม่ได้ทราบถึงการแบ่งแยกและความขัดแย้งระหว่างกลุ่มย่อยที่เกิดขึ้นนั่นเอง

พันธะสัญญาของบุคคลและกลุ่มที่มีต่อกัน (Commitment)

ในส่วนของปัจจัยด้านพันธะสัญญาของบุคคลและกลุ่มนั้นอาจเปรียบได้กับข้อผูกมัดหรือข้อตกลงร่วมที่สมาชิกแต่ละคนจำเป็นต้องมีส่วนร่วมกันเพื่อให้เกิดความสอดคล้องเห็นพ้องต้องกันและนำไปสู่การขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในส่วนของพันธะสัญญาหรือข้อผูกมัดนี้ถือเป็นกุญแจสำคัญของการสร้างการมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวทางการเมืองระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม โดยมุ่งความสนใจไปที่การให้หรือแสดงให้เห็นถึงผลประโยชน์ร่วมที่จะได้รับร่วมกันหากสมาชิกในกลุ่มหรือองค์กรปฏิบัติตามพันธะสัญญาหรือข้อตกลงร่วมกันเหล่านั้น (Scott A. Hunt and Robert D. Benford, 2004)

เมื่อพิจารณาถึงการรวมกลุ่มของเกย์ในสังคมไทยในแต่ละกลุ่มพบว่า ในแต่ละกลุ่มของเกย์ในสังคมไทยนั้น ทุกกลุ่มต่างมีพันธะสัญญาหรือข้อตกลงร่วมกันที่แตกต่างกันออกไปตามวัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงานของแต่ละกลุ่ม ซึ่งมีจุดที่นำสังเกตเกี่ยวกับในส่วนของพันธะสัญญาหรือข้อตกลงร่วมกันของแต่ละองค์กรที่น่าสนใจที่ทุกกลุ่มหรือองค์กรของเกย์ในสังคมไทยไม่ได้มีการระบุถึงข้อห้ามหรือการปิดกั้นทางการเมืองแสดงความคิดเห็นทางการเมืองหรือวิพากษ์วิจารณ์การเมืองของสมาชิกในกลุ่มแต่อย่างใด แต่สมาชิกเกย์ในแต่ละกลุ่มที่มารวมตัวหรือพบปะพูดคุยในระหว่างการค้าเนกิจกรรมหรือเคลื่อนไหว กลับไม่มีใครหยาบคายประเด็นทางการเมืองมาพูดคุยหรือหาข้อ โดยผลสำรวจพบว่าเกย์กลุ่มตัวอย่างหลีกเลี่ยงการพูดคุยถึงการเมืองและมักจะพูดคุยในเรื่องของปัญหาความรักและการแต่งตัวรวมไปถึงเรื่องรอบตัวที่สร้างสรรค์มากกว่าที่จะพูดคุยเรื่องอุดมการณ์ทางการเมือง เพราะต่างตระหนักดีถึงความอ่อนไหวของประเด็นทางการเมืองและอยู่นอกเหนือความสนใจ อีกทั้งยังไม่ประเด็นที่เกย์ควรสนใจมากกว่า เช่น เรื่องสิทธิมนุษยชน หรือการยอมรับจากสังคม เป็นต้น

ทั้งสามปัจจัยดังที่กล่าวมาข้างต้นนั้นถือเป็นกระบวนการที่ช่วยให้เกย์ในสังคมไทยนั้นสามารถที่จะก่อรูปหรือสร้างกลุ่มและองค์กรทางสังคมเพื่อการเคลื่อนไหวทางสังคมร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง แม้อาจจะมีการกระทบกระทั่งระหว่างกลุ่มย่อยด้วยตนเองภายใน แต่ก็ยังคงมีจุดร่วมในส่วนของผลประโยชน์ร่วมกันที่จะได้รับร่วมกัน ทำให้การขับเคลื่อนในประเด็นต่างๆของกลุ่มเกย์นั้นแม้จะไม่ใช่เอกภาพโดยสมบูรณ์แต่ก็ยังสามารถขับเคลื่อนไปด้วยกันได้ตามเงื่อนไขของผลประโยชน์ร่วมและภายใต้อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ที่มีร่วมกัน

อัตลักษณ์กลุ่มหรืออัตลักษณ์ร่วม (Collective Identity)

ปัจจัยสุดท้ายและถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อการรวมกลุ่มของเกย์ในสังคมไทยคือ อัตลักษณ์กลุ่มหรืออัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์ที่เกย์ในสังคมไทยนั้นมีร่วมกัน โดยอัตลักษณ์ร่วมถือเป็นกระบวนการทางความคิดและการรับรู้ส่วนบุคคลของสมาชิกภายในกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องถึงศีลธรรมและความรู้สึกที่เชื่อมโยงกับผู้นำองค์กร ชุมชน การจัดประเภท กระบวนการปฏิบัติ หรือแม้กระทั่งความเป็นสถาบัน ซึ่งความรู้สึกร่วมหรือความเข้าใจร่วม (we-ness) อันเกิดจากการมีความสัมพันธ์ร่วมกันนั้น อาจเป็นสิ่งที่สมมติขึ้นหรือสร้างขึ้นจากจินตนาการมากกว่าที่จะเกิดมาจากประสบการณ์ตรง โดยอัตลักษณ์ร่วมนั้นจะเป็นสิ่งที่มีความแตกต่างจากอัตลักษณ์ส่วนบุคคล แม้จะมีพื้นฐานหรือจุดกำเนิดมาจากอัตลักษณ์ส่วนบุคคลก็ตาม

อัตลักษณ์ร่วมนั้นจะถูกสร้างจากบุคคลภายนอกกลุ่มที่ทำการแบ่งแยกความรู้สึกร่วมที่แตกต่างออกจากกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งถือเป็นกระบวนการที่แสดงออกถึงกระบวนการทางการสร้างวัฒนธรรมชุดหนึ่งขึ้นมาด้วยการเรียกขานชื่อ การแสดงประวัติความเป็นมา การใช้สัญลักษณ์ลักษณะของการพูดจา พิธีกรรม หรือเครื่องแต่งกาย เป็นต้น แต่ก็มิได้หมายความว่าทุกๆการสร้างวัฒนธรรมกลุ่มหรือชุดใดชุดหนึ่งจะแสดงออกซึ่งความเป็นอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่มหรือวัฒนธรรมนั้นเสมอไป และมีความจำเป็นจะต้องตระหนักว่าอัตลักษณ์ร่วมที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้เป็นตัวสะท้อนภาพของการคิดหรือการประเมินทางเลือกหรือการใช้ซึ่งเหตุผล หากแต่เป็นผลประโยชน์ร่วมต่างหากที่เป็นจุดยึดเหนี่ยวให้เกิดวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่มขึ้นมา

ประเด็นของความแตกต่างของอัตลักษณ์ร่วมกับอุดมการณ์นั้น เมื่อวิเคราะห์ถึงปัจจัยและองค์ประกอบของการเกิดแล้วจะพบว่า อัตลักษณ์ร่วมมีความแตกต่างจากอุดมการณ์โดยทั่วไปในส่วนของ การที่อัตลักษณ์ร่วมนั้นมีพื้นฐานการเกิดขึ้นมาจากความรู้สึกในเชิงบวก (Positive feeling) ที่สมาชิกมีให้กันและมีร่วมกันภายในกลุ่ม โดยอาจเป็นความรู้สึกที่สร้างและกระชับความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างสมาชิกในกลุ่ม หรืออาจเป็นการสร้างความเข้าใจร่วมกันภายใต้ประเด็นความเห็นพ้องและยึดถือผลประโยชน์ร่วมกันเป็นหลักในการอยู่ร่วมกัน ซึ่งการนิยามในแง่นี้ถือเป็นการนิยามที่ทำให้เห็นถึงพหุมิติ (Multidimensional) ที่หลากหลายของคุณลักษณะของอัตลักษณ์ร่วม ซึ่งมีการนิยามและให้ความหมายที่มีความแตกต่างกันออกไป

4.15 การก่อตัวของอัตลักษณ์กลุ่มหรืออัตลักษณ์ร่วม (Collective Identity) ของเกย์ในสังคมไทยสู่ความเห็นพ้องและสอดคล้องในการเคลื่อนไหวทางสังคมและการเมือง

ภายหลังของการทราบถึงปัจจัยของการสร้างและการรวมกลุ่มเพื่อการสร้างอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยไปแล้วนั้น การวิเคราะห์และทำความเข้าใจถึงองค์ประกอบภายในของการดำรงอยู่และพัฒนาการของอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่มเกย์ก็ถือเป็นประเด็นที่สำคัญและจำเป็นต่อการศึกษาและอธิบายเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเข้าใจถึงสถานะของอัตลักษณ์ร่วมท่ามกลางสถานการณ์ความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองในปัจจุบัน

ตามที่ได้อธิบายถึงกระบวนการการเริ่มก่อตัวของ การรวมกลุ่มของเกย์ในสังคมไทยเพื่อการสร้างอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์ให้เกิดขึ้นด้วยการเริ่มจากการรวมกลุ่มในระดับย่อยนั้น ถือเป็นรูปแบบของการเคลื่อนไหวในระดับจุลภาคที่มีจำนวนของสมาชิกหรือผู้เข้าร่วมจำนวนไม่มากนัก โดยเป็นการรวมกลุ่มเพื่อสร้างการเคลื่อนไหวทางสังคมมากกว่าสร้างการเคลื่อนไหวในทางการเมือง ประกอบกับการสร้างความสามัคคีของกลุ่มที่ต่างมีความสัมพันธ์และมีส่วนสร้าง “ความภาคภูมิใจในการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม” (Esprit de corps) ให้เกิดขึ้นและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและการดำเนินการที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และปัจจัยด้านพันธะสัญญาของบุคคลและกลุ่มที่อาจเปรียบได้กับข้อผูกมัดหรือข้อตกลงร่วมที่สมาชิกแต่ละคนจำเป็นต้องมีส่วนร่วมกันเพื่อให้เกิดความสอดคล้องเห็นพ้องต้องกันและนำไปสู่การขับเคลื่อนประเด็นดังกล่าวอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้การยึดถือผลประโยชน์ร่วมที่จะได้รับเมื่อการ

ดำเนินการหรือทำการเคลื่อนไหวเป็นผลสำเร็จ จนเกิดเป็นอัตลักษณ์ร่วมขึ้นมาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวของสมาชิกในกลุ่มผ่านการตระหนักรู้และความรู้สึกร่วมกันอย่างเป็นระบบ

ในส่วนของอัตลักษณ์ร่วม (Collective identity) ที่ถูกสร้างขึ้นหรือเกิดขึ้นจากปัจจัยทั้งสามประการข้างต้นนั้น ยังประกอบไปด้วยองค์ประกอบภายในที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำรงอยู่และรักษาซึ่งความเป็นเอกภาพของอัตลักษณ์ร่วมและเพื่อการดำเนินงานหรือการเคลื่อนไหวที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน อันจะเป็นการเสริมแรงผลักดันเพื่อให้เกิดความสำเร็จได้มากยิ่งขึ้น โดยองค์ประกอบภายในที่ถูกลำเอามาใช้เป็นเครื่องมือของการสร้างความเหนียวแน่นของอัตลักษณ์ร่วมและการรวมกลุ่มของเกย์ในสังคมไทย ประกอบไปด้วย

การกำหนดเขตแดนหรือขอบเขตของความเป็นกลุ่ม (Boundaries)

การกำหนดเขตแดนหรือขอบเขตของความเป็นกลุ่มนั้นอาจกล่าวได้ว่าเป็นการกำหนดอาณาเขตและพื้นที่ของกลุ่มในจินตนาการ หรือการสร้างชุมชนในจินตนาการ (imagined communities) อันหมายถึงอัตลักษณ์ร่วม ที่อาจมีความเกี่ยวข้องกับระบบการสร้างความเป็นกลุ่มที่มีรากฐานความคิดแบบการสร้างชาตินิยม (Nationalism) อันเป็นกระบวนการทางจิตเข้ามาเกี่ยวข้อง (Benedict Anderson, 1991) เพื่อเพิ่มระดับความเข้มข้นและสำนึกร่วมของความเป็นกลุ่มของสมาชิกในกลุ่มให้เพิ่มระดับมากขึ้น โดยการเริ่มจากกระบวนการนิยามความเป็น “เรา” และ “เขา” (us : them) ที่เป็นการจำแนกความแตกต่างของบุคคลที่จะเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มให้เกิดความชัดเจน ซึ่งอาจอาศัยกระบวนการทางสังคม กระบวนการทางจิตวิทยา หรือสภาพร่างกายทางกายภาพมาเป็นส่วนหนึ่งในการจำแนกสมาชิกของกลุ่มให้เกิดความแตกต่างที่ชัดเจนขึ้นมาได้

กระบวนการกำหนดเขตแดนหรือขอบเขตของความเป็นกลุ่มถือเป็นการกำหนดและสร้างเขตแดนทางสังคมที่ไม่มีอยู่จริง ผ่านกระบวนการและความสัมพันธ์ของกลุ่ม (Group relationship) ผ่านการใช้ศีลธรรม การรับรู้ พฤติกรรมร่วม และปัจจัยองค์ประกอบอื่นๆที่แตกต่างกันออกไประหว่างกลุ่มที่ออกมาทำการเคลื่อนไหวทางสังคมกับเครือข่ายอื่นๆท่ามกลางสังคมที่เต็มไปด้วยความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง โดยเป็นกระบวนการสร้างขอบเขตและกระบวนการนิยามของความเป็นตัวตนร่วมกัน (Collective self) และนิยามความเป็นอื่นร่วม (Collective of

other) ที่นอกจากจะมุ่งระบุหรือนิยามความเป็นเราและเขาออกจากกันแล้ว ยังหมายรวมถึงการจำแนกความเป็นเอกภาพและความหลากหลาย (Unity : Diversity) อีกด้วย (Scott A.Hunt and Robert D.BENFORD, 2004, p.444)

ความตระหนักรู้และการตระหนักร่วมของสมาชิกภายในกลุ่ม (Consciousness)

ในส่วนของความตระหนักรู้และการตระหนักร่วมกันของสมาชิกภายในกลุ่มนั้น Taylor and Whittier (1992:114) ได้อธิบายเปรียบเทียบให้เห็นภาพที่ชัดเจนระหว่างขอบเขตและความตระหนักร่วมว่า ขอบเขตและการกำหนดเขตแดนความเป็นกลุ่มนั้นจะมีตำแหน่งและที่ตั้งอยู่บนตัวของปัจเจกบุคคลในฐานะของการเป็นสมาชิกของกลุ่ม แต่ความตระหนักร่วมของกลุ่มนั้นคือเครื่องมือที่สำคัญที่สมาชิกหรือคนในกลุ่มใช้ในการสร้างความเป็นกลุ่มให้เกิดขึ้นมาอย่างเป็นรูปธรรมได้ อาจกล่าวได้อย่างง่าย ๆ ว่าความตระหนักร่วมของกลุ่มนั้นหมายถึง จิตสำนึกร่วมที่สมาชิกในกลุ่มนั้นมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันรูปแบบหนึ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้ด้วยหลายกระบวนการ อาทิ การพูด บรรยายการทำงาน การปฏิสังสรรค์ และการต่อต้านบุคคลภายนอก เป็นต้น

ความตระหนักร่วมของกลุ่มนั้นถือเป็นการสร้างกรอบการอธิบายของกรอบการทำงานของกลุ่ม (Interpretive framework) ให้เกิดความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อการดำเนินการและสร้างความเห็นพ้อง (Consensus) ในประเด็นร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยความรู้สึกร่วมหรือความตระหนักร่วมที่การสร้างกรอบการอธิบายกรอบการทำงานของกลุ่มให้เกิดขึ้นนั้น เพื่อนำไปต่อยอดและพัฒนาความเป็นกลุ่มภายใต้บริบททางสังคมและการเมือง ซึ่งเมื่อเกิดความตระหนักร่วมที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันแล้วจะทำให้กลุ่มมีความเป็นรูปธรรมและมีกรอบการดำเนินการที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับในสังคมนวมไปถึงสมาชิกในกลุ่มอีกด้วยเช่นกัน

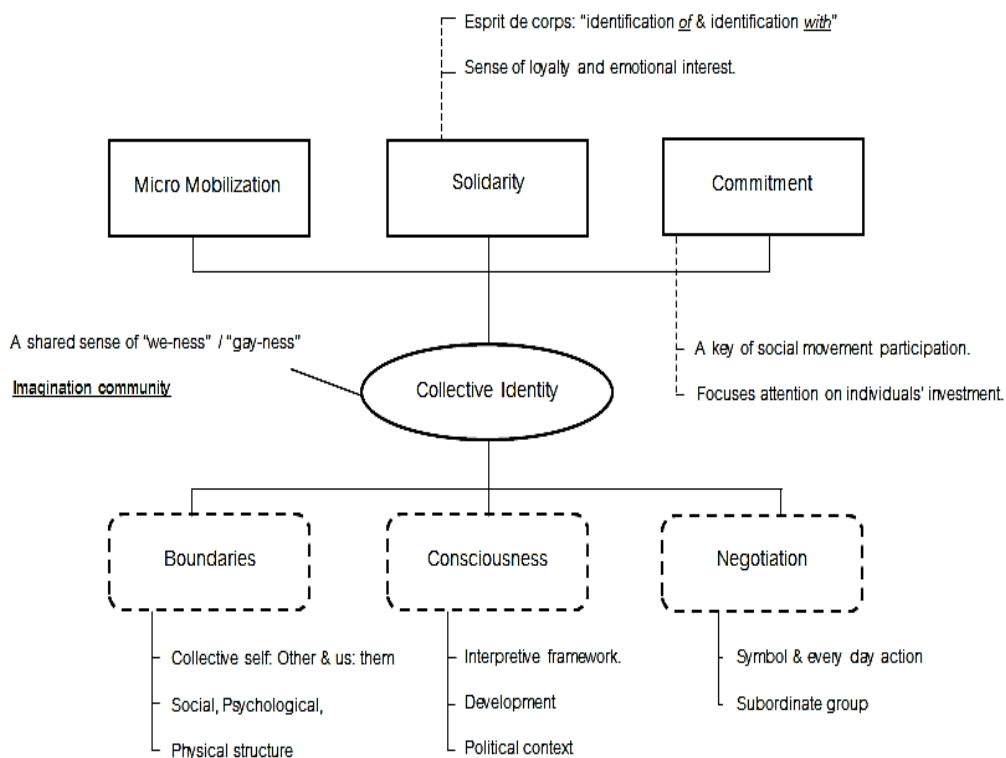
พัฒนาการของการเกิดความเป็นกลุ่มผ่านการตระหนักร่วมนั้นแรกเริ่มเกิดจากการเกิดความตระหนักร่วมในระดับปัจเจกบุคคลของสมาชิกภายในกลุ่ม จากนั้นจึงใช้ความรู้สึกในการตระหนักร่วมนั้น นำมาพัฒนาสร้างเป็นความสามัคคีของกลุ่ม (Solidary of group) เมื่อระดับความสามัคคีของกลุ่มอยู่ในระดับที่มีความเหนียวแน่นและมั่นคงในระดับหนึ่งแล้ว กลุ่มก็จะเริ่มมีพัฒนาการจากระดับกลุ่มสามัคคีเล็กๆที่มารวมตัวกันภายใต้ความตระหนักร่วมที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ก็จะพัฒนามาเป็นกลุ่มการเคลื่อนไหว (Movement) ที่มีระดับในการเคลื่อนไหวที่เป็นทางการและรูปธรรมมากขึ้น และเมื่อกลุ่มการเคลื่อนไหวมีความมั่นคงและเป็นที่ยอมรับของ

สังคมและสมาชิกก็มีความเข้มแข็งในระดับสูงก็จะนำไปสู่การพัฒนาจากกลุ่มการเคลื่อนไหวกลายเป็นองค์กร (Organization) ที่เป็นผลสัมฤทธิ์ของการเกิดอัตลักษณ์ร่วมของกลุ่มในที่สุด

เกย์ในสังคมไทยมีการรวมกลุ่มกันผ่านการมีความตระหนักรู้ถึงอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ร่วมกันภายใต้ผลประโยชน์ร่วมกัน โดยเกย์ที่เป็นสมาชิกหรือเข้าร่วมในการเคลื่อนไหวภายใต้ประเด็นที่เห็นพ้องหรือร่วมกันผลักดันเพื่อสิทธิและผลประโยชน์ของเกย์ที่จะได้รับหากประสบความสำเร็จ แม้จะเป็นการเคลื่อนไหวในระดับขององค์กรหรือกลุ่มที่ออกมาเคลื่อนไหว แต่หากประสบความสำเร็จ หน่วยที่จะได้รับผลประโยชน์คือระดับปัจเจกทุกคนที่มีความเป็นเกย์ ดังนั้นเกย์ในสังคมไทยแม้จะมีอุดมการณ์ทางการเมืองในระดับปัจเจกที่เป็นไปในขั้วทางการเมืองใดก็ตาม แต่เมื่อมาอยู่หรือร่วมกันผลักดัน หรือออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง จำเป็นจะต้องตระหนักในความสำคัญของผลประโยชน์ที่จะได้รับร่วมกัน จึงทำให้เกย์ในสังคมไทยมีความตระหนักรู้ในเชิงผลประโยชน์ร่วมกันที่ถือเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบเฉพาะกิจ ไม่ได้ลึกซึ้งมากเป็นพิเศษ

การเจรจา (Negotiation) และการสร้างสื่อสารของกลุ่ม

ปัจจัยภายในที่สามารถยึดเหนี่ยวความเหนียวแน่นของกลุ่มได้มากอีกประการหนึ่งคือ ปัจจัยด้านการเจรจาและการสื่อสารแลกเปลี่ยนกันระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ต้องสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มให้เกิดขึ้น และต้องเริ่มจากระดับปัจเจกบุคคลในกลุ่มก่อน กล่าวคือ สมาชิกภายในกลุ่มจำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยนกันทางความคิดและควรมีสังคมกลุ่มย่อย (Subordinate group) ภายในกลุ่มเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างกันให้มากขึ้น ซึ่งการเจรจาหรือการแลกเปลี่ยนกันทางความคิดของสมาชิกภายในกลุ่มจำเป็นต้องมีการพบปะพูดคุยกันเป็นประจำเพื่อความเคยชินและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีขึ้นไปเรื่อยๆ

แผนภาพที่ 21 แสดงถึงการเกิดอัตลักษณ์กลุ่มของเกย์และกระบวนการภายในเพื่อความเหนียวแน่นของอัตลักษณ์

สำหรับเกย์ในสังคมไทยนั้นมีลักษณะของการเป็นคนช่างเจรจาและมีอัธยาศัยที่ดีเป็นพื้นฐานเสียเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้การพูดคุยหรือเจรจาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือการพูดคุยภายในกลุ่มนั้นเป็นไปด้วยความราบรื่นไม่มีปัญหามากนัก เพราะด้วยผลสำรวจของบุคลิกภาพของเกย์กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามนั้นแสดงให้เห็นว่า เกย์ส่วนใหญ่มีบุคลิกภาพและลักษณะนิสัยที่ถือได้ว่ามีวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่ดี และรู้จักการวางตัวในสังคมและมีมารยาทในการสนทนาอยู่ในระดับที่มากเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้การพบปะพูดคุยเพื่อแลกเปลี่ยนกันภายในกลุ่มเกย์นั้นเป็นไปอย่างราบรื่น แต่ก็ไม่ได้มีความสนิทกันเพราะความสัมพันธ์ที่เป็นไปเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันเฉพาะงาน

ข้อ	ประเด็น	ระดับความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ส่วนที่ 2.1 : แบบสอบถามบุคลิกภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม						
1	ท่านเป็นคนร่าเริง	41.54	42.60	15.49	1.05	0
2	ท่านเป็นคนรักสงบ	30.63	45.77	21.12	2.11	0.70
3	ท่านเป็นคนเห็นใจเพื่อนมนุษย์	1.05	50.35	15.14	1.40	0
4	ท่านเป็นคนที่มีอัธยาศัยดีกับทุกคน	36.97	45.07	17.25	1.40	0
5	ท่านเป็นคนสุขุม ใจเย็น และมีความรอบคอบ	17.95	42.60	33.09	5.28	1.05
6	ท่านเป็นคนคิดก่อนพูด	15.84	40.14	37.32	5.98	0.03
7	ท่านเป็นคนรู้จักมารยาท เช่น การวางตัว ฯ	28.16	51.76	17.95	2.81	0
8	ท่านเป็นคนควบคุมอารมณ์ได้ดี	4.47	41.54	30.63	5.63	1.40
9	ท่านเป็นคนไม่โห่ร้าย หรือแสดงความไม่พอใจอย่างชัดเจน	14.78	23.94	33.45	9.50	7.74
10	ท่านมีความสนใจทางการเมือง ข่าวสารบ้านเมือง	15.49	19.71	42.60	14.43	8.45
11	ท่านเป็นคนรักความยุติธรรม	38.38	46.47	14.08	1.40	0.03
12	ท่านเป็นคนยึดมั่นในอุดมการณ์ของตน	25.70	48.94	24.64	1.40	0.03
13	ท่านเป็นคนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ	28.16	50.35	20.42	1.76	0.03

ตารางที่ 13 แจกแจงระดับคุณลักษณะบุคลิกภาพและความเป็นตัวตนของเกย์กลุ่มตัวอย่าง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้ทำการศึกษาและค้นคว้าถึงทัศนคติด้านอัตลักษณ์และอุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์กลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาถึงการวางตัวและการรักษาบรรยากาศการสนทนา ระหว่างคู่สนทนาที่เป็นเกย์ด้วยกันว่าเกย์จะมีบุคลิกภาพและการตระหนักร่วมกับประเด็นที่สนทนา หรือตระหนักว่าควรหยาบคายกับประเด็นสนทนาใดมาพูดคุยกับคู่สนทนาที่เป็นเกย์ด้วยกันระหว่างที่ ต้องมาทำการเคลื่อนไหวหรือทำงานร่วมกัน ซึ่งผลการศึกษาพบว่าเกย์ในสังคมไทยมีการตระหนักรู้ถึงการมีอยู่ซึ่งอัตลักษณ์ของตนเองและกลุ่มอยู่ในระดับที่มาก อีกทั้งยังรู้จักและเข้าใจถึงอัตลักษณ์ของเกย์ทั้งในระดับบุคคลและระดับกลุ่มได้อยู่ในระดับที่มากเช่นกัน ทั้งนี้เป็นที่น่าสนใจและสังเกตว่า เกย์ในสังคมไทยเองนั้นแม้จะทราบว่าความเป็นเกย์นั้นมีความเป็นลักษณะที่เฉพาะ แต่ก็ตระหนักถึงว่าอัตลักษณ์ของเกย์ดังกล่าวนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับบุคคลมาย และบริบทรอบข้างทางสังคม ณ ช่วงเวลานั้น

นอกจากนี้หากนำผลการศึกษามาวิเคราะห์ในฐานะของการเป็นตัวแทนของเกย์ในสังคมไทยได้นั้น จะพบว่าเมื่อกล่าวถึงประเด็นทางการเมืองหรือมีการพูดถึงประเด็นทางการเมืองแล้ว เกย์ในสังคมไทยจะมีอุดมการณ์ทางการเมืองของตนเองอยู่เสมอ ขึ้นอยู่กับตนเองจะแสดงออกหรือเปิดเผยออกมาให้คู่สนทนาหรือคนรอบข้างนั้นทราบหรือไม่ และตระหนักดีว่าประเด็นทางการเมืองเป็นสิ่งที่อ่อนไหวจึงเลือกที่จะหลีกเลี่ยงเพื่อรักษาบรรยากาศและความสัมพันธ์อันดีระหว่างการทำงานหรือร่วมกันเคลื่อนไหวภายใต้อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ร่วมกัน โดยผลการศึกษาจากเกย์กลุ่มตัวอย่างยังพบอีกว่า แม้ว่าจะหลีกเลี่ยงการพูดคุยประเด็นทางการเมืองระหว่างที่ทำการเคลื่อนไหวหรือทำงานร่วมกันของเกย์ แต่เกย์ในสังคมไทยเองก็ยังมีระดับความขัดแย้งอันเนื่องมาจากสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง เพียงแต่ไม่แสดงออกในขณะที่ทำานหรือร่วมกันเคลื่อนไหวทางสังคมและทางการเมือง แต่จะไปแสดงออกและแบ่งขั้วกันอย่างชัดเจนเมื่อสิ้นสุดการเคลื่อนไหวหรือทำงานร่วมกัน

ส่วนที่ 2.2 : แบบสอบถามทัศนคติด้านอัตลักษณ์และอุดมการณ์ทางการเมือง		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14	ท่านคิดว่าเกย์ในสังคมไทยนั้นมี “อัตลักษณ์” ของตนเอง/กลุ่ม	21.12	53.52	21.12	3.87	0.70
15	ท่านคิดว่าเกย์ในสังคมไทยรู้จัก “อัตลักษณ์” ของตนเอง/กลุ่ม	15.49	47.53	29.57	7.74	1.05
16	ท่านคิดว่า “อัตลักษณ์” เป็นสิ่งจำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันของเกย์ในสังคมไทย	17.25	46.47	29.57	5.28	2.81
17	ท่านคิดว่า “อัตลักษณ์” ของความเป็นเกย์จะทำให้เกย์เกิดความสามัคคีกันภายในกลุ่ม	19.36	41.54	32.74	5.63	2.46
18	ท่านคิดว่า “อัตลักษณ์” ของความเป็นเกย์สามารถทำให้เกย์สามารถอยู่ร่วมกันได้ แม้จะมีความคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกัน	19.36	41.54	32.04	6.33	1.76
19	ท่านคิดว่า “อัตลักษณ์” ของความเป็นเกย์นั้นเป็นสิ่งสิ้นไหล หรือสามารถเปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลาขึ้นอยู่กับบริบทรอบข้าง และช่วงเวลา	25.70	46.12	23.59	3.87	1.40
20	ท่านภูมิใจกับ “อัตลักษณ์” ความเป็นเกย์ของท่าน	28.16	41.19	26.40	3.87	1.05
21	ท่านคิดว่าเกย์ในสังคมไทยด้วยกันมีการแบ่ง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง” กันเองภายในกลุ่ม	18.30	29.22	34.15	14.78	4.22
22	ท่านคิดว่าสภาวะความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง เป็นปัจจัยที่ทำให้เกย์ในสังคมไทยนั้นแบ่งขั้วและ “อุดมการณ์ทางการเมือง” ตามสภาวะดังกล่าว	12.67	29.22	35.91	18.30	4.22

23	ท่านคิดว่าเกย์ในสังคมไทยมี “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง” ทางการเมืองของตน แต่อยู่ที่จะเปิดเผยหรือไม่	17.25	35.21	33.45	9.85	4.57
24	ท่านคิดว่าเกย์ในสังคมไทยด้วยกันนั้นมีความขัดแย้งกันเอง อันเนื่องมาจาก “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง”	12.67	29.22	36.26	18.30	9.50
25	ท่านคิดว่าประเด็นเรื่อง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง” สามารถทำให้เกย์ “ลี้มตระหนก” หรือ “มองข้าม” ประเด็นของอัตลักษณ์ที่มีร่วมกันจนทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ในที่สุด	13.73	29.92	36.26	13.73	7.04
26	ท่านคิดว่าในกลุ่มเกย์ด้วยกันจะเกิดความขัดแย้งกัน เมื่อมีการพูดถึงประเด็นเรื่อง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง”	10.21	29.92	34.15	18.66	8.09
27	ท่านเคยขัดแย้งกับเพื่อนเกย์ด้วยกัน เพราะประเด็น “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง” ที่ไม่ตรงกัน	10.21	25.35	22.53	19.36	23.59
28	ท่านรู้สึกต่อต้านคู่สนทนาที่เป็นเกย์ด้วยกัน เพราะเรื่อง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง” ที่ไม่ตรงกัน	8.45	24.29	27.81	19.71	20.42
29	ท่านคิดว่าเกย์ในสังคมไทยมักมีการพูดถึงประเด็นเรื่อง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง” เวลาพบปะสังสรรค์หรือทำงานร่วมกัน	11.97	20.42	28.16	22.88	16.90
30	ท่านคิดว่าเกย์ในสังคมไทยมักให้ความสนใจในประเด็นด้านอื่นๆ เช่น สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค ฯ มากกว่าเรื่อง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง”	23.23	40.49	27.81	8.80	4.57
31	ท่านคิดว่า การแบ่งขั้วทางการเมืองเรื่อง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง” ระหว่างกลุ่มเกย์ด้วยกัน ทำให้สังคมมองเกย์ในแง่ลบ หรือเกิดภาพลักษณ์ในแง่ลบ	9.15	29.57	36.61	17.95	9.15
32	ท่านอยากให้กลุ่มเกย์ในสังคมไทยมีความสามัคคีภายในกลุ่ม	33.45	32.74	26.40	4.57	2.46
33	ท่านคิดว่าเกย์ในสังคมไทยสามารถอยู่ร่วมกันได้ แม้จะมีความแตกต่างในเรื่อง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง”	39.43	41.19	15.14	2.46	2.11

ตารางที่ 14 แจกแจงทัศนคติด้านอัตลักษณ์ของเกย์และอุดมการณ์ทางการเมือง

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาเรื่องอัตลักษณ์ร่วมและอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย ภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองนั้นทำให้เราได้เข้าใจถึงการเกิดซึ่งอัตลักษณ์และความเป็นตัวตนที่มีความหลากหลายและมีความสัมพันธ์กับสังคมการเมืองได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของการใช้อัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์เพื่อเป็นเครื่องมือในการประสานไว้ซึ่งผลประโยชน์ร่วมและความพยายามในการสร้างเอกภาพของความเป็นเกย์ในสังคมไทยให้เกิดการยอมรับจากสังคมเฉกเช่นเพศชายและเพศหญิง ซึ่งเกย์ก็มีประวัติศาสตร์และความเป็นมาในอดีตที่ถูกนิยามและตีตราในแง่ลบที่ไม่สวยงามหรือได้รับการยอมรับมากนัก ตรงกันข้ามกลับถูกกล่าวหาและตีตราว่าเป็นสิ่งผิดปกติและเป็นปัญหาของสังคมที่ควรได้รับการแก้ไข ทำให้เกย์ในสังคมไทยต้องตกอยู่ในวังวนของความไม่เต็มใจโดยตลอด

สิ่งที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาและค้นพบจากการเขียนบทความชิ้นนี้คือเกย์ในสังคมไทยมีการพัฒนาความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ของความเป็นเกย์นั้นถูกแบ่งการอธิบายออกเป็นสองระดับ อันได้แก่ อัตลักษณ์ความเป็นเกย์ระดับบุคคล (Individual) และอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์ในระดับกลุ่ม (Collective identity) ซึ่งทั้งสองระดับต่างมีจุดกำเนิดและกระบวนการที่แตกต่างกัน โดยอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ในระดับปัจเจกบุคคลนั้นมีต้นกำเนิดมาจากชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายที่สังคมไทยมองและตีตราว่าพฤติกรรมดังกล่าวคือความผิดและไม่ควรได้รับการยอมรับจากสังคมที่มีระบบรักต่างเพศเป็นค่านิยมเชิงวาทกรรมที่ผูกขาดในสังคมไทยมาอย่างช้านาน อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์จึงตกอยู่ในสภาวะวิกฤติมาตั้งแต่อดีต

ในส่วนของอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ที่ผู้วิจัยมุ่งทำการศึกษาและวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบและความเป็นอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์นั้น ผลการศึกษาพบว่าเกย์ในสังคมไทยมีอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ในระดับปัจเจกที่ก่อตัวขึ้นจากการนำเอาคุณสมบัติของความเป็นชายและความเป็นหญิงมาผสมผสานและสร้างขึ้นมาเป็นลักษณะเฉพาะของความเป็นเกย์ให้เกิดขึ้น ซึ่งมีลักษณะของการสร้างอัตลักษณ์ความเป็นเกย์ในลักษณะของแนวคิดเชิงประกอบสร้าง

ที่เชื่อว่าทุกสิ่งคือการประกอบสร้างทางสังคมที่ทำให้เกิดขึ้นมาโดยอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ก็ถูกการประกอบสร้างจากความเป็นชายและความเป็นหญิงจนเกิดเป็นอัตลักษณ์ของเกย์ขึ้นมา

เมื่ออัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ในระดับการตระหนักรู้ของปัจเจกบุคคลถูกสร้างขึ้น อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ก็เข้าสู่กระบวนการการสร้างความหมายทางสัญวิทยาที่เป็นระบบ โดยเริ่มจากการเปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของตนเองกับผู้อื่นในสังคมเพื่อหาเอกลักษณ์และความเป็นตัวตนของตนเองโดยใช้วาทกรรมทางสังคมที่นิยามเพศชายและเพศหญิง มาเป็นสัญญาณในการพิจารณาถึงความเหมือนหรือความแตกต่างดังกล่าว เมื่อเปรียบเทียบและได้ผลลัพธ์ที่แตกต่างแล้วจึงมีการนิยามหรือสร้างการนิยามตนเองขึ้นมาใหม่ภายใต้คำนิยามของคำว่า “เกย์” จากนั้นจึงเริ่มค้นหาซึ่งคุณสมบัติและลักษณะความเป็นตัวตนของเกย์ที่แน่นอน จากนั้นจึงแบ่งแยกตัวตนและหาสมาชิกหรือผู้ที่มีความเป็นเกย์เช่นเดียวกันมารวมกลุ่มกัน เพื่อสร้างพลังและอำนาจการต่อรองทางสังคม

จึงอาจกล่าวได้ว่าลักษณะความเป็นตัวตนของเกย์นั้นมีคุณลักษณะของความเป็นชายและความเป็นหญิงปะปนและทับซ้อนกันอยู่ในรูปแบบของอัตลักษณ์ลูกผสม (Hybrid identity) ซึ่งไม่สามารถจำแนกความเป็นชายและความเป็นหญิงที่มีอยู่ในความเป็นเกย์ออกได้อย่างชัดเจน เพราะอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์นั้นมีลักษณะที่มีความลื่นไหล (Flow) และไม่หยุดนิ่งตามยุคสมัยหรือมีลักษณะเป็นพลวัตของความเป็นตัวตน (Dynamic identity) ประกอบกับความเป็นเกย์ของบุคคลที่นิยามตนเองว่าเป็นเกย์ด้วยกันเองก็มีคุณลักษณะ (Character) ที่แตกต่างกันออกไป ทั้งในแง่มุมมองของรสนิยมทางเพศ (Sexuality) และการแสดงออก (Expression) ทำให้อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์นั้นมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาโดยมีบริบททางสังคมและเงื่อนไขของช่วงเวลา แต่ละยุคสมัยมาเป็นตัวแปรสำคัญของการเปลี่ยนแปลงทางอัตลักษณ์

ในส่วนของการวิเคราะห์ถึงการตระหนักรู้ถึงคุณสมบัติของความเป็นเกย์กับการเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้น ผลการศึกษาชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของการนำเอาอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์มาเป็นสื่อกลางหรือเครื่องมือในการรวบรวมสมาชิกหรือการสร้างกลุ่มการเคลื่อนไหวให้เกิดขึ้นผ่านอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ที่นำเอาคุณสมบัติด้านความรู้สึกและอารมณ์การถูกกดทับจากสังคมทำให้เกย์กลายเป็นกลุ่มคนชายขอบหรือคนกลุ่มน้อยในสังคมที่ต้องการความเท่าเทียมและการยอมรับจากสังคมเพื่อสร้างพื้นที่ของความเป็นตัวตนที่มีได้อย่างเสมอภาค โดยเกย์

ในสังคมนำเอาความรู้สึกของการถูกสังคมนกดทับให้กลายเป็นเพศชายขอบและไม่ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมนั้นมาเป็นสัญลักษณ์ของการรวมกลุ่มเกย์ให้มารวมตัวกันเพื่อเคลื่อนไหว จนทำให้สถานะและความรู้สึกการถูกกดทับจากสังคมในเรื่องของอัตลักษณ์และความเป็นตัวตนที่เกย์ตระหนักถูกลายมาเป็นจุดประสานความร่วมมือในการสร้างกลุ่มของเกย์ขึ้นมา

เมื่อกระบวนการสร้างอัตลักษณ์ผ่านระบบสัญลักษณ์ก่อตัวเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนและเป็นที่ยอมรับกันในหมู่ของเกย์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว การตระหนักร่วมกันของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยคือสิ่งที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาว่าเกย์ในสังคมไทยที่มีการตระหนักถึงอัตลักษณ์ส่วนบุคคลแล้วนั้น จะมีการตระหนักเกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์เช่นเดียวกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งผลการศึกษาพบว่าเกย์ในสังคมไทยนั้นมีความตระหนักเกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์อยู่ในระดับปานกลางถึงมาก อันเนื่องมาจากการรวมกลุ่มของเกย์ในสังคมไทยนั้นมีลักษณะโครงสร้างของการรวมกลุ่มแบบหลวม (Loose structure) ที่มีความสัมพันธ์ในเชิงเฉพาะหน้า หรือความสัมพันธ์แบบเพื่อนร่วมงานที่มารวมกันเคลื่อนไหวหรือผลักดันประเด็นที่เห็นพ้องและเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มร่วมกัน กล่าวคือเกย์ในสังคมไทยที่มารวมกลุ่มกันเพื่อทำการเคลื่อนไหวทั้งในแง่ของทางสังคมและทางการเมืองนั้น อัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์มิได้เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกย์สามารถอยู่ร่วมกันท่ามกลางสถานะความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง หรือสามารถทำให้เกย์อยู่ร่วมกับเกย์ที่มีความคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองได้เพียงตัวแปรเดียว หากแต่ตัวแปรที่ถึงเป็นเงื่อนไขสำคัญของการอยู่ร่วมกันของเกย์ในสังคมไทยเพื่อการเคลื่อนไหวทางสังคมและทางการเมืองนั้นคือผลประโยชน์ร่วม (Collective interest) ที่เป็นตัวแปรหลักที่ทำให้เกย์ที่มารวมกันเคลื่อนไหวนั้นสามารถยึดเหนี่ยวและหลีกเลี่ยงการพุดถึงหรือนำเอาประเด็นทางการเมืองมาใช้เพื่อทำการเคลื่อนไหวร่วมกัน

ในส่วนของความเข้มแข็งของกลุ่มและความเหนียวแน่นของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยที่ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ว่ามีอยู่ในระดับที่สูง อันเกิดจากการร่วมมือและการตระหนักร่วมกันในกลุ่มผ่านอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์ที่เกิดขึ้นนั้น ผลการศึกษาพบว่าความเข้มแข็งของกลุ่มหรือระดับความเหนียวแน่นของกลุ่มเกย์นั้น แท้จริงแล้วมีความเข้มแข็งอยู่ในระดับปานกลางไปจนถึงระดับอ่อน อันเนื่องมาจากเกย์ในสังคมไทยยังมีแนวความคิดที่ยังไม่แน่นอนเกี่ยวกับความเป็นตัวตนของความเป็นเกย์ ประกอบกับอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ในแต่ละยุคสมัยนั้นมีความเปลี่ยนแปลงและแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับบริบททางสังคมและระยะเวลาในช่วงเวลานั้น ทำให้

เกย์บางส่วนยังไม่มี ความเชื่อมั่นหรือความภาคภูมิใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ จึงส่งผลให้มีทัศนคติที่มองว่าอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์นั้นอาจไม่มีอยู่จริงหรือไม่ค่อยมีความสำคัญต่อการอยู่ร่วมกันของเกย์ในสังคมไทยมากเท่าที่ควรจะเป็น

ประเด็นของอุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์ในสังคมไทยนั้น ผลการศึกษาพบว่าเกย์ในสังคมไทยมีแนวโน้มของอุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นไปในแบบประชาธิปไตย อันเนื่องมาจากการรักเสรีภาพ และให้ความสำคัญกับเรื่องของสิทธิและความเท่าเทียมกันของบุคคล รวมไปถึงสิทธิมนุษยชนที่บุคคลพึงมี ทำให้เกย์ในสังคมไทยนั้นมีความคิดและมุมมองที่เป็นอิสระและรักเสรีภาพ เพื่อเปิดโอกาสให้ตนและเกย์รอบข้างได้มีโอกาสและพื้นที่ในการดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างภาคภูมิใจโดยไม่ถูกสังคมตีตราหรือเลือกปฏิบัติดังที่ผ่านมา แต่อุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์ที่ชื่นชอบในระบอบประชาธิปไตยกลับไม่ได้บ่งบอกถึงการเป็นเงื่อนไขสำคัญในการเลือกชี้ทางการเมืองของเกย์ อันเนื่องมาจากผลการศึกษาเกย์ระบุว่าตนเองมีแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นไปในรูปแบบของกลุ่มพันธมิตรหรือกลุ่มเสื้อเหลืองและเกย์ที่ระบุว่าตนเองมีแนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองในรูปแบบเดียวกับกลุ่ม นปช. ต่างก็มีความชื่นชอบในระบอบประชาธิปไตยเหมือนกัน จึงสรุปได้ในเบื้องต้นว่าความชื่นชอบในระบอบการปกครองหรืออุดมการณ์ทางการเมืองที่เกย์มีนั้น อาจไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกย์เกิดการแบ่งชี้ทางการเมือง

เมื่อสอบถามและวิเคราะห์ถึงอุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์ไปในเบื้องต้นแล้ว ผู้วิจัยยังต้องการศึกษาถึงอุดมการณ์ทางการเมืองของเกย์ส่วนบุคคลท่ามกลางสภาวะความขัดแย้งและการแบ่งชี้ทางการเมืองของสังคมไทยว่าเกย์จะมีชี้ทางการเมืองหรือมีการฝักใฝ่กลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองใดหรือไม่ อย่างไร ซึ่งผลการศึกษาพบว่า เกย์ในสังคมไทยนั้นมีแนวโน้มและอัตราส่วนของการเลือกชี้ทางการเมืองที่เป็นไปในรูปแบบเดียวกันกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมากกว่ากลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติอยู่ถึงร้อยละ 44 ของจำนวนเกย์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 284 คน ซึ่งผู้วิจัยพบเงื่อนไขในการระบุและเลือกชี้ทางการเมืองที่เป็นไปในรูปแบบเดียวกับกลุ่มพันธมิตรของเกย์ส่วนใหญ่พบว่า เกย์กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยเงื่อนไขที่ระบุว่าตนเองมีความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองแบบกลุ่มพันธมิตร อันเนื่องมาจากส่วนใหญ่มีทัศนคติในแง่ลบต่ออดีตนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร เป็นประเด็นหลักในการเลือก ซึ่งเงื่อนไขดังกล่าวถือเป็นประเด็นหลักของกลุ่มพันธมิตรฯ ใช้หยิบยกมาเป็นประเด็นในการโจมตีและทำการเคลื่อนไหว จนประเด็นดังกล่าวกลายมาเป็นสัญลักษณ์ทาง

การเมืองว่าบุคคลใดที่ไม่ชอบพันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ก็จะถูกจัดอยู่ในกลุ่มพันธมิตรฯไปในทันที โดยนอกจากเรื่องเงื่อนไขทางบุคคลที่มีนัยสำคัญต่อการเลือกกลุ่มหรือชี้แจงทางการเมืองแล้ว ยังมีปัจจัยอื่นๆ อาทิ การรักและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์อยู่ในระดับที่สูงถึงสูงมาก และการปฏิเสธความรุนแรงทุกรูปแบบ อีกทั้งมีความต้องการสังคมนิยมเหตุผลที่มีเหตุผลเป็นเครื่องมือในการใช้พูดคุยและบริหารบ้านเมืองมากกว่าจะใช้นโยบายประชานิยม

การระบุถึงนายกรัฐมนตรีนี่ที่ชื่นชอบและไม่ชื่นชอบของเกย์กลุ่มตัวอย่างสะท้อนให้เห็นถึงนัยของความกลัวในประเด็นทางการเมืองที่เกี่ยวข้องมากในกลุ่มตัวอย่างเลือกที่จะไม่ระบุถึงความชื่นชอบหรือไม่ชื่นชอบในตัวนายกรัฐมนตรีนี้นั้นมากถึงร้อยละ 40.49 และ 47.18 ตามลำดับ สาเหตุของการกล่าวว่าการเลือกไม่ระบุถึงประเด็นเกี่ยวกับบุคคลที่มีนัยสำคัญอย่างนายกรัฐมนตรีนี้นั้น เกย์กลุ่มตัวอย่างให้เหตุผลกับผู้วิจัยผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึกบรรยายบุคคลไปในทิศทางเดียวกันที่มักจะมองว่าประเด็นทางการเมืองเป็นเรื่องที่ต้องระมัดระวังในการตอบหรือพูดถึง เพราะเป็นประเด็นที่มีความอ่อนไหว และอาจส่งผลกระทบต่อหรือแสดงความคิดเห็นไปตามมาในภายหลัง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความต้องการการหลีกเลี่ยงการพูดถึงประเด็นทางการเมืองของเกย์กลุ่มตัวอย่างเพื่อลดและป้องกันการเกิดความขัดแย้งทั้งในทางอุดมการณ์และการเคลื่อนไหวร่วมกัน

สำหรับการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มเกย์ที่สังคมมองและเหมารวมว่า กลุ่มเกย์ในแต่ละกลุ่มนั้นคือเกย์ที่เป็น “กลุ่มเดียวกัน” นั้น แท้จริงแล้วภายใต้อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ที่เป็นค่านิยมความเป็นตัวตนของบุคคลนั้น เต็มไปด้วยกลุ่มย่อย (Subordinate group) ที่มีความแตกต่างทางด้านอุดมการณ์และความคิด ตลอดจนวิถีทัศน์และแนวทางในการเคลื่อนไหวหรือดำเนินกิจกรรมที่แตกต่างกันออกไป แต่ก็สามารถทำงานร่วมกันได้หากมีแนวทางและผลประโยชน์ของกลุ่มร่วมกัน ซึ่งสิ่งที่น่าสนใจสำหรับผลการศึกษานี้คือเกย์กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามและให้สัมภาษณ์ในเชิงลึกนั้นต่างมีแนวทางและการให้เหตุผลของการอยู่ร่วมกันของเกย์ท่ามกลางสภาวะความขัดแย้งและการแบ่งชี้แจงทางการเมืองได้อย่างปราศจากความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองอันเนื่องมาจากการที่เกย์ส่วนใหญ่รู้และเข้าใจในเรื่องของความอ่อนไหวของประเด็นทางการเมืองที่อาจส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดระหว่างคู่สนทนา จึงหลีกเลี่ยง (Avoid) ที่จะหยิบยกประเด็นทางการเมืองมาพูดคุย แม้จะรู้หรือทราบว่าคู่สนทนาหรือสมาชิกในองค์กรคนใดมีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกับตน แต่เมื่อเป็นการทำงานหรือการ

เคลื่อนไหรร่วมกัน เกย์แต่ละคนก็ตระหนักถึงผลประโยชน์ร่วมและการมีอัตลักษณ์ร่วมกันเพื่อ
ประสานและแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันมากกว่าเหตุผลทางการเมือง

จึงสามารถอธิบายได้ว่าสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกย์
นั้นสามารถทำให้เกย์ในสังคมไทยที่มีความแตกต่างทางด้านจุดยืนทางการเมืองหรืออุดมการณ์
ทางการเมืองสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยไม่มีการแบ่งขั้วหรือแบ่งกลุ่มอุดมการณ์ทางการเมือง
ภายในกลุ่ม แท้จริงแล้วเกย์ในสังคมไทยนั้นมีการแบ่งขั้วทางการเมืองที่ชัดเจนและมีความแตกต่าง
ทางอุดมการณ์ในระดับปัจเจกที่หลากหลาย แต่ไม่ได้หยิบยกมาเป็นประเด็นในการอยู่ร่วมกันหรือ
ทำงานร่วมกัน ทั้งนี้ไม่ใช่เพราะมีอัตลักษณ์ร่วมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวหรือปัจจัยในการสร้างความ
เข้าใจร่วมกันระหว่างเกย์แต่อย่างใด หากแต่เป็นเพราะเงื่อนไขของผลประโยชน์ร่วมกันที่เกย์ใน
ระดับปัจเจกบุคคลจะได้รับ ทำให้เกย์ที่มาอยู่ร่วมกันหรือทำงานร่วมกันทั้งในแง่ของการเคลื่อนไหว
ทางสังคมและการเมืองนั้น ต่างตระหนักถึงผลประโยชน์ร่วมที่จะได้รับหากการเคลื่อนไหวหรือ
การดำเนินงานนั้นประสบความสำเร็จ

ในส่วนของ การเคลื่อนไหวของเกย์ในระดับองค์กรนั้น คือตัวอย่างของการแสดงให้เห็นว่า
การเมืองและสภาวะความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมืองของสังคมไทยนั้นได้เข้าไปแทรกแซง
กระบวนการการทำงานขององค์กรของเกย์ในสังคมไทยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยผลกระทบจาก
สภาวะทางการเมืองดังกล่าวถูกสะท้อนออกมาให้เห็นในรูปแบบของการเลือกองค์กรและการสร้าง
ความร่วมมือระหว่างองค์กรเกย์และเครือข่ายของผู้มีความหลากหลายทางเพศร่วมกันที่ในตัวของ
ผู้นำองค์กรเป็นผู้กำหนดบทบาทและวิสัยทัศน์ขององค์กรและหาแนวทางในการสร้างความร่วมมือ
ระหว่างองค์กรร่วมกัน ซึ่งผู้นำองค์กรเกย์ในแต่ละองค์กรมีความรู้จักและคุ้นเคยกันเป็นอย่างดี โดย
มิติทางการเมืองนั้นจะเข้ามาควบคุมและกำหนดการเลือกองค์กรสำหรับการสร้างความร่วมมือที่
ตัวผู้นำองค์กรแต่ละองค์กรจะพิจารณาถึงอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้นำองค์กรที่จะเข้าไปทำ
การสร้างความร่วมมือว่ามีลักษณะขั้วทางการเมืองหรืออุดมการณ์ทางการเมืองแบบใด เป็นไปใน
ทิศทางเดียวกันกับตนหรือองค์กรของตนหรือไม่ อย่างไร

จึงอาจกล่าวได้ว่าแม้ว่าเกย์ในระดับปัจเจกบุคคลที่เป็นสมาชิกของกลุ่มหรือองค์กรจะไม่มี
ความขัดแย้งทางการเมืองหรือมีผลกระทบทางอุดมการณ์ทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้อง ควบคุม
หรือทำให้เกิดความแตกแยกระหว่างบุคคลหรือกลุ่มนั้น แต่ในระดับขององค์กรหรือผู้นำองค์กรของ

เกีย้นั้นกลับมีการถูกแทรกแซงจากสภาวะทางการเมืองที่พิจารณาถึงข้อทางการเมืองของกลุ่มหรือองค์กรที่จะสร้างความร่วมมือเพื่อการทำงานร่วมกัน ทำให้อัตลักษณ์ความเป็นเกียของเกียในสังคมไทยไม่ได้ทำหน้าที่และถูกให้ความสำคัญในฐานะของตัวแปรในการสร้างความรู้สึกร่วมกัน อย่างที่ควรจะเป็น กลับกลายเป็นผลประโยชน์ร่วมที่เข้ามาแทนที่และเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้เกียในสังคมไทยตระหนักถึงเพื่อการทำงานร่วมกันและสร้างพลังผลักดันเพื่อผลประโยชน์ที่จะได้รับ โดยทั่วกัน ส่งผลให้ระดับความสัมพันธ์ของเกียไทยอยู่ในระดับที่ห่างเหินแม้จะเป็นเกียที่ทานร่วมกัน แต่การทำงานเป็นแค่การเคลื่อนไหวเฉพาะประเด็น มิได้มีความต่อเนื่องหรือเน้นอัตลักษณ์ร่วมเพื่อสร้างความเข้มแข็งของความเป็นเกียได้อย่างแท้จริง

ผลการศึกษาในภาพรวมที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการศึกษาสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบของการแบ่งขั้วทางการเมืองของกลุ่มเกียในสังคมไทย โดยสภาวะการแบ่งขั้วทางการเมืองได้เข้าไปทำการตัดขาดหรือแบ่งขั้วของเกียออกจากกันในระดับองค์กรกับองค์กร โดยสังเกตได้จากการเลือกการสร้างความร่วมมือในการทำงานร่วมกันขององค์กรเกียที่มีในสังคมที่พิจารณาจากอุดมการณ์ของผู้นำองค์กรก่อนสร้างความร่วมมือขึ้น ผลของการแบ่งขั้วระหว่างองค์กรเกียนั้นได้ส่งผลกระทบต่อการดำรงอยู่ร่วมกันของเกียในระดับองค์กรที่ผู้นำองค์กรเลือกที่จะสร้างความสัมพันธ์หรือความร่วมมือกับองค์กรใด สมาชิกเกียในองค์กรก็จะปฏิบัติต่อสมาชิกองค์กรนั้นๆ ในแบบเพื่อนเกียร่วมอุดมการณ์ ขณะเดียวกันก็จะตระหนักรู้และมีความรู้ต่อต้านกับสมาชิกขององค์กรที่คิดไม่เหมือนกับองค์กรที่ตนสังกัด กล่าวได้ว่าการเมืองเข้าไปทำการแบ่งขั้วและกลุ่มเกียให้แยกออกจากกันในระดับความสัมพันธ์ขององค์กรต่อองค์กร แต่ในความสัมพันธ์ระดับปัจเจกนั้น เกียในระดับปัจเจกมีเกียเพียงบางส่วนที่ได้รับผลกระทบทางการเมืองและนำมาแบ่งขั้วกับเกียด้วยกันเพียงเพราะอุดมการณ์ทางการเมืองที่ไม่ตรงกัน

ผลการศึกษาในภาพรวมดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของอัตลักษณ์ของความเป็นเกียทั้งในระดับปัจเจกและระดับอัตลักษณ์ร่วมของความเป็นเกียที่มีมิติความเหมือนและแตกต่างกันบางประการ อีกทั้งยังมีการให้ความสำคัญและหยิบยกมาเป็นเครื่องมือในการดำเนินการเคลื่อนไหวหรืออยู่ร่วมกันที่แตกต่างกันออกไป โดยต้องแยกการวิเคราะห์หรือออกเป็นประเด็นของปัจเจกบุคคลและประเด็นขององค์กรจึงจะสามารถทำความเข้าใจและเห็นภาพของผลการศึกษาของการเมืองกับเพศสภาพของกลุ่มเกียได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

บทที่ 6

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาและวิจัยในหัวข้อการเมืองกับเพศสภาพ อัตลักษณ์ร่วมและอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์ ภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง ผู้วิจัยพบว่าอุปสรรคและข้อจำกัดของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีอยู่หลายประการ เริ่มจากการตั้งประเด็นในส่วนของการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเพศสภาพ (Gender) ซึ่งผู้วิจัยเลือกใช้คำดังกล่าวอันเนื่องมาจาก เพศสภาพคือภาพรวมของการนิยามความเป็นเพศของตัวบุคคลแต่ละคนว่าจะมีเพศวิถีหรืออัตลักษณ์ทางเพศ เช่นไร แต่ในผลการศึกษากลับพบว่า ในมิติตัวตนของความเป็นเกย์นั้นไม่สามารถใช้ความเป็นเพศสภาพมาอธิบายความเป็นตัวตนของเกย์ได้ อันเนื่องมาจากความเป็นตัวตนหรืออัตลักษณ์ของความเป็นเกย์นั้นถูกอธิบายหรือจัดประเภทด้วยเพศวิถี (Sexuality) เสียเป็นส่วนใหญ่ ทั้งนี้เพราะในสังคมระบบรักต่างเพศ (Heterosexual) ได้สร้างชุดทางความคิดหรือวาทกรรมทางเพศว่าเพศชายจำเป็นต้องคู่กับเพศหญิง ทั้งในด้านของสรีระและความสัมพันธ์ทางเพศ ซึ่งสังคมมักจะใช้ความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างบุคคลมาเป็นเครื่องตัดสินความเป็นเพศของแต่ละบุคคลเพราะเป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นและรับรู้ได้ผ่านการกระทำหรือการแสดงออกมากกว่าความรู้สึกหรือสภาวะทางความคิดภายในของบุคคลที่ยากจะคาดเดา ทำให้การสร้างความสัมพันธ์กับเพศเดียวกันหรือมีความสัมพันธ์กับเพศเดียวกันนั้นถือเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องและไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม

ข้อจำกัดในการวิจัยประการถัดมาคือ การหากกลุ่มตัวอย่าง หมายถึงการหาเกย์ที่จะมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยและศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีข้อจำกัดของกลุ่มตัวอย่างของการศึกษาที่จะต้องเป็นเกย์ที่แสดงออกถึงความเป็นตัวตนของความเป็นเกย์อย่างเปิดเผย (Coming out) ด้วยตัวเอง ห้ามผู้วิจัยทำการตัดสินหรือสรุปอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนของกลุ่มตัวอย่างด้วยมุมมองของผู้วิจัยเอง ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การหากกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนั้นเป็นไปอย่างมีข้อจำกัดและขาดฐานข้อมูลจำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่างที่แน่นอน อันเนื่องมาจากเกย์ในสังคมไทยยังมีความกลัวการถูกเลือกปฏิบัติและการยอมรับความเป็นเกย์จากคนในสังคม อีกทั้งในการวิจัยนี้ยังมีประเด็นทางการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องข้องในการวิจัยทำให้เกย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น เกิดความกังวลและไม่สะดวกที่จะให้ข้อมูลในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับทางการเมืองมากนัก ซึ่งพบว่ามีจำนวนร้อยละ

๒๐ ของกลุ่มตัวอย่างโดยประมาณ ที่เว้นการตอบหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับประเด็นทางการเมืองไว้ อันเนื่องมาจากการกลัวผลกระทบหากตอบหรือให้ข้อมูลไป ทำให้ผลของการวิจัยยังสร้างระดับความเชื่อมั่นและค่าความเที่ยงของผลวิจัยได้เพียงแค่อ้อยละ 70 - 80 ของผลวิจัยทั้งหมด ซึ่งปัญหาดังกล่าวถือเป็นข้อจำกัดที่สำคัญของการวิจัยหรือการศึกษาเรื่องการเมืองกับเพศสภาพของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย

ประเด็นถัดมาเกี่ยวกับข้อจำกัดในการศึกษาวิจัยการเมืองกับเพศสภาพของกลุ่มเกย์ในสังคมไทยคือการระบุถึงความเป็นตัวตนของความเป็นเกย์ของเกย์ในสังคมไทย ซึ่งพบการวิจัยพบสภาพปัญหาของความเป็นตัวตนของความเป็นเกย์ว่า อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์ที่เกิดขึ้นและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมไทยนั้น ถูกตัดสินและสร้างความเข้าใจความเป็นตัวตนของเกย์ในด้านเพศวิถี ความต้องการทางเพศหรือความดึงดูดทางเพศมากกว่าการพิจารณาถึงเพศสภาพ อันเนื่องมาจากเพศวิถีเป็นสิ่งที่สามารถสังเกตหรือรับรู้ได้ผ่านการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคล ในขณะที่เพศสภาพนั้นลักษณะที่เป็นนามธรรมมากกว่าและเข้าถึงหรือรับรู้ได้ยากกว่าเพศวิถี เพราะเป็นความรู้สึกและสภาวะทางอารมณ์ของบุคคลที่อยู่ภายใต้จิตสำนึกแต่ละบุคคล

เกย์ในสังคมไทยนั้นมีความเป็นตัวตนที่หลากหลายและแตกต่างกันอย่างมาก โดยเห็นได้จากผลของการตอบแบบสอบถามที่ให้ระบุถึงเพศวิถีของเกย์กลุ่มตัวอย่างแต่ละคน ซึ่งผลการศึกษามุ่งความหลากหลายทางเพศวิถีภายใต้ความเป็นเกย์ที่เปรียบเสมือนร่มคันใหญ่ที่มากคลุมความหลากหลายทางเพศวิถีเหล่านั้น การที่จะระบุหรือเหมารวมความเป็นเกย์ในสังคมไทยนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยากและลำบากต่อการอธิบาย อีกทั้งเกย์ส่วนใหญ่ก็ยังเชื่อว่าอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์นั้นไม่สามารถระบุได้อย่างแน่ชัดเพราะมีความลึกลับและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้การกล่าวสรุปหรืออธิบายปรากฏการณ์ของการสร้างอัตลักษณ์ของความเป็นเกย์และการรวมกลุ่มของเกย์ในสังคมไทยเป็นไปได้ด้วยความยากลำบากและมีสิ่งที่ยังรอรับเหตุผลหรือให้น้ำหนักในการอธิบายผ่านทฤษฎีและกระบวนการต่างๆได้ไม่มากนัก ซึ่งในอนาคตหากมีการศึกษาวิจัยเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ การศึกษาประเด็นการเมืองกับเพศสภาพต้องหาแนวทางการศึกษาที่สามารถดึงความเป็นเพศสภาพของเกย์ออกมาให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น อันจะทำให้เห็นภาพผลของการศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

ประเด็นข้อจำกัดในการศึกษาวิจัยการเมืองกับเพศสภาพของเกย์ในสังคมไทยที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การเข้าถึงของฐานข้อมูลต่างๆของการศึกษาวิจัย อันเนื่องมาจากประเด็นในเรื่องความหลากหลายทางเพศและความเป็นตัวตนที่เป็นเรื่องใหม่ของสังคมที่เริ่มมีการตื่นตัวในช่วงยุคสมัยใหม่เมื่อไม่นานมานี้ ทำให้เอกสารอ้างอิงหรือปรากฏการณ์การเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศที่หมายรวมถึงเกย์ด้วยนั้น มีอยู่จำนวนน้อยมาก ทำให้ผู้วิจัยต้องปรับเปลี่ยนวิธีการในการหาฐานข้อมูลจากระเบียบวิธีวิจัยที่วางไว้ในช่วงแรกที่ทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบกับการสัมภาษณ์ ซึ่งพบปัญหาด้านฐานข้อมูลไม่เพียงพอ ผู้วิจัยจึงเพิ่มเติมการสัมภาษณ์จากการสัมภาษณ์เฉพาะผู้นำองค์กรและตัวแทนขององค์กรเกย์ในสังคมไทย ควบคู่ไปกับการสุ่มสัมภาษณ์สมาชิกในองค์กรเป็นรายบุคคลเพิ่มเติม อันเนื่องมาจากข้อมูลที่ได้จากผู้นำหรือตัวแทนขององค์กรนั้นอาจมีบางส่วนที่แตกต่างกับข้อมูลที่ได้จากสมาชิกในองค์กร ซึ่งผลการศึกษาพบถึงความแตกต่างทางมุมมองและความคิดและการรับรู้ในกระบวนการทำงานขององค์กรที่สมาชิกกับผู้นำหรือตัวแทนขององค์กรมีมุมมองและความเข้าใจคนละประเด็น อาทิ ความเข้าใจในประเด็นการทำงานขององค์กรที่ผู้นำองค์กรกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กรเพื่อผสมผสานหรือสร้างความเป็นกลุ่มก้อนของเกย์ในสังคมไทยให้เกิดการรวมตัวที่เป็นรูปธรรมและเหนียวแน่นเป็นเอกภาพเป็นหลักในการดำเนินงาน ในขณะที่สมาชิกขององค์กรส่วนใหญ่กลับมององค์กรของเกย์ที่ตนเองเข้าร่วมนั้น เปรียบเสมือนกลุ่มทางสังคมแบบ τυติยภูมิที่มารวมตัวหรือร่วมกันทำงานเฉพาะกิจ ไม่ได้มีความผูกพันหรือมีความสัมพันธ์แบบปฐมนิยามอย่างที่องค์กรต้องการ

ปรากฏการณ์จากผลการศึกษาที่ผู้วิจัยค้นพบดังกล่าวข้างต้นน่าหนักของข้อมูลอ้างอิงมารองรับการอธิบายปรากฏการณ์ที่ค้นพบ ส่งผลให้ผลการศึกษาที่ได้ถูกลดระดับความน่าเชื่อถือของข้อมูลลงไป และเกิดคำถามถึงปรากฏการณ์ที่ค้นพบว่าเป็นที่เกิดจากปัจจัยใดและใช้สิ่งใดมารองรับการอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวของเกย์ในสังคมไทย และประเด็นสำคัญของการศึกษาการเมืองกับเพศสภาพในครั้งนี้คือการนำเอาผลการศึกษาที่ได้มาเปรียบเทียบกับ การรวมกลุ่มหรือการก่อตัวของความเป็นตัวตนร่วมกันของกลุ่มอื่นๆในสังคม โดยเป็นการเปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์และหาความเหมือนหรือความแตกต่างของการรวมตัวของกลุ่มเกย์กับกลุ่มอื่นในสังคม ซึ่งผลการเปรียบเทียบในเบื้องต้นพบว่า การรวมกลุ่มของเกย์ในสังคมไทยมีลักษณะของการรวมกลุ่มเชิงสัญลักษณ์ที่ต้องการแสดงออกซึ่งความเป็นตัวตนและการมีอยู่ทางสังคม โดยมีลักษณะเหมือนกับ

การรวมกลุ่มทางสังคมและกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองทั่วไปที่มีองค์ประกอบในการรวมกลุ่มที่เหมือนกัน อาทิ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย หรือกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ทั้งสองกลุ่มต่างก็มีความเป็นกลุ่มร่วมกันผ่านสัญลักษณ์ต่างๆที่สร้างขึ้น เช่น การใช้สีเหลืองหรือสีแดงเป็นสัญลักษณ์ที่สะท้อนถึงอุดมการณ์และการเป็นตัวแทนของกลุ่ม ซึ่งเกย์ก็ได้นำเอาหลักการสร้างสัญลักษณ์เพื่อการรวมพลังกลุ่มร่วมกันมาประยุกต์ใช้กับความเป็นตัวตนของกลุ่มด้วยการกำหนดสีรุ้งเป็นสีประจำของอัตลักษณ์ความเป็นเกย์เพื่อแสดงถึงความหลากหลายของความเป็นตัวตนของเกย์ในสังคมตามเจดสี (ฉันท, 2558) เช่นเดียวกัน

จึงเป็นที่น่าสังเกตว่าเพราะเหตุใดกระบวนการในการสร้างสัญลักษณ์และการสร้างความหมายเชิงสัญลักษณ์ของกลุ่มดังกล่าวทั้งในส่วนของกลุ่มเกย์และกลุ่มอื่นในสังคมต่างมีกระบวนการในการสร้างความเป็นกลุ่มที่มีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน แต่ผลที่ได้จากการสร้างสัญลักษณ์ร่วมกันกลับมีความแตกต่างกันในเรื่องของความเหนียวแน่นและความเป็นเอกภาพของกลุ่ม โดยกลุ่มเกย์สร้างสีรุ้งและการนิยามความเป็นเกย์ทั้งในด้านรสนิยมทางเพศหรือเพศวิถีที่แตกต่างของตนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการยึดเหนี่ยวเกย์ด้วยกันให้เกิดเป็นกลุ่มที่มีเอกภาพและเป็นรูปธรรม แต่กลับมีระดับความเหนียวแน่นภายในกลุ่มที่น้อยที่ถูกสะท้อนออกมาในด้านความสัมพันธ์ของสมาชิกที่เป็นไปในแบบทุติยภูมิ ซึ่งลักษณะของการรวมกลุ่มกันของเกย์เพื่อสร้างการเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้น มีลักษณะและรูปแบบความสัมพันธ์ของความเป็นกลุ่มคล้ายกับกลุ่มกรีนพีซ (Greenpeace) ขณะที่กลุ่มอื่นในสังคม เช่น กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย และกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาตินั้น ต่างก็มีการสร้างสัญลักษณ์ร่วมทั้งในส่วนของสีประจำกลุ่มและองค์ประกอบทางอุดมการณ์ของกลุ่มที่คล้ายคลึงกับกลุ่มเกย์ แต่ทั้งสองกลุ่มกลับมีความเหนียวแน่นและความเป็นเอกภาพของกลุ่มในระดับที่สูงถึงสูงมากเห็นได้จากจำนวนสมาชิกที่ออกมาร่วมกันเคลื่อนไหวในแต่ละครั้งที่มีจำนวนที่แตกต่างกับกลุ่มเกย์อย่างสิ้นเชิง ปราบฏกการณ์ดังกล่าวสะท้อนถึงนัยของความสำคัญของการเรียกร้องของกลุ่มที่สังคมให้ความสำคัญ หรือลักษณะของกลุ่มบางประการที่อาจต้องทำการศึกษาในลำดับต่อไป

สำหรับประเด็นที่น่าสนใจและทำการศึกษาเพิ่มเติมในส่วนของผลการศึกษาการเมืองกับเพศสภาพของกลุ่มเกย์ในสังคมไทย คือประเด็นของผลการศึกษาที่พบว่าเกย์ส่วนใหญ่ระบุตนเองว่ามีแนวคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นไปในรูปแบบเดียวกับกลุ่มเสื้อเหลืองหรือกลุ่ม

พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย โดยให้เหตุผลของการขอบูมการณ์ทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเกย์ที่เลือกตอบว่าตนมีแนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองของตนเองในรูปแบบเดียวกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติก็ให้เหตุผลในการขอระบอบประชาธิปไตยเช่นเดียวกัน จึงเป็นข้อสังเกตที่น่าสนใจว่าเพราะเหตุใดเกย์และสมาชิกในกลุ่มทั้งกลุ่มพันธมิตรฯ และกลุ่ม นปช. ที่มีความคิดและความศรัทธาในระบอบประชาธิปไตยเหมือนกัน กลับกลายเป็นศัตรูทางอุดมการณ์จนเกิดการแบ่งขั้วทางการเมืองขึ้นได้อย่างไร

รายการอ้างอิง

- Asian Human Rights Committee. (2008). THAILAND: Watershed moment for democracy and rule of law.
- Benedict Anderson. (1991). Imagined Communities. p.15.
- Ellis, A. K., et al,. (1981). The Foundation of Education.
- Ferdinand de Saussure. (1857). On Signifying. p.1-3.
- Jurgen Habermas. (1979). Moral Development and Ego Identity,” in Communication and the Evolution of Society. p.74.
- Peter A. Jackson. (2015). Queer Theory. Retrieved from <http://www.sapaan.org/article/87.html>
- Scott A. Hunt and Robert D. Benford. (2004). Collective identity, Solidarity, and Commitment. p.439.
- Steven Epstein. (1987). Gay Politics, Ethnic Identity: The limits of Social Constructionism,. *Socialist Review*, p.136.
- Susan Talburt. (2015). การบรรยายพิเศษ Eye Wide Open: Affect Theory and Lesbian & Gay Youth Culture and Movement.
- The Telegraph. (2008). Thai army to 'help voters love' the government.
- Ulrich Sarcinelli. (2008). Symbolic Politics, International Encyclopedia of Political Science. กฤตยา อาชวนิจกุล. (2554). เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทย. น.1-24.
- กฤตยา อาชวนิจกุล และ พิรศรา แซ่ก้วย. ฤา ปฏิบัติการของสังคมไทยในกระแสจารีตเรื่องเพศ จะอ่อนกำลังลง? เอกสารเสนอในการประชุมวิชาการเรื่องเพศวิถีศึกษาในสังคมไทย ครั้งที่ 1 หัวข้อ : วิกฤตของคคความรูู้ และธรรมเนียมปฏิบัติเรื่องเพศวิถีศึกษาในสังคมไทย.
- กฤติกร วงศ์สว่างพานิช. การสร้างอัตลักษณ์ของสหภาพยุโรปกับการดิ้นรนสู่การเป็นจักรวรรดิ.
- แก้วสรร อติโพธิ. (2015). คำจำกัดความและรายละเอียดของระบบทักซิณ. Retrieved from <https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%9A%E0%B8%AD%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B4%E0%B8%93>
- ฉันท. (2558). สีสู้...สีสันพรณรายของคนรักเพศเดียวกัน. สะพาน กลุ่มสร้างสื่อทางเลือกเพื่อความเข้าใจคนรักเพศเดียวกัน.

ชวินทร์ ลีนะบรรจง และ สุวินัย ภรณวลัย. รำลึก ทักษิณมิกส์และระบอบทักษิณ ตอนที่ (1) ตัวตนของทักษิณ
ชินวัตร.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร. (2543). วาทกรรมการพัฒนา.

ไชยันต์ ไชยพร. (2547). ช้าง! ความเป็นไปได้ของสหวิทยาการและการศึกษาในแบบองค์รวม. วารสาร

สังคมศาสตร์ ปีที่ 35 ฉบับที่ 1 มกราคม — มิถุนายน 2547, น.208-209.

เถกิง พัฒโนภาษ. (2551). สถิติศาสตร์ กับ ภาพแทนความ. วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 01-2551, น.28.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. น.46.

ธีรยุทธ บุญมี. (2558). การปฏิบัติศาสตร์ของไซเบอร์ เส้นทางสู่โพสต์โมเดิร์นนิสม์. น.3.

นนทิพัฒน์ ไชยโสดา. (2555). คอสมเพลย์และการสร้างอัตลักษณ์ภาพตัวแทนมายาคติผ่านสื่อศิลปะในสังคม
ร่วมสมัย. น.19.

นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ. การแสดงความสาวในสังคมเกย์ไทย.

นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ. (2556). พื้นที่ของเพศนอกกรอบในสังคมไทย ในมิติการเมืองและวัฒนธรรม. น.2.

นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ. (2557). ความเป็นชายของเกย์คืออะไร? บทความ-ข่าวทางมานุษยวิทยา.

นฤพนธ์ ด้วงวิเศษ. (2558). สถานภาพความรู้ในการศึกษา การเคลื่อนไหวทางสังคมของชาวเกย์. น.8.

บ้านเมือง. (2553). สะเก็ดการเมือง: หมอพรทิพย์ ดุยสอบเมษาโหด.

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. (2535). บรรพ 1. มาตรา 82.

บุญญวันต์ จิตประคอง. การเมืองกับการสร้างตัวตนของกลุ่มไทใหญ่: ประสบการณ์จากรัฐฐาน ประเทศพม่า.

Retrieved from

http://www.thaiworld.org/thn/thailand_monitor/answer.php?question_id=1148

พิชญ์ พงศ์สวัสดิ์. (2551). เอกสารประกอบคำสอนวิชา 2401217 : การเมืองไทยสมัยใหม่. น.119.

พิชัย อธิฐสกุล. (2555). เอกสารประกอบการบรรยาย : อากา และอาการแสดงของความผิดปกติทางจิตเวช.

พิศิษฎ์ คุณวโรตม์. (2546). อัตลักษณ์

ชาติพันธุ์ และความเป็นชายขอบ. ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร, น.306-307.

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2524). หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา.

ภิญโญ สาร. (2525). ปรัชญาการศึกษา.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐. (๒๕๕๐). หมวดที่ ๓, ส่วนที่ ๗ เสรีภาพในการแสดง

ความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน. มาตรา ๔๕ วรรค ๔๑ และ ๔๒.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2015). ศัพท์บัญญัติ. Retrieved from

<http://rirs3.royin.go.th/coinages/webcoinage.php>

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2015). กลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2558). พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย.

วิระดา สมสวัสดิ. (2545). “อำนาจ พื้นที่ และอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์ : การเมืองเชิงวัฒนธรรมของรัฐชาติใน
สังคมไทยภาคเหนือ”. น.77.

ศักดิ์ดา ปรารงค์ประทานพร. (2526). ปรัชญาการศึกษา ฉบับพื้นฐาน.

สุดแดน วิสุทธิลักษณ์. (2012). วิถีวิทยาหรือสร้างอัตลักษณ์: ทศนิยมภาพทางภูมิปัญญาของยุคติและสหาย.

สุมิตรา ศรีวิบูลย์. (2547). การออกแบบอัตลักษณ์ (corporate identity). น.14.

หริณวิทย์ กนกศิลป์ประธรรม. (2556). ความหลากหลายทางเพศในมุมมองของจริยศาสตร์ศาสนาคริสต์และพุทธ
ศาสนา. วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ปี ที่ 35 ฉบับที่ 2 (ก.ค. —ธ.ค.2556), น.101-
122.

อุดม ทุมไผ่สิต. (2554). เอกสารประกอบการบรรยาย รอ.6004 “องค์การสมัยใหม่”. น.20.

อุบลพรรณ กระจ่างโพธิ์. (2553). การเคลื่อนไหวของขบวนการแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ
(นปช.) ช่วงรัฐบาลอภิสิทธิ์.

ภาคผนวก

แบบสอบถามการวิจัย

“การเมืองกับเพศสภาพ: อัตลักษณ์ร่วมและอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มเกย์
ภายใต้บริบทความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง”

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่ท่านเลือกตอบ หรือ *เติมข้อความ* ลงในพื้นที่ว่างที่กำหนดให้

ให้ตรงกับความเป็นจริง

1.สถานภาพ

 โสด กำลังคบหา สมรสนอกกฎหมาย

2.อายุ

 18 – 20 ปี 21 – 30 ปี 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี

3.อาชีพ

 พนักงานบริษัทเอกชน ข้าราชการ นิสิต / นักศึกษา รับจ้างทั่วไป ค้าขาย อื่นๆ ระบุ

4.รายได้/เดือน

 ต่ำกว่า 10,000 บาท 10,000 – 15,000 บาท 15,001 – 20,000 บาท 20,001 – 25,000 บาท 25,001 – 30,000 บาท มากกว่า 30,000 บาท

5.ระดับการศึกษา

 ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

6.เพศวิถี (Sexuality)

 เกย์คิง (King) เกย์ควีน (Queen) เกย์โบท (Both) เควียร์ (Queer) / ไบเซ็กชวล (Bisexual) ไม่ระบุ

7. สถานะเพศวิถีในสังคมของท่าน

 เปิดเผยเต็มที่เป็นที่รับรู้ในสังคม เปิดเผยเฉพาะเพื่อนสนิทหรือไว้ใจ ไม่เปิดเผย อื่นๆ(โปรดระบุ).....

8. .ท่านมีคนที่รู้จักที่เป็นเกย์จำนวนเท่าไร

 1 – 10 คน 11 – 20 คน 21 – 30 คน มากกว่า 30 คน

9. ท่านคิดว่าเกย์มี “อัตลักษณ์” เฉพาะตัวหรือไม่

- มี (ทำข้อ 10 ต่อ) ไม่มี (ข้ามไปข้อ 11)

10. “อัตลักษณ์ของความเป็นเกย์” ในความคิดของท่านคือ

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยไม่ต้องเรียงลำดับ)

ด้านกายภาพ

- ผู้ชายรูปร่างสูงใหญ่ มีกล้ามเนื้อเป็นสัดส่วนที่ชัดเจน
 ผู้ชายผิวขาว หรือผิวพรรณดูเปล่งปลั่ง สะดุดตา
 ผู้ชายรูปร่างบาง ดูคล้ายผู้หญิง

ด้านรสนิยมทางเพศ

- ผู้ชายที่มีพฤติกรรม รสนิยมทางเพศ กับบุคคลเพศเดียวกัน
 ผู้ชายที่รัก หรือ คบหากับผู้ชายด้วยกัน

ด้านอุปนิสัย/การแสดงออก

- ผู้ชายมีความอ่อนโยน มีความรัก เมตตา เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
 ผู้ชายมีอธยาศัยดี สามารถปรับตัวเข้ากับบุคคลรอบข้างได้อย่างรวดเร็ว
 ผู้ชายเป็นคนพูดจาจีบปาก จีบคอ หรือเจ้าสำบัดสำนวน
 ผู้ชายที่ใช้เครื่องสำอาง หรือดูแลตัวเองเป็นพิเศษ
 ผู้ชายที่แต่งกายดูมีระเบียบ หรือแต่งกายรัดรูปเพื่อโชว์สัดส่วน
 อื่นๆ.....

หรือ

- ไม่สามารถอธิบาย หรือระบุได้อย่างชัดเจน เพราะมีความสับสนไหล หรือเปลี่ยนแปลง

ตลอดเวลา

11. ระดับความสนใจเรื่อง “การเมือง” ของท่าน

- น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก
 มากที่สุด

12. ความรู้สึก หรือมุมมองของท่านที่มีต่อ “การเมือง” (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- น่าเบื่อหน่ายกับสถานการณ์ที่วุ่นวาย และความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม
 ไม่ได้ติดตาม เพราะเป็นเรื่องไกลตัว และไม่ได้มีส่วนได้ ส่วนเสีย กับการเมืองหรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้น
 เป็นเรื่องที่น่าสนใจ และติดตาม เพราะทุกคนมีผลประโยชน์ร่วมกันไม่ว่าจะเพศไหนหรือฐานะใดก็ตาม
 เป็นเรื่องสำคัญเฉพาะในกลุ่มผู้บริหารประเทศ และไม่เกี่ยวกับกลุ่มเกย์เท่าไรนัก

- เป็นเรื่องที่น่าจับตามอง เพราะในปัจจุบันเริ่มมีประเด็นของความหลากหลายทางเพศเข้าไปเกี่ยวข้อง
- ยังมีเรื่องอื่นให้น่าติดตามมากกว่า
- อื่นๆ (โปรดระบุ)

13. ท่านเคยพูดคุยประเด็นทาง “การเมือง” กับเพื่อนเกย์ด้วยกัน

- ไม่เคย นานๆ ครั้ง บ่อย บ่อยมา

14. หัวข้อหรือประเด็นที่ท่านเลือกสนทนากับคู่สนทนาที่เป็นเกย์ด้วยกันในเวลาพบปะสังสรรค์

*** (โปรดใส่หมายเลข 1 – 5 เพื่อเรียงลำดับ 5 อันดับแรก) ***

___ ข่าวสารบ้านเมือง หรือ การเมือง	___ ศาสนา	___ การท่องเที่ยว
___ งานอดิเรกส่วนบุคคล	___ ครอบครัว	___ การแต่งตัว
___ ปัญหาความรัก	___ ข่าวสารวงการบันเทิง	___ กีฬา.....
___ เศรษฐกิจและการพัฒนา	___ เทคโนโลยีและการสื่อสาร	___ อื่นๆ.....

15. ท่านรู้จักกลุ่มเกย์ที่ร่วมกันเคลื่อนไหวทางการเมืองหรือไม่ ไม่รู้จัก รู้จัก โปรดระบุ.....

16. ท่านเป็นสมาชิกของกลุ่มทางการเมืองใดหรือไม่ เป็น โปรดระบุ..... ไม่เป็น

17. ท่านเคยเข้าร่วมการประชุมทางการเมืองหรือไม่ เคย โปรดระบุ..... ไม่เคย

18. นายกรัฐมนตรีที่ท่านชื่นชอบ เหตุผล.....

19. นายกรัฐมนตรีที่ท่าน “ไม่” ชื่นชอบ..... เหตุผล.....

20. พรรคการเมืองที่ท่านชื่นชอบ เหตุผล.....

21. ระบอบการปกครองที่ท่านชื่นชอบ

☐ ประชาธิปไตยอันมีประธานาธิบดีเป็นประมุข	☐ เผด็จการ
☐ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	☐ กึ่งประธานาธิบดีกึ่งรัฐสภา
☐ สมบูรณาญาสิทธิราช	☐ สังคมนิยม
☐ อื่นๆ(โปรดระบุ)	

22. **หากท่านต้องเลือก** จุดยืนหรืออุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างสี่ ท่านเลือกที่จะอยู่กลุ่มหรือฝ่ายใด

(โปรดระบุ)

☐ กลุ่มเสื้อเหลือง	เหตุผล.....
☐ กลุ่มเสื้อแดง	เหตุผล.....

23. จากกลุ่มหรือฝ่ายอุดมการณ์ทางการเมืองที่ท่านเลือก (ในข้อที่ 22) มีแกนนำของกลุ่มที่เป็นเกย์หรือไม่ และอยู่ในสถานะเปิดเผยตัวตน หรือปกปิดตัวตน

มี (ทำข้อที่ 24) สถานะ → เปิดเผยตัวตน ปกปิดตัวตน

ไม่มี (ข้ามไปทำข้อที่ 25)

24. ท่านทราบชื่อหรือรู้จักแกนนำของกลุ่มที่ท่านเลือกในข้อที่ 22 ที่เป็นเกย์บ้างหรือไม่ (โปรดระบุ)

.....

25. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการที่มีเกย์เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือดำรงตำแหน่งแกนนำของกลุ่มเพื่อทำการเคลื่อนไหวทางการเมือง

เป็นเรื่องปกติและเป็นสิทธิส่วนบุคคลในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นหรือทำการเคลื่อนไหวทางการเมือง

เป็นที่น่าชื่นชมที่กล้าแสดงออกซึ่งอัตลักษณ์ของความเป็นตัวตนและจุดยืนหรืออุดมการณ์ทางการเมือง

เป็นเรื่องที่ดีและถือเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศในการเปิดพื้นที่ในสังคมให้ยอมรับ

เป็นการแสดงออกซึ่งศักยภาพและความสามารถของเกย์ให้เป็นที่ยอมรับในสังคม

เป็นการสร้างภาพลักษณ์ในแง่ลบต่อสังคมเพราะเกย์ยังไม่เป็นที่ยอมรับของคนในสังคมเท่าที่ควร

อื่นๆ โปรดระบุ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 2 : แบบสอบถามทัศนคติ

คำชี้แจง : โปรดเขียนเครื่องหมาย / ลงใน ที่ท่านเลือกตอบให้ตรงกับความเป็นจริง

ข้อ	ประเด็น	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ส่วนที่ 2.1 : แบบสอบถามบุคลิกภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม						
1	ท่านเป็นคนร่างเรียว					
2	ท่านเป็นคนรักสงบ					
3	ท่านเป็นคนเห็นใจเพื่อนมนุษย์					
4	ท่านเป็นคนที่มีอัธยาศัยดีกับทุกคน					
5	ท่านเป็นคนสุขุม ใจเย็น และมีความรอบคอบ					
6	ท่านเป็นคนคิดก่อนพูด					
7	ท่านเป็นคนรู้จักมารยาท เช่น การวางตัว ำ					
8	ท่านเป็นคนควบคุมอารมณ์ได้ดี					

9	ท่านเป็นคนโมโหง่าย หรือแสดงความไม่พอใจอย่างชัดเจน					
10	ท่านมีความสนใจทางการเมือง ชาวสารบ้านเมือง					
11	ท่านเป็นคนรักความยุติธรรม					
12	ท่านเป็นคนยึดมั่นในอุดมการณ์ของตน					
13	ท่านเป็นคนรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเสมอ					
ส่วนที่ 2.2 : แบบสอบถามทัศนคติด้านอัตลักษณ์และอุดมการณ์ทางการเมือง						
14	ท่านคิดว่าเกย์ในสังคมไทยนั้นมี “อัตลักษณ์” ของตนเอง/กลุ่ม					
15	ท่านคิดว่าเกย์ในสังคมไทยรู้จัก “อัตลักษณ์” ของตนเอง/กลุ่ม					
16	ท่านคิดว่า “อัตลักษณ์” เป็นสิ่งจำเป็นต่อการอยู่ร่วมกันของเกย์ในสังคมไทย					
17	ท่านคิดว่า “อัตลักษณ์” ของความเป็นเกย์จะทำให้เกย์เกิดความสามัคคีกันภายในกลุ่ม					
18	ท่านคิดว่า “อัตลักษณ์” ของความเป็นเกย์สามารถทำให้เกย์สามารถอยู่ร่วมกันได้ แม้จะมีความคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกัน					
19	ท่านคิดว่า “อัตลักษณ์” ของความเป็นเกย์นั้นเป็นสิ่งสิ้นไหล หรือสามารถเปลี่ยนแปลงได้อยู่ตลอดเวลา ขึ้นอยู่กับบริบทรอบข้าง และช่วงเวลา					
20	ท่านภูมิใจกับ “อัตลักษณ์” ความเป็นเกย์ของท่าน					
21	ท่านคิดว่าเกย์ในสังคมไทยด้วยกันมีการแบ่ง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง” กันเองภายในกลุ่ม					
22	ท่านคิดว่าสภาวะความขัดแย้งและการแบ่งขั้วทางการเมือง เป็นปัจจัยที่ทำให้เกย์ในสังคมไทยนั้นแบ่งขั้วและ “อุดมการณ์ทางการเมือง” ตามสภาวะดังกล่าว					
23	ท่านคิดว่าเกย์ในสังคมไทยมี “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง”ทางการเมืองของตน แต่อยู่ที่จะเปิดเผยหรือไม่					
24	ท่านคิดว่าเกย์ในสังคมไทยด้วยกันนั้นมีความขัดแย้งกันเอง อันเนื่องมาจาก “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง”					
25	ท่านคิดว่าประเด็นเรื่อง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง”สามารถทำให้เกย์ “ลืมนระหนก” หรือ “มองข้าม” ประเด็นของอัตลักษณ์ที่มีร่วมกันจนทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ในที่สุด					
26	ท่านคิดว่าในกลุ่มเกย์ด้วยกันจะเกิดความขัดแย้งกันเมื่อมีการพูดถึงประเด็นเรื่อง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง”					

27	ท่านเคยขัดแย้งกับเพื่อนเกล่ด้วยกัน เพราะประเด็น “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง” ที่ไม่ตรงกัน					
28	ท่านรู้สึกต่อต้านคู่สนทนาที่เป็นเกล่ด้วยกัน เพราะเรื่อง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง” ที่ไม่ตรงกัน					
29	ท่านคิดว่าเกล่ในสังคมไทยมักมีการพูดถึงประเด็นเรื่อง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง” เวลาพบปะสังสรรค์หรือทำงานร่วมกัน					
30	ท่านคิดว่าเกล่ในสังคมไทยมักให้ความสนใจในประเด็นด้านอื่นๆ เช่น สิทธิมนุษยชน ความเสมอภาค ฯ มากกว่าเรื่อง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง”					
31	ท่านคิดว่าการแบ่งขั้วทางการเมืองเรื่อง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง” ระหว่างกลุ่มเกล่ด้วยกัน ทำให้สังคมมองเกล่ในแง่ลบ หรือเกิดภาพลักษณ์ในแง่ลบ					
32	ท่านอยากให้กลุ่มเกล่ในสังคมไทยมีความสามัคคีภายในกลุ่ม					
33	ท่านคิดว่าเกล่ในสังคมไทยสามารถอยู่ร่วมกันได้ แม้จะมีความแตกต่างในเรื่อง “สี” หรือ “อุดมการณ์ทางการเมือง”					

ข้อเสนอแนะ / อื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับข้อมูล

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายธนา รุ่งน้อย เกิดเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ.2530 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปีการศึกษา 2554 และ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หลักสูตรรัฐศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อปีการศึกษา 2558 จากนั้นจึงเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี 2555 และสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2558

